

VASVÁRI ERDÉSZETI TERVEZÉSI KÖRZET MÁSODIK ERDŐTERVE

ÉRVÉNYES: 2008. január. 1. - 2017. december 31.

Felelős tervező: Margittai Endre

Tervezők: Ádám Dénes
Bázsa Zoltán
Bicsák Zsolt
Fillinger Balázs
Lócsi Gyula
Mészáros Zoltán
Simon Norbert
Szabó Károly

Ellenőrizte: Nagy Imre, Balogh Csaba

Törzskönyvi szám: **2/2008.**

Nagy Imre sk.
igazgató

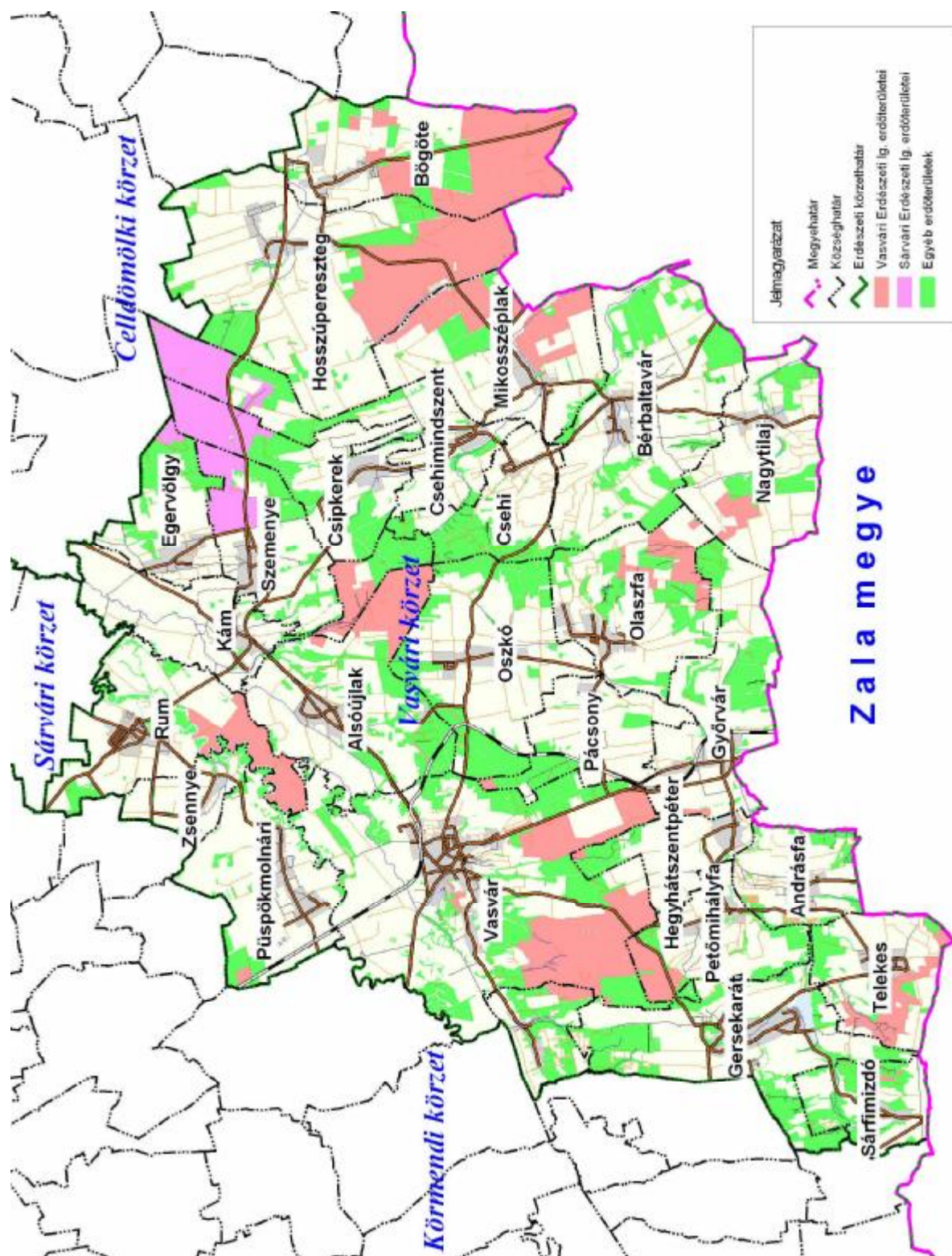
Dátum: Szombathely, 2008. szeptember 25.

Az I. kötet tartalomjegyzéke

Bevezető. A körzeti erdőtervezés	6
1. Hatósági eljárások	8
1.1. Előzetes jegyzőkönyv	8
1.2. Zárójegyzőkönyv	8
1.3. Határozatok	8
2. Táblázatok, statisztikák a körzet teljes területére	9
2.1. Területi adatok	10
2.1.2. Helységhatáros területkimutatás	10
2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület hektárban)	10
2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása	10
2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.	10
2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása	10
2.1.6. Területváltozás a körzetben	11
2.2. Termőhelyi adatok	12
2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása	12
2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint	12
2.3. Állapot adatok	13
2.3.1. Korosztály táblázatok	13
2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként	13
2.3.2.B. Átalakítás alatt álló erdők - korosztály táblázat fafajonként	13
2.3.2.C Nem vágásos (szálaló) erdők - korosztály táblázat fafajonként	13
2.3.2.D. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők - korosztály táblázat fafajonként	13
2.3.3. Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint	13
2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fajok szerint	13
2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fajok szerint 100 évre	13
2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fajok szerint 30 évre	13
2.3.7. Záródás minősítése faállománytípusonként	13
2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint	13
2.3.9. Egészségi állapot fajcsoportonként	13
2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata	14
2.3.11. Fajok terület- és fakészlet-adatainak változása	15
2.3.12. Fajok átlagos vágásérettségi korának változása	16
2.4. Tervadatok	17
Hosszú távú tervadatok	17
2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix	17
2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdőszítési célállománytípusok (középtávú) mátrix	17
2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata	17
2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként	17
2.4.6. Erdőfelújítási mátrix	17
3. Szöveges értékelés	18
3.1. Területi adatok	19
3.1.1. Területi adatok ismertetése	19
3.1.2. Területváltozások értékelése	24
3.1.2.1. Területváltozás (2.1.6. tábla)	24
3.1.2.2. Rendeltetések területi változásai (2.1.3. és 2.1.4. táblák)	25
3.1.3. Terület-elszámolás (2.1.7. és 2.1.8. táblák, a részletes terület-elszámolás)	28
3.1.4. Geodéziai munkák és feldolgozásuk	30

3.1.4.1. Geodéziai mérések, térképezés	30
3.1.4.2. Határállandósítás	33
3.1.4.3. Erdőtervi térképek ismertetése	34
Az érintett térképszelvények	35
3.2. A termőhelyi viszonyok értékelése	36
3.2.1. Földrajzi fekvés, erdészeti táj	36
3.2.2. Geológiai és domborzati viszonyok	38
3.2.3. Klíma (2.2.2. tábla)	38
Jellemző meteorológiai adatok	39
3.2.4. Hidrológiai viszonyok, vízjárások (2.2.1. tábla)	39
3.2.5. Talajviszonyok	40
3.2.6. Természetes erdőtársulások	42
3.2.7. Tipikus termőhelyek jellemzése – termőhelytípus- változatok és célállományok	43
3.3. Az erdő állapotának értékelése	48
3.3.1. Az erdő múltjának történelmi áttekintése	49
3.3.2. Az erdő állapotának értékelése	59
3.3.2.1. Faállományviszonyok	59
Korosztályviszonyok (2.3.1., 2.3.2. táblák)	59
Vágásérettségi viszonyok (2.3.4., 2.3.5., 2.3.6. és 2.3.12. táblák)	63
Fafajösszetétel (2.3.11. tábla)	69
Fakészlet-adatok (2.3.1., 2.3.2. táblák)	72
3.3.2.2. Faállománytípusok (2.3.3. tábla)	75
3.3.2.3. Fatermőképesség (2.3.3. tábla)	78
3.3.2.4. Záródás minősítése (2.3.7. tábla)	79
3.3.2.5. Vadeltartó-képesség, vadállomány	80
3.3.2.6. Egészségi állapot (2.3.8. és 2.3.9. táblák)	82
A körzetben lévő EVH mintapontok	85
3.3.3. A természetvédelem helyzete a körzetben	86
3.3.4. Közjóléti, turisztikai értékelés	89
3.3.5. Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek	94
3.4. Az elmúlt tervidőszak erdőállomány-gazdálkodásának elemzése	96
3.4.1. Erdőtervezői értékelés a terepi felvételek alapján	96
3.4.2. Erdőfelügyeleti értékelés a tervek teljesítéséről	97
3.4.2.1. Fahasználati tervek teljesítése	97
3.4.2.2. Erdősítések teljesítése	98
3.5. Átfogó tervezés	99
3.5.1. Hosszú távú tervezés a körzet teljes területére	99
3.5.1.1. Távlati erdőkép, erdőprognózis (2.4.1.A-C. táblák)	99
3.5.1.2. Erdőtelepítések távlati lehetőségei	101
3.5.1.3. Tartamosság - hozamvizsgálat, hozamkiegyenlítés	101
Hozamvizsgálat táblázatai	102
3.5.2. Egyéb átfogó tervezés	104
3.5.2.1. Egyéb erdei haszonvételek tervezése	104
3.5.2.2. Természetvédelmi tervezés (természetvédelem kezelési tervei)	105
3.5.2.3. Egyéb szakhatóságok kezelési tervei	105
A körzet erdészet nélküli területére vonatkozó tervezés szöveges értékelése	107
3.5.3. Tízéves (középtávú) tervezés a körzet erdészet nélküli területére	107
3.5.3.1. Üzem módok (2.4.2. tábla)	107
3.5.3.2. Erdőgazdálkodást korlátozó tényezők (2.4.2. tábla)	107
3.5.3.3. Előhasználatok - nevelővágások - tervezése (2.4.3.A. és 2.4.4.A. táblák)	108
3.5.3.4. Véghasználatok tervezése (2.4.3.B-C., 2.4.4.B. és 2.4.5. táblák)	112
3.5.3.5. Erdőfelújítások tervezése (2.4.6. - 2.4.8. táblák)	118
4. A körzet erdészet nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák	123
Területi adatok	124

2.1.1. Részletes területkimutatás	124
2.1.2. Helységhatáros területkimutatás	124
2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület hektárban)	124
2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása	124
2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.	124
2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása	124
2.1.7. Nem erdő művelési ágban nyilvántartott erdőrészek listája	125
2.1.8. Az erdőtervezéssel nem érintett erdő művelési águ területek listája	126
<i>Termőhelyi adatok</i>	127
2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása	127
2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint	127
<i>Állapot adatok</i>	128
2.3.1. Korosztály táblázatok	128
2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként	128
2.3.2.B. Átalakítás alatt álló erdők - korosztály táblázat fafajonként	128
2.3.3. Faállomány megoszlása fatermőképességi csoportok szerint	128
2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fafajok szerint	128
2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fafajok szerint 100 évre	128
2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre	128
2.3.7. Záródás minősítése faállománytípusonként	128
2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint (összesen)	128
2.3.9. Egészségi állapot fafajcsoportonként	128
2.3.11. Faajok terület- és fakészlet-adatainak változása	129
<i>Hosszú távú tervadatok</i>	130
2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix	130
2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősíesi célállománytípusok (középtávú) mátrix	130
2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata	130
<i>Tíz éves (középtávú) tervadatok</i>	131
2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként	131
2.4.3.A. Fakitermelési terv, mód és faj szerint - Előhasználatok	131
2.4.3.B. Fakitermelési terv, mód és faj szerint - Véghasználatok	131
2.4.4.A. Fakitermelési terv, mód és faállománytípus szerint - Előhasználatok	131
2.4.4.B. Fakitermelési terv, mód és faállománytípus szerint - Véghasználatok	131
2.4.5. Véghasználati fakészlet és terület, faj és fatermő-képességi csoportok szerint	131
2.4.6. Erdőfelújítási mátrix	131
2.4.7. Alternatív erdősíesi mátrix	131
2.4.8. Erdőfelújítási terv célállománytípus szerint	131
5. Mellékletek	132
5.1. <i>Egyéb statisztikai táblák</i>	133
2.5.1. Gazdasági beosztás és erdőtest jellege szerinti kimutatás	133
2.5.2. Tulajdonformák területmegoszlása	133
2.5.4. Faállománytípusok megoszlása genetikai talajtípusonként	133
2.5.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint	133
2.5.9. Véghasználati fakészlet faj és törzsmínőség szerint	133
5.2. <i>Földnyilvántartási adatok részletszíntű megfeleltetése</i>	134
5.4. <i>Termőhelyi lapok (T-lapok)</i>	135

Bevezető. A körzeti erdőtervezés

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Természeti Erőforrások Főosztályának jogelődje 30447/1995. számú ügyiratában elrendelte az erdészeti tervezési körzetek kialakítását és az e szerinti erdőtervezést. Az erdőrendezés számára 1997. január 1-én életbelépő - az erdőről és az erdő védelméről szóló - 1996. évi LIV. törvény ezt törvényszintre is emelte.

Eszerint az erdők felmérése, térbeli rendjének kialakítása, állapotának leírása és az erdőgazdálkodás erdőrésztlet szintű megtervezése erdészeti tervezési körzetekben történik, melyeket az FVM miniszter állapított meg. Az ország területe 166 körzetre oszlik, mely hivatalos formában a 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet 2. számú mellékletében jelent meg, mely „Az erdészeti tervezési körzetekhez tartozó helységek jegyzéke” nevet viseli.¹

A tervezési körzetek - a lehetőség határain belül - egyaránt igazodnak az erdészeti tájak, tájrésztlet határaihoz és az akkori állami erdészetek működési területéhez. Természetesen kialakításukban elsődlegesen az ökológiai szempontok játszottak szerepet.

A körzet erdőterületei **egy időben, egységes szemlélettel** kerülnek felvételre.

Ez alól az erdőtervezés - az eltérő törvényi szabályozás miatt - az állami erdészetekre vonatkozóan kivételt tesz, melyeknél a vonatkozó körzet felvételi évétől eltérő évben is elvégezhető az erdészet felvétele, s az így készült erdőterv, a részletes terület-elszámolással és a hozamszabályozási résszel kiegészítve egyben az adott erdészet üzemterve is.

A körzet állapot leírása és szöveges elemzése minden esetben a teljes körzetről szól, így a statisztikák tartalmazzák a területén lévő állami erdészetek aktualizált Erdőadattári összevont adatait, jellemzőit is, melyek beépülnek a körzet leírásába, jellemzésébe és az erdőgazdálkodási irányelvekbe. A hosszú távú tervezés szintén a teljes körzet területére készül.

A körzetterv ezen keresztül is törekszik az erdőállományok szektorsemleges vizsgálatára és az erdőgazdálkodás szabályozására.

A középtávú (tízéves) tervezés csak a körzet erdészet nélküli területére készül el a körzeti erdőterv keretein belül.

Az állami erdészetek területeire önálló erdőterv szintű üzemterv készül teljes körű tervezéssel és hozamszabályozással.

A körzet erdészetekhez tartozó illetve azon kívül eső területeinek jellegzetes eltérésére az állapot jellemzésénél kitér a terv. Ennek segítésére a terv - a szöveges rész után kötve - tartalmazza a körzet erdészet nélküli területeire vonatkozó táblázatokat és statisztikákat is.

Ennek megfelelően a körzeti erdőterv **Területi adatok, Termőhelyi adatok, Állapot adatok és Hosszú távú tervezésről szóló fejezetei a teljes körzet statisztikáit**, míg a **középtávú (tízéves) tervezésről szóló fejezetei csak a körzet erdészet nélküli területeinek statisztikáit tartalmazzák.**

Az erdészetek részletszintű adatai a megfelelő állami erdészeti üzemtervekben találhatók.

---

¹ Az erdészeti tervezési körzetekhez tartozó helységek jegyzéke utoljára 2006. május 26-án volt módosítva, a 41/2006. (V. 26.) FVM rendelettel.

A körzeti erdőtervek irányelveit és keretszámait a természetvédelemért felelős miniszter véleménye alapján az FVM miniszter határozatban hagyja jóvá.

A jóváhagyott körzeti erdőterv az alapja a körzeten belüli erdőgazdálkodási tervek - az úgynevezett **üzemtervek** - elkészítésének, illetve jóváhagyásának.

Az üzemterv elkészítése, illetve készíttetése az erdőgazdálkodó feladata.

Üzemtervet csak arra jogosult személy, vagy szervezet készíthet, melyet a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (továbbiakban MgSzH) illetékes erdészeti igazgatóságához kell benyújtani jóváhagyásra.

Az üzemterv lejáratí éve mindenesetben azonos a vonatkozó körzetterv lejáratí évével.

Az erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók jogait, kötelezettségeit és nyilvántartásba vételét az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 13-14. §; a végrehajtására kiadott, többször módosított 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet 13-19. §; továbbá az Erdőrendezési Szabályzatról szóló 88/2000. (XI. 10.) FVM rendelet 56. § szabályozza.

Erdőgazdálkodó - az 1996. évi LIV. tv. 13.§ (1) bekezdése szerint - az erdő tulajdonosa, illetve a tulajdonos(-ok) megbízásából az erdőgazdálkodást folytató jogszerű használó.

Az erdőgazdálkodó illetve képviselője nevét, székhelyét az erdészeti hatóság veszi nyilvántartásba, mely feltétele a jogszerű erdőgazdálkodás folytatásának.

Az erdőgazdálkodó a felelős az üzemterv szerinti gazdálkodás előírásainak betartásáért, az erdők védelméért, illetve fennmaradásának biztosításáért.

Minden további információ megtalálható az Erdészeti Igazgatóság honlapján: www.aesz.hu elérhetőségen.

Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
Erdészeti Igazgatósága

1. Hatósági eljárások

1.1. Előzetes jegyzőkönyv

1.2. Zárójegyzőkönyv

1.3. Határozatok

Körzeti erdőtervet jóváhagyó határozat

**A körzeti erdőterv természetvédelmi szempontú véleményezéséről,
illetve egyetértési jogkör gyakorlásáról szóló hivatalos levél**

**FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM
TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK FŐOSZTÁLYA
1417 / 1 / 2008.**

**Tárgy: Körzeti erdőterv jóváhagyása
Előadó: dr. Gaálné 43-41**

HATÁROZAT

A 122. számú Vasvári erdészeti tervezési körzetben lévő erdőkre a Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága által 2007. évben készített körzeti erdőtervet

j ó v á h a g y o m,

kiadását és az Országos Erdőállomány Adattáron való átvezetését az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatósága felé elrendelem.

A körzeti erdőterv érvényességi ideje: 2008. január 1-től 2017. december 31-ig terjed.

Egyidejűleg a Vasvári erdészeti tervezési körzet megnevezésű, 1997. felvételi évű, 4/1998. törzskönyvi számú erdőtervből kiadott üzemtervek hatályukat veszítik.

Határozatom ellen fellebbezésnek helye nincs, megváltoztatását vagy megsemmisítését a bíróságtól lehet kérni.

INDOKOLÁS

A körzeti erdőterv a körzetben lévő erdő-, és az erdőgazdálkodás célját közvetlenül szolgáló területek, valamint erdőállományok adatait a felvétel, illetve az érvénybelépés időpontjára vonatkozóan az előírt pontossággal tartalmazza. Tervjavaslatai és előírásai megfelelnek az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény és a végrehajtására kiadott többször módosított 29/1997. (IV. 30.) FM rendelet vonatkozó előírásainak. A terv az Erdőrendezési Szabályzatról kiadott 88/2000. (XI. 10.) FVM rendelet Erdőrendezési Útmutatóra vonatkozó előírásainak figyelembevételével készült.

Határozatomat az 1996. évi LIV. tv. 24. §-ának (4) bekezdésében biztosított jogkörömben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. 72. § (1) bekezdésében foglaltak szerint hoztam meg. A jogorvoslatról a 2004. évi CXL. tv. 97. § (2) bekezdés b) pontja szerint rendelkeztem.

Budapest, 2008. évi *január* hó *19.* napján

/s/ Kiss János
főosztályvezető
a földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter nevében

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM
Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkár

H-1011 Budapest, Fő u.44-50. Telefon: 395-7093 Fax: 200-8880

E-mail:

haraszthy@mail.kvvm.hu

Ügyiratszám:	ETF- 2684/2008.
Ügyintéző:	Szalay Sándor.
Tárgy:	Körzeti erdőtervek jóváhagyási eljárása
Hív. szám:	1491/1-2/2008

Kiss János úr
főosztályvezető

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Természeti Erőforrások Főosztálya

B u d a p e s t

Kossuth L. tér 11.
1 0 5 5

Tisztelt Főosztályvezető Úr!

Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 24. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a körzeti erdőtervekkel kapcsolatos miniszteri egyetértési és véleményezési jogkör gyakorlása érdekében az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén elvégeztük

a 194. számú Vasvári Erdészet Tervezési Körzet,
a 122. számú Vasvári Erdészeti Tervezési Körzet és
az 523. számú Szendrői Erdészeti Tervezési Körzet

körzeti erdőtervének természetvédelmi szempontú részletes elemzését és vizsgálatát.

A vizsgálat kiterjedt a természetvédelmi oltalom alatt álló területek erdőrészlet szintű egyeztetéséből adódó eredmények összefoglaló értékelésére, a természetvédelmi kezelés irányelveinek megvalósítási lehetőségeire, továbbá az erdőgazdálkodás természetközeli vonatkozásainak a teljes tervezési körzetre vonatkozó elemzésére.

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén vizsgált 194. számú Vasvári Erdészet Tervezési Körzet és a 122. számú Vasvári Erdészeti Tervezési Körzet, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén vizsgált 523. számú Szendrői Erdészeti Tervezési Körzet körzeti erdőterv megállapításával és kiadásával az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény 24. § (4) bekezdésében foglalt környezetvédelmi és vízügyi miniszteri jogkör alapján, a 17/2006. (MK. 94.) KvVM utasítás 17. § (5) 3. számú melléklet I. 1. f) bekezdésében átruházott jogkörben egyetértek.

Budapest, 2008. június „ 9 „

Üdvözlettel,

Haraszthy László

2. Táblázatok, statisztikák a körzet teljes területére

2.1. Területi adatok

2.1.2. Helységhatáros területkimutatás

2.1.3. Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület hektárban)

2.1.4.A. Elsődleges rendeltetések területkimutatása

2.1.4.B. További rendeltetések területkimutatása I.

2.1.5. Egyéb részletek területkimutatása

2.1.6. Területváltozás a körzetben

Helységhatáros területkimutatás

(területek hektárban)

Erdőterv 2.1.2.

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Helység		E r d ő r é s z l e t e k						
		Elsődleges rendeltetés szerint						
Kód	Név	Védelmi	Gazdasági	Eü.-szoc. turisztikai	Oktatás- kutató	Összesen	Egyéb részletek	Mind- összesen
8106	Bérbaltavár	48,37	569,18			617,55	5,38	622,93
8109	Bögöte	0,90	1.110,32			1.111,22	50,83	1.162,05
8113	Hosszúpereszteg	3,96	1.139,33	63,00	23,76	1.230,05	36,08	1.266,13
8123	Mikosszéplak	24,94	597,46	17,51		639,91	31,93	671,84
8127	Csehimindszent	79,12	531,03			610,15	44,03	654,18
8128	Csipkerek	22,26	552,98	4,40		579,64	25,48	605,12
8129	Egervölgy	60,90	235,20			296,10	3,15	299,25
8133	Szemenye	2,49	467,58			470,07	22,98	493,05
8136	Andrásfa	9,06	133,94			143,00	1,49	144,49
8137	Alsóújlak	40,96	699,20			740,16	41,06	781,22
8138	Csehi	13,99	321,29			335,28	11,80	347,08
8140	Gersekarát	18,77	518,01	31,22		568,00	33,42	601,42
8143	Győrvár	10,57	391,60			402,17	7,23	409,40
8144	Hegyhátszentpéter	7,59	119,90			127,49	2,18	129,67
8145	Kám	8,39	217,51			225,90	129,27	355,17
8147	Nagymákfa	4,96	240,25			245,21	4,69	249,90
8148	Nagytilaj		324,86			324,86	3,87	328,73
8150	Olaszfa	11,59	553,57			565,16	16,45	581,61
8151	Oszkó	0,85	595,65			596,50	6,86	603,36
8152	Pácsony		189,82			189,82	1,08	190,90
8153	Petőmihályfa	17,85	269,73			287,58	6,63	294,21
8154	Püspökmolnári	3,66	187,26			190,92	3,34	194,26
8156	Rum	4,45	404,71	2,58		411,74	56,13	467,87
8157	Sárfimizdó	47,26	246,08			293,34	6,70	300,04
8160	Telekes	27,10	336,72			363,82	6,80	370,62
8161	Vasvár	46,08	1.908,68	32,69		1.987,45	85,53	2.072,98
8163	Zsennye	8,48	59,93			68,41	4,28	72,69
Össz:	17 VAS MEGYE	524,55	12.921,79	151,40	23,76	13.621,50	648,67	14.270,17
Mindösszesen:		524,55	12.921,79	151,40	23,76	13.621,50	648,67	14.270,17

Ez a táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerint készül!

Rendeltetések kimutatása – elsődleges és további rendeltetések együtt (Halmazott terület hektárban)*

Erdőterv 2.1.3.

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Védelmi rendeltetésű erdők

Védő erdők

TAV	Talajvédelmi erdő	276,30
MVE	Mezővédő erdő	17,22
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő	50,45
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő	
VV	Vadvédelmi erdő	48,10
VÍZ	Vízvédelmi erdő	5,31
GÁT	Partvédelmi erdő	7,78
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő	34,88
TÁJ	Tájképvédelmi erdő	
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő	6,56

Védő erdők összesen:

446,60

Fokozottan védett erdők

FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő
REZ	Erdőrezervátum (fokozottan védett)
GÉN	Erdei génrezervátum (fokozottan védett)
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő (fokozottan védett)

Fokozottan védett erdők összesen:

Védett (de nem fokozottan védett) erdők

VTV	Védett természeti területen lévő erdő	90,43
GÉN	Erdei génrezervátum	
REZ	Erdőrezervátum	
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő	

Védett (de nem fokozottan védett) erdők összesen:

90,43

Védelmi rendeltetésű erdők összesen

537,03

Gazdasági rendeltetésű erdők

Faanyagtermelést szolgáló erdők

FT	Faanyagtermelő erdő	12.934,49
FAÜ	Faültetvény	38,14

Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:

12.972,63

Egyéb gazdasági erdők

SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő	9,60
VK	Vadaskert	
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)	
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)	

Egyéb gazdasági erdők összesen:

9,60

Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:

12.982,23

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők

GYE	Gyógyerdő	2,58
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)	148,82

Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:

151,40

Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők

TAN	Tanerdő	
KI	Kísérleti erdő	23,76
VP	Vadspark	

Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:

23,76

* Az egyes szakhatóságok szakhatósági jogkörébe tartozó területek a három rendeltetés oszlopából összesítve.

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Elsődleges rendeltetés*		Terület (ha)
Védelmi rendeltetésű erdők		
<i>Védő erdők</i>		
TAV	Talajvédelmi erdő	263,82
MVE	Mezővédő erdő	17,22
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő	50,45
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő	
VV	Vadvédelmi erdő	48,10
VÍZ	Vízvédelmi erdő	5,31
GÁT	Partvédelmi erdő	7,78
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő	34,88
TÁJ	Tájképvédelmi erdő	
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő	6,56
<i>Védő erdők összesen:</i>		434,12
<i>Védett erdők</i>		
FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (erdőrezervátumok kivételével)	
VTV	Védett természeti területen lévő erdő	90,43
GÉN	Erdei génrezervátum	
REZ	Erdőrezervátum	
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő	
<i>Védett erdők összesen:</i>		90,43
Védelmi rendeltetésű erdők összesen		524,55
Gazdasági rendeltetésű erdők		
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők</i>		
FT	Faanyagtermelő erdő	12.875,80
FAÜ	Faültetvény	38,14
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:</i>		12.913,94
<i>Egyéb gazdasági erdők</i>		
SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő	7,85
VK	Vadaskert	
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)	
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)	
<i>Egyéb gazdasági erdők összesen:</i>		7,85
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:		12.921,79
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők		
GYE	Gyógyerdő	2,58
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)	148,82
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:		151,40
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők		
TAN	Tanerdő	
KI	Kísérleti erdő	23,76
VP	Vadaspark	
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:		23,76
Mindösszesen (Erdőrészlet összesen):		13.621,50

* A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI		Körzet (teljes): 122 Vasvári	Terület (ha)
Második helyen álló rendeltetés*			
Védelmi rendeltetésű erdők			
<i>Védő erdők</i>			
TAV	Talajvédelmi erdő		12,48
MVE	Mezővédő erdő		
HON	Honvédelmi érdekeket szolgáló védőerdő		
HAT	Határrendészeti és nemzetbiztonsági érdekeket szolgáló védőerdő		
VV	Vadvédelmi erdő		
VÍZ	Vízvédelmi erdő		
GÁT	Partvédelmi erdő		
TLV	Településvédelmi és belterületi erdő		
TÁJ	Tájképvédelmi erdő		
MŰV	Műtárgyvédelmi erdő		
<i>Védő erdők összesen:</i>			12,48
<i>Védett erdők</i>			
FTV	Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (erdőrezervátumok kivételével)		
VTV	Védett természeti területen lévő erdő		
GÉN	Erdei génrezervátum		
REZ	Erdőrezervátum		
TEM	Történelmi emlékhely területén lévő erdő		
<i>Védett erdők összesen:</i>			12,48
Védelmi rendeltetésű erdők összesen			12,48
Gazdasági rendeltetésű erdők			
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők</i>			
FT	Faanyagtermelő erdő		58,69
FAÜ	Faültetvény		
<i>Faanyagtermelést szolgáló erdők összesen:</i>			58,69
<i>Egyéb gazdasági erdők</i>			
SZA	Szaporítóanyag termelést szolgáló erdő		1,75
VK	Vadaskert		
KTE	Karácsonyfa-telep (erdőterületen létesített)		
BVE	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló erdő (erdőterületen létesített)		
<i>Egyéb gazdasági erdők összesen:</i>			1,75
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:			60,44
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők			
GYE	Gyógyerdő		
PA	Parkerdő (üdülő, sport, turisztika, kiránduló és sétaerdő)		
Egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők összesen:			
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők			
TAN	Tanerdő		
KI	Kísérleti erdő		
VP	Vadaspark		
Oktatási-kutatási rendeltetésű erdők összesen:			
Mindösszesen (Erdőrészlet összesen):			72,92

* A táblázat csak a második helyen álló rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza, ezért tájékoztató jellegű !

Egyéb részletek területkimutatása
Erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőterv 2.1.5.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Térképi jel és megnevezés

Terület hektár

CS	Csemetekert, dugványtelep	8,41
BV	Bot, vessző és díszítőgally termelést szolgáló terület	
KT	Karácsonyfatelep	
NY	Nyiladék és vezeték védősávja (ha 6 m-nél szélesebb)	159,48
TI	Erdei tisztás	54,62
TN	Kopár, terméketlen	20,50
RA	Rakodó és készletező hely	3,01
VF	Vadföld	16,87
VI	Erdei vízfolyás és erdei tó	18,12
ÜK	Üzemen kívüli erdő	
PK	Park	127,57
CE	Cserjés	122,26
Erdészeti létesítményhez tartozó területek összesen		117,83
ebből		
ÚT	Állandó jellegű erdészeti magánút	109,85
VA	Erdei vasút	
ÉP	Erdei épület	3,33
MV	Mesterségesen kialakított vízfelületek (tározó, csatorna)	1,61
BA	Bánya	2,00
EY	Egyéb erdészeti létesítményhez tartozó terület	1,04

Egyéb részletek összesen:

648,67

2.1.6. Területváltozás a körzetben

Vonatkozás éve	Védelmi	Gazdasági	Eü. - Szoc. turisztikai	Oktatás kutatási	Összes erdőrészlet	Egyéb részletek területe	Összes terület
	elsődleges rendeltetésű erdők						
	h e k t á r						
1998.körzet erdészet nélkül	290,30	7875,70	38,30	48,20	8252,50	220,20	8472,70
1998. erdészet	40,00	5100,80	77,50	–	5218,30	447,50	5665,80
1998. Összes	330,30	12976,50	115,80	48,20	13470,80	667,70	14138,50
2008. körzet erdészet nélkül	421,28	7935,69	37,88	–	8394,85	215,88	8610,73
2008. erdészet	103,27	4986,10	113,52	23,76	5226,65	432,79	5659,44
2008. Összes:	524,55	12921,79	151,40	23,76	13621,50	648,67	14270,17

A táblázat csak az elsődleges rendeltetések szerinti csoportosítást tartalmazza.

A 2.1.7. és 2.1.8. sz. táblázat a 4. fejezetben, a részletes terület-elszámolás pedig a mellékletben található.

2.2. Termőhelyi adatok

2.2.1. Termőhelytípus-változatok megoszlása

2.2.2. Faállománytípusok klímák szerint

Termőhelytípus-változatok megoszlása

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.1.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

H i d r o l ó g i a i v i s z o n y o k										
Genetikai talajtípus	Termő-réteg mélység	Fizikai talaj-féleség	Többlet-vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Gyertyános-tölgyes klíma										
120 KV	SE	TÖ	37,85	0,91						38,76
220 HÖ	KMÉ	H					0,87			0,87
		V				26,51	2,17			28,68
	MÉ	H	1,70			52,59	13,40			67,69
		V	12,84			33,27	1,28			47,39
	IMÉ	H				2,70				2,70
230 LH	KMÉ	V		0,45						0,45
350 CSERI	SE	TÖ	32,14	8,90						41,04
		DH	6,14							6,14
		H	1,72							1,72
		V	19,59	10,08						29,67
		A		1,54						1,54
420 PBE	KMÉ	V	11,84							11,84
430 ABE	KMÉ	V	100,96							100,96
		A	8,27							8,27
	MÉ	H	18,14							18,14
		V	1.561,51		24,49			4,40		1.590,40
	IMÉ	H	32,73							32,73
		V	869,59	4,73	18,16		0,69			893,17
440 PGBE	KMÉ	H		299,60						299,60
		V	938,27	227,41						1.165,68
		A	7,80	336,42						344,22
	MÉ	H	0,63							0,63
		V	1.055,81	153,20			0,58			1.209,59
		A		14,21						14,21
	IMÉ	H	1,02							1,02
		V	79,55							79,55
		A	14,94							14,94
450 BFÖLD	KMÉ	V	0,63							0,63
	MÉ	V	20,70							20,70
	IMÉ	V	0,99							0,99
460 RBE	KMÉ	H	646,98	2,04	0,92					649,94
		V	40,87							40,87
		A	1,35							1,35
	MÉ	H	4.255,96		22,98	4,51				4.283,45
		HV	36,68							36,68
		V	128,12							128,12
		A			3,00					3,00
	IMÉ	H	973,95			14,87				988,82
		V	6,94							6,94
470 KBE	MÉ	H	1,30							1,30
490 KMBE	MÉ	V	44,01							44,01
710 TR	KMÉ	H	0,73			1,26	8,80			10,79
	MÉ	H	1,65	5,96		27,82				35,43
		V						3,34		3,34
750 ÖR	KMÉ	H				3,77	17,11			20,88
	MÉ	H				70,09				70,09

Termőhelytípus-változatok megoszlása

Terület hektár

Erdőterv 2.2.1.

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI   Körzet (teljes): 122 Vasvári

Genetikai talajtípus		Termő-réteg mélység	Fizikai talaj-féleség	Többlet-vízhatástól független	Változó vízellátású	Szivárgó-vízű	Időszakos vízhatású	Állandó vízhatású	Felszínig nedves	Vízzel borított	Összesen
Gyertyános-tölgyes klíma											
750	ÖR	MÉ	V	7,10	1,85	0,64	89,27	38,17	5,67	7,36	150,06
		IMÉ	H				4,15				4,15
760	LR	MÉ	V						4,31		4,31
		IMÉ	V						2,86		2,86
910	RETIE	MÉ	V	13,69				0,83			14,52
920	ÖE	KMÉ	H				0,67				0,67
			V	4,44			31,02				35,46
		MÉ	H			1,65	90,78	10,28			102,71
			V	27,98		15,26	430,93	57,55			531,72
		IMÉ	H				0,77				0,77
			V	7,90			291,30	6,34			305,54
930	LHE	KMÉ	H					0,91			0,91
		MÉ	H			0,69	15,16	7,70			23,55
			V	16,10		19,89	3,61	0,50			40,10
		IMÉ	H	0,82							0,82
			V				1,29				1,29
Klíma összesen:				11.051,93	1.067,30	107,68	1.196,34	167,18	20,58	7,36	13.618,37
Kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres klíma											
750	ÖR	KMÉ	V				3,13				3,13
Klíma összesen:							3,13				3,13
Körzet összesen:				11.051,93	1.067,30	107,68	1.199,47	167,18	20,58	7,36	13.621,50

Faállománytípusok klímák szerint

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektár

Erdőterv 2.2.2.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

F a á l l o m á n y	B ü k k ö s k l í m a	G y - t ö l g y e s k l í m a	K t t k l í m a	Erdőssztyepp klíma	Ö s s z e s e n					
típus	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%	terület	%
Bükkös			172,85	1,3					172,85	1,3
Gy-tölgyes			716,53	5,3					716,53	5,3
Kt.tölgyes			113,57	0,8					113,57	0,8
Ks.tölgyes			1.209,92	8,9					1.209,92	8,9
Cseres			1.164,45	8,6					1.164,45	8,5
Mo.tölgyes										
Akácos			5.235,10	38,4					5.235,10	38,4
Gyertyános			197,51	1,4					197,51	1,4
Juharos			10,94	0,1					10,94	0,1
Kórises			62,83	0,5					62,83	0,5
Ek.lombos			272,41	2,0	3,13	100,0			275,54	2,0
N.nyár - n. fűz			175,66	1,3					175,66	1,3
Hazai nyáras			3,98						3,98	
Fűzes			16,36	0,1					16,36	0,1
Égeres			603,20	4,4					603,20	4,4
Hársas			0,22						0,22	
Nyíres										
El.lombos			0,40						0,40	
Erdeifenyves			3.325,82	24,4					3.325,82	24,4
Feketefenyves			74,30	0,5					74,30	0,5
Lucfenyves			230,44	1,7					230,44	1,7
Egyéb fenyves			31,88	0,2					31,88	0,2
Összesen:			13.618,37	100,0	3,13	100,0			13.621,50	100,0

2.3. Állapot adatok

2.3.1. Korosztály táblázatok

Korosztály táblázatok fafajonként terület hektárban

(faanyagtermelést szolgáló, különleges, összesen)

Korosztály táblázatok fafajonként fakészlet köbméterben

(faanyagtermelést szolgáló, különleges, összesen)

2.3.2.A. Vágásos erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.2.B. Átalakítás alatt álló erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.2.C Nem vágásos (szálatló) erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.2.D. Faanyagtermelést nem szolgáló erdők - korosztály táblázat fafajonként

(Terület hektárban és fakészlet köbméterben)

2.3.3. Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

2.3.4. Vágásérettségi korokhoz tartozó terület fafajok szerint

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.5. Vágásérettségi csoportok területe fafajok szerint 100 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.6. Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

(faanyagtermelést szolgáló, különleges erdők és összesen bontásban)

2.3.7. Záródás minősítése faállománytípusonként

2.3.8. Erdőterület megoszlása károsítók szerint

2.3.9. Egészségi állapot fafajcsoportonként

2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata

2.3.11. Faajok terület- és fakészlet-adatainak változása

2.3.12. Faajok átlagos vágásérettségi korának változása

Terület hektár

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.1.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	266,39	352,11	252,14	83,57	69,86	100,60	77,73	54,33	23,42	76,00	133,77	1.489,92	11,8
Kst s		0,23	0,44	0,31	1,69	0,26	0,29	21,81	7,22	2,85	0,91	36,01	0,3
Ktt m	44,78	2,05	2,62	6,01	5,18	8,97	11,55	10,79	8,89	41,61	22,12	164,57	1,3
Ktt s	0,19				0,30			5,31	4,88	4,36		15,04	0,1
Et		21,82	75,55	71,50	83,37	8,56	4,32		0,91			266,03	2,1
T össz	311,36	376,21	330,75	161,39	160,40	118,39	93,89	92,24	45,32	124,82	156,80	1.971,57	15,6
Cs m	98,66	49,03	40,66	44,35	40,50	89,57	195,71	128,08	35,67	83,93	105,17	911,33	7,2
Cs s	3,17	7,90	4,93	4,73	4,34	1,33	9,28	37,61	16,34	8,05	2,02	99,70	0,8
Cs össz	101,83	56,93	45,59	49,08	44,84	90,90	204,99	165,69	52,01	91,98	107,19	1.011,03	8,0
Bükk m	3,37	0,79	0,60	9,03	15,66	2,16	5,04	11,69	11,92	25,73	16,96	102,95	0,8
Bükk s								0,74	2,66	4,13		7,53	0,1
B össz	3,37	0,79	0,60	9,03	15,66	2,16	5,04	12,43	14,58	29,86	16,96	110,48	0,9
Gyertyán	21,60	31,89	46,86	91,21	96,59	69,19	30,05	38,51	15,33	9,16	1,40	451,79	3,6
Akác m	152,01	249,51	46,81	27,56	10,67	1,42	1,05					489,03	3,9
Akác s	694,43	1.146,23	1.953,73	561,41	108,37	34,07	1,18					4.499,42	35,6
A össz	846,44	1.395,74	2.000,54	588,97	119,04	35,49	2,23					4.988,45	39,5
Juhar	1,58	5,96	6,78	1,61	3,51	4,14	2,34	0,30				26,22	0,2
Szil		0,27	0,22		0,27							0,76	
Kóris	7,80	14,81	28,96	9,89	4,94	3,23	4,01	1,38	2,56	1,02	3,18	81,78	0,6
EKL	3,10	10,82	0,86	1,27	1,04	2,73	1,12	0,07				21,01	0,2
J-EKL össz	12,48	31,86	36,82	12,77	9,76	10,10	7,47	1,75	2,56	1,02	3,18	129,77	1,0
NNY	42,56	20,78	43,91	24,77	2,71	0,14						134,87	1,1
HNY	0,10	0,13	3,85		0,89							4,97	
NY össz	42,66	20,91	47,76	24,77	3,60	0,14						139,84	1,1
Füz	0,67	5,79	4,45	2,79	3,02	0,18						16,90	0,1
Éger	45,39	55,10	103,18	116,54	98,76	51,88	20,06	2,44	1,61			494,96	3,9
Hárs		3,02	0,79	2,14	3,35	2,16	0,41	0,69				12,56	0,1
ELL	2,26	2,52	1,47	0,53	0,22							7,00	0,1
Füz-ELL ö	48,32	66,43	109,89	122,00	105,35	54,22	20,47	3,13	1,61			531,42	4,2
EF	134,61	281,82	490,61	975,56	400,00	449,00	89,93	86,91	26,99	6,74	1,87	2.944,04	23,3
FF		2,03	0,64	0,26	19,63	51,39	8,50	12,69	0,30	6,46	2,22	104,12	0,8
LF		7,96	97,08	102,96	6,50							214,50	1,7
VF		1,13			8,42	0,35	0,19	0,89				10,98	0,1
EGYF			1,12	9,44	9,05							19,61	0,2
F össz	134,61	292,94	589,45	1.088,22	443,60	500,74	98,62	100,49	27,29	13,20	4,09	3.293,25	26,1
Összes	1.522,67	2.273,70	3.208,26	2.147,44	998,84	881,33	462,76	414,24	158,70	270,04	289,62	12.627,60	100,0
Üres												284,94	
Mindösszes												12.912,54	

Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektár

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.1.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

ÖSSZESEN

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	267,29	358,17	253,20	85,52	69,86	113,85	79,46	60,55	29,96	79,07	159,88	1.556,81	11,7
Kst s		0,23	0,44	0,31	1,69	0,26	0,29	21,81	7,66	2,85	0,91	36,45	0,3
Ktt m	44,78	2,05	2,62	6,01	5,18	9,13	11,93	11,86	12,00	41,61	26,24	173,41	1,3
Ktt s	0,19				0,30			5,31	4,88	4,36		15,04	0,1
Et	0,14	22,17	84,28	71,50	83,37	8,56	4,32	0,45	0,91			275,70	2,1
T össz	312,40	382,62	340,54	163,34	160,40	131,80	96,00	99,98	55,41	127,89	187,03	2.057,41	15,5
Cs m	99,00	49,25	41,20	46,34	40,63	89,57	198,04	137,26	40,34	94,44	120,85	956,92	7,2
Cs s	3,75	8,24	4,93	4,73	6,27	2,59	9,28	37,61	17,02	8,05	2,02	104,49	0,8
Cs össz	102,75	57,49	46,13	51,07	46,90	92,16	207,32	174,87	57,36	102,49	122,87	1.061,41	8,0
Bükk m	5,52	0,79	0,77	9,59	17,36	3,85	5,32	13,20	13,40	29,03	29,09	127,92	1,0
Bükk s							1,94	5,35	2,66	4,13	0,62	14,70	0,1
B össz	5,52	0,79	0,77	9,59	17,36	3,85	7,26	18,55	16,06	33,16	29,71	142,62	1,1
Gyertyán	21,94	32,57	47,02	95,80	98,61	73,71	55,12	44,04	20,00	11,97	4,83	505,61	3,8
Akác m	156,97	253,21	46,81	30,14	11,30	1,87	1,05					501,35	3,8
Akác s	749,38	1.234,05	1.991,49	594,06	122,92	52,40	1,18					4.745,48	35,6
A össz	906,35	1.487,26	2.038,30	624,20	134,22	54,27	2,23					5.246,83	39,4
Juhar	4,82	7,21	9,46	1,88	4,93	4,83	3,31	0,46	1,53		1,13	39,56	0,3
Szil		0,38	0,22		0,27	0,04			0,25			1,16	
Kóris	8,29	16,92	29,14	9,89	4,94	3,23	4,28	2,50	3,86	1,02	3,18	87,25	0,7
EKL	3,10	10,82	0,86	1,27	1,04	2,77	1,12	0,07				21,05	0,2
J-EKL össz	16,21	35,33	39,68	13,04	11,18	10,87	8,71	3,03	5,64	1,02	4,31	149,02	1,1
NNY	43,79	21,30	43,91	25,04	3,11	0,14						137,29	1,0
HNY	0,21	0,13	4,03	0,36	0,98							5,71	
NY össz	44,00	21,43	47,94	25,40	4,09	0,14						143,00	1,1
Fűz	2,14	5,87	6,62	6,23	4,92	0,18	0,47					26,43	0,2
Éger	48,72	57,14	123,10	146,11	123,79	68,09	32,88	2,56	2,70			605,09	4,5
Hárs		3,17	0,79	2,26	3,35	3,06	0,74	0,74			0,61	14,72	0,1
ELL	2,60	2,52	1,47	0,53	0,37							7,49	0,1
Fűz-ELL ö	53,46	68,70	131,98	155,13	132,43	71,33	34,09	3,30	2,70		0,61	653,73	4,9
EF	138,20	284,00	496,35	990,62	402,89	455,48	94,42	88,35	27,60	7,93	7,41	2.993,25	22,5
FF		2,03	2,48	0,26	19,63	52,97	8,50	12,69	0,30	6,46	2,22	107,54	0,8
LF	0,23	7,96	100,34	103,86	6,59							218,98	1,6
VF		1,99			9,36	0,44	0,40	0,89				13,08	0,1
EGYF			1,12	10,44	11,18							22,74	0,2
F össz	138,43	295,98	600,29	1.105,18	449,65	508,89	103,32	101,93	27,90	14,39	9,63	3.355,59	25,2
Összes	1.601,06	2.382,17	3.292,65	2.242,75	1.054,84	947,02	514,05	445,70	185,07	290,92	358,99	13.315,22	100,0
Üres												304,88	
Mindösszes												13.620,10	

Korosztály táblázat fafajonként

Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.1.

Nyomatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	3.888	24.481	35.965	15.841	17.563	28.454	28.632	17.718	8.970	26.755	54.967	263.234	10,3
Kst s		26	63	37	390	49	40	5.745	1.724	786	344	9.204	0,4
Ktt m	88	70	298	1.014	1.320	2.853	5.231	4.609	3.683	19.302	10.769	49.237	1,9
Ktt s	4				67			1.712	1.656	880		4.319	0,2
Et		1.830	16.926	22.471	30.833	3.131	2.333		477			78.001	3,1
T össz	3.980	26.407	53.252	39.363	50.173	34.487	36.236	29.784	16.510	47.723	66.080	403.995	15,8
Cs m	1.276	3.032	5.966	8.326	10.306	26.641	64.161	49.821	14.817	37.365	50.772	272.483	10,7
Cs s	151	507	657	1.011	975	322	2.833	11.957	5.119	2.080	537	26.149	1,0
Cs össz	1.427	3.539	6.623	9.337	11.281	26.963	66.994	61.778	19.936	39.445	51.309	298.632	11,7
Bükk m	64	58	125	2.158	5.262	635	2.174	3.935	4.247	10.503	10.105	39.266	1,5
Bükk s								279	1.147	1.937		3.363	0,1
B össz	64	58	125	2.158	5.262	635	2.174	4.214	5.394	12.440	10.105	42.629	1,7
Gyertyán	184	1.513	4.350	11.775	15.090	12.460	6.471	8.821	4.307	2.421	458	67.850	2,7
Akác m	4.042	24.239	7.597	6.076	2.711	349	292					45.306	1,8
Akác s	24.033	118.728	346.481	123.455	24.688	8.981	266					646.632	25,3
A össz	28.075	142.967	354.078	129.531	27.399	9.330	558					691.938	27,1
Juhar	71	572	1.002	351	995	1.282	454	102				4.829	0,2
Szil		27	16		60							103	
Kőris	172	1.212	4.419	2.438	1.901	1.116	1.657	535	1.376	611	2.236	17.673	0,7
EKL	63	1.059	144	254	308	795	402	21				3.046	0,1
J-EKL össz	306	2.870	5.581	3.043	3.264	3.193	2.513	658	1.376	611	2.236	25.651	1,0
NNY	2.030	3.332	10.366	6.519	807	43						23.097	0,9
HNY	5	17	735		251		11					1.019	
NY össz	2.035	3.349	11.101	6.519	1.058	43	11					24.116	0,9
Fűz	13	299	1.048	605	1.128	36						3.129	0,1
Éger	1.239	5.061	15.843	27.501	29.122	14.315	6.814	738	543			101.176	4,0
Hárs		204	150	367	919	647	150	194				2.631	0,1
ELL	95	347	291	129	70							932	
Fűz-ELL ö	1.347	5.911	17.332	28.602	31.239	14.998	6.964	932	543			107.868	4,2
EF	5.357	34.541	99.224	246.167	134.600	171.152	34.801	36.086	10.267	2.281	900	775.376	30,4
FF		184	122	75	6.750	20.395	3.245	5.029	131	3.077	1.166	40.174	1,6
LF		575	25.504	31.968	2.926							60.973	2,4
VF		121			3.696	157	88	464				4.526	0,2
EGYF			247	3.613	3.285							7.145	0,3
F össz	5.357	35.421	125.097	281.823	151.257	191.704	38.134	41.579	10.398	5.358	2.066	888.194	34,8

Összes	42.775	222.035	577.539	512.151	296.023	293.813	160.055	147.766	58.464	107.998	132.254	2.550.873	100,0
--------	--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--------	---------	---------	-----------	-------

Korosztály táblázat fafajonként													
Fakészlet köbméterben												Erdőterv 2.3.1.	
Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.													
Teljes körzet													
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári													
KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	29	563	180	326		3.779	163	2.311	1.409	1.002	11.398	21.160	13,9
Kst s									141			141	0,1
Ktt m						34	141	403	1.125		1.831	3.534	2,3
Ktt s													
Et		40	1.877					227				2.144	1,4
T össz	29	603	2.057	326		3.813	304	2.941	2.675	1.002	13.229	26.979	17,7
Cs m	10	11	71	324	26		216	3.763	1.352	4.923	6.934	17.630	11,6
Cs s	14	30			400	243			259			946	0,6
Cs össz	24	41	71	324	426	243	216	3.763	1.611	4.923	6.934	18.576	12,2
Bükk m	31		31	145	634	726	107	658	753	1.755	5.536	10.376	6,8
Bükk s							522	1.696			246	2.464	1,6
B össz	31		31	145	634	726	629	2.354	753	1.755	5.782	12.840	8,4
Gyertyán	10	18	16	570	253	896	5.642	1.353	1.190	793	1.031	11.772	7,7
Akác m	58	344		495	163	95						1.155	0,8
Akác s	1.697	7.479	5.436	5.999	3.025	4.824						28.460	18,7
A össz	1.755	7.823	5.436	6.494	3.188	4.919						29.615	19,5
Juhar	99	112	459	30	321	109	150	42	520		388	2.230	1,5
Szil		6				5			94			105	0,1
Kőris	2	232	25				110	650	719			1.738	1,1
EKL						6						6	
J-EKL össz	101	350	484	30	321	120	260	692	1.333		388	4.079	2,7
NNY	13	72		46	105							236	0,2
HNY	2		34	104	28							168	0,1
NY össz	15	72	34	150	133							404	0,3
Fűz	103	17	593	935	292		173					2.113	1,4
Éger	192	291	3.619	7.518	6.907	4.007	5.410	38	521			28.503	18,7
Hárs		14	22			233	93	16			275	653	0,4
ELL	14				36							50	
Fűz-ELL ö	309	322	4.212	8.475	7.235	4.240	5.676	54	521		275	31.319	20,6
EF	122	268	1.019	3.702	821	2.256	1.507	813	183	429	2.448	13.568	8,9
FF			221			563						784	0,5
LF	6		624	301	45							976	0,6
VF		75			416	46	82					619	0,4
EGYF				257	434							691	0,5
F össz	128	343	1.864	4.260	1.716	2.865	1.589	813	183	429	2.448	16.638	10,9
Összes	2.402	9.572	14.205	20.774	13.906	17.822	14.316	11.970	8.266	8.902	30.087	152.222	100,0

Korosztály táblázat fafajonként
Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.1.

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.
Teljes körzet
Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

ÖSSZESEN													
Fafaj	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-	Összesen	%
Kst m	3.917	25.044	36.145	16.167	17.563	32.233	28.795	20.029	10.379	27.757	66.365	284.394	10,5
Kst s		26	63	37	390	49	40	5.745	1.865	786	344	9.345	0,3
Ktt m	88	70	298	1.014	1.320	2.887	5.372	5.012	4.808	19.302	12.600	52.771	2,0
Ktt s	4				67			1.712	1.656	880		4.319	0,2
Et		1.870	18.803	22.471	30.833	3.131	2.333	227	477			80.145	3,0
T össz	4.009	27.010	55.309	39.689	50.173	38.300	36.540	32.725	19.185	48.725	79.309	430.974	15,9
Cs m	1.286	3.043	6.037	8.650	10.332	26.641	64.377	53.584	16.169	42.288	57.706	290.113	10,7
Cs s	165	537	657	1.011	1.375	565	2.833	11.957	5.378	2.080	537	27.095	1,0
Cs össz	1.451	3.580	6.694	9.661	11.707	27.206	67.210	65.541	21.547	44.368	58.243	317.208	11,7
Bükk m	95	58	156	2.303	5.896	1.361	2.281	4.593	5.000	12.258	15.641	49.642	1,8
Bükk s							522	1.975	1.147	1.937	246	5.827	0,2
B össz	95	58	156	2.303	5.896	1.361	2.803	6.568	6.147	14.195	15.887	55.469	2,1
Gyertyán	194	1.531	4.366	12.345	15.343	13.356	12.113	10.174	5.497	3.214	1.489	79.622	2,9
Akác m	4.100	24.583	7.597	6.571	2.874	444	292					46.461	1,7
Akác s	25.730	126.207	351.917	129.454	27.713	13.805	266					675.092	25,0
A össz	29.830	150.790	359.514	136.025	30.587	14.249	558					721.553	26,7
Juhar	170	684	1.461	381	1.316	1.391	604	144	520		388	7.059	0,3
Szil		33	16		60	5			94			208	
Kóris	174	1.444	4.444	2.438	1.901	1.116	1.767	1.185	2.095	611	2.236	19.411	0,7
EKL	63	1.059	144	254	308	801	402	21				3.052	0,1
J-EKL össz	407	3.220	6.065	3.073	3.585	3.313	2.773	1.350	2.709	611	2.624	29.730	1,1
NNY	2.043	3.404	10.366	6.565	912	43						23.333	0,9
HNY	7	17	769	104	279		11					1.187	
NY össz	2.050	3.421	11.135	6.669	1.191	43	11					24.520	0,9
Fűz	116	316	1.641	1.540	1.420	36	173					5.242	0,2
Éger	1.431	5.352	19.462	35.019	36.029	18.322	12.224	776	1.064			129.679	4,8
Hárs		218	150	389	919	880	243	210			275	3.284	0,1
ELL	109	347	291	129	106							982	
Fűz-ELL ö	1.656	6.233	21.544	37.077	38.474	19.238	12.640	986	1.064		275	139.187	5,1
EF	5.479	34.809	100.243	249.869	135.421	173.408	36.308	36.899	10.450	2.710	3.348	788.944	29,2
FF		184	343	75	6.750	20.958	3.245	5.029	131	3.077	1.166	40.958	1,5
LF	6	575	26.128	32.269	2.971							61.949	2,3
VF		196			4.112	203	170	464				5.145	0,2
EGYF			247	3.870	3.719							7.836	0,3
F össz	5.485	35.764	126.961	286.083	152.973	194.569	39.723	42.392	10.581	5.787	4.514	904.832	33,5
Összes	45.177	231.607	591.744	532.925	309.929	311.635	174.371	159.736	66.730	116.900	162.341	2.703.095	100,0

Vágásos erdők

Korosztály táblázat fafajonként

Terület hektár

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11. Erdőterv 2.3.2.A

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

[illegible]

Vágásos erdők
Korosztály táblázat fafajonként
Fakészlet köbméterben

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.
Teljes körzet

Erdőterv 2.3.2.A

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m	77.707	31.169	39.650	30.806	51.704	5.735	86		236.857	9,6	11.598	5.924
Kst s	126	439	817	1.751		344			3.477	0,1	57	48
Ktt m	1.470	1.407	7.106	22.631	7.703				40.317	1,6	1.139	491
Ktt s	4	67	1.712	2.120					3.903	0,2	54	47
Et	42.183	31.815	153						74.151	3,0	4.202	2.137
T össz	121.490	64.897	49.438	57.308	59.407	6.079	86		358.705	14,5	17.050	8.647
Cs m	17.280	23.210	77.845	45.703	31.897	15.605			211.540	8,6	4.356	3.230
Cs s	2.291	1.940	8.091	5.994	537				18.853	0,8	306	322
Cs össz	19.571	25.150	85.936	51.697	32.434	15.605			230.393	9,3	4.662	3.552
Bükk m	2.020	3.593	3.839	15.998	5.599				31.049	1,3	622	405
Bükk s			2.497	3.084	246				5.827	0,2	103	68
B össz	2.020	3.593	6.336	19.082	5.845				36.876	1,5	725	473
Gyertyán	15.649	22.690	17.021	7.326	761				63.447	2,6	1.549	1.313
Akác m	42.851	3.266	292						46.409	1,9	5.356	2.743
Akác s	631.915	40.926	266						673.107	27,3	42.169	30.252
A össz	674.766	44.192	558						719.516	29,2	47.525	32.995
Juhar	2.181	2.664	675	293					5.813	0,2	311	173
Szil	49	65		94					208		10	4
Kóris	8.384	2.180	2.102	1.727	2.236				16.629	0,7	982	461
EKL	1.506	915	423						2.844	0,1	235	111
J-EKL össz	12.120	5.824	3.200	2.114	2.236				25.494	1,0	1.538	749
NNY	22.378	955							23.333	0,9	988	1.078
HNY	897	279	11						1.187		56	45
NY össz	23.275	1.234	11						24.520	1,0	1.044	1.123
Fűz	3.613	1.361	173						5.147	0,2	216	178
Éger	60.924	53.596	9.680	1.064					125.264	5,1	4.265	3.462
Hárs	726	1.610	360						2.696	0,1	134	64
ELL	876	106							982		102	54
Fűz-ELL ö	66.139	56.673	10.213	1.064					134.089	5,4	4.717	3.758
EF	387.021	297.764	63.618	11.625	858				760.886	30,8	23.486	20.532
FF	602	27.708	8.274	3.208	1.166				40.958	1,7	559	699
LF	58.142	2.617							60.759	2,5	2.903	1.998
VF	121	4.107	170						4.398	0,2	155	96
EGYF	3.820	3.239							7.059	0,3	216	178
F össz	449.706	335.435	72.062	14.833	2.024				874.060	35,4	27.319	23.503
Összes	1.384.736	559.688	244.775	153.424	102.707	21.684	86		2.467.100	100,0	106.129	76.113

Korosztály táblázat fafajonként

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Terület hektár

Erdőterv 2.3.2.B

[illegible]

Átalakítás alatt álló erdők
Korosztály táblázat fafajonként
Fakészlet köbméterben

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.
Teljes körzet

Erdőterv 2.3.2.B

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m	3.566	15.878	7.245	7.184	7.470	134			41.477	20,3	1.224	717
Kst s			4.968						4.968	2,4	65	63
Ktt m		2.800	2.272	1.479	4.713				11.264	5,5	257	147
Ktt s												
Et	961	2.149	189	477					3.776	1,8	165	86
T össz	4.527	20.827	14.674	9.140	12.183	134			61.485	30,0	1.711	1.013
Cs m	1.446	13.400	37.356	12.318	9.723				74.243	36,3	1.175	1.069
Cs s	79		6.699						6.778	3,3	51	87
Cs össz	1.525	13.400	44.055	12.318	9.723				81.021	39,6	1.226	1.156
Bükk m	390	3.607	2.306	461	8.988				15.752	7,7	335	214
Bükk s												
B össz	390	3.607	2.306	461	8.988				15.752	7,7	335	214
Gyertyán	2.142	5.622	4.312	308	47				12.431	6,1	309	258
Akác m		52							52		1	1
Akác s	1.312	388							1.700	0,8	119	83
A össz	1.312	440							1.752	0,9	120	84
Juhar	415	43	73						531	0,3	34	18
Szil												
Kóris	66		516	402					984	0,5	39	21
EKL		194							194	0,1	8	4
J-EKL össz	481	237	589	402					1.709	0,8	81	43
NNY												
HNy												
NY össz												
Fűz												
Éger	133		98						231	0,1	10	7
Hárs	31	189							220	0,1	12	5
ELL												
Fűz-ELL ö	164	189	98						451	0,2	22	12
EF	3.376	11.065	8.990	1.535	2.490				27.456	13,4	449	506
FF												
LF	836	272							1.108	0,5	78	41
VF	75	208	464						747	0,4	31	16
EGYF	297	480							777	0,4	27	18
F össz	4.584	12.025	9.454	1.535	2.490				30.088	14,7	585	581
Összes	15.125	56.347	75.488	24.164	33.431	134			204.689	100,0	4.389	3.361

Korosztály táblázat fafajonként

Adattárból

Terület hektár

Erdőterv 2.3.2.C

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

[illegible]

Nem vágásos (szálaló) erdők
Korosztály táblázat fafajonként
Fakészlet köbméterben

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 18.
Adattárból

Erdőterv 2.3.2.C

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m		2.749	1.929	146		1.052		184	6.060	19,7	120	88
Kst s				900					900	2,9	9	10
Ktt m			1.006			184			1.190	3,9	29	16
Ktt s				416					416	1,4	4	5
Et			2.218						2.218	7,2	54	34
T össz		2.749	5.153	1.462		1.236		184	10.784	35,1	216	153
Cs m	276	363	2.711	436				481	4.267	13,9	69	57
Cs s				1.464					1.464	4,8	21	16
Cs össz	276	363	2.711	1.900				481	5.731	18,6	90	73
Bükk m	202	57	729	799		1.054			2.841	9,2	55	36
Bükk s												
B össz	202	57	729	799		1.054			2.841	9,2	55	36
Gyertyán	634	387	954	1.077		400		281	3.733	12,1	51	54
Akác m												
Akác s	81	204							285	0,9	10	7
A össz	81	204							285	0,9	10	7
Juhar	100			227		388			715	2,3	26	13
Szil												
Kóris	50	837	334	577					1.798	5,8	53	29
EKL	14								14		1	
J-EKL össz	164	837	334	804		388			2.527	8,2	80	42
NNY												
HNy												
NY össz												
Fűz		95							95	0,3	2	2
Éger	26	474	3.222						3.722	12,1	48	56
Hárs			93			162		113	368	1,2	5	3
ELL												
Fűz-ELL ö	26	569	3.315			162		113	4.185	13,6	55	61
EF			599						599	1,9	6	8
FF												
LF		82							82	0,3	2	2
VF												
EGYF												
F össz		82	599						681	2,2	8	10
Összes	1.383	5.248	13.795	6.042		3.240		1.059	30.767	100,0	565	436

Faanyagtermelést nem szolgáló erdők Korosztály táblázat fafajonként

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 18.

Adattárból

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Terület hektár

Erdőterv 2.3.2.D

[illegible]

Faanyagtermelést nem szolgáló erdők Korosztály táblázat fafajonként

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 18.

Adattárból

Fakészlet köbméterben

Erdőterv 2.3.2.D

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafaj	1-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141-160	161-	Összesen	%	Folyó- növedék m ³ /év	Átlagnö- vekmény m ³ /év
Kst m												
Kst s												
Ktt m												
Ktt s												
Et												
T össz												
Cs m	14		49						63	11,7	2	1
Cs s												
Cs össz	14		49						63	11,7	2	1
Bükk m												
Bükk s												
B össz												
Gyertyán	11								11	2,0	1	
Akác m												
Akác s												
A össz												
Juhar												
Szil												
Kóris												
EKL												
J-EKL össz												
NNY												
HNY												
NY össz												
Fűz												
Éger	181	281							462	85,7	16	12
Hárs												
ELL												
Fűz-ELL ö	181	281							462	85,7	16	12
EF	3								3	0,6		
FF												
LF												
VF												
EGYF												
F össz	3								3	0,6		
Összes	209	281	49						539	100,0	19	13

Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektár

Erdőterv 2.3.3.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

E l s ő d l e g e s r e n d e l t e t é s

Faállomány		Faanyagtermelést szolgáló erdőkben				Különleges erdőkben				Összes erdőkben			
típus		Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes
Bükkös	ha	112,37	16,22		128,59	44,26			44,26	156,63	16,22		172,85
	%	87,4	12,6		74,4	100,0			25,6	90,6	9,4		100,0
Gy-Tölgyes	ha	631,84	43,69		675,53	53,11	3,36		56,47	684,95	47,05		732,00
	%	93,5	6,5		92,3	94,0	5,9		7,7	93,6	6,4		100,0
Kt.tölgyes	ha	67,03	33,90		100,93	3,38			3,38	70,41	33,90		104,31
	%	66,4	33,6		96,8	100,0			3,2	67,5	32,5		100,0
Ks.tölgyes	ha	804,01	292,07		1.096,08	21,18	18,52		39,70	825,19	310,59		1.135,78
	%	73,4	26,6		96,5	53,3	46,6		3,5	72,7	27,3		100,0
Cseres	ha	716,11	308,13		1.024,24	45,09	5,11	1,98	52,18	761,20	313,24	1,98	1.076,42
	%	69,9	30,1		95,2	86,4	9,8	3,8	4,8	70,7	29,1	0,2	100,0
Mo.tölgyes	ha												
	%												
Akác	ha	1.823,62	3.090,63	5,26	4.919,51	62,36	182,01	5,22	249,59	1.885,98	3.272,64	10,48	5.169,10
	%	37,1	62,8	0,1	95,2	25,0	72,9	2,1	4,8	36,5	63,3	0,2	100,0
Gyertyános	ha	96,88	57,10		153,98	25,57	9,08		34,65	122,45	66,18		188,63
	%	62,9	37,1		81,6	73,8	26,2		18,4	64,9	35,1		100,0
Juharos	ha	2,88	0,97		3,85		7,09		7,09	2,88	8,06		10,94
	%	74,8	25,2		35,2		100,0		64,8	26,3	73,7		100,0
Kórises	ha	44,30	9,76		54,06	3,63	4,96		8,59	47,93	14,72		62,65
	%	81,9	18,1		86,3	42,3	57,7		13,7	76,5	23,5		100,0
Ek.lombos	ha	173,23	88,13		261,36	3,40	8,64	0,91	12,95	176,63	96,77	0,91	274,31
	%	66,3	33,7		95,3	26,3	66,7	7,0	4,7	64,4	35,3	0,3	100,0
N.nyár-n.fűz	ha	101,57	43,31		144,88		0,10		0,10	101,57	43,41		144,98
	%	70,1	29,9		99,9		100,0		0,1	70,1	29,9		100,0
Hazai nyáras	ha	3,98			3,98		1,09		1,09	3,98	1,09		5,07
	%	100,0			78,5		100,0		21,5	78,5	21,5		100,0
Fűzes	ha	5,85	2,50		8,35	0,94	8,18		9,12	6,79	10,68		17,47
	%	70,1	29,9		47,8	10,3	89,7		52,2	38,9	61,1		100,0
Égeres	ha	355,51	137,03	5,23	497,77	67,68	35,64		103,32	423,19	172,67	5,23	601,09
	%	71,4	27,5	1,1	82,8	65,5	34,5		17,2	70,4	28,7	0,9	100,0
Hársas	ha						0,22		0,22		0,22		0,22
	%						100,0		100,0		100,0		100,0
Nyíres	ha												
	%												
El.lombos	ha		0,40		0,40						0,40		0,40
	%		100,0		100,0						100,0		100,0
Erdeifenyves	ha	1.785,91	1.470,23	6,56	3.262,70	34,99	18,34	0,51	53,84	1.820,90	1.488,57	7,07	3.316,54
	%	54,7	45,1	0,2	98,4	65,0	34,1	0,9	1,6	54,9	44,9	0,2	100,0
Feketefenyves	ha	28,88	30,78		59,66					28,88	30,78		59,66
	%	48,4	51,6		100,0					48,4	51,6		100,0
Lucfenyves	ha	159,99	49,21		209,20	3,91			3,91	163,90	49,21		213,11
	%	76,5	23,5		98,2	100,0			1,8	76,9	23,1		100,0
Egyéb fenyves	ha	19,73	2,80		22,53	4,96		2,20	7,16	24,69	2,80	2,20	29,69
	%	87,6	12,4		75,9	69,3		30,7	24,1	83,2	9,4	7,4	100,0
ÖSSZESEN	ha	6.933,69	5.676,86	17,05	12.627,60	374,46	302,34	10,82	687,62	7.308,15	5.979,20	27,87	13.315,22
	%	54,9	45,0	0,1	94,8	54,5	44,0	1,6	5,2	54,9	44,9	0,2	100,0
ÜRES	ha				284,94				19,94				304,88
MINDÖSSZES	ha				12.912,54				707,56				13.620,10
	%				94,8				5,2				100,0

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.4.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	V á g á s é r e t t s é g i k o r o k													Átl.	
	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen	vékor
Kst m			0,52		1,61	4,50	41,70	166,84	612,74	338,79	275,10	41,91	5,89	1.489,60	103
Kst s						1,09	1,32	6,11	2,34	14,52	7,27			32,65	103
Ktt m						1,68	7,16	6,41	46,34	47,62	36,17	13,17	3,77	162,32	107
Ktt s			0,19				0,30	3,00	5,19	5,02				13,70	97
Et			1,61		0,54	70,18	130,27	46,05	8,78	2,72	1,70		0,15	262,00	79
T össz			2,32		2,15	77,45	180,75	228,41	675,39	408,67	320,24	55,08	9,81	1.960,27	99
Cs m			0,54	1,07	2,13	31,31	169,72	234,45	233,41	90,74	86,46	49,25	8,42	907,50	93
Cs s			2,42		1,74	5,85	11,60	29,77	10,73	25,51	7,37			94,99	90
Cs össz			2,96	1,07	3,87	37,16	181,32	264,22	244,14	116,25	93,83	49,25	8,42	1.002,49	93
Bükk m			0,73	1,80	1,75	1,32	0,59	9,15	23,93	21,04	30,97	10,48	0,16	101,92	103
Bükk s								0,74	1,32	3,79	1,68			7,53	107
B össz			0,73	1,80	1,75	1,32	0,59	9,89	25,25	24,83	32,65	10,48	0,16	109,45	103
Gyertyán		1,74	11,54	38,90	69,40	77,52	90,80	67,64	52,51	13,70	22,99	1,52		448,26	71
Akác m	3,25	28,57	445,68	11,24			0,29							489,03	37
Akác s	9,58	172,25	4.134,23	151,15	23,04	5,45	1,08	1,97						4.498,75	37
A össz	12,83	200,82	4.579,91	162,39	23,04	5,45	1,37	1,97						4.987,78	37
Juhar	0,22	1,54	1,91	0,91	2,98	5,37	7,59	2,57	2,04	0,90				26,03	63
Szil			0,27			0,11	0,27	0,11						0,76	55
Kőris		0,12	2,06	2,10	1,76	14,78	11,55	20,30	16,77	7,52	1,75			78,71	81
EKL			0,19	0,22	1,20	0,09	12,95	2,98	2,63	0,52	0,12			20,90	80
J-EKL össz	0,22	1,66	4,43	3,23	5,94	20,35	32,36	25,96	21,44	8,94	1,87			126,40	76
NNY	2,57	105,04	25,95	1,17			0,14							134,87	30
HNY		0,55	1,03	0,28	3,11									4,97	46
NY össz	2,57	105,59	26,98	1,45	3,11		0,14							139,84	30
Füz	0,21	1,43	6,56	2,41	5,01	0,65	0,44							16,71	44
Éger	1,18		13,47	39,50	239,08	178,47	15,61	5,18	0,88					493,37	61
Hárs			1,91	0,64	1,23	0,54	6,19	1,05	0,32		0,68			12,56	66
ELL	1,64	0,71	2,42	0,70	0,33		0,77		0,25	0,18				7,00	31
Füz-ELL ö	3,03	2,14	24,36	43,25	245,65	179,66	23,01	6,23	1,45	0,18	0,68			529,64	60
EF		0,63	2,38	12,78	57,45	865,16	1.413,76	469,06	100,82	9,61	11,70			2.943,35	77
FF				0,47	3,06	27,56	51,56	16,07	1,03	4,37				104,12	77
LF		3,52	59,99	82,35	35,04	20,84	11,12	0,38		1,13				214,37	48
VF					0,37	0,71	6,69	1,39	0,79	1,03				10,98	82
EGYF			0,71	1,44	0,84	4,99	11,25	0,38						19,61	69
F össz		4,15	63,08	97,04	96,76	919,26	1.494,38	487,28	102,64	16,14	11,70			3.292,43	74
Összes	18,65	316,10	4.716,31	349,13	451,67	1.318,17	2.004,72	1.091,60	1.122,82	588,71	483,96	116,33	18,39	12.596,56	54
Üres														286,96	
Vágásos üzemmód teljes korlátozás															
Mindösszes														12.883,52	

Terület hektárban

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

Fafaj	V á g á s é r e t t s é g i k o r o k													Átl.	
	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen	vékor
Kst m							0,47	6,43	3,29	2,24	15,86	5,30	16,71	50,30	120
Kst s										0,44				0,44	110
Ktt m							0,16	1,45			6,71	0,10	0,14	8,56	112
Ktt s															
Et							0,86	8,01	0,44	0,36				9,67	90
T össz							1,49	15,89	3,73	3,04	22,57	5,40	16,85	68,97	113
Cs m					0,37	1,39	0,39	3,88	0,70	1,12	6,33	4,04	18,12	36,34	119
Cs s							3,85	0,94						4,79	80
Cs össz					0,37	1,39	4,24	4,82	0,70	1,12	6,33	4,04	18,12	41,13	112
Bükk m							0,33	0,45	3,39	1,00	11,95		1,20	18,32	114
Bükk s							1,94	4,61				0,62		7,17	88
B össz							2,27	5,06	3,39	1,00	11,95	0,62	1,20	25,49	105
Gyertyán				0,10	0,23	4,43	3,50	13,50	10,79	6,67	1,45		0,63	41,30	91
Akác m			11,07	1,25										12,32	38
Akác s	0,02	4,40	183,58	42,38	14,73	0,25								245,36	40
A össz	0,02	4,40	194,65	43,63	14,73	0,25								257,68	40
Juhar		0,28	0,27	0,43	0,79	1,42	2,57	1,92	0,21	0,84				8,73	71
Szil			0,11				0,04			0,25				0,40	71
Kőris					0,30		1,17	0,79	0,21	1,85	0,58			4,90	92
EKL							0,04							0,04	75
J-EKL össz		0,28	0,38	0,43	1,09	1,42	3,82	2,71	0,42	2,94	0,58			14,07	77
NNY		1,08	1,07				0,27							2,42	37
HNY		0,11			0,27	0,36								0,74	56
NY össz		1,19	1,07		0,27	0,36	0,27							3,16	40
Füz		0,50	5,13	1,58	1,36	0,49		0,47						9,53	45
Éger			2,07	1,56	37,66	47,32	6,41	5,66		1,09	0,15			101,92	65
Hárs					0,27		0,90		0,05					1,22	75
ELL			0,34			0,15								0,49	46
Füz-ELL ö		0,50	7,54	3,14	39,29	47,96	7,31	6,13	0,05	1,09	0,15			113,16	63
EF			0,22	0,67	8,16	12,46	10,06	8,93	2,25	4,94	0,20		0,61	48,50	76
FF					1,84		1,58							3,42	68
LF			0,40	2,56	0,53		0,49	0,41	0,09					4,48	55
VF						0,68		0,21	0,35			0,86		2,10	95
EGYF						0,88	2,25							3,13	77
F össz			0,62	3,23	10,53	14,02	14,38	9,55	2,69	4,94	0,20	0,86	0,61	61,63	74
Összes	0,02	6,37	204,26	50,53	66,51	69,83	37,28	57,66	21,77	20,80	43,23	10,92	37,41	626,59	57
Üres														19,94	
Vágásos üzemmód teljes korlátozás															
Mindösszes														646,53	

Terület hektárban

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

ÖSSZESEN

Fafaj	V á g á s é r e t t s é g i k o r o k													Átl.	
	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-	Összesen	vékor
Kst m			0,52		1,61	4,50	42,17	173,27	616,03	341,03	290,96	47,21	22,60	1.539,90	104
Kst s						1,09	1,32	6,11	2,34	14,96	7,27			33,09	103
Ktt m						1,68	7,32	7,86	46,34	47,62	42,88	13,27	3,91	170,88	107
Ktt s			0,19				0,30	3,00	5,19	5,02				13,70	97
Et			1,61		0,54	70,18	131,13	54,06	9,22	3,08	1,70		0,15	271,67	79
T össz			2,32		2,15	77,45	182,24	244,30	679,12	411,71	342,81	60,48	26,66	2.029,24	100
Cs m			0,54	1,07	2,50	32,70	170,11	238,33	234,11	91,86	92,79	53,29	26,54	943,84	94
Cs s			2,42		1,74	5,85	15,45	30,71	10,73	25,51	7,37			99,78	89
Cs össz			2,96	1,07	4,24	38,55	185,56	269,04	244,84	117,37	100,16	53,29	26,54	1.043,62	94
Bükk m			0,73	1,80	1,75	1,32	0,92	9,60	27,32	22,04	42,92	10,48	1,36	120,24	104
Bükk s							1,94	5,35	1,32	3,79	1,68	0,62		14,70	96
B össz			0,73	1,80	1,75	1,32	2,86	14,95	28,64	25,83	44,60	11,10	1,36	134,94	103
Gyertyán		1,74	11,54	39,00	69,63	81,95	94,30	81,14	63,30	20,37	24,44	1,52	0,63	489,56	73
Akác m	3,25	28,57	456,75	12,49			0,29							501,35	37
Akác s	9,60	176,65	4.317,81	193,53	37,77	5,70	1,08	1,97						4.744,11	37
A össz	12,85	205,22	4.774,56	206,02	37,77	5,70	1,37	1,97						5.245,46	37
Juhar	0,22	1,82	2,18	1,34	3,77	6,79	10,16	4,49	2,25	1,74				34,76	65
Szil			0,38			0,11	0,31	0,11		0,25				1,16	59
Kőris		0,12	2,06	2,10	2,06	14,78	12,72	21,09	16,98	9,37	2,33			83,61	82
EKL			0,19	0,22	1,20	0,09	12,99	2,98	2,63	0,52	0,12			20,94	80
J-EKL össz	0,22	1,94	4,81	3,66	7,03	21,77	36,18	28,67	21,86	11,88	2,45			140,47	76
NNY	2,57	106,12	27,02	1,17			0,41							137,29	30
HNY		0,66	1,03	0,28	3,38	0,36								5,71	47
NY össz	2,57	106,78	28,05	1,45	3,38	0,36	0,41							143,00	31
Füz	0,21	1,93	11,69	3,99	6,37	1,14	0,44	0,47						26,24	44
Éger	1,18		15,54	41,06	276,74	225,79	22,02	10,84	0,88	1,09	0,15			595,29	62
Hárs			1,91	0,64	1,50	0,54	7,09	1,05	0,37		0,68			13,78	67
ELL	1,64	0,71	2,76	0,70	0,33	0,15	0,77		0,25	0,18				7,49	32
Füz-ELL ö	3,03	2,64	31,90	46,39	284,94	227,62	30,32	12,36	1,50	1,27	0,83			642,80	60
EF		0,63	2,60	13,45	65,61	877,62	1.423,82	477,99	103,07	14,55	11,90		0,61	2.991,85	77
FF				0,47	4,90	27,56	53,14	16,07	1,03	4,37				107,54	77
LF		3,52	60,39	84,91	35,57	20,84	11,61	0,79	0,09	1,13				218,85	48
VF					0,37	1,39	6,69	1,60	1,14	1,03		0,86		13,08	84
EGYF			0,71	1,44	0,84	5,87	13,50	0,38						22,74	70
F össz		4,15	63,70	100,27	107,29	933,28	1.508,76	496,83	105,33	21,08	11,90	0,86	0,61	3.354,06	74
Összes	18,67	322,47	4.920,57	399,66	518,18	1.388,00	2.042,00	1.149,26	1.144,59	609,51	527,19	127,25	55,80	13.223,15	54
Üres														306,90	
Vágásos üzemmód teljes															
korlátozás															
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A és B táblákban – összesen														92,07	
Mindösszes														13.622,12	

Erdőterv 2.3.5.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

V á g á s é r e t t s é g i c s o p o r t o k												
Fafaj	túltartott	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
Kst m	23,18	97,47	86,55	85,18	121,06	49,56	46,40	98,65	245,28	179,88	456,39	1.489,60
Kst s	3,40	0,58	5,08	2,86	12,71	7,04	0,67	0,31				32,65
Ktt m	1,95	13,46	39,91	19,02	17,68	9,67	5,54	3,40	4,52	2,91	44,26	162,32
Ktt s		4,40	4,23	3,54	1,53							13,70
Et			0,68	35,06	61,78	65,44	62,41	28,44	7,98	0,21		262,00
T össz	28,53	115,91	136,45	145,66	214,76	131,71	115,02	130,80	257,78	183,00	500,65	1.960,27
Cs m	50,13	120,27	215,88	132,42	96,94	65,55	37,04	25,44	71,91	40,92	51,00	907,50
Cs s	1,68	17,18	19,19	10,82	22,83	11,28	4,13	3,78	0,32	0,78	3,00	94,99
Cs össz	51,81	137,45	235,07	143,24	119,77	76,83	41,17	29,22	72,23	41,70	54,00	1.002,49
Bükk m	0,06	11,73	8,68	47,41	10,01	3,90	11,96	1,70	1,49	1,21	3,77	101,92
Bükk s		1,32	3,55	2,66								7,53
B össz	0,06	13,05	12,23	50,07	10,01	3,90	11,96	1,70	1,49	1,21	3,77	109,45
Gyertyán	11,35	78,92	83,74	79,84	79,36	34,44	15,37	15,71	17,40	5,65	26,48	448,26
Akác m	14,52	28,33	131,10	233,94	80,38	0,47		0,29				489,03
Akác s	147,59	1.077,11	1.828,56	1.087,20	342,34	13,98	1,97					4.498,75
A össz	162,11	1.105,44	1.959,66	1.321,14	422,72	14,45	1,97	0,29				4.987,78
Juhar	0,94	2,05	3,19	6,03	4,16	0,95	4,08	1,10	2,57		0,96	26,03
Szil			0,27		0,27	0,11		0,11				0,76
Kőris	1,23	7,67	4,16	5,04	8,35	4,76	3,77	21,78	13,85	1,81	6,29	78,71
EKL	0,19	0,54	0,29	1,18	2,17	2,19	0,20	9,40	3,07	1,37	0,30	20,90
J-EKL össz	2,36	10,26	7,91	12,25	14,95	8,01	8,05	32,39	19,49	3,18	7,55	126,40
NNY	21,34	51,53	17,94	39,72	4,34							134,87
HNY	0,22	1,24	0,56	0,13	2,82							4,97
NY össz	21,56	52,77	18,50	39,85	7,16							139,84
Füz	0,21	3,14	2,61	8,60	0,60	1,37	0,18					16,71
Éger	2,34	64,43	73,40	149,58	98,08	53,27	25,28	26,04	0,64	0,31		493,37
Hárs		1,52	1,14	4,07	2,18	1,54		0,80	1,31			12,56
ELL		2,80	1,11	1,08	0,64	0,50			0,44		0,43	7,00
Füz-ELL ö	2,55	71,89	78,26	163,33	101,50	56,68	25,46	26,84	2,39	0,31	0,43	529,64
EF	7,10	75,70	170,81	535,41	671,80	700,54	458,20	172,41	127,29	17,51	6,58	2.943,35
FF	4,72	21,18	21,18	47,36	6,51	1,14	0,71	1,27		0,05		104,12
LF		60,08	48,67	48,74	38,51	14,22	2,87	0,15	1,13			214,37
VF			0,38	1,67	6,43	1,47	0,27			0,48	0,28	10,98
EGYF		2,15		3,20	8,66	5,32		0,28				19,61
F össz	11,82	159,11	241,04	636,38	731,91	722,69	462,05	174,11	128,42	18,04	6,86	3.292,43
Összes	292,15	1.744,80	2.772,86	2.591,76	1.702,14	1.048,71	681,05	411,06	499,20	253,09	599,74	12.596,56
Üres												286,96
Vágásos üzemmód teljes korlátozás												
Mindösszes												12.883,52

Terület hektárban

Teljes körzet

Erdőterv 2.3.5.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

[illegible]

Terület hektárban

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

ÖSSZESEN

		V á g á s é r e t t s é g i c s o p o r t o k										
Fafaj	túltartott	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
Kst m	23,18	98,40	95,37	88,30	138,89	57,61	46,60	101,66	247,04	179,88	462,97	1.539,90
Kst s	3,40	0,58	5,08	3,30	12,71	7,04	0,67	0,31				33,09
Ktt m	1,95	13,46	44,58	19,66	20,93	9,67	5,54	3,40	4,52	2,91	44,26	170,88
Ktt s		4,40	4,23	3,54	1,53							13,70
Et			0,68	35,15	62,14	65,44	63,27	36,31	8,12	0,56		271,67
T össz	28,53	116,84	149,94	149,95	236,20	139,76	116,08	141,68	259,68	183,35	507,23	2.029,24
Cs m	51,33	120,57	218,22	134,01	120,85	71,82	37,04	25,61	71,91	40,92	51,56	943,84
Cs s	1,68	17,86	19,19	12,08	24,76	11,28	4,13	4,12	0,64	1,04	3,00	99,78
Cs össz	53,01	138,43	237,41	146,09	145,61	83,10	41,17	29,73	72,55	41,96	54,56	1.043,62
Bükk m	0,06	11,73	19,36	49,60	10,73	5,92	14,50	1,87	1,49	1,21	3,77	120,24
Bükk s		1,32	10,10	3,28								14,70
B össz	0,06	13,05	29,46	52,88	10,73	5,92	14,50	1,87	1,49	1,21	3,77	134,94
Gyertyán	13,33	80,31	92,91	92,46	92,05	37,24	15,46	15,71	17,40	5,65	27,04	489,56
Akác m	15,60	30,29	131,72	237,64	85,34	0,47		0,29				501,35
Akác s	159,13	1.126,07	1.860,54	1.198,43	383,72	14,25	1,97					4.744,11
A össz	174,73	1.156,36	1.992,26	1.436,07	469,06	14,72	1,97	0,29				5.245,46
Juhar	0,94	2,32	5,68	8,28	4,16	1,79	4,46	2,97	3,20		0,96	34,76
Szil			0,56	0,11	0,27	0,11		0,11				1,16
Kőris	1,23	7,67	5,46	5,31	8,90	5,06	3,77	22,98	14,34	2,02	6,87	83,61
EKL	0,19	0,54	0,33	1,18	2,17	2,19	0,20	9,40	3,07	1,37	0,30	20,94
J-EKL össz	2,36	10,53	12,03	14,88	15,50	9,15	8,43	35,46	20,61	3,39	8,13	140,47
NNY	21,74	51,80	17,94	41,05	4,49			0,27				137,29
HNY	0,22	1,24	0,65	0,24	3,36							5,71
NY össz	21,96	53,04	18,59	41,29	7,85			0,27				143,00
Füz	2,11	5,32	4,24	9,52	3,50	1,37	0,18					26,24
Éger	2,84	74,62	95,90	179,80	124,08	60,31	29,62	27,02	0,64	0,31	0,15	595,29
Hárs		1,52	1,14	5,14	2,18	1,69		0,80	1,31			13,78
ELL		2,80	1,11	1,23	0,98	0,50			0,44		0,43	7,49
Füz-ELL ö	4,95	84,26	102,39	195,69	130,74	63,87	29,80	27,82	2,39	0,31	0,58	642,80
EF	8,16	81,34	173,62	551,38	685,02	702,54	460,96	173,86	130,88	17,51	6,58	2.991,85
FF	4,72	21,18	21,18	48,94	8,35	1,14	0,71	1,27		0,05		107,54
LF		60,08	49,07	51,30	38,81	14,71	3,60	0,15	1,13			218,85
VF			0,38	2,56	6,43	1,56	0,53			0,48	1,14	13,08
EGYF		2,15		4,08	9,91	6,32		0,28				22,74
F össz	12,88	164,75	244,25	658,26	748,52	726,27	465,80	175,56	132,01	18,04	7,72	3.354,06
Összes	311,81	1.817,57	2.879,24	2.787,57	1.856,26	1.080,03	693,21	428,39	506,13	253,91	609,03	13.223,15
Üres												306,90
Vágásos üzemmód teljes korlátozás												
Faanyagtermelést nem szolgáló és a nem vágásos (szálaló) üzemmódú erdők – részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A és B táblákban – összesen												92,07
Mindösszes												13.622,12

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

FAANYAGTERMELÉST SZOLGÁLÓ ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)

	V á g á s é r e t t												
Fafaj	0-9 éven belül ha	m ³	10-19 éven belül ha	m ³	20-29 éven belül ha	m ³	30 év összesen ha	m ³	30 év átlaga ha/év	m ³ /év	Folyónöv. m ³ /év	Átlagnöv. m ³ /év	Hozamt. ha
Kst m	120,65	48433	86,55	37636	85,18	31450	292,38	117519	9,75	3.917	12572	6434	14,14
Kst s	3,98	1162	5,08	1360	2,86	775	11,92	3297	0,40	110	120	109	0,30
Ktt m	15,41	6990	39,91	21755	19,02	9660	74,34	38405	2,48	1.280	1343	602	1,45
Ktt s	4,40	822	4,23	1693	3,54	1327	12,17	3842	0,41	128	54	47	0,11
Et			0,68	353	35,06	18771	35,74	19124	1,19	637	4211	2152	3,35
T össz	144,44	57407	136,45	62797	145,66	61983	426,55	182187	14,22	6.073	18300	9344	19,35
Cs m	170,40	74413	215,88	91225	132,42	54016	518,70	219654	17,29	7.322	5390	4141	9,58
Cs s	18,86	5879	19,19	5969	10,82	3281	48,87	15129	1,63	504	337	389	1,02
Cs össz	189,26	80292	235,07	97194	143,24	57297	567,57	234783	18,92	7.826	5727	4530	10,60
Bükk m	11,79	6804	8,68	4328	47,41	23616	67,88	34748	2,26	1.158	806	526	0,96
Bükk s	1,32	580	3,55	2002	2,66	1480	7,53	4062	0,25	135	54	36	0,06
B össz	13,11	7384	12,23	6330	50,07	25096	75,41	38810	2,51	1.294	860	562	1,02
Gyertyán	90,27	19853	83,74	15934	80,43	17168	254,44	52955	8,48	1.765	1745	1441	6,24
Akác m	42,85	11133	131,66	30558	237,19	54845	411,70	96536	13,72	3.218	5265	2683	13,29
Akác s	1.224,70	304902	1.833,86	413551	1.096,37	212617	4.154,93	931070	138,50	31.036	40301	29028	122,39
A össz	1.267,55	316035	1.965,52	444109	1.333,56	267462	4.566,63	1027606	152,22	34.254	45566	31711	135,68
Juhar	2,99	590	3,19	1146	6,22	2650	12,40	4386	0,41	146	271	149	0,33
Szil			0,27	69			0,27	69	0,01	2	8	3	0,01
Körös	8,90	4783	4,16	2030	5,04	2877	18,10	9690	0,60	323	963	453	0,87
EKL	0,73	251	0,29	68	1,18	381	2,20	700	0,07	23	243	115	0,24
J-EKL össz	12,62	5624	7,91	3313	12,44	5908	32,97	14845	1,10	495	1485	720	1,45
NNY	72,87	20012	17,94	4880	58,76	12088	149,57	36980	4,99	1.233	970	1067	4,46
HNy	1,46	432	0,56	179	0,68	282	2,70	893	0,09	30	51	39	0,11
NY össz	74,33	20444	18,50	5059	59,44	12370	152,27	37873	5,08	1.262	1021	1106	4,57
Füz	3,35	972	2,61	977	9,91	2017	15,87	3966	0,53	132	131	108	0,33
Éger	66,77	20608	73,40	24178	150,76	57136	290,93	101922	9,70	3.397	3506	2835	8,05
Hárs	1,52	544	1,14	489	4,07	1570	6,73	2603	0,22	87	134	63	0,20
ELL	2,80	786	1,39	483	2,72	1530	6,91	2799	0,23	93	99	51	0,21
Füz-ELL ö	74,44	22910	78,54	26127	167,46	62253	320,44	111290	10,68	3.710	3870	3057	8,79
EF	82,80	30503	170,81	79678	535,41	234030	789,02	344211	26,30	11.474	23631	20747	38,26
FF	25,90	10845	21,18	9927	47,36	22354	94,44	43126	3,15	1.438	540	681	1,37
LF	60,08	22500	48,67	23812	48,74	29480	157,49	75792	5,25	2.526	2922	2004	4,51
VF			0,38	252	1,67	1054	2,05	1306	0,07	44	149	95	0,13
EGYF	2,15	741			3,20	2133	5,35	2874	0,18	96	219	180	0,24
F össz	170,93	64589	241,04	113669	636,38	289051	1.048,35	467309	34,94	15.577	27461	23707	44,51
Összes	2.036,95	594538	2.779,00	774532	2.628,68	798588	7.444,63	2167658	248,15	72.255	106035	76178	232,21

Vágásos erdők teljes korlátozással

Üres területből számított évi hozami terület 4,22

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

KÜLÖNLEGES ERDŐK (elsődleges rendeltetés szerint)													
Fafaj	Vágásérettség 0-9 éven belül		Vágásérettség 10-19 éven belül		Vágásérettség 20-29 éven belül		30 év összesen		30 év átlaga		Folyónöv.	Átlagnöv.	Hozamt.
	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha/év	m³/év	m³/év	m³/év	ha
Kst m	0,93	343	8,82	3818	3,12	648	12,87	4809	0,43	160	250	207	0,37
Kst s					0,44	165	0,44	165	0,01	5	2	2	
Ktt m			4,67	2264	0,64	288	5,31	2552	0,18	85	53	36	0,07
Ktt s													
Et					0,09	45	0,09	45	0,00	1	156	71	0,09
T össz	0,93	343	13,49	6082	4,29	1146	18,71	7571	0,62	252	461	316	0,53
Cs m	1,50	656	2,34	797	1,59	238	5,43	1691	0,18	56	141	158	0,28
Cs s	0,68	267			1,26	285	1,94	552	0,06	18	20	20	0,05
Cs össz	2,18	923	2,34	797	2,85	523	7,37	2243	0,25	75	161	178	0,33
Bükk m			10,68	5387	2,19	1496	12,87	6883	0,43	229	151	93	0,14
Bükk s			6,55	2791	0,62	307	7,17	3098	0,24	103	49	32	0,08
B össz			17,23	8178	2,81	1803	20,04	9981	0,67	333	200	125	0,22
Gyertyán	3,37	870	9,17	2271	12,62	3255	25,16	6396	0,84	213	113	130	0,42
Akác m	3,04	716	0,62	148	3,70	737	7,36	1601	0,25	53	92	61	0,32
Akác s	60,50	14446	31,98	6794	111,25	19266	203,73	40506	6,79	1.350	1987	1307	6,10
A össz	63,54	15162	32,60	6942	114,95	20003	211,09	42107	7,04	1.404	2079	1368	6,42
Juhar	0,27	37	2,49	625	2,25	833	5,01	1495	0,17	50	74	42	0,11
Szil			0,29	110	0,11	22	0,40	132	0,01	4	2	1	
Kőris			1,30	857	0,27	147	1,57	1004	0,05	33	58	29	0,03
EKL			0,04	8			0,04	8	0,00	0			
J-EKL össz	0,27	37	4,12	1600	2,63	1002	7,02	2639	0,23	88	134	72	0,14
NNY	0,67	155			1,33	210	2,00	365	0,07	12	18	11	0,06
HNY			0,09	31	0,11	26	0,20	57	0,01	2	5	6	0,01
NY össz	0,67	155	0,09	31	1,44	236	2,20	422	0,07	14	23	17	0,07
Fűz	4,08	913	1,63	563	0,92	364	6,63	1840	0,22	61	85	70	0,22
Éger	10,69	3552	22,50	7550	30,22	12111	63,41	23213	2,11	774	769	634	1,57
Hárs					1,07	422	1,07	422	0,04	14	12	6	0,01
ELL					0,15	59	0,15	59	0,00	2	3	3	0,01
Fűz-ELL ö	14,77	4465	24,13	8113	32,36	12956	71,26	25534	2,38	851	869	713	1,81
EF	6,70	2709	2,81	997	15,97	6423	25,48	10129	0,85	338	304	291	0,62
FF					1,58	698	1,58	698	0,05	23	19	18	0,05
LF			0,40	163	2,56	1333	2,96	1496	0,10	50	59	35	0,08
VF					0,89	616	0,89	616	0,03	21	37	17	0,02
EGYF					0,88	82	0,88	82	0,03	3	24	16	0,04
F össz	6,70	2709	3,21	1160	21,88	9152	31,79	13021	1,06	434	443	377	0,81
Összes	92,43	24664	106,38	35174	195,83	50076	394,64	109914	13,15	3.664	4483	3296	10,75

Vágásos erdők teljes korlátozással

Üres területből számított évi hozami terület0,33

Vágásérettségi csoportok terület és fakészlet adatai fafajok szerint 30 évre

Nyomatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőterv 2.3.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

ÖSSZESEN

Fafaj	0-9 éven belül ha	V á g á s é r e t t m ³	10-19 éven belül ha	m ³	20-29 éven belül ha	m ³	30 év összesen ha	m ³	30 év átlaga ha/év	m ³ /év	Folyónöv. m ³ /év	Átlagnöv. m ³ /év	Hozamt. ha
Kst m	121,58	48776	95,37	41454	88,30	32098	305,25	122328	10,17	4.078	12822	6641	14,51
Kst s	3,98	1162	5,08	1360	3,30	940	12,36	3462	0,41	115	122	111	0,30
Ktt m	15,41	6990	44,58	24019	19,66	9948	79,65	40957	2,65	1.365	1396	638	1,52
Ktt s	4,40	822	4,23	1693	3,54	1327	12,17	3842	0,41	128	54	47	0,11
Et			0,68	353	35,15	18816	35,83	19169	1,19	639	4367	2223	3,44
T össz	145,37	57750	149,94	68879	149,95	63129	445,26	189758	14,84	6.325	18761	9660	19,88
Cs m	171,90	75069	218,22	92022	134,01	54254	524,13	221345	17,47	7.378	5531	4299	9,86
Cs s	19,54	6146	19,19	5969	12,08	3566	50,81	15681	1,69	523	357	409	1,07
Cs össz	191,44	81215	237,41	97991	146,09	57820	574,94	237026	19,16	7.901	5888	4708	10,93
Bükk m	11,79	6804	19,36	9715	49,60	25112	80,75	41631	2,69	1.388	957	619	1,10
Bükk s	1,32	580	10,10	4793	3,28	1787	14,70	7160	0,49	239	103	68	0,14
B össz	13,11	7384	29,46	14508	52,88	26899	95,45	48791	3,18	1.626	1060	687	1,24
Gyertyán	93,64	20723	92,91	18205	93,05	20423	279,60	59351	9,32	1.978	1858	1571	6,66
Akác m	45,89	11849	132,28	30706	240,89	55582	419,06	98137	13,97	3.271	5357	2744	13,61
Akác s	1.285,20	319348	1.865,84	420345	1.207,62	231883	4.358,66	971576	145,29	32.386	42288	30335	128,49
A össz	1.331,09	331197	1.998,12	451051	1.448,51	287465	4.777,72	1069713	159,26	35.657	47645	33079	142,10
Juhar	3,26	627	5,68	1771	8,47	3483	17,41	5881	0,58	196	345	191	0,44
Szil			0,56	179	0,11	22	0,67	201	0,02	7	10	4	0,01
Kőris	8,90	4783	5,46	2887	5,31	3024	19,67	10694	0,66	356	1021	482	0,90
EKL	0,73	251	0,33	76	1,18	381	2,24	708	0,07	24	243	115	0,24
J-EKL össz	12,89	5661	12,03	4913	15,07	6910	39,99	17484	1,33	583	1619	792	1,59
NNY	73,54	20167	17,94	4880	60,09	12298	151,57	37345	5,05	1.245	988	1078	4,52
HNY	1,46	432	0,65	210	0,79	308	2,90	950	0,10	32	56	45	0,12
NY össz	75,00	20599	18,59	5090	60,88	12606	154,47	38295	5,15	1.276	1044	1123	4,64
Fűz	7,43	1885	4,24	1540	10,83	2381	22,50	5806	0,75	194	216	178	0,55
Éger	77,46	24160	95,90	31728	180,98	69247	354,34	125135	11,81	4.171	4275	3469	9,62
Hárs	1,52	544	1,14	489	5,14	1992	7,80	3025	0,26	101	146	69	0,21
ELL	2,80	786	1,39	483	2,87	1589	7,06	2858	0,24	95	102	54	0,22
Fűz-ELL ö	89,21	27375	102,67	34240	199,82	75209	391,70	136824	13,06	4.561	4739	3770	10,60
EF	89,50	33212	173,62	80675	551,38	240453	814,50	354340	27,15	11.811	23935	21038	38,88
FF	25,90	10845	21,18	9927	48,94	23052	96,02	43824	3,20	1.461	559	699	1,42
LF	60,08	22500	49,07	23975	51,30	30813	160,45	77288	5,35	2.576	2981	2039	4,59
VF			0,38	252	2,56	1670	2,94	1922	0,10	64	186	112	0,15
EGYF	2,15	741			4,08	2215	6,23	2956	0,21	99	243	196	0,28
F össz	177,63	67298	244,25	114829	658,26	298203	1.080,14	480330	36,00	16.011	27904	24084	45,32

Összes	2.129,38	619202	2.885,38	809706	2.824,51	848664	7.839,27	2277572	261,31	75.919	110518	79474	242,96
--------	----------	--------	----------	--------	----------	--------	----------	---------	--------	--------	--------	-------	--------

Vágásos erdők teljes korlátozással

Faanyagtermelést nem szolgáló erdő –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.A táblában

Nem vágásos (szállaló) üzemmódú erdő –részletes fafajbontást lásd a 2.3.2.B táblában

19

13

565

436

Üres területből számított évi hozami terület

4,55

Záródás minősítése faállománytípusonként

Terület hektárban

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőterv 2.3.7.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Z á r ó d á s m i n ő s í t é s e

	Zárt	Felújítandó üres vágásterület	Bontási záródás- hiány	Természetes záródás- hiány	Erdősítési záródás- hiány	Gazdálko- dási hibából eredő záródás- hiány	Károsítások miatt bekövetke- zett záródás- hiány	Túltartott erdők záródás- hiánya	Túlzott záródás	Összesen
Bükkös	157,66			1,30		7,35	6,54			172,85
Gy-Tölgyes	645,83	9,60		14,17	38,04	6,30	2,59			716,53
Kt.tölgyes	74,13				34,51		4,93			113,57
Ks.tölgyes	911,69		5,41	29,46	250,06	8,98	4,32			1.209,92
Cseres	939,17	5,74	45,46	19,76	131,00	3,72	19,60			1.164,45
Mo.tölgyes										
Akácos	4.762,89	27,77		129,75	196,74	54,90	45,88	17,17		5.235,10
Gyertyános	142,14			22,57	8,88	7,91	16,01			197,51
Juharos	5,04			5,90						10,94
Kőrises	61,26			0,83	0,74					62,83
Ek.lombos	262,85			1,45	5,98				5,26	275,54
N.nyár - n. fűz	78,19	3,63		27,07	43,61	7,70	15,46			175,66
Hazai nyáras	3,98									3,98
Fűzes	2,66			8,14	0,40	5,16				16,36
Égeres	497,35			62,69	4,71	33,78	4,67			603,20
Hársas	0,22									0,22
Nyíres										
El.lombos	0,40									0,40
Erdeifenyves	3.165,99			63,48	64,09	2,01	3,08		27,17	3.325,82
Feketefenyves	58,32	1,40			13,24		1,34			74,30
Lucfenyves	161,95	2,00			10,07	3,35	53,07			230,44
Egyéb fenyves	26,48			2,20	2,19		1,01			31,88
Összesen	11.958,20	50,14	50,87	388,77	804,26	141,16	178,50	17,17	32,43	13.621,50

Teljes körzet

Felvétel éve: 2007

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése			Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
kódja			0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Bekorhadt sarjtuskó, egyéb tuskó károsodás	1,3	ha	31,87	57,20	36,65	19,79	1,46						146,97	2,6	26,40
		%	21,7	38,9	24,9	13,5	1,0						100,0		
Fenyő rontó tapló	2	ha		1,20	9,66	2,69		1,13					14,68	0,3	4,30
		%		8,2	65,8	18,3		7,7					100,0		
Törzstaplók, golyvák, rákos sebek, fekélyek	11-13	ha	80,27	713,96	342,92	38,42	4,46	1,46	1,04				1.182,53	20,7	214,00
		%	6,8	60,4	29,0	3,2	0,4	0,1	0,1				100,0		
Kéregtetűk, pajzstetűk, farontó bogarak	14-16	ha	3,15	9,09	5,96	2,02	0,40	7,61					28,23	0,5	8,00
		%	11,2	32,2	21,1	7,2	1,4	27,0					100,0		
Fagyléc, fagyrepedés	18	ha	12,91	149,20	266,16	167,43	60,04	28,25	12,91				696,90	12,2	198,70
		%	1,9	21,4	38,2	24,0	8,6	4,1	1,9				100,0		
Egyéb törzskárosodás	19	ha			0,99		0,12						1,11		0,30
		%			89,2		10,8						100,0		
Kéregsebzés	21,22	ha	4,46	0,39									4,85	0,1	0,30
		%	92,0	8,0									100,0		
Csúcsszáradás	31	ha	795,27	481,16	270,00	161,68	28,00	36,54	14,26	8,55	6,79	2,31	1.804,56	31,7	289,80
		%	44,1	26,7	15,0	9,0	1,6	2,0	0,8	0,5	0,4	0,1	100,0		
Lomb- és hajtás károsító rovarok, gombák, fagyöngy	32-36	ha	124,15	358,88	91,73	0,71	0,68						576,15	10,1	82,70
		%	21,5	62,3	15,9	0,1	0,1						100,0		
Immiszió, koronatörés, egyéb károsítás	37-39	ha	37,09	33,86	1,39	1,03							73,37	1,3	7,60
		%	50,6	46,1	1,9	1,4							100,0		

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Teljes körzet

Felvétel éve: 2007

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Magas talajvíz, pangó víz	41,42	ha %	1,17 9,9	8,16 68,8	2,53 21,3							11,86 100,0	0,2	3,10
Erózió	43	ha %												
Egyéb talajkárosodás (talajvíz süllyedés stb.)	44-47	ha %					1,51 100,0					1,51 100,0		0,70
Tűzkár	51	ha %	1,46 8,6	5,05 29,7	2,13 12,5	8,34 49,1						16,98 100,0	0,3	5,30
Hervadásos pusztulás	52	ha %	55,84 65,3	20,33 23,8	1,97 2,3	4,68 5,5	2,45 2,9			0,22 0,3		85,49 100,0	1,5	9,00
Szélöntés, kidőlés, törzstörés	53	ha %	98,09 98,3	1,65 1,7								99,74 100,0	1,7	4,90
Aszály, hőség okozta kár	54	ha %	95,54 38,4	113,30 45,5	28,49 11,4	9,07 3,6	0,27 0,1	1,60 0,6	0,55 0,2			248,82 100,0	4,4	33,00
Helytelen gazdálkodásból fakadó károsodás	55	ha												
Egyéb károsodások	56	ha %												
Vad által okozott kár	61-65	ha %	294,06 41,7	178,73 25,3	78,12 11,1	68,20 9,7	25,91 3,7	33,80 4,8	17,69 2,5	4,62 0,7	4,61 0,7	705,74 100,0	12,4	133,00

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Teljes körzet

Felvétel éve: 2007

Erdőterület megoszlása károsítók szerint*

Erdőterv 2.3.8.

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Károsító, kórokozó és kárkép megnevezése	kódja	Károsítással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint										Érintett terület		Károsodott terület(ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	ha	%	
Pajor és pocok által okozott kár	4	ha												
		%												
Összes érintett terület	1-64	1.634,16 28,7	2.125,17 37,3	1.142,20 20,0	480,38 8,4	133,64 2,3	110,39 1,9	46,45 0,8	13,17 0,2	11,62 0,2	2,31	5.699,49 100,0	100,0	1.021,10
Abiotikus károsodás 18, 22, 31, 38, 41-43, 47, 51, 53, 54	ha	1.020,98	774,39	573,31	342,84	96,65	66,39	27,72	8,55	6,79	2,31	2.919,93	51,2	539,10
Biotikus eredetű kár 1-4, 11-16, 19, 32-36, 39, 52, 61-65	ha	608,72	1.350,78	568,89	137,54	35,48	44,00	18,73	4,62	4,83		2.773,59	48,7	481,10
Emberi eredetű kár 21, 37, 44-46, 55, 56	ha	4,46				1,51						5,97	0,1	0,90

* A táblázatban az utolsó oszlop kivételével nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Egészségi állapot fajoksoportonként

Erdőterv 2.3.9.

Teljes körzet

Felvétel éve: 2007

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafajcsoport	megnevezése	Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*									Károsodással nem érintett terület (ha)	Fafajcsoport összesen terület (ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90		
		t e r ü l e t e k h e k t á r b a n										
Tölgyek	terület	274,41	451,37	111,21	30,38	9,59	10,77	1,08			1.168,60	2.057,41
	%	13,3	21,9	5,4	1,5	0,5	0,5	0,1			56,8	100,0
Cser	terület	32,72	171,98	266,96	167,43	60,04	28,25	12,91			321,12	1.061,41
	%	3,1	16,2	25,2	15,8	5,7	2,7	1,2			30,3	100,0
Bükkök	terület	10,91	12,67	13,29	5,04	0,62					100,09	142,62
	%	7,6	8,9	9,3	3,5	0,4					70,2	100,0
Gyertyánok	terület	28,40	88,89	67,13	16,40	8,83	1,71	1,04	0,70		292,51	505,61
	%	5,6	17,6	13,3	3,2	1,7	0,3	0,2	0,1		57,9	100,0
Akácok	terület	745,12	322,67	164,58	115,76	19,61	26,18	6,96	6,01	6,55	3.833,39	5.246,83
	%	14,2	6,1	3,1	2,2	0,4	0,5	0,1	0,1	0,1	73,1	100,0
Juharok	terület	1,12	3,17	3,14	0,16	0,57					31,40	39,56
	%	2,8	8,0	7,9	0,4	1,4					79,4	100,0
Szilek	terület		0,25	0,11							0,80	1,16
	%		21,6	9,5							69,0	100,0
Kőrisek	terület	1,90	16,71	19,46	2,13	2,08	0,55		0,24	0,90	31,53	75,50
	%	2,5	22,1	25,8	2,8	2,8	0,7		0,3	1,2	41,8	100,0
Diók	terület	9,76	1,02	1,16				0,55			3,17	15,66
	%	62,3	6,5	7,4				3,5			20,2	100,0
Vadgyümölcsök	terület	0,38	2,52						0,23	0,22	2,04	5,39
	%	7,0	46,8						4,3	4,1	37,8	100,0
Egyéb kemény lombosok	terület %										11,75 100,0	11,75 100,0
Nemes nyárok és nemes fűzek	terület	14,09	21,34	16,97	14,75	0,54	2,84	3,67	0,43	0,24	62,42	137,29
	%	10,3	15,5	12,4	10,7	0,4	2,1	2,7	0,3	0,2	45,5	100,0

- Folytatás a következő oldalon -

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

Egészségi állapot fafajcsoportonként**Erdőterv 2.3.9.**

Teljes körzet

Felvétel éve: 2007

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Fafajcsoport megnevezése		Károsodással érintett terület megoszlása a károsodás mértéke szerint*										Károsodással nem érintett terület (ha)	Fafajcsoport összesen terület (ha)
		0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100		
		t e r ü l e t e k h e k t á r b a n											
Hazai nyárok	terület	0,36	1,04	0,14	0,09		0,22					3,86	5,71
	%	6,3	18,2	2,5	1,6		3,9					67,6	100,0
Füzek	terület	0,22	2,03	2,88	2,37		2,29	2,55				14,09	26,43
	%	0,8	7,7	10,9	9,0		8,7	9,6				53,3	100,0
Égerek	terület	76,08	74,92	39,30	14,12	1,46	0,07					399,14	605,09
	%	12,6	12,4	6,5	2,3	0,2						66,0	100,0
Hársak	terület	1,99	4,18	1,80	0,90							5,85	14,72
	%	13,5	28,4	12,2	6,1							39,7	100,0
Nyírek	terület		0,58									1,77	2,35
	%		24,7									75,3	100,0
Egyéb lágy lombosok	terület				0,22							4,92	5,14
	%				4,3							95,7	100,0
Erdeifenyők	terület	389,82	887,37	372,68	37,41	9,94			0,12			1.276,40	2.973,74
	%	13,1	29,8	12,5	1,3	0,3						42,9	100,0
Feketefenyők	terület	22,70	25,38	15,36	13,85	1,31	1,60		0,12			27,22	107,54
	%	21,1	23,6	14,3	12,9	1,2	1,5		0,1			25,3	100,0
Lucfenyők	terület	16,44	26,25	33,66	57,36	16,80	35,36	16,60	5,04	3,71	2,31	5,45	218,98
	%	7,5	12,0	15,4	26,2	7,7	16,1	7,6	2,3	1,7	1,1	2,5	100,0
Egyéb fenyők	terület	7,74	10,83	12,37	2,01	2,25	0,55	1,09	0,28			18,21	55,33
	%	14,0	19,6	22,4	3,6	4,1	1,0	2,0	0,5			32,9	100,0
Összesen	terület	1.634,16	2.125,17	1.142,20	480,38	133,64	110,39	46,45	13,17	11,62	2,31	7.615,73	13.315,22
	%	12,3	16,0	8,6	3,6	1,0	0,8	0,3	0,1	0,1		57,2	100,0
Üres (faállománnyal nem borított) terület													304,88
Erdőterület összesen													13.620,10

* A táblázatban nem a redukált (károsodott) terület, hanem az érintett terület szerepel!

2.3.10. Állapotadatok változásának áttekintő táblázata

Erdőterv vonatkozási éve	Erdőterület	Fakészlet		Folyónövedék		Átl. v.é. kor	Évi átlagos végh. ter.
	ha	1 ha-on m ³	összesen m ³	1 ha-on m ³	összesen m ³	év	ha
2008. körzet erdőszet nélkül	8394,85	175	1469599	8,5	70977	48	175,19
2008. erdőszet	5226,65	236	1233496	7,6	39541	72	72,32
2008. KÖRZET ÖSSZES	13621,50	198	2703095	8,1	110518	54	247,51
1998. körzet erdőszet nélkül	8252,50	164	1351359	8,6	70622	50	158,20
1998. erdőszet	5218,30	215	1123053	7,4	38533	70	72,30
1998. KÖRZET ÖSSZES	13470,80	183	2474412	8,1	109155	56	230,50
2008-1998* ÖSSZESEN VÁLTOZÁSA	+150,70	+15	+228683	0,0	+1363	-2	+17,01

* 2008-1998: **előjelhelyesen** tartalmazza a két év adatainak különbségét.

2.3.11. Fafajok terület- és fakészlet-adatainak változása

Fafaj	1998. évi állapot				2008. évi állapot			
	Terület		Fakészlet		Terület		Fakészlet	
	ha	%	m ³	%	ha	%	m ³	%
KST	1445.4	11.2	283705	11.5	1593,26	12,0	293739	10,8
KTT	145.8	1.1	54527	2.2	188,45	1,4	57090	2,2
ET	249.3	1.9	46903	1.9	275,70	2,1	80145	3,0
CS	1092.4	8.4	337028	13.6	1061,41	8,0	317208	11,7
B	150.8	1.2	61202	2.5	142,62	1,1	55469	2,1
GY	486.4	3.8	81679	3.3	505,61	3,8	79622	2,9
A	4795.4	37.1	626415	25.3	5246,83	39,4	721553	26,7
J	28.4	0.2	4923	0.2	39,56	0,3	7059	0,3
SZ	1.2	0	316	0	1,16	0,0	208	0,0
K	66.2	0.5	16100	0.7	87,25	0,6	19411	0,7
EKL	16.8	0.1	3475	0.1	21,05	0,2	3052	0,1
NNY	241.5	1.9	54214	2.2	137,29	1,0	23333	0,9
HNY	12.2	0.1	2236	0.1	5,71	0,0	1187	0,0
FÜ	53.1	0.4	12089	0.5	26,43	0,2	5242	0,2
É	619.6	4.8	111951	4.5	605,09	4,5	129679	4,8
H	8.2	0.1	1851	0.1	14,72	0,1	3284	0,1
ELL	4.0	0	736	0	7,49	0,1	982	0,0
EF	3012.3	23.3	657552	26.6	2993,25	22,5	788944	29,2
FF	155.2	1.2	57245	2.3	107,54	0,8	40958	1,5
LF	315.5	2.4	49993	2.0	218,98	1,6	61949	2,3
VF	13.9	0.1	4091	0.2	13,08	0,1	5145	0,2
EGYF	24.7	0.2	6181	0.2	22,74	0,2	7836	0,3
Összes:	12938.3	100.0	2474412	100.0	13315,22	100,0	2703095	100,0
Üres terület:	532.5		–		306,28		–	
Mind-össz.:	13470.8		2474412		13621,50		2703095	

2.3.12. Fafajok átlagos vágásérettségi korának változása

Fafaj	1998. évi állapot		2008. évi állapot	
	Terület (ha)	Vágásérettségi kor (év)	Terület (ha)	Vágásérettségi kor (év)
Kocsányos tölgy mag	1385,0	97	1539,90	104
Kocsányos tölgy sarj	60,8	92	33,09	103
Kocsánytalan tölgy mag	129,4	101	170,88	107
Kocsánytalan tölgy sarj	16,4	86	13,70	97
Egyéb tölgyek	248,9	82	271,67	79
Cser mag	958,9	89	943,84	94
Cser sarj	131,9	81	99,78	89
Bükk mag	116,9	101	120,24	104
Bükk sarj	33,9	90	14,70	96
Gyertyán	485,9	68	489,56	73
Akác mag	367,9	39	501,35	37
Akác sarj	4425,6	39	4744,11	37
Juharok	28,4	69	34,76	65
Szilek	1,2	63	1,16	59
Kőrisek	66,2	73	83,61	82
Egyéb kemény lombos fafajok	16,8	78	20,94	80
Nemes nyárok	241,5	30	137,29	30
Hazai nyárok	12,2	50	5,71	47
Fűzek	53,1	42	26,24	44
Égerek	619,6	60	595,29	62
Hársak	8,2	70	13,78	67
Egyéb lágy lombos fafajok	4,0	50	7,49	32
Erdeifenyő	3012,1	78	2991,85	77
Feketeenyő	155,2	81	107,54	77
Lucfenyő	315,5	65	218,85	48
Vörösfenyő	13,9	86	13,08	84
Egyéb fenyő	24,7	73	22,74	70
Összes ter.* ill. átl. vé. kor:	12934,1	56	13223,15	54

* A táblázat értelemszerűen a faanyagtermelést nem szolgáló és szálaló üzemmódú erdőrészek területét, valamint a felújítandó üres vágásterületek, és az erdőszítések záródáshiányos területét nem tartalmazza.

2.4. Tervadatok

Hosszú távú tervadatok a körzet teljes területére

2.4.1. Távlati erdőkép táblák:

2.4.1.A. Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix

**2.4.1.B. Távlati célállománytípusok - erdősítési célállománytípusok
(középtávú) mátrix**

**2.4.1.C. Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok
részletező táblázata**

2.4.2. Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

2.4.6. Erdőfelújítási mátrix

Távlati célállománytípusok - jelenlegi faállománytípusok mátrix
Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

Jelenlegi faállománytípusok	T á v l a t i c é l á l l o m á n y t í p u s o k																						Jelenlegi összesen
	Bükkös	Gy-tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácos	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös	118,04	54,05		0,76																			172,85
Gy-tölgyes		608,32		85,21	34,83						0,78				2,86								732,00
Kt.tölgyes	3,38	43,35	52,15		5,43																		104,31
Ks.tölgyes	5,22	616,35	30,92	372,39	101,09					1,26	3,45				2,60				2,50				1.135,78
Cseres		318,48	11,44	10,16	703,93						6,51								25,90				1.076,42
Mo.tölgyes																							
Akácos	1,76	2.108,13	9,78	182,23	367,38		2.249,73		1,87	21,64	135,22	0,92	1,87	0,11	16,96				71,50				5.169,10
Gyertyános	19,90	95,60	1,46	4,27	28,72			9,33		0,36	26,64								2,35				188,63
Juharos		2,88		1,61	0,90				0,24	0,73	4,58												10,94
Kőrises		1,80		33,27						27,58													62,65
Ek.lombos		114,59		21,00	3,07					3,69	124,62								7,34				274,31
N.nyár - n. fűz		8,22		37,10			0,23			55,66		26,17	7,79		9,81								144,98
Hazai nyáras		3,98											1,09										5,07
Fűzes		5,16		2,32						4,95	1,12		0,87	2,36	0,69								17,47
Égeres		16,59		23,79						43,03		4,55	5,23		507,90								601,09
Hársas								0,22															0,22
Nyíres																							
El.lombos							0,40																0,40
Erdeifenyves	14,03	949,69	11,98	33,74	509,24		13,08		9,02	0,29	14,46								1.761,01				3.316,54
Feketefenyves		10,98		8,54	9,04		0,47				2,32								28,31				59,66
Lucfenyves	3,35	82,67	1,14	23,38	21,82						12,48								68,27				213,11
Egyéb fenyves		18,62		3,29	2,20				3,72										1,01			0,85	29,69
Üres	1,45	127,02	11,81	43,05	39,83		36,55			8,08	4,15	2,67	0,73	1,39	1,92				26,23				304,88
Távlati összesen	167,13	5.186,48	130,68	886,11	1.827,48		2.300,46	9,33	15,07	167,27	336,33	34,31	17,58	3,86	542,74				1.994,42			0,85	13.620,10

Távlati célállománytípusok - erdősítési célállománytípusok (középtávú) mátrix
Terület hektár

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

Erdősítési célállomány- típusok	T á v l a t i c é l á l l o m á n y t í p u s o k																						Erdősítési cél-összesen
	Bükkös	Gy-tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácós	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El.lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös	38,65	2,18																					40,83
Gy-tölgyes		181,44		7,38	6,28																		195,10
Kt.tölgyes		5,80	22,93								0,18												28,91
Ks.tölgyes				47,68	6,88					2,30													56,86
Cseres		67,86	1,04		204,08						0,80								9,83				283,61
Mo.tölgyes																							
Akácós		416,00	1,71	79,93	70,72		603,08			3,13	22,79				1,85				12,54				1.211,75
Gyertyános								2,43															2,43
Juharos									1,16														1,16
Kőrises				9,99						48,80			0,29		3,27								62,35
Ek.lombos		12,86			1,03						23,80								1,00				38,69
N.nyár - n. fűz				8,73			0,90					12,28			1,18								23,09
H.nyáras				3,08						9,64			8,29										21,01
Fűzes																							
Égeres										9,66					50,65								60,31
Hársas																							
Nyíres																							
El.lombos																							
Erdeifenyves		24,65	1,14		30,01		12,41												36,32				104,53
Feketefenyves																							
Lucfenyves																							
Egyéb fenyves																							
Távlati összesen	38,65	710,79	26,82	156,79	319,00		616,39	2,43	1,16	73,53	47,57	12,28	8,58		56,95				59,69				2.130,63

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETIKörzet (teljes): 122 Vasvári

Távlati célállomány / faállománytípusok kód	Távlati célállomány			Jelenlegi faállománytípusok		
	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
1 B	9,59	2,39	11,98	22,10	3,50	25,60
2 B-KTT	2,02		2,02	26,75	6,45	33,20
3 B-GY-KTT	5,37	17,31	22,68	17,20	19,44	36,64
4 B-GY				34,64		34,64
6 B-EL	101,28	25,89	127,17	22,47	14,87	37,34
7 B-F	3,28		3,28	5,43		5,43
Bükkös	121,54	45,59	167,13	128,59	44,26	172,85
8 GY-KTT	556,73	18,84	575,57	14,86		14,86
9 GY-KTT-B	210,46	15,95	226,41			
10 GY-KTT-CS	723,86	2,98	726,84	54,57		54,57
11 GY-KTT-EL	199,07	15,42	214,49	10,93		10,93
12 GY-KTT-F	161,35		161,35			
Gy-Kt. tölgyes	1.851,47	53,19	1.904,66	80,36		80,36
13 GY-KST	1.247,82	18,66	1.266,48	213,67	28,71	242,38
14 GY-KST-CS	1.552,99	56,98	1.609,97	319,70	22,58	342,28
15 GY-KST-EL	25,16	2,32	27,48	31,84	5,18	37,02
16 GY-KST-F	378,46	0,83	379,29	29,96		29,96
Gy-Ks. tölgyes	3.204,43	78,79	3.283,22	595,17	56,47	651,64
17 KTT	36,09		36,09	15,99		15,99
18 KTT-CS	77,70		77,70	42,88		42,88
22 KTT-EF				4,17		4,17
23 KTT-EL	16,89		16,89	28,07	3,38	31,45
24 KTT-EGYF				9,82		9,82
Kocsánytalan tölgyes	130,68		130,68	100,93	3,38	104,31
25 KST	193,00	2,42	195,42	631,71	9,60	641,31
26 KST-CS	110,58	14,21	124,79	157,84	15,14	172,98
27 KST-HNY					2,41	2,41
28 KST-MÉ	0,67		0,67	14,32		14,32
29 KST-K	399,79	25,88	425,67	61,06	6,80	67,86
30 KST-EL	135,44	2,58	138,02	170,14		170,14
31 KST-F	1,54		1,54	61,01	5,75	66,76
Kocsányos tölgyes	841,02	45,09	886,11	1.096,08	39,70	1.135,78
32 CS	531,18	6,33	537,51	283,37	8,59	291,96
33 CS-KTT	82,64		82,64	63,91	3,70	67,61
34 CS-KST	759,16	4,90	764,06	398,48	10,81	409,29
36 CS-EL	212,70	60,90	273,60	106,62	2,51	109,13
37 CS-EF	162,01	7,66	169,67	159,71	26,57	186,28
38 CS-FF				7,85		7,85
39 CS-EGYF				4,30		4,30
Cseres	1.747,69	79,79	1.827,48	1.024,24	52,18	1.076,42
44 A	1.940,21	175,77	2.115,98	4.580,53	202,15	4.782,68
45 A-NNY				9,55		9,55
46 A-HNY				1,90		1,90
47 A-EL	144,06	26,19	170,25	261,99	41,51	303,50
48 A-F	14,23		14,23	65,54	5,93	71,47
Akác	2.098,50	201,96	2.300,46	4.919,51	249,59	5.169,10

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETIKörzet (teljes): 122 Vasvári

Távlati célállomány / faállománytípusok kód	T á v l a t i c é l á l l o m á n y			J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k		
	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
49 GY				35,88	12,30	48,18
50 GY-E	5,90	3,43	9,33	118,10	22,35	140,45
51 J	1,87		1,87			
52 J-E	12,98	0,22	13,20	3,85	7,09	10,94
53 K	8,14		8,14	5,25		5,25
54 K-T	13,96		13,96	29,66		29,66
55 K-E	131,00	14,17	145,17	19,15	8,59	27,74
56 VT	129,32	11,60	140,92	244,15	11,10	255,25
57 FD				2,42		2,42
58 EKL	166,51	28,90	195,41	14,79	1,85	16,64
Egyéb kemény lombos	469,68	58,32	528,00	473,25	63,28	536,53
59 NNY	27,08	0,33	27,41	94,18	0,10	94,28
60 NNY-HNY	6,90		6,90	7,38		7,38
61 NNY-A				15,63		15,63
62 NNY-EL				26,70		26,70
63 NNY-F				0,55		0,55
65 NFÜ-E				0,44		0,44
N.nyáras és füzes	33,98	0,33	34,31	144,88	0,10	144,98
66 HNY	8,58	1,82	10,40			
67 HNY-NNY					1,09	1,09
69 HNY-KST				3,98		3,98
70 HNY-EL	6,31	0,87	7,18			
Hazai nyáras	14,89	2,69	17,58	3,98	1,09	5,07
73 FÜ		0,85	0,85		0,85	0,85
74 FÜ-E		3,01	3,01	8,35	8,27	16,62
75 MÉ	337,89	95,13	433,02	367,83	90,11	457,94
76 MÉ-E	100,58	11,16	111,74	129,94	13,21	143,15
78 H-E					0,22	0,22
81 ELL				0,40		0,40
Egyéb lágy lombos	438,47	110,15	548,62	506,52	112,66	619,18
82 EF	1.031,59	13,72	1.045,31	1.922,24	8,83	1.931,07
83 EF-B				5,11		5,11
84 EF-GY-KTT	237,88		237,88	0,21		0,21
85 EF-T	94,15	1,50	95,65	279,28	1,50	280,78
86 EF-CS	445,39	8,50	453,89	173,86	4,33	178,19
87 EF-A	1,01		1,01	327,66	16,44	344,10
88 EF-EL	150,70	6,14	156,84	277,66	6,09	283,75
89 EF-F	2,04	1,80	3,84	276,68	16,65	293,33
Erdeifenyves	1.962,76	31,66	1.994,42	3.262,70	53,84	3.316,54
90 FF				4,66		4,66
91 FF-CS				4,96		4,96
92 FF-T				4,66		4,66
93 FF-EL				13,94		13,94
94 FF-F				31,44		31,44
Feketefenyves				59,66		59,66
95 LF				93,48	3,01	96,49
97 LF-EL				48,05	0,90	48,95

Távlati célállománytípusok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.1.C.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETIKörzet (teljes): 122 Vasvári

Távlati célállomány / faállománytípusok kód	T á v l a t i c é l á l l o m á n y			J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k		
	Faanyag termelés	Különleges	Összesen	Faanyag termelés	Különleges	Összesen
98 LF-F				67,67		67,67
Lucfenyves				209,20	3,91	213,11
99 VF	0,85		0,85	0,85		0,85
100 EGYF				18,12	4,96	23,08
101 EGYF-E				3,56	2,20	5,76
Egyéb fenyves	0,85		0,85	22,53	7,16	29,69
Összesen	12.915,96	707,56	13.623,52	12.627,60	687,62	13.315,22
Üres						306,90
Mindösszesen						13.622,12

Korlátozások területkimutatása üzemmódonként

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Terület hektárban

Erdőterv 2.4.2.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (teljes): 122 Vasvári

VÁGÁSOS ÜZEMMÓDÚ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő	1,80	428,04	
Védelmi: védett		88,34	
Faanyagtermelést szolgáló	12.256,87		
Egyéb gazdasági		4,22	
Egészségügyi-szociális, turisztikai		54,45	
Oktatás, kutatást célját szolgáló			
Összesen: terület hektárban	12.258,67	575,05	
részletek száma	3358	209	

ÁTALAKÍTÁS ALATT ÁLLÓ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő			
Védelmi: védett			
Faanyagtermelést szolgáló	626,03		
Egyéb gazdasági		3,63	
Egészségügyi-szociális, turisztikai		66,05	
Oktatás, kutatást célját szolgáló			
Összesen: terület hektárban	626,03	69,68	
részletek száma	96	15	

NEM VÁGÁSOS (SZÁLALÓ) ÜZEMMÓDÚ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő		2,32	
Védelmi: védett			
Faanyagtermelést szolgáló	31,04		
Egyéb gazdasági			
Egészségügyi-szociális, turisztikai		30,90	
Oktatás, kutatást célját szolgáló	23,76		
Összesen: terület hektárban	54,80	33,22	
részletek száma	6	8	

FAANYAGTERMELÉST NEM SZOLGÁLÓ ERDŐK

Megnevezés	Nincs k o r l á t o z á s	Részleges	Teljes
Védelmi: védő			1,96
Védelmi: védett			2,09
Egészségügyi-szociális, turisztikai			
Oktatás, kutatást célját szolgáló			
Összesen: terület hektárban			4,05
részletek száma			4

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 11.

Erdőfelújítási mátrix
Terület hektár

Erdőterv 2.4.6.

Teljes körzet

Iroda: 3 Szombathelyi ETI Körzet (teljes): 122 Vasvári

1. erdősítési előírás célállománytípusai	J e l e n l e g i f a á l l o m á n y t í p u s o k																						Összesen
	Bükkös	Gy-tölgyes	Kt.tölgyes	Ks.tölgyes	Cseres	Mo.tölgyes	Akácós	Gyertyános	Juharos	Kőrises	Ek. lombos	N. nyár-n. fűz	Hazai nyáras	Fűzes	Égeres	Hársas	Nyíres	El. lombos	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Egyéb fenyves	
Bükkös	29,41						7,83												3,59				40,83
Gy-tölgyes		76,91	11,45	13,52	21,20		11,60	22,08		7,38		1,97							12,48	1,85	14,66		195,10
Kt.tölgyes		0,18	15,84	7,09	5,80																		28,91
Ks.tölgyes		0,50		20,72			2,06	3,38	0,48			8,04								7,87	13,81		56,86
Cseres	1,39	5,00		11,58	210,82		0,29	13,85											28,69		11,99		283,61
Mo.tölgyes																							
Akácós	1,00						1.197,69												6,79	0,47	5,80		1.211,75
Gyertyános								2,43															2,43
Juharos																			1,16				1,16
Kőrises							4,71	0,36		4,05		34,31		2,12	16,80								62,35
Ek.lombos					1,03		20,17	8,73											1,03		7,73		38,69
N.nyár - n. fűz							0,90					21,59			0,60								23,09
Hazai nyáras							0,79					17,50		2,72									21,01
Fűzes																							
Égeres												1,80			58,51								60,31
Hársas																							
Nyíres																							
El.lombos																							
Erdeifenyves							30,25												41,91	11,58	19,78	1,01	104,53
Feketefenyves																							
Lucfenyves																							
Egyéb fenyves																							
Összesen	31,80	82,59	27,29	52,91	238,85		1.268,46	58,66	0,48	11,43		85,21		4,84	75,91				95,65	21,77	73,77	1,01	2.130,63

3. Szöveges értékelés

3.1. Területi adatok

3.1.1. Területi adatok ismertetése

A **122 sz. Vasvári Erdőtervezési körzet** (továbbiakban: Körzet) Vas megye déli-délkeleti részén, Vasvár város vonzáskörzetében található. Nyugaton a Körmendi, északon egy rövid szakaszon a Sárvári, keleten a Celldömölki körzetek határolják. A Körzet déli része Zala megyével határos.

A Körzetet közigazgatásilag az 1998-as állapothoz hasonlóan **26 település alkotja**. A Körzet településeinek ingatlan- nyilvántartási területi adatait (hektárban kifejezve) az alábbi táblázat tartalmazza. Nagymákfa község 1986-tól Vasvárhoz tartozik, de az erdészeti nyilvántartásban mint ún. „erdészeti község” még létezik, ezért jelen kimutatásban adatai Vasvárnál szerepelnek.

Település	Belterület	Külterület	Zártkert	Összesen	Erdő művelési ágú	Erdősültség (%)
Bérbaltavár	147,74	2 137,39	282,29	2 567,41	631,58	24,6
Bögöte	98,14	1 976,32	0,00	2 074,45	1 159,65	55,9
Hosszúpereszteg	153,65	3 338,66	207,40	3 699,71	1 245,93	33,7
Mikosszéplak	124,77	1 741,47	0,00	1 866,25	645,56	34,6
Csehimindszent	61,10	1 408,15	73,71	1 542,97	612,62	39,7
Csipkerek	135,32	1 031,75	146,19	1 313,25	601,00	45,8
Egervölgy	102,92	680,25	102,97	886,14	249,39	28,1
Szemenye	105,22	1 012,15	62,79	1 180,15	487,75	41,3
Andrásfa	82,54	704,74	35,33	822,61	199,87	24,3
Alsóújlak	134,47	1 910,42	57,53	2 102,42	764,12	36,3
Csehi	40,07	762,60	131,26	933,93	353,66	37,9
Gersekarát	187,02	1 705,96	99,25	1 992,23	642,43	32,2
Győrvár	87,42	1 498,91	72,85	1 659,17	429,79	25,9
Hegyhátszentpéter	71,01	613,37	0,00	684,39	133,08	19,4
Kám	71,19	1 359,95	98,81	1 529,95	367,64	24,0
Nagytilaj	67,93	1 383,23	114,77	1 565,93	345,61	22,1
Olaszfa	132,32	1 406,83	114,53	1 653,67	579,49	35,0
Oszkó	154,13	1 812,14	64,60	2 030,87	607,77	29,9
Pácsony	78,40	905,18	17,66	1 001,24	191,93	19,2
Petőmihályfa	81,51	798,21	115,75	995,48	302,82	30,4
Püspökmolnári	138,61	1 371,35	0,00	1 509,97	198,50	13,1
Rum	121,45	1 563,17	0,00	1 684,62	457,28	27,1
Sárfimizdó	53,18	663,29	30,02	746,49	297,62	39,9
Telekes	95,20	914,10	71,98	1 081,28	367,14	34,0
Vasvár	434,02	4 943,38	132,99	5 510,38	2 304,47	41,8
Zsennye	49,81	452,00	0,00	501,81	74,48	14,8
Összesen:	3 009,14	38 094,95	2 032,66	43 136,76	14 251,18	33,0

Az ingatlan- nyilvántartás adatai szerint a Körzet erdő művelési ágú földrészeinek területe **14 251,18** ha, az Erdőállomány Adattár szerint az erdőterület **14 270,17** ha. Ezt a kis eltérést több tényező okozza. Egyrészt az erdészeti erdőterületekben az Erdészet kezelésében lévő nem erdő művelési ágú egyéb részek is szerepelnek. Eltérést okoz a HM erdők területe is, amelyek nem a valós művelési ágban vannak nyilvántartva. Az erdőtelepítések művelési ág

változtatása sem zárult le mindenhol. Emellett meg kell jegyeznünk, hogy a Körzetben sok erdő művelési ágú terület nem erdő jellegű, és emiatt nem is került erdőtervezésre.

A Körzet teljes területe mintegy 431 km², amelynek 33 %-a erdőtervezett (beszámítva az egyéb részleteket is). E szerint erdősültség tekintetében jóval az országos átlag (a 2007. évi miniszteri jelentés szerint az egyéb részletekkel együtt mintegy 21,5 %) fölött van, de meghaladja a Vas megyére jellemző 28 %-os (2004.01.01-ei adat) erdősültséget is. Ez a mezőgazdaságilag nehezen művelhető területeken elhelyezkedő nagy kiterjedésű erdőtömböknek és a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas termőhelyeknek köszönhető.

Az erdőterületek településenkénti megoszlását az erdészeti és egyéb gazdálkodók vonatkozásában az alábbi táblázatban foglaljuk össze (csak az erdőrésztleteket tartalmazza):

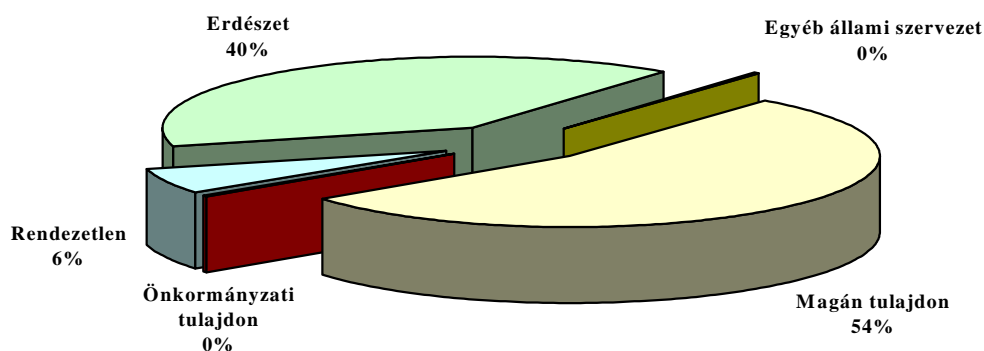
Település	Összes erdő	Egyéb gazdálkodó	Erdészet
Bérbaltavár (8106)	617,55	617,55	0,00
Bögöte (8109)	1 111,22	254,89	856,33
Hosszúperesztég (8113)	1 230,05	465,60	764,45
Mikosszéplak (8123)	639,91	176,06	463,85
Csehimindszent (8127)	610,15	302,85	307,30
Csipkerek (8128)	579,64	285,94	293,70
Egervölgy (8129)	296,10	262,10	34,00
Szemenye (8133)	470,07	225,47	244,60
Andrásfa ((8136)	143,00	143,00	0,00
Alsóújlak (8137)	740,16	454,73	285,43
Csehi (8138)	335,28	335,28	0,00
Gersekarát (8140)	568,00	568,00	0,00
Győrvár (8143)	402,17	384,18	17,99
Hegyhátszentpéter (8144)	127,49	117,85	9,64
Kám (8145)	225,90	196,00	29,90
Nagymákfa (8147)	245,21	200,67	44,54
Nagytilaj (8148)	324,86	244,98	79,88
Olaszfa (8150)	565,16	351,28	213,88
Oszkó (8151)	596,50	592,80	3,70
Pácsony (8152)	189,82	175,92	13,90
Petőmihályfa (8153)	287,58	153,03	134,55
Püspökmolnári (8154)	190,92	176,41	14,51
Rum (8156)	411,74	141,45	270,29
Sárfimizdó (8157)	293,34	277,48	15,86
Telekes (8160)	363,82	141,24	222,58
Vasvár (8161)	1 987,45	1 081,68	905,77
Zsennye (8163)	68,41	68,41	0,00
Összesen:	13 621,50	8 394,85	5 226,65

A Körzetben az erdőgazdálkodás terén mindenekelőtt a **Szombathelyi Erdészeti Zrt. Vasvári és Sárvári Erdészeti Igazgatóságait** kell megemlíteni. A Vasvári Erdészeti Igazgatóság súlya jóval nagyobb, hiszen **21** községhatárban, **4720** ha-on gazdálkodik, míg a Sárvári Erdészeti Igazgatóság jóval kisebb területen, **938** ha-on érint **4** települést.

Az alábbi táblázatban tulajdonformák szerint foglaljuk össze a Körzet területét:

Tulajdonforma		Részlet (ha)		
		Erdő	Egyéb	Összesen
Köztulajdon				
<i>Állami tulajdon</i>				
Ebből:	Sárvári Erdészeti Igazgatóság	879,60	58,30	937,90
	Vasvári Erdészeti Igazgatóság	4 345,51	374,49	4 720,00
	HM Egervölgy (VERGA Zrt.)	50,45	0,00	50,45
	Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazg.	4,82	0,00	4,82
	Magyar Közút Kht.	7,01	0,00	7,01
	Antenna Hungária Rt. Budapest	0,66	0,00	0,66
	MÁV Igazgatóság Szombathely	2,67	0,00	2,67
<i>Közösségi tulajdon</i>				
Ebből:	Önkormányzati	25,42	7,97	33,39
Magán tulajdon		7 526,83	143,31	7 670,14
Rendezetlen gazdálkodási viszonyok		778,53	64,60	843,13
Összes terület		13 621,50	648,67	14 270,17

A Körzet területének tulajdoncsoportok szerinti megoszlását a következő diagrammal ábrázolhatjuk:

Az ábrán látható, hogy a Körzet erdőterületeinek 60 %-a egyéb gazdálkodók tulajdonában, illetve kezelésében van, 40 %-án pedig a Szombathelyi Erdészeti Zrt. gazdálkodik. Ez az arány pontosan megegyezik a 10 évvel ezelőtti állapottal.

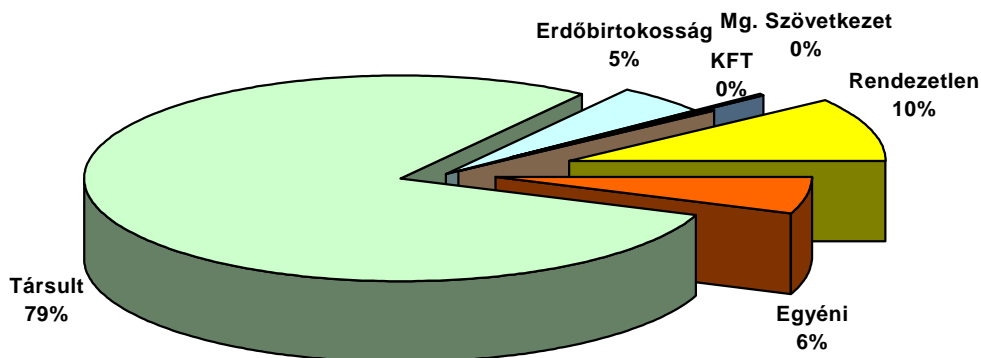
Az egyéb állami gazdálkodók közül a **HM Egervölgy (VERGA Zrt.)** területe a legnagyobb (50,45 ha), ez a terület az egervölgyi gyakorlótér védelmét szolgálja.

A tulajdonformákat tovább vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az egyéb állami tulajdonú területek minimálisnak mondhatók. A **Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság** 4,82 ha-on gazdálkodik. Ezek a területek elsősorban a folyók hullámterében található partvédelmi rendeltetésű erdők. A **Magyar Közút Kht.** mindösszesen 5, a **MÁV Igazgatóság** pedig 2 erdőrészleten bejegyzett gazdálkodó. Ezek erdőterületen áthaladó közút, vagy vasút mellett található műtárgyvédelmi erdők. Hasonló védelmi célokat szolgál az **Antenna Hungária Rt.** kezelésében lévő minimális erdőterület.

A közösségi tulajdonú erdőkből csak **önkormányzati erdőket** találunk, mindösszesen **25,42** ha-on (az egyéb részletek területe 7,97 ha). A legnagyobb erdőterülettel a gersekaráti önkormányzat rendelkezik (14,39 ha), ezt követi Vasvár városának (4,63 ha) önkormányzata, a maradék 6,40 ha 6 önkormányzat között oszlik meg. Az önkormányzatok által kezelt erdők aránya nem éri el az összes erdőterület 0,2 %-át. Az önkormányzatokra a rendszeres

erdőgazdálkodási tevékenység nem jellemző. Erdeik általában közszolgálati funkciókat (pl. volt földút menti erdősülés, rézsűk, árkok, bánya, szemétkerakó hely takarása, védelme, rekultiváció, településvédelem, stb.) látnak el.

Magán erdőgazdálkodók területeinek százalékos megoszlása:

A **magántulajdonú erdők** közül **416** ha jogi személyiségű gazdasági társulás kezelésében van (pl. Mikosszéplaki Akác EBT, Vasvári Hegyhát EBT).

A körzetben a magán erdőgazdálkodók közt **négy Kft.** (Egyesült-Fa Kft.: 5 ha, KASCHA EX Kft.: 2 ha, MADFOUR Kft.: 13 ha, Agrár és Ipari Kft.: 2 ha) található.

Szövetkezeti kezelésében 23 ha erdőterületet találunk (Mezőgazdasági Szövetkezet Rábahídvég, Csörnöcmenti Mezőgazdasági Szövetkezet Vasvár).

A magántulajdonú erdőterületeken belül az egyéni és társult erdőgazdálkodók alkotják a legjelentősebb gazdálkodási formát. A rendezetlen területek mértéke a javuló tendencia ellenére még mindig számottevő.

A magántulajdonban lévő erdőterületek (egyéb részletek nélkül) túlnyomó részében (51,9%, 7 066,05 ha) közös képviselő vagy **“társult erdőgazdálkodó”** megbízása által képviselt erdőgazdálkodási tevékenység a jellemző. Sajnos a társult erdőgazdálkodók nagy része is meglehetősen kis birtokokat kezel.

Az erdőrészteltek (778,53 ha) mintegy 5,7%-a (erdészeti területek nélkül 9,3 %-a) **rendezetlen** gazdálkodási viszonyú. Ezek szinte mindegyike magántulajdonú. Ebben a kategóriában tartjuk nyilván azokat az erdőket, amelyeknek tulajdonosai az Erdészeti Igazgatóságnál még nem regisztráltatták magukat, illetve még nem jelentették be gazdálkodási igényüket.

A rendezetlen gazdálkodási viszonyú erdők legnagyobb problémáját az előhasználatok elmaradása jelenti. Az állományok egy részében ez helyrehozhatatlan leromlást okoz. Ezen negatív folyamatok főleg a fiatalabb erdőkben tapasztalhatók, de az idősödő, gyorsan növekvő faállományokban (pl. akácok, nemes nyárasok) is meglátszik az állománynevelés hiánya. Az elmaradt véghasználatok miatt csúcsháradás, szálszárakodás, csoportos pusztulás figyelhető meg.

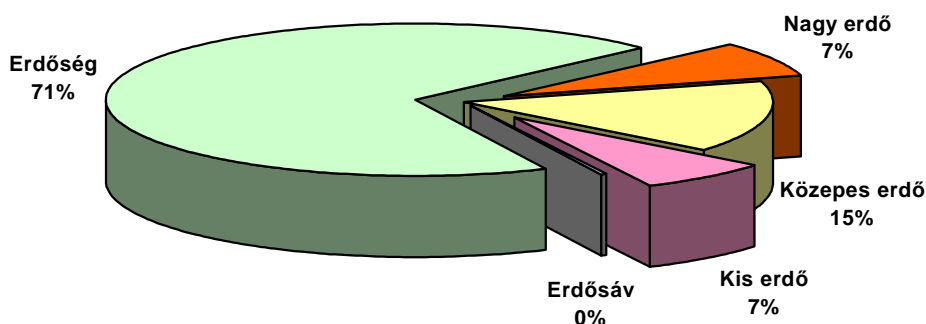
A magántulajdonú területek (EBT, Kft. és szövetkezeti területek nélkül) **7** %-án találunk ún. 1/1-es tulajdonban lévő önálló **egyéni** kezelésű területeket (496 ha-on). Az 1/1-es kezelésre történő ráállás a legtöbb erdőtulajdonos számára a legmegnyugtatóbb gazdálkodási formát jelentené, de egyelőre mégis osztatlan közös tulajdonban maradt a földrészteltek jelentős része.

Az egységes erdőkezelés miatt kívánatos lenne az erdőbirtokok koncentrálódása. Ennek egyik lehetséges útja a társult formában történő erdőgazdálkodás nagyobb körben történő kiterjesztése.

A területi adatokat áttekintve a birtokszerkezet mellett egy másik, erdőgazdálkodási és természetvédelmi szempontból fontos vizsgálandó jellemző a Körzetben található erdőterületek térbeli szerkezete. A térbeli elhelyezkedésre az erdőtest jellege utal.

Az **erdőtest jellege** arra az összefüggő erdőterületre vonatkozó megállapítás, amelyikben az erdőrészlet fekszik. A helységhatár, birtokhatár, út, vasút, patak, nyiladék, stb. az erdőtest egységét nem bontja meg.

Erdőterületek megoszlása erdőtest jellege szerint a teljes körzet tekintetében:

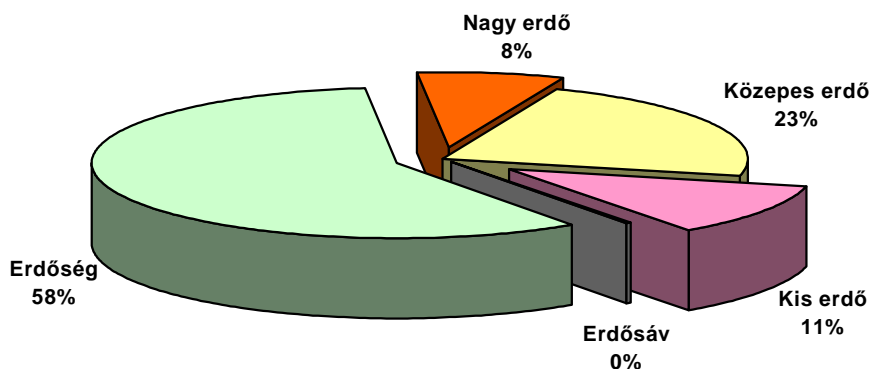

Az erdőtest jellegét tekintve az erdőrészletek mintegy 70 %-a található 1 000 ha feletti erdőségekben. Ezen erdőterületek alkotják elsősorban a nagy erdészeti tömböket (pl. Vasvár, Szajk).

A nagy, 300,1-1 000 ha erdőtömbökben található a területek 7%-a, közepes 30,1-300 ha közötti tömbökben 15%-a. A kis (0,5-30,0 ha) erdők részaránya sem elhanyagolható, 7 %-os. Az erdősávok térfoglalása elenyésző, de ökológiai jelentőségük (mezőgazdasági területek védelme, élőhely biztosítása) a területi arányukat jóval meghaladja. A hosszú évekig tartó csapadékszegény időjárás szélsőséges hatásait csökkentő, ökológiai folyosóként is működő és tájképileg meghatározó sávok fenntartása kiemelt figyelmet érdemel. 1997-től a 0,5 ha alatti erdőfoltokra és erdősávokra nincs erdőtervezési kötelezettség, emiatt az eddig erdőtervezett sávok, erdőfoltok egy része is kimaradt a felvételezésből.

Lássuk a Körzet Erdészet nélküli területét:

Erdőterületek megoszlása erdőtest jellege szerint a körzet erdészet nélküli területén:

Az erdőtest jellegében található különbségeket figyelve látható, hogy a magánerdők vonatkozásában több erdőrészlet található közepes és kis erdőkben, de azért az állományok zöme az állami tömbökhöz ízesülve az erdőségekben helyezkedik el.

A magángazdáknál az egyéni tulajdon jellegéből következően elaprózódott a birtok-nagyság. Alapesetben az erdőtervezés helyrajzi szám határát részlethatárnak is tekinti, ezért az **átlagos erdőrézset nagyság** a Körzetben **3,12 ha**. Ez a térségi erdőgazdálkodás szempontjából kedvező, hiszen kis területű tarvágások, kiegyenlítettebb hozam várható. Másrészt viszont nehezebb az adminisztrációja és folyamatos erdőgazdálkodást kevésbé tesz lehetővé az ilyen típusú birtokszerkezet. A teljes Körzetben az **átlagos erdőrézset nagyság 3,69 ha**, amely szintén nem mondható magasnak. Tájékoztatásul a Vasvári Erdészeti Igazgatóság esetében (teljes Erdészeti) ez a paraméter **4,98 ha**.

3.1.2. Területváltozások értékelése

3.1.2.1. Területváltozás (2.1.6. tábla)

A területváltozások értékelése során a lejárt erdőterv adatait összesítettük és hasonlítottuk össze az új területadatokkal. A gazdálkodói szintű összehasonlításra majd csak a körzeti erdőterv alapján készülő üzemtervekben nyílik lehetőség.

Megállapítható, hogy a **Körzet** (erdészeti területek nélkül) **területe** mintegy **138 ha-ral növekedett** a lejárt erdőtervhez viszonyítva. Ez a területgyarapodás növekedések és csökkenések egyenlegeként következett be.

Talált erdők 17 községben kerültek felvételre, összes területük **54,47 ha**. A „talált erdők” kategória egy része azon újonnan erdőtervezett területekre vonatkozik, amelyeket a földhivatal az előző terepi felvételek óta erdőművelési ágba sorolt át (önerdősülések, önerős erdőtelepítések). A másik rész azon területeket jelenti, amelyek ugyan nem erdőművelési ágban vannak, de az 1996. évi LIV. törvény (az ún. Erdőtörvény) 5. és 8.§-ának értelmében erdőterületnek tekintendők.

A **területnövekedés túlnyomó részét a körzetben az erdőtelepítések adják**, melyeknek összterülete meghaladja az **550 ha-t**.

Területcsökkenésként jelentkeztek pl. az Evt. 4.§ (2), 6.§ (1), valamint 8.§ (3) bekezdés szerinti erdőművelési ágú nem üzemtervezett területek (major-, tanya-, üzem-, út-, vasútfásítások, erdőfoltok, erdősávok). Nem erdőterveztek továbbá a zártkerti erdőművelési ágú területeket, ha azok nem támogatott erdőtelepítés útján jöttek létre.

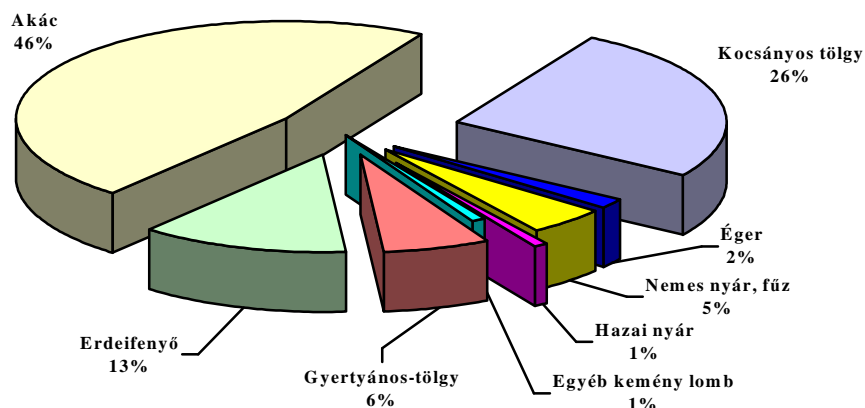
Az erdészeti terület nélküli erdőterület mintegy 9 %-át kitevő rendezetlen gazdálkodási viszonyú erdőterületek aránya, az erdészeti hatóság közreműködésének is köszönhetően, a jövőben remélhetőleg tovább fog csökkenni. (A pesszimistább jóslatok szerint a jelenlegi bizonytalan támogatási rendszer erre kevés esélyt biztosít.)

Az arányok javulására az erdőtelepítések jóvoltából is számíthatunk. Ezeknek az Országos Erdőállomány Adattárban történő folyamatos átvezetését (gazdálkodók bejegyzése) az erdészeti hatóság végzi.

A **művelési ág földhivatalnál való átvezetésének kötelezettsége a gazdálkodót (tulajdonost) terheli!** Ettől függetlenül az erdőtervezés során talált művelési ág eltéréseket az illetékes földhivatalok felé jelezni fogjuk.

Erdőtelepítések faállománytípusai:

A körzetben nagyarányú erdőtelepítési kedv tapasztalható (az elmúlt 10 évben kb. 560 ha erdőt telepítettek). Többnyire magángazdák a szántóföldi művelés számára gyenge területeken (a mezőgazdaság számára nem rentábilis termőhelyek) létesítettek erdőt. A földeket jellemzően akáccal ültették be, melynek gyors növekedése és viszonylag rövid vágásfordulója „belátható időn belüli” haszonnal járhat. Sajnos az akác, az ökológiai problémák mellett a határtermőhelyeken ráadásul gyenge növekedésű is. Az arra alkalmas területeken az őshonos fafajok telepítését előtérbe kellene helyezni. Öröndetes tény ugyanakkor, hogy számottevő a kocsányos tölgy telepítések területe is.

Az erdőtelepítések helységhatáronkénti kimutatását elemezve megállapíthatjuk, hogy e tekintetben Vasvár áll az első helyen, ahol az elmúlt tíz évben 160 ha-on történt erdőtelepítés. Számottevőnek mondható a Hosszúperesztegen telepített mintegy 100 ha erdő is. A többi településen erősen változó, jellemzően 5 és 35 ha közötti a telepített erdők nagyságrendje.

Az „**egyéb részletek**” területe a körzet tekintetében kis mértékben csökkent. Ezen csökkenés egyik okaként említhető, hogy az erdőtömbön kívüli egyéb részletek művelési ágtól függetlenül nem kerültek felvételre. Másrészt előfordult, hogy az adott egyéb részlet erdősültsége önvetényülés révén elérte azt a mértéket, ami alapján erdőrészletként került felvételre. Más esetben a betelepített egyéb részlet is erdőrészletként kerül felvételre.

3.1.2.2. Rendeltetések területi változásai (2.1.3. és 2.1.4. táblák)

Az erdő elsődleges rendeltetése szerint védelmi, gazdasági, egészségügyi-szociális, turisztikai, oktatás-kutatási célokat szolgáló lehet. A körzeti erdőterv és az üzemterv az erdő elsődleges rendeltetése mellett meghatározhatja az erdő további rendeltetését. Az erdő egyes rendeltetései egymástól elválaszthatatlanok, ezért az erdőgazdálkodási tevékenység során minden rendeltetésre egyidejűleg kell tekintettel lenni.

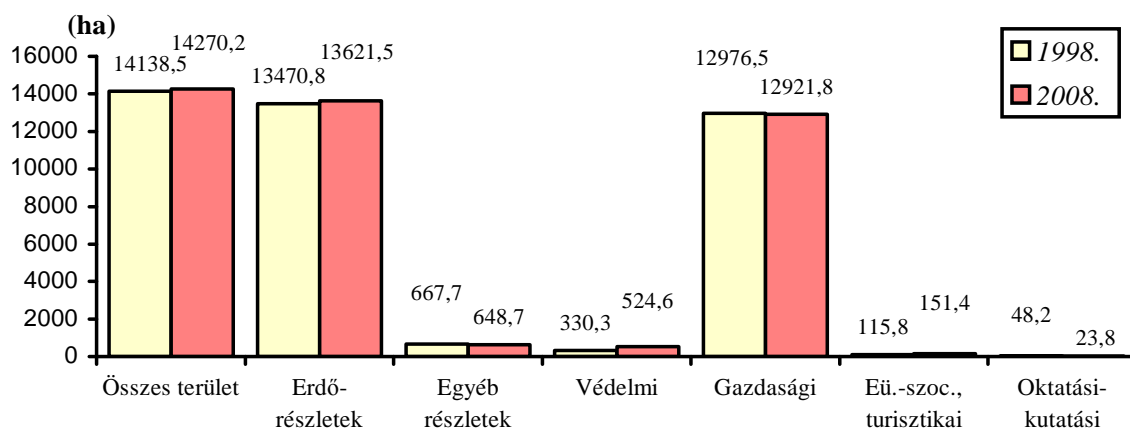
Az erdő elsődleges rendeltetését erdőrészletenként kell megállapítani. Új erdő telepítéskor az erdőgazdálkodó javaslata figyelembevételével, az erdőtelepítési terv jóváhagyásakor, az elsődleges rendeltetés szerint illetékes hatóság szakhatósági hozzájárulásával az erdészeti hatóság határozatban állapítja meg az erdő elsődleges rendeltetését. Ennek során az állami támogatás igénybevétele nélkül jogszerűen telepített erdő gazdasági rendeltetésének jóváhagyását az erdészeti hatóság nem tagadhatja meg.

Az erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatását a gazdálkodó kérésére, illetve közérdekből - általános esetben - az erdészeti hatóság engedélyezi.

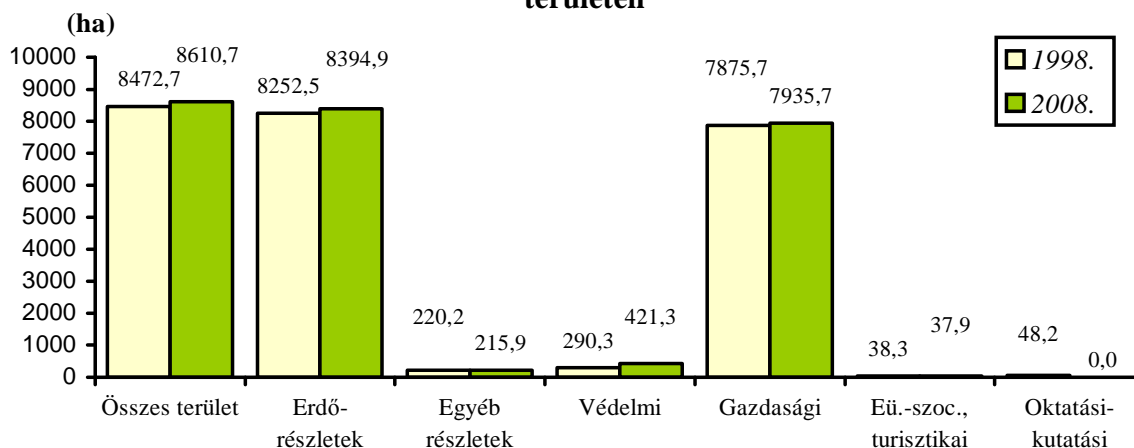
A tájvédelmi, valamint a védett erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatásához be kell szerezni a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulását. A védő erdő elsődleges rendeltetésének megváltoztatására az illetékes szakhatóság döntése, illetve hozzájárulása alapján történhet. Az erdő rendeltetésének közérdekből történő megváltoztatásából eredő többletköltség megtérítéséről a kezdeményező köteles gondoskodni.

Az elsődleges rendeltetések előző üzemtervi időszakhoz viszonyított változását az alábbi diagramok szemléltetik:

Az elsődleges rendeltetések változása a körzetben

Az elsődleges rendeltetések változása a körzet erdőszetek nélküli területén

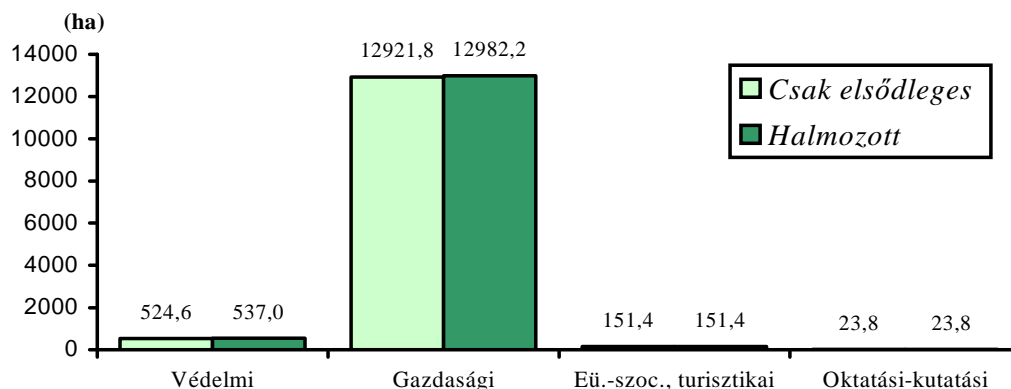
2008-ban az előző időszakhoz képest a változások már jóval csekélyebb mértékűek voltak:

- kissé tovább nőtt a **védelmi rendeltetésű**, ezzel párhuzamosan minimálisan csökkent a gazdasági erdő területe (lásd 1.3. fejezet, valamint ex lege védett területek belépése és telepítések védett területen, pl. Bérbaltavár 15F)). A lejárt erdőtervben az egyéb rendeltetésnél feltüntetett egervölgyi honvédelmi erdők most a védelmi kategóriát gyarapítják,
- növekedett a **parkerdők** területe, így Hosszúperesztegen, Mikosszéplakon (lásd 1.3.),
- az **oktatás-kutatói** rendeltetés a Pro Silva kísérletek területével nőtt,

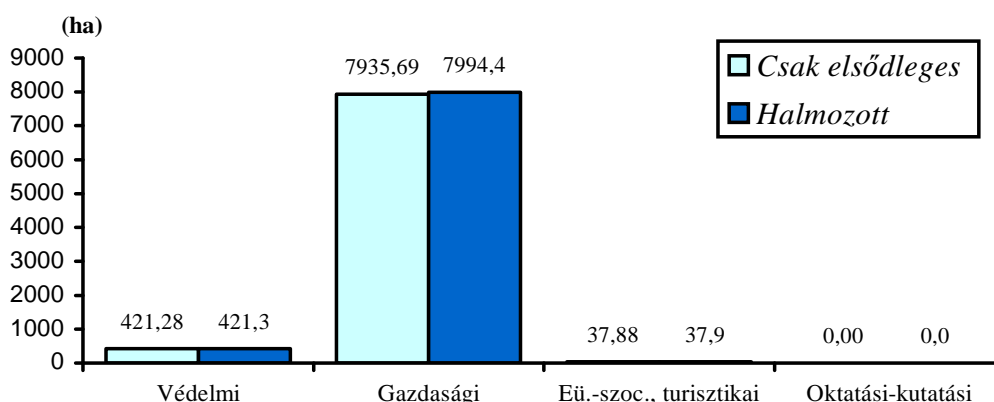
— az **egyéb részletek** területe csökkent (telepítések, erdősülés, fásítási kategória).

Az elsődleges- és a halmazott (azaz az elsődleges, valamint a további rendeltetéseket együttesen tartalmazó) rendeltetések aránya látható az alábbi grafikonokon:

Rendeltetések kimutatása a körzetben

Rendeltetések kimutatása a körzet erdőszetek nélküli területén

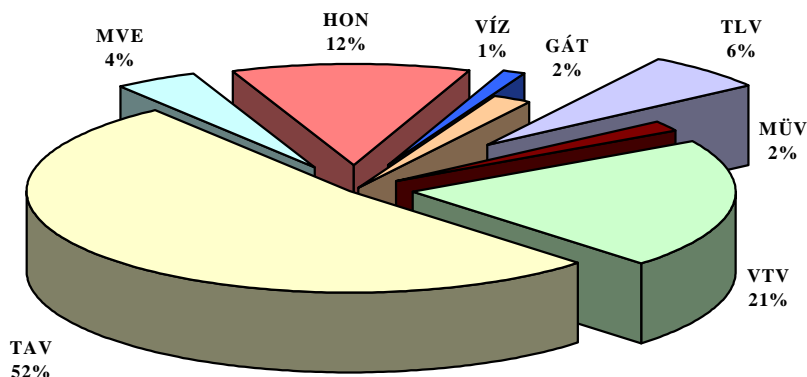
A rendeltetések halmazott területét (2.1.3. statisztika) vizsgálva látható, hogy nincsenek lényeges területi különbségek a csak elsődleges értékekhez képest. Csupán a gazdasági erdők jelentkeznek itt valamivel nagyobb területen (+60 ha). Oka, hogy a védett természeti területen lévő erdők esetében továbbiként maradtak meg a változtatás előtti rendeltetések.

A gazdasági rendeltetésű erdők döntő többsége faanyagtermelő erdő, a faültetvények aránya minimális (30,83 ha).

A Körzetben (erdészeti területek nélkül) oktatási-kutatói elsődleges rendeltetésű erdőterület nem található.

A védelmi elsődleges rendeltetésű erdők 79 %-a (332,94 ha) védő, 21 %-a pedig védett erdő (88,34 ha). A védő erdők zöme talajvédelmi célokat szolgál.

Védelmi rendeltetésű területek megoszlása:

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura 2000 hálózat az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján kijelölendő területeket - az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természetmegőrzési területeket - foglalja magába.

Jelen tervezés során az érintett erdő- és egyéb részleteknél rögzítettük, hogy mely területek kerültek be a Natura 2000 hálózatba. Sajnos a területek kijelölésénél és a jogalkotás folyamatában is ellentmondások, technikai hibák jelentkeztek, ezért csak közelítőleg tudjuk megmondani a hálózat részévé vált területek nagyságát.

Fentiek szerint a teljes Körzet tekintetében 1 644 ha erdőterület került be az európai ökológiai hálózatba. Vasvár községhatárban 773 ha, Rumban 371 ha, Petőmihályfán 184 ha került kijelölésre. A Körzet erdészeti nélküli területéből 833 ha a hálózat része. A települések közül kiemelkedik Vasvár 408 ha-ral, Gersekarát 92 ha-ral és Püspökmolnári 56 ha-ral.

3.1.3. Terület-elszámolás (2.1.7. és 2.1.8. táblák, a részletes terület-elszámolás)

A terület- elszámolás a földnyilvántartási adatok és az erdőtervi térképek összevetésével készült.

A 2.1.7. és 2.1.8. táblákat lásd a 4. fejezetben "A körzet erdészeti nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák" címszó alatt. Az eltérések a vonatkozó kódjegyzék szerint értelmezhetők:

- 1) **Az Evt. hatálya alá nem tarozó (jelenleg erdő művelési ágú) területek, művelési águk más-más lesz**
  - a) **Belterületi arborétum** (művelés alól kivett)
  - b) **Közpark** (művelés alól kivett)
  - c) **1 ha-nál kisebb belterületi erdő** (művelés alól kivett)
  - d) **Üzem-, major-, tanyafásítás** (fásított terület <10 000 m²)
  - e) **Erdőtömbön kívüli karácsonyfa, díszítógally, vadgyümölcs, és vessző termelését szolgáló földrészlet** (kert művelési ág)

- f) Szennyvíz, szennyvíziszap, és hígtrágya elhelyezését, hasznosítását szolgáló fásítás (művelés alól kivett)
- g) Út, vasút, valamint egyéb műszaki létesítmény tartozékát képező (művelés alól kivett <10 000 m²)
- h) Önálló földrészleten levő patak, vagy csatorna medrében, zátonyán levő, vagy azt szegélyező fásítás (művelés alól kivett <10 000 m²)
- 2) **Az Evt. hatálya alá nem tartozó (jelenleg erdő művelési ágú) területek, tényleges művelési ágak az alábbiak szerinti**
  - a) Szántó
  - b) Rét
  - c) Legelő
  - d) Szőlő
  - e) Kert
  - f) Gyümölcsös
  - g) Nádas (csak művelt)
  - h) Halastó
  - i) Művelés alól kivett terület (megnevezéssel)
- 3) **Az Evt. hatálya alá tartozó (jelenleg erdő művelési ágú), de nem erdőtervezett területek, művelési ágak fásított terület lesz**
  - a) Fasor (fák 1-2 sorban, területtől függetlenül)
  - b) Facsoport (<1500 m², erdővel nem érintkező)
  - c) Alacsony záródású erdő, fás legelő
  - d) Nem erdei fafajokkal fedett erdőterület, mely **nem** faanyagtermelés vagy erdészeti kutatás céljából erdőfelújításként, vagy állami támogatással erdőtelepítésként létesült
  - e) Faültetvény
  - f) Energetikai célú ültetvény
- 4) **Az erdő tv. hatálya alá tartozik (erdő művelési ága marad), de nem erdőtervezett**
  - a) 1500 m² alatti területű erdő művelési ágú földrészlet más tulajdonformájú erdőtömbben van
  - b) Volt zártkerti erdők
  - c) Erdőfolt (1500-5000 m², erdővel nem érintkező)
- 5) **Az Evt. hatálya alá tartozó, jelenleg nem erdő művelési ágú teljes földrészlet (erdőterülettel érintkező min. 1500 m², nem érintkező min. 5000 m²)**
  - a) Talált erdő - Faanyagtermelő erdő 50 %-ot elérő záródás
  - b) Talált erdő - Védelmi erdő 30 %-ot elérő záródás
  - c) Nem erdei fafajokkal fedett erdőterület, de faanyagtermelés vagy erdészeti kutatás céljából erdőfelújításként, vagy állami támogatással erdőtelepítésként létesült
  - d) Erdőtelepítés
  - e) Önerős erdőtelepítés (fásított terület m. á.)
- 6) **Az Evt. hatálya alá tartozó, jelenleg nem erdő művelési ágú földrészlet részterülete**
  - a) Talált erdő - Faanyagtermelő erdő 50 %-ot elérő záródás
  - b) Talált erdő - Védelmi erdő 30 %-ot elérő záródás
  - c) Nem erdei fafajokkal fedett erdőterület, de faanyagtermelés vagy erdészeti kutatás céljából erdőfelújításként, vagy állami támogatással erdőtelepítésként létesült
  - d) Erdőtelepítés
  - e) Önerős erdőtelepítés (fásított terület m. á.)
- 7) **Erdészeti tevékenységet közvetlenül szolgáló nem állandó jellegű erdészeti magánút (jelenleg kivett, de erdő művelési ágú lesz)**

8) Ingatlan-nyilvántartási terület eltérés a térképi állapothoz képest (terület eltérés mértékét jelezni kell)

Az eltéréseket a Körzet Erdészet nélküli területére vonatkozóan az illetékes földhivatalok felé jelezzük. Az erdészeti területek részletes terület-elszámolását a vonatkozó erdészeti üzemtervek tartalmazzák.

A földnyilvántartási adatok részletszintű megfeleltetése (a részletes terület- elszámolás) az 5.2. mellékletben található. Ennek segítségével követhetjük nyomon az egyes földrészleteket alkotó erdőrészletek elemi területeinek alakulását.

A digitális térképi terület és a földhivatali nyilvántartásban szereplő terület 1%-nál nagyobb mértékű eltérése terület-nyilvántartási hiba. A digitális térképi feldolgozás során az alábbi földrészleteknél találtunk ilyen hibát:

Hely	Földrészlet	Műv. ág	Ingatlan-nyilvántartási terület (ha)	Digitális térképi terület (ha)	Eltérés (ha)
Bögöte	076/1	E	10,1383	9,7661	-0,3722
Hosszúpereszteg	0113	L	20,0259	20,5915	0,5656
Gersekarát	0247/1	E	2,1972	2,5775	0,3803
Gersekarát	0264/3/b	E	0,4841	0,2830	-0,2011
Vasvár (Nagymákfa)	0456/11	E	20,5138	20,9706	0,4568

A terület-nyilvántartási hibák javítását, a földmérési térképek pontosítását a gazdálkodónak kell kezdeményeznie!

3.1.4. Geodéziai munkák és feldolgozásuk

3.1.4.1. Geodéziai mérések, térképezés

A felmérés módja

A jelenlegi felméréskor a rendelkezésre álló térképi alapadatok felhasználásával terepi felvételi munkatérkép készült. A munkatérképen bejelölésre kerültek a megváltozott birtokhatárok, vonalas- és egyéb létesítmények, illetve az erdészeti üzemi térkép tartalmát és pontosságát befolyásoló egyéb adatok. A munkatérkép felhasználásával a terepi helyszínelés alkalmával a megváltozott erdőrészlet határok is bejegyzésre kerültek.

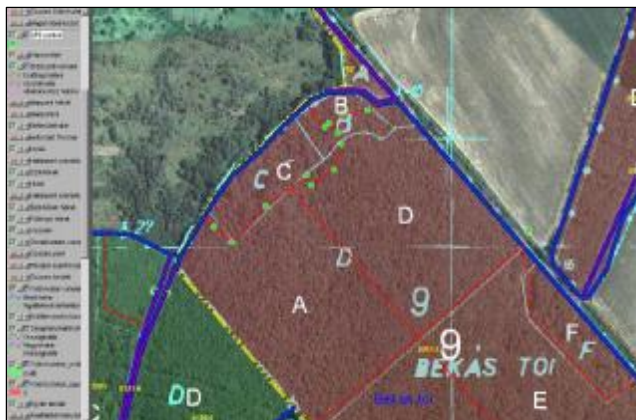
A munkatérkép pontosítására a következő munkamódszereket alkalmaztuk:

A. földi eljárás (technológia)

- **Hagyományos felmérés:** a távolság mérésére nagyobb pontosságot igénylő mérések esetében 50 m-es acél mérőszalagot vagy kézi lézeres távmérőt alkalmaztunk. A felmérések pontossága megfelel a jelenleg érvényben lévő Erdőtervezési Útmutató és jóváhagyott módosításai (ezen belül a DET–digitális erdészeti térkép) előírásainak, amelyek az erdőrészletek vonatkozásában a határpont

azonosíthatóságának (állandósított határjel, faállományhatár) megfelelően 2 m-től 5 m-ig terjedhetnek. A fenti pontosságú felmérés csak az erdészetben előírt pontossági és tartalmi előírásoknak felel meg.

- **Műholdas helymeghatározás (GPS):** alapvetően egy eszközre épül, a terepi adatrögzítésre alkalmas TRIMBLE Pathfinder műszerre. A kimenő adat abszolút értelemben meghatározott, EOV vetületi rendszerben értelmezhető koordinátaadat.

B. légi eljárás (technológia)

A terepi bejárás során helyszíneli ortofotó vonalainak azonosítása, illetőleg a kiértékelendő objektumok beazonosítása az illető ortofotón a munkatérkép alapján.

A földmérési, a régi **F3**, **F7**, valamint a jelenleg hatályos DAT1 szabályzatban (MSZ 7772-1, MSZ 7772-2) előírt pontosságú és tartalmú felmérés nem a körzeti erdőtervezés feladata.

A térképkészítés módja

Az erdőtervi alaptérkép a megelőző erdőtervezésekkor (1975-ig) az adott földmérési alaptérkép méretarányában (1:2000, illetve 1:2880) készült és az üzemi térkép méretarányába pantografálással lett átszerkesztve. A községhatáros földmérési alaptérképek különböző vetületi rendszerűek voltak (EOV, HKR: henger középső rendszer). Az átszerkesztés 4x4-es sztereografikus vetületű, M = 1:10 000 méretarányú térképlapokra készült.

Jelenleg a terepi felmérés munkarészeiből tisztázati térkép készül különböző szerkesztési eljárásokkal, általánosan M=1:10 000 méretarányban, illetőleg az erdőtervező döntésének megfelelően a földmérési alaptérkép méretarányában.

Az erdészeti térkép szerkesztéséhez használt alapadatok:

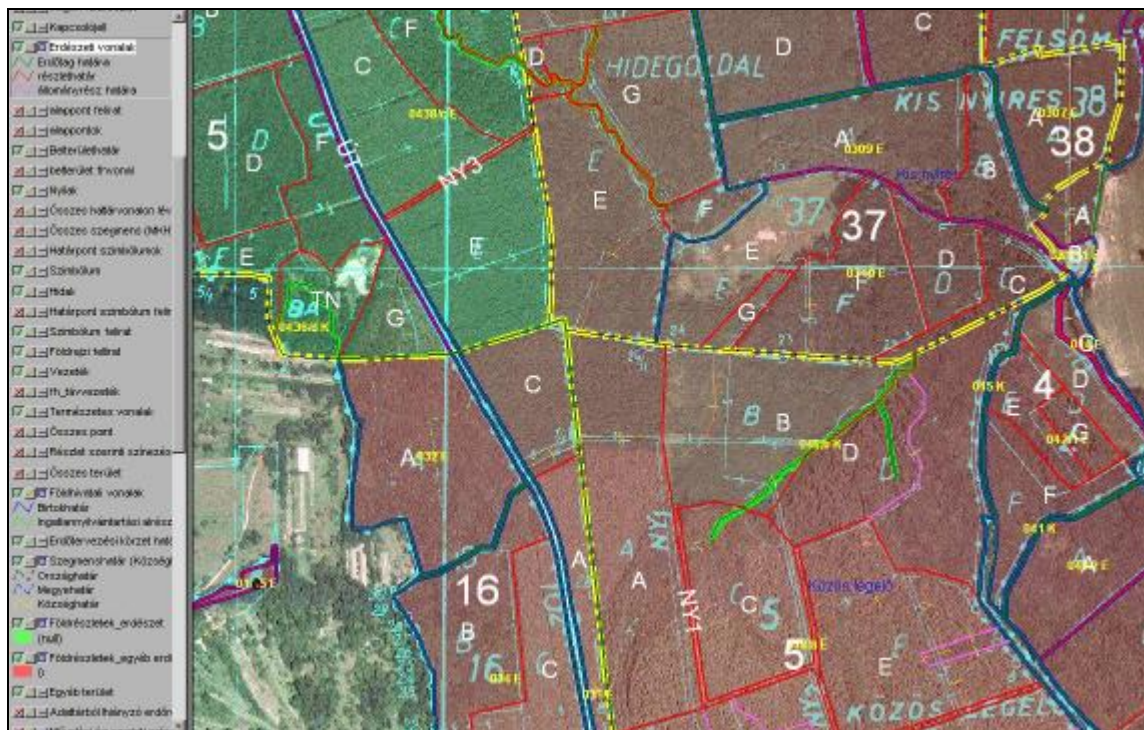
- földmérési digitális külterületi térképek,
- GPS mérések,
- belterületi térképkivágatok,
- lejárt érvényességű üzemtervi térképek,
- földmérési topográfiai térképek,
- szakhatósági dokumentációk,
- mérőkamarával készített légifényképekből előállított ortofotó-mozaik.

Az erdészeti térkép számítástechnikai módszerrel, az adott községi tisztázati térképek szerkesztése, összedolgozása, kartografálása útján jön létre.

A térképszeti feldolgozás első munkafolyamataként a digitális földmérési alaptérképből csak a gazdálkodói szempontból lényeges vonalakat hagyjuk meg. A tisztázati térkép digitalizálása után erre a „vázra” helyezzük az erdészeti tartalmat. Ennek készítésekor nyújt segítséget a rendelkezésre álló ortofotó-mozaik. A GPS méréssel meghatározott illesztőpontok alapján, digitális terepmodell szerint a számítógépes ortofotó modul a

torzításokat kiküszöböli, az így létrejött fotó a térképpel fedésbe hozva megfelelő pontossággal átrajzolható.

Jelen tervezéskor **31** db M=1:10000 EOV-szelvényezésű ortofotót használtunk fel. Ez jelentősen javította a térképrajzolás minőségét, a terepi felvételezés pontosságát. Az ortofotó felhasználásával esetenként jelezni tudjuk a gazdálkodóknak és a földhivataloknak a felmerülő ingatlan-nyilvántartási hibákat, illetve kezdeményezni ezek javítását.

Napjainkban a geoinformatika (térinformatika) fejlődése felgyorsult. Az analóg, hagyományos technológiák alkalmazása a felmérésben, térképkészítésben háttérbe szorult. A földmérési terepi adatgyűjtésben is alkalmazható új módszerek az erdőszetben is teret nyertek. A légitényképezést hamarosan kiegészíti az űrfelvételek kiértékelése, a műholdas helymeghatározási rendszer (GPS) alkalmazása.

Az információk feldolgozása, értékelése, ábrázolása a napjainkban látványosan fejlődő GIS rendszerek (földrajzi információs rendszerek) segítségével, az erre a célra kifejlesztett számítógépes programrendszerek (MAPINFO, ARCINFO, MICROSTATION) alkalmazásával történik. A térinformatikai programok közül, az erdőszeti szakmai igényeknek megfelelően kifejlesztett DIGITERRA MAP elnevezésű hazai szellemi termék (szoftvert) 1999-től kezdődően használja az erdőrendezés. A szoftver használata digitális térképi alapa épül fel, esetünkben a tisztázati erdőszeti üzemi térkép digitalizált formájára. A digitális térkép készítésének szabályait a fentiekben említett DET szabályzat tartalmazza, ami az Erdőrendezési Szabályzat mellékletét képezi.

A terület meghatározás módja

A **10 évvel ezelőtti tervezés során**, a grafikus feldolgozás után létrejött erdőrésztletek területeinek meghatározása az erdőtervi térkép tisztázati példányán történt, minden esetben az állami ingatlan-nyilvántartás területi alapadatainak kötelező felhasználásával. A tisztázati térkép, a földmérési átnézeti térkép másolatának módosított, az erdőszeti térkép tartalmát

jelentő elemeket tartalmazó változata. Az ingatlan-nyilvántartásban szereplő területi adatoktól csak *nyilvánvaló területi hiba* esetén lehet eltérni, és ezt minden esetben indokolni kell. A területszámítás grafikus módszerrel, a föld-, illetve alrészletek területére való ráállással, esetenként - a hibahatáron belüli területi eltérések esetében - kiegyenlítéssel történt.

A területeket az alaptérképeken digitális planiméterrel (Planix vagy Xplan), illetve pontrácscsal, a vonalas létesítményeknél hossz és szélesség mérésével határoztuk meg és területszámítási egységenként az ingatlan-nyilvántartás (a talált térképi eltérésekkel módosított) adataira egyenlítettük ki. A kiegyenlítés mértéke nem haladhatta meg a 0,5 %-ot.

Ha a földmérési térképek felújítása, újrafelmérése során változott az ingatlan-nyilvántartási terület, ennek megfelelően változtak az új erdőtervi területek is. Hasonló módon, az új területmérésekkel kapcsolatosan változhatott egyes erdőrészek és egyéb részletek korábbi területe is. Az erdő- és egyéb részletek végleges területeinek összegét az adott község összes (ingatlan-nyilvántartás szerinti) erdő művelési ágú területével összehasonlítottuk és az esetleges mérési vagy nyilvántartási eltéréseket kimutattuk.

A **jelenlegi munkamódszer** szervesen kapcsolódik a térinformatikai feldolgozás munkafolyamatához. A földrészek, alrészletek, valamint az erdő- és egyéb részletek területének digitális úton történt meghatározása után számítástechnikai módszerek alkalmazásával történik a terület-kimutatás elkészítése, a területre állás elvégzése, valamint az esetleges kiegyenlítés végrehajtása. A többi vonatkozásában a területszámítás megegyezik a hagyományos eljárásban leírtakkal.

Az objektumok területének meghatározása a térinformatikai szoftver beépített funkciója. A területszámítás a geodéziában általánosan alkalmazott Elling képletével történik, 100 m²-re kerekítve. Az objektumok, illetőleg az objektumcsoportok területét a hivatalos ingatlan-nyilvántartási területadatokra javítjuk, így a helyrajzi számonkénti földrészlet területekre állunk rá. A kiegyenlítés mértéke nem haladhatja meg az 1 %-ot vagy a 0,1 ha-t. Az esetleges eltéréseket az útmutatóban megfogalmazott és előírt módon kezeljük le. Ha a földmérési térképek felújítása során változott a földnyilvántartási terület, ennek megfelelően változtak az új erdőtervi területek is. Hasonlóan az új területmérésekkel kapcsolatosan is változhatott az egyes erdőrészek és egyéb részletek korábbi területe is. A végleges területeket az erdő- és egyéb részletek adataiban átvezetjük.

A jelenlegi, aktuális geodéziai, illetőleg térképészeti tevékenységünk során az 1986-ban kiadott „**Útmutató az erdőállomány-gazdálkodási tervek (erdőtervek) készítéséhez**” című erdőtervezési útmutató többször módosított, és az FVM Erdészeti Hivatala a 48962/2001. számú ügyiratában elrendelt, az idáig hatályba lépett módosításokkal összeszerkesztett **ERDŐTERVEZÉSI ÚTMUTATÓ** térképészeti előírásait alkalmazzuk.

3.1.4.2. Határállandósítás

A határazonosítás, a határjelek meglétének ellenőrzése az erdőtervezés terepi munkáinak fontos és nélkülözhetetlen része.

A terepi felvételek során végzett határazonosítás eredményeként megállapítható, hogy a térképen ábrázolt határoszlopok, határjelek zömében hiányoznak (a nem erdészeti területeken). Ezek karbantartása és felújítása nem történt meg az előző évtizedben sem. Szerencsére pozitív példákat is említhetünk, amikor a gazdálkodó eleget tett ilyen irányú kötelességeinek (pl. Mikosszéplak 20, 23-as tagok).

Az erdőtervezés terepi munkái során a megváltozott, illetve az új belső határvonalak rögzítésére is sor került, szükség esetén határfák megfestésével.

A kárpótlás során keletkezett új határvonalak kitűzése és állandósítása, a meglévő határjelek folyamatos karbantartása és a hiányzó határjelek pótlása a gazdálkodó feladata, ez a tevékenység a gazdálkodás szerves részét képezi!

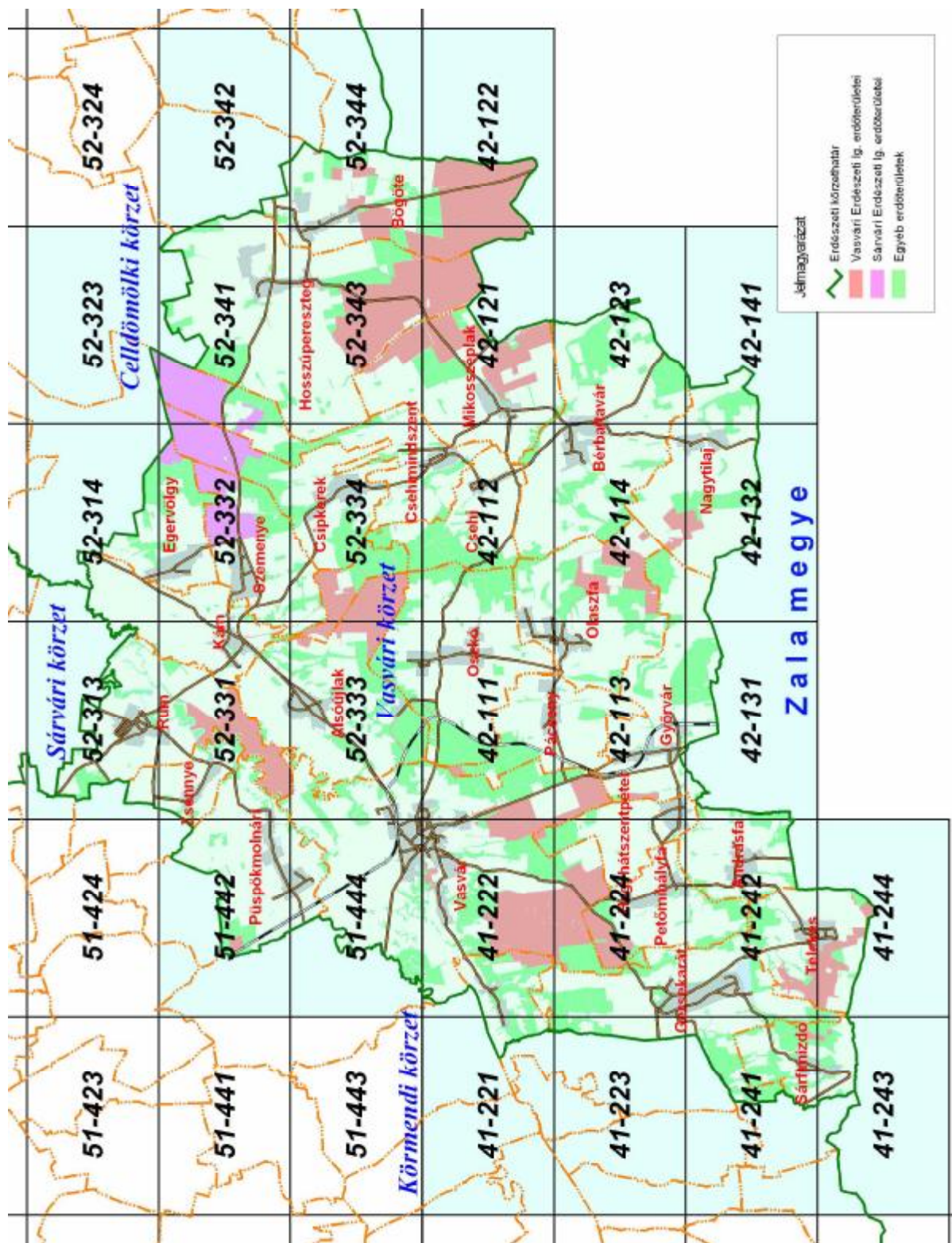
3.1.4.3. Erdőtervi térképek ismertetése

A körzeti erdőterv mellékletében egy sorozat M=1:20 000 méretarányú, tematikus térkép található. Ez a térkép a négy fő tulajdonforma szerint színezett, digitális úton előállított üzemi térkép.

A mellékleten kívül jelentkező térképi igények kielégítése térítési díj ellenében külön megrendeléssel lehetséges. Ezek a térképek is digitális úton készülnek, számos lehetőség adódik mind a méretarány, mind a színes tematikus térképi tartalom tekintetében:

- faállománytípus térkép, fakitermelési terv és nyilvántartó térkép,
- erdősírtési terv és nyilvántartó térkép,
- termőhelyi tényezők és távlati erdőkép térkép,
- vadgazdálkodási térkép,
- egyéb tematikus térkép (pl. vágásérttségi mutató, genetikai talajtípus stb. szerint).

Az érintett térképszelvények (EOTR számozás szerint)

3.2. A termőhelyi viszonyok értékelése

3.2.1. Földrajzi fekvés, erdészeti táj

A földrajzi tájakat tekintve a teljes terület a 3. *Nyugat-magyarországi peremvidék* nagytájba tartozik. Ezen belül az erdők zöme a 3.3. *Kemeneshát* középtáj 3.3.12. Felső-Kemeneshát és 3.3.11. Alsó-Kemeneshát kistájaiba, valamint a 3.2. *Sopron-vasi-síkság* középtáj 3.2.14. Rábai teraszos sík kistájába tartozik. Peremterületei érintik a 3.2. *Sopron-vasi-síkság* középtáj 3.2.15. Rába-völgy kistáját is.

FÖLDRAJZI TÁJAK	
Település	Kistáj megnevezése
Alsóújlak	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Andrásfa	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Bérbaltavár	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Bögöte	3.3.11. Alsó-Kemeneshát
Csehi	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Csehimindszent	3.2.12. Felső-Kemeneshát
Csipkerek	3.1.12. Felső-Kemeneshát
Egervölgy	3.3.11. Alsó-Kemeneshát
Gersekarát	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Győrvár	3.2.12. Felső-Kemeneshát
Hegyhátszentpéter	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Hosszúpereszteg	3.3.11. Alsó-Kemeneshát
Kám	3.2.15. Rába-völgy
Mikosszéplak	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Nagymákfa	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Nagytilaj	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Olaszfa	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Oszkó	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Pácsony	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Petőmihályfa	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Püspökmolnári	3.2.14. Rábai teraszos sík
Rum	3.2.14. Rábai teraszos sík
Sárfimizdó	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Szemenye	3.3.11. Alsó-Kemeneshát
Telekes	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Vasvár	3.3.12. Felső-Kemeneshát
Zsennye	3.2.14. Rábai teraszos sík

Az elmúlt időszak végéig a terület a Vas megyei dombvidék, a Vas-Zalai Hegyhát és a Kemenesalja **erdőgazdasági tájakba** tartozott.

Az ÁESZ gondozásában, 2006-ban megjelent az új erdészeti tájbeosztást tartalmazó kiadvány, mely a térségben nagyrészt csak elnevezésbeli változásokat hozott, pl.:

- Sorki- kavics hát = új 45c. Gyöngyös-sík
- Rábavölgy = új 45b. Rába-völgy
- Vasi- hegyhát = új 46b. Alsó-Kemeneshát

ERDÉSZETI TÁJAK	
Település	Erdészeti tájrészlet
Alsóújlak	46b. Alsó-Kemeneshát, 45b. Rába-völgy
Andrásfa	46b. Alsó-Kemeneshát
Bérbaltavár	46b. Alsó-Kemeneshát
Bögöte	46b. Alsó-Kemeneshát, 40a. Kemenesalja
Csehi	46b. Alsó-Kemeneshát
Csehimindszent	46b. Alsó-Kemeneshát, 40a. Kemenesalja
Csipkerek	46b. Alsó-Kemeneshát
Egervölgy	46b. Alsó-Kemeneshát, 45b. Rába-völgy
Gersekarát	46b. Alsó-Kemeneshát
Győrvár	46b. Alsó-Kemeneshát
Hegyhátszentpéter	46b. Alsó-Kemeneshát
Hosszúpereszteg	46b. Alsó-Kemeneshát, 40a. Kemenesalja
Kám	46b. Alsó-Kemeneshát, 45b. Rába-völgy
Mikosszéplak	46b. Alsó-Kemeneshát, 40a. Kemenesalja
Nagymákfa	46b. Alsó-Kemeneshát, 45b. Rába-völgy
Nagytilaj	46b. Alsó-Kemeneshát
Olaszfa	46b. Alsó-Kemeneshát
Oszkó	46b. Alsó-Kemeneshát
Pácsony	46b. Alsó-Kemeneshát
Petőmihályfa	46b. Alsó-Kemeneshát
Püspökmolnári	45b. Rába-völgy, 45c. Gyöngyös-sík
Rum	45b. Rába-völgy, 45c. Gyöngyös-sík
Sárfimizdó	46b. Alsó-Kemeneshát
Szemenye	46b. Alsó-Kemeneshát
Telekes	46b. Alsó-Kemeneshát
Vasvár	46b. Alsó-Kemeneshát, 45b. Rába-völgy
Zsennye	45b. Rába-völgy, 45c. Gyöngyös-sík

3.2.2. Geológiai és domborzati viszonyok

A Körzet területét felölelő erdészeti tájak legfőbb geológiai és domborzati jellemzőit az alábbi táblázatban foglaljuk össze:

Erdészeti táj		Geológia			Domborzat		
kód	megnevezés	ágyazati- és alapkőzetek	eredet	talajképződést befolyásoló tényezők	TFM	domborzati formák	
1.	40.	Marcal-medence	homok, vályog, öntések	folyóhordalék, szélfúttá lösz	vízjárások, talajvíz, agyagvándorlás, vízzáró réteg	150-250	Marcal völgye, patak völgyekkel tagolt teraszlejtő, síkságok, bazalttufa tanúfelszínek
2.	45.	Sopron-Vasi-síkság	kavics, homok, lösz, öntések	folyóhordalék, szélfúttá lösz	vízjárások, talajvíz, agyagvándorlás, kavics a felszínen	100-250	Rába, Pinka, Sorok lapos völgye, letörések, síkságok
3.	46.	Kemeneshát	kavics, homok, vályog, öntések	folyóhordalék, szélfúttá lösz	közepes csapadék, agyagvándorlás, kavics a felszínen, vízzáró réteg	150-250	É-D-i irányú dombvonulatok, fennsíkok, síkságok, kisebb lapos völgyek

A Kemenesalja a Kemenesháttól keletre patak völgyekkel enyhén tagolt teraszlejtő, felszínén a homok és a vályog a talajképző kőzet.

A Rába széles völgye szinte teljesen sík, csak helyenként szakítják meg mélyebben fekvő elláposodott holt folyómedrek. Tengerszint feletti magassága 140-150m. További jellemzője a hatalmas völgyaszimmetria. A jobb partja hirtelen, meredeken emelkedik ki (20-40°), míg a bal part fokozatosan emelkedik (0-5°) a szomszédos síkságba.

A Hegyhát felszíni arculatát kiemelt fennsík jellege, aszimmetrikus keresztmetszete és DNy-ÉK-i irányú lejtősődése határozza meg. Az átlagos magassága 230 m körüli. A Rába-völgyre néző, magasra kiemelt északias kitettségű lejtők nagyon meredek és helyenként aprólékosan tagoltak. ÉK felé fokozatosan alacsonyodó felszínét hosszanti és harántvetők szabálytalanul feldarabolták, s a vetődések mentén derékszögben megtörő, zezugos lefutású völgyhálózat alakult ki. Belső területe gyengébben tagolt hullámos kavicsplató.

3.2.3. Klíma (2.2.2. tábla)

A Vas-Zalai Hegyhát a kontinentális klíma kedvezőtlen behatásainak van kitéve. Az alacsonyabb csapadék- és páratartalom, valamint a magasabb hőmérséklet következtében kialakult aridabb klíma csak kedvező kitettségekben, illetve többletvízhatás érvényesülése esetén teszi lehetővé a jó fejlődésű természetes erdők, így a gyertyános- tölgyesek és bükkösök kialakulását.

A csapadék eloszlása is kedvezőtlen, mert a csapadék szélsőségesen jelentkezik, legtöbbször a fontos áprilisi csapadék késve érkezik.

A kései és korai fagyok különösen mélyebb fekvésekben érzékeny károkat okoznak, sokszor szinte erdősíthetetlen fagyzugok alakulnak ki.

Gyakori a száraz, védő hótakaró nélküli, kemény tél. A széles, nyitott völgyekben erőteljes a szél tevékenysége is. Leggyakoribb az északnyugati szélirány.

Jellemző meteorológiai adatok

(Budapest átlagadataival összehasonlítva)

	Sopron-Vasi síkság	Kemeneshát	Budapest adatai
átlagos évi csapadék	640 mm	670 mm	600 mm
- a tenyészidőszak csapadéka	400 mm	410 mm	330 mm
a hőmérséklet évi átlaga	10,0 °C	9,9 °C	10,5 °C
a tenyészidőszak hőmérsékleti átlaga	16,5 °C	16,3 °C	17,5 °C
a hőmérséklet téli átlaga	+3,2 °C	+3,8 °C	+2,5 °C
az évi napsütéses órák száma	1850 óra	1900 óra	2000 óra
- ebből a tenyészidőszakban	1340 óra	1250 óra	1450 óra
a havas napok száma	40 nap	40 nap	30 nap
jellemző szélirány	északnyugati	északnyugati	északnyugati

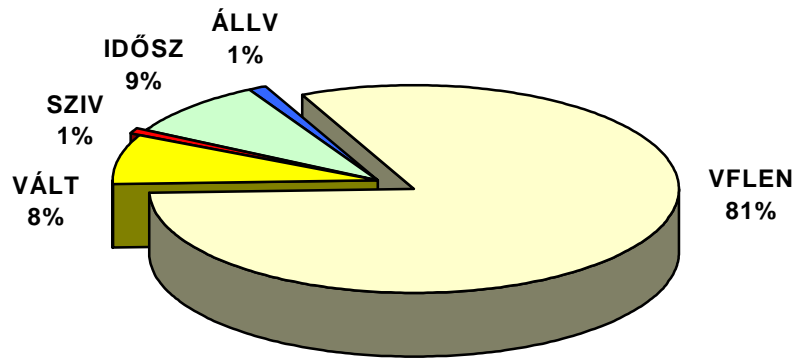
3.2.4. Hidrológiai viszonyok, vízjárások (2.2.1. tábla)

A Rába- völgy névadó folyóján kívül a Csörnöc- Herpenyő- patak is a völgyben folyik. Az árvizek főként tavasszal, a kisvizek ősszel jelentkeznek. Számottevő a levágott holtágak száma, de a Rába így is jelentős mértékben meanderezik. A talajvíz a Rába völgyében 2m-en belül mindenhol elérhető, árvízkor néha a felszínre is tör.

A Hegyhát északi részéről a Rábába, a délről a Zala folyóba számos kisebb- nagyobb vízfolyás viszi a fennsík többletvizét. Legjelentősebb patakja a Sárvíz, melynek völgyében- Gersekarát határában- duzzasztott tó is található. Fontos, az előzőhöz hasonlóan duzzasztott állóvizei még a Szajki- tavak, melyek a Csörgető- patak, a Sárvízénél jóval kisebb vízhozamára alapozottak.

A Rába- völgy területére a többletvízhatású termőhelyek a jellemzőek, általában időszakos vízhatással. A Hegyhát zömén többletvízhatástól független termőhelyekkel találkozunk, a pszeudoglejes talajok esetében azonban a változó vízhatás, valamint a patakok völgyében az időszakos vízhatás is gyakori. A meredek letöréseknél gyakran találkozunk szivárgó vizekkel is.

Vizsgáljuk meg a hidrológiai viszonyok alakulását:

A terület zömére a többletvízhatástól független állapot jellemző. A pszeudoglejes barna erdőtalajok kedvezőtlenebb változatain gyakori a változó vízhatás. Az időszakos vízhatás jelentkezése elsősorban az öntéstalajok esetében jellemző.

Elenyésző területen felszínig nedves (20,58 ha) és vízzel borított (7,36 ha) termőhely is előfordul.

Az Erdészeti területen is hasonló hidrológiai viszonyok a jellemzőek, csekély eltérésekkel (pl. VFLEN 82%, IDŐSZ 10%).

3.2.5. Talajviszonyok

A táj változatos tagoltságú és alapkőzetű, ennek megfelelően sokféle talajtípus fordul elő.

A váztalajok a tájban általában másodlagosak, a pleisztocén kavicsra települt porhullásból származó vékony termőréteg lekopásából származnak. A **kavicsos váztalaj** gyengén cementált. Csak mélyművelés után erdősíthetők az ilyen területek. Gyenge termőhelyet képviselnek a lösz-, illetve homokdombok erodált oldalainak váztaljai is.

A talajfejlődés kezdetén lévő talajok közül a Rába- ártér **nyers öntései** kis kiterjedésűek, a völgyekben a lejtőhordalék talajok is csak foltokban találhatók meg.

A tájban a barna erdőtalajok a legelterjedtebbek. A gyengén cementált kavics alapkőzeten a legkedvezőtlenebb típus az ún. **cseri talaj**.

A cementált kavics felett az eróziómentes részeken különböző vastagságú porhullásból származó vályogos talaj helyezkedik el. A cementált kavics vízduzzasztó hatására **pszeudoglejes barna erdőtalaj** alakult ki. Az A szint nem tagolódik rétegekre, a B szint rozsdás, foltos átmenettel csatlakozik a kavicsához, gyakran azzal kevert is. A termőréteg vastagsága változó, de 30 cm-nél mindig több. A talajtípus termőereje a kavicsréteg megjelenési mélységétől függ.

Az **agyagbemosódásos barna erdőtalajok** főleg a táj déli részén elterjedtek. Az alapkőzet lösz, pannon üledék, vagy löszszerű vályog. A termőréteg mély vagy igen mély, amely ebben a klímában minden fafaj igényét kielégíti.

A táj északi részének löszdombjain csak az északias oldalakon alakultak ki agyagbemosódásos barna erdőtalajok, a lapos tetőkön, déli enyhe oldalakon a **barnaföldek** terjedtek el.

Homokos alapkőzeten a **rozsdabarna erdőtalajok** mindenütt gyakoriak, a termőréteg vastagság erősen változó.

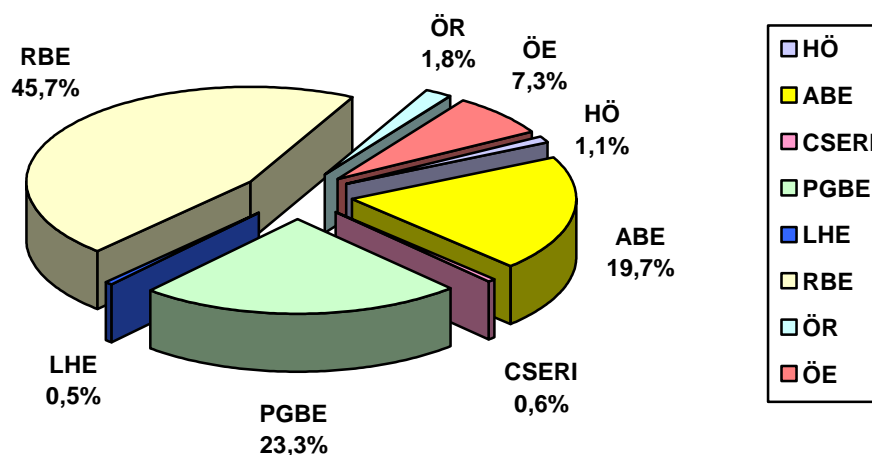

A meredek dombok felső részén, a keskeny gerinceken az erdőtalaj kialakulás még fiatal, itt foltokban **karbonátmарadványos barna erdőtalajokkal** találkozhatunk.

A tájba tartozik a Rába öntésterületeinek egy része is. A nyers öntések zöme a megtelepedett erdők alatt **humuszos öntés, illetve öntés erdőtalajjává** alakult át.

A kisebb patakok völgyében is gyakori az öntés erdőtalajok előfordulása, sokszor **lejtőhordalék talajokkal** keveredve.

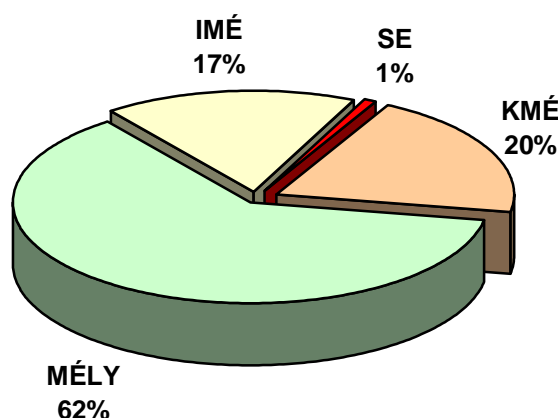
A mélyebb fekvésekben a **réti öntéstalajok** a legjellemzőbbek, helyenként **lápos réti talaj** foltokkal.

A terület 96%-án erdőtalajokat, azon belül 88%-on barna erdőtalajokat találunk. A legfontosabb talajtípusok a fenti ábrából láthatóan csökkenő területarányban felsorolva: rozsdabarna erdőtalaj, pszeudoglejes barna erdőtalaj, agyagbemosódásos barna erdőtalaj és öntés erdőtalaj. A többi talajtípus nem számottevő mennyiségben fordul elő. Az Erdészeti Hivatal itt is javítja a statisztikát a barna erdőtalajok terén, ez az eltérés azonban jelentéktelen.

A sekély termőrétegű területek előfordulása minimális, a középmező kategóriába a termőhelyek ötöde tartozik.

A terület nagy részén mély termőréteggel találkozunk, míg a 17%-nyi igen mély termőrétegű termőhelyeken találjuk a Körzet legértékesebb állományait (következő ábra).

A faállománytípusok megoszlása genetikai talajtípusonként a 2.5.4. elemzési statisztikában található. Értékelése az igen változatos faállománytípusok miatt nehezen áttekinthető eredményre vezetne. Az azonban észrevehető, hogy a pszeudoglejes talajok 59%-án erdeifenyves áll, a rozsdabarna erdőtalajok több, mint felén akácok találhatók, valamint igen jelentős az agyagbemosódásos barna erdőtalajon lévő akácok és a rozsdabarna erdőtalajon található erdeifenyvesek részesedése. E két faállománytípus gyakorisága a rozsdabarna, az agyagbemosódásos és a pszeudoglejes barna erdőtalajok körül csúcsosodik ki, meglehetősen szűk (eloszlási) intervallumban. A többi, kisebb arányban szereplő faállománytípus eloszlása a genetikai talajtípusok között kiegyenlítettebbnek tekinthető.

A 2.2.2. táblázat tartalmazza a faállománytípusokat klímák szerint, esetünkben gyakorlatilag ez csak gyertyános- tölgyes. Helyenként (mikroklimatikus viszonyok között) a gyertyános- tölgyes klíma a bükkös, illetőleg cseres- tölgyes kategóriába hajlik, azonban ezen eltérések egészen minimálisak.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a Körzet termőhelyeinek túlnyomó része az erdőtenyészet számára kedvező. Legtöbb paraméter egyezik az Erdészetnél és a Körzet egyéb erdeiben.

A kedvezőtlen termőhelyeken, amelyeken gazdaságosan fatermesztést folytatni nem lehet, a természetvédelem bevonásával önfenntartó erdei ökoszisztémák kialakítására kellene törekedni.

3.2.6. Természetes erdőtársulások

A táj átmeneti jellegű a kelet- alpesi flóratartomány (NORICUM) és a magyar flóratartomány (PANNONICUM) között. A táj zömét a Pannonicum átmeneti flóraidéke (PRAENORICUM) vasi flórajárása (CASTRIFERREICUM) jellemzi.

A táj jellege dombvidéki. Növényföldrajzi helyzete különleges, mert a jegenyefenyő, a vörösfenyő és a lucfenyő, mint őshonos fafajok teljesen hiányoznak, a szubalpin elemek száma a tájrészlettől nyugatra eső területeknél lényegesen alacsonyabb. Saját bennszülött növényfaja nincs. Figyelemre méltó, hogy néhány flóraelem a területen éri el- részben nyugat, részben kelet felé- elterjedésének szélső határát (pl. *Adonis vernalis*, *Calluna vulgaris*).

Növényföldrajzi szempontból a tájnak több érdekes helye van. Ilyenek pl. Jeli egykor összefüggő csarabosai (*Calluna- Genistetum germanicae*), a Hétforrás táján már csak mutatóban megmaradt bükkösei (*Melico- Fagetum*), égerligetei (*Carici- brizoidis- Alnetum*), átmeneti tőzeglápja (*Sphagnetum*). Ezt a területet választotta ki Ambrózy- Migazzi István örökzöld parkjának színhelyéül, számos exótával, havasi rózsával, azáleával.

Legjellemzőbb növénytársulásai a Hegyhát kavicsán díszlő csarabosok (*Calluno- Genistetum germanicae*), amelynek közös növényük van a cseres- tölgyesekkel (*Quercetum petraeae-cerris*). A kontinentális jellegű mészkerülő tölgyesek (*Luzulo- Quercetum*) és a mészkerülő gyertyános tölgyesek (*Luzulo- Carpinetum*) az erdeifenyő térhódítása miatt viszonylag kevés helyen fordulnak elő. Ezek egyik változata a *Castaneo- Quercetum*, amelynek lombkoronaszintjében előfordul az EF és a SZG is. A Vasi- Hegyháton előfordul a lombelegyes erdeifenyves (*Genisto- nervatae- Pinetum silvestris*) is. Kis területeken találjuk a mészkerülő bükkösöket (*Luzulo- Fagetum*). A tájrészlet mezofil termőhelyein, a völgyekben, egykori ártereken gyertyános- kocsányostölgyesek (*Quercus- robori- Carpinetum*), tölgy- kőris- szil ligeterdők (*Quercus- Ulmetum*) díszlenek (Vasvár, Kám, Püspökmolnári, Rum). A jobb termőhelyeken általánosan elterjedtek a gyertyános- kocsánytalan tölgyesek (*Quercus- petraeae- Carpinetum*). Az eróziós völgyeket, patakpartokat hegyvidéki égerligetek (*Carici- brizoidis- Alnetum*, *Aegopodio- Alnetum*) kísérik.

A Körzet őshonos fafajai a fenyők közül csak az erdeifenyő és a boróka. Lombos fafajok tekintetében a B, GY, KST, KTT, CS, SZG, HJ, MJ, MSZ, VSZ, MK, CSNY, ZSM, AL, KT, MÉ, FFŰ, TFŰ, KFŰ, FRNY, FTNY, RNY, NYI, KH, NH említhető. Fő kultúrfafajok az akác, az erdeifenyő és a nemes nyárok.

3.2.7. Tipikus termőhelyek jellemzése – termőhelytípus- változatok és célállományok

A 2.2.1. számú statisztika tartalmazza a Körzet termőhelytípus- változatainak megoszlását terület szerint. Az értékelés a következőkben ezen táblázat adataira támaszkodik.

A klíma minden esetben gyertyános- tölgyes, azonban határterületek mind a bükkös, mind a cseres- tölgyes klíma vonatkozásában lokálisan előfordulnak.

A vízhatás a folyók és patakok mentén többletvízhatást mutat (többségében időszakos), lejtős területeken általában többletvízhatástól független. A kavicsplatókon a változó vízhatás is gyakori. Szivárgó vizekkel a Hegyhát letöréseinél, völgyekben, kis területeken találkozunk.

Fizikai talajféleséggént homok, vályog és agyag is előfordul, de leggyakoribb a vályog.

A fontosabb termőhelytípus- változatokat talajfőtípusonként az alábbiakban ismertetjük:

I. Váztalajok

A.) Kavicsos váztalaj

Aa.) Sekély termőréteg (20-40cm). A termőhely típus változat kódja: 211221 (GYT, VFLEN, KV, SE, TÖ).

A szelvény lekerekített kavicsok általában cementált tömegéből áll. A talajfejlődés során azonban már egy A szintnek nevezhető, vékony, gyengén humuszos réteg alakult ki. A termőhely általában igen száraz, a tápanyag ellátottság csekély. A természetes vegetáció a gyep vagy a csarabos (*Calluna- Genistetum germanicae*). Az igényesebb és árnyéktűrő fafajok nem versenyképesek az erdeifenyővel, ezért ezen a termőhelyen az erdeifenyő őshonossága természetes újulat esetén valószínűsíthető.

Az erdészeti hasznosítás célja itt a talajvédelem lehet.

II. Lejtőhordalék- és öntéstalajok

A.) Humuszos öntéstalaj

A szelvény felső rétege már humuszos, mert a hordalék- ráakódás egészen csekély vagy megszűnt. Alatta különböző előntésekből származó rétegek helyezkednek el, azonban közöttük genetikai kapcsolat nincs. A rétegek mechanikai összetétele különböző lehet. Középmagas vagy ennél magasabb fekvésű hullámtéri, vagy a folyószabályozások során ármentett részre került talajok.

A felső humuszos réteg jó víztároló és az iszapos, vályogos rétegek is jó vízgazdálkodásúak. Ha a homokrétegek 40-50cm-nél nem vastagabbak akkor nem jelentenek talajhibát. A hullámtereken a rövid vízborítás mindig előnyös, mert feltölti a talajt vízzel. A tápanyag- ellátottság jó.

A középmező fekvésekben a fehér füzesek, magasabb fekvésben és ármentett területeken a keményfás ligeterdők talaja. Általában a legjobb nemes nyár termőhelyek.

Aa.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 242243 (GYT, IDŐSZ, HÖ, MÉ, H).

Az ártéri keményfás ligeterdők visszahozása kívánatos, noha kitűnő nemes nyáras termőhely, a talaj jól levegőzik, a vízhatás a legigényesebb fajták igényét is kielégíti, a tápanyagtartalom is magas.

IV. Barna erdőtalajok

A.) Agyagbemosódásos barna erdőtalaj

Az alapkőzet lösz, pannon üledék vagy löszszerű vályog. Az A3 szint laza poros és gyakran podzolosodik. A B szint diós, kissé tömött, de nem levegőtlen, jó vízgazdálkodású vályog. A gyökerek az egész termőréteget jól hasznosítják.

Aa.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 214344 (GYT, VFLEN, ABE, MÉ, V).

A termőhelyen a domborzattól függően változik az állomány összetétele. A völgyekben a legüdebb részeken a lucfenyő is jól érzi magát, a természetes erdőtársulás az *Oxalis acetosella* bükkös, illetve gyertyános- tölgyes. Ugyanez jellemző az északi oldalakra és domblábakra is. A gerincekhez közel és a keskeny tetőkön a *Carex pilosa* erdőtípusok fordulnak elő. Az erdőfenyő csak a sekélyebb termőrétegű változatokra való. Elég sok akác állomány van ezeken talajokon, visszaszorításuk kívánatos. Hasonlóan csökkenteni kell a cser térfoglalását is.

B.) Pszeudoglejes barna erdőtalaj

A vízgazdálkodásra jellemző az időszakos többletvíz jelenléte. Emiatt a barna erdőtalajokra jellemző folyamatok (agygátlórás, agyagszétesés, kilúgzás, humuszosodás, savanyodás) mellett még redukációs folyamatokkal is számolnunk kell.

Ba.) Középmély termőréteg (40-60 cm). A termőhely típus változat kódja: 224435 (GYT, VÁLT, PGBE, KMÉ, A).

A következő típusnál (214444) kedvezőtlenebb termőhelyet képviselő változat. A magas agyagtartalmú rétegek (ill. cementált kavics) a felszínhez közelebb jelentkeznek, kettős vízgazdálkodást eredményezve. Csapadékos időjárás esetén a talaj felszínén megáll a beszívárogni nem képes víz, máskor, száraz időjárás esetén, a talajfelszín is kopogósan száraz. A tájban a leginkább elterjedt erdőtípusa a *Calluna vulgaris* erdőfenyves. Gyakran

találunk rajta akácot, melyet célszerű fenyőre vagy cseres-tölgyesre lecserélni. A meglévő cseres- tölgyeseknek örülni kell, természetes úton felújíthatók, csak szándék kérdése.

Ezen termőhelyekhez hasonlatosak a táj ún. cseri talajaival jellemzett területei is.

Bb.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 214444 (GYT, VFLEN, PGBE, MÉ, V).

A pszeudoglejesség általában nem jelent gondot, ha a levegős réteg elég vastag. A tápanyag- gazdálkodás az erdő számára rendszerint kifogástalan. Ha a levegős réteg vastagsága eléri a 60-70 cm-t, a KTT és a B is megél rajta. Jól bírja a pszeudoglejességet a KST, MÉ, GY is. Az erdeifenyő számára is megfelelő ez a termőhely.

A tájban a többletvíz már kevesebb, mint nyugatabbra, ezért a többszintű állományokat általában csak vályogos alapkőzet esetében bírja el a termőhely.

C.) Barnaföld

A barnaföld A szintje humuszosan morzsás, a B szint vályogos, diós, rozsdabarna. A termőréteg mészmentes, vályogos. Kémhatása 5- 6.5 pH közötti.

A termőréteg egyenletesen vályogos, a felső réteg gazdagon humuszos, morzsás, ezért a vízgazdálkodás jó. A tápanyagfeltáródás jó, de csak közepes termőerejű talajok.

Ca.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 214544 (GYT, VFLEN, BFÖLD, MÉ, V).

Elsősorban a cseres- tölgyesek termőhelye, de kedvező kitettségekben, völgyekben a *Poa nemoralis* gyertyános- tölgyeseket is megtaláljuk rajta. Nagy területen akácot, kisebb foltokban erdeifenyőt telepítettek e termőhelyre is. Az állományok közepes- jó növekedésűek.

D.) Rozsdabarna erdőtalaj

A rozsdabarna erdőtalaj elsősorban homok alapkőzeten alakult ki. Az A szint humuszos, morzsás homok. Átmenettel kapcsolódik a B szinthez, amely humuszban szegényebb. A B szint jellegét a rozsdabarna elszíneződés adja meg. A tájban általában az agyagosodás és agyagbemosódás bizonyos mértékig jellemzi ezeket a talajokat is.

Kisebb víztartó képességű, nagy vízvezetőségű talajok. Tápanyag- ellátottságuk a humusztartalom függvénye, általában közepes mértékű.

Da.) Középmély termőréteg (40-60 cm). A termőhely típus változat kódja: 214633 (GYT, VFLEN, RBE, MÉ, H).

Általában kavicsos- homok alapkőzeten kialakult talajtípussal jellemzett termőhely, amikor a kavics nem cementált. Gyakran az ún. cseri talaj szárazabb típusa. Gyenge termőerejű, gyorsan kiszáradó termőhely. Értékhozamra csak az erdeifenyő képes. Legtermészetesebb erdőtípusa a száraz cseres. Az akác általában gyenge fejlődést mutat, az előbbiekre kell lecserélni. A cser esetenként még természetes úton is felújítható.

Db.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 214643 (GYT, VFLEN, RBE, MÉ, H).

A cseres- kocsánytalantölgyesek termőhelye. A tájban a nedvesebb klíma miatt kedvező kitettségekben vagy szivárgó vizek jelenléte esetén gyakran gyertyános- tölgyesek is fenntarthatóak. Szárazabb körülmények közt meg kell elégednünk a cseres-tölgyesekkel is, az értékhozam növelése céljából erdei- és vörösfenyő elegyíthető. Természetes úton felújíthatók. Gyakori az akácok jelenléte, itt megtűrhetők.

Dc.) Igen mély termőréteg (100- cm). A termőhely típus változat kódja: 214653 (GYT, VFLEN, RBE, IMÉ, H).

Kedvező termőhely, a mély termőrétegű agyagbemosódásos barna erdőtalajjal egyenértékű. Gyertyános- tölgyesek, kedvező kitettségekben bükkösök termőhelye. Szivárgó vizek jelenléte esetén különleges hozamokra képes (pl. Vasvár- Szentkút).

VII. Réti talajok

A.) Réti önésttalaj

Öntésterületen, az elöntések megszűnte után, de állandó vízhatás hatására kialakult, a típusos réti talajokhoz hasonló talajok. Tulajdonságaikat a régi öntések és a talajfejlődés is befolyásolja. A humuszosodás 100-150 cm-t is elérhet. Gyakran tömöttek, poliéderesek és változó mélységben glejesek. Az állandó vízhatás fennmaradása esetén réti füveket találunk rajtuk. Az A szint levegőre jutása esetén a fatenyészet számára jól hasznosítható termőhelyek.

Aa.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 217543 (GYT, IDŐSZ, ÖR, MÉ, H).

A tájban leginkább égeresekkel borított termőhelyek, a többletvízhatás sokszor inkább állandó jellegű. Agyagosabb szövet esetén kocsányos tölgynek való termőhelyek.

IX. Mocsári és ártéri erdőtalajok

A.) Réti erdőtalaj

Az eredetileg réti körülmények közt kialakult talajokon a vízjárások változásai után megtelepedett erdő alatt kialakult termőhelyek. Az erdő hatását a talajban a diós szerkezet és a rozsdabarna elszíneződés jelzi. Vályogos szövet esetén kedvező, jó termőhelyek lehetnek. Agyagos szövet esetén gyakori a levegőtlenység, tömődöttség.

Aa.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 249144 (GYT, IDŐSZ, RETIE, MÉ, V).

A természetes erdőtársulás a tölgy- kőris- szil ligeterdő, magasabb térszinteken, illetve többletvízhatástól független állapot esetében a gyertyános- kocsányostölgyes.

B.) Öntés erdőtalaj

Az öntés erdőtalaj már nem kap újabb hordalékborítást, mert magas fekvésű vagy ármentett területen van. A talajfejlődés megindult és vastag humuszos réteg alakult ki, amelynek kialakításában a megtelepedett erdő nagy szerepet játszik. A humuszos réteg már több mint 40-50 cm. A humusz mull típusú. A rétegzettség az öntés eredetét bizonyítja.

A humuszos réteg nagyon jó víztároló és levegős is. A talajvíz közelsége tovább növeli a vízgazdálkodás jóságát. A tápanyaggazdálkodás kifogástalan.

Ba.) Mély termőréteg (60-100 cm). A termőhely típus változat kódja: 249244 (GYT, IDŐSZ, ÖE, MÉ, V).

Ezen termőhely eredeti erdőtípusa a tölgy- kőris- szil ligeterdő. Keskenyebb patak völgyekben égerligetekkel is találkozhatunk. Magasabb fekvésekben gyakran gyertyános- tölgyeseket találunk rajta. Az akácot nem szabad megtűnni!

A közethatású, a csernozjom, a szikes és a lápi termőhelytípus- változatok értékelésétől eltekintettünk, mivel a Körzetben nem fordulnak elő vagy részarányuk nagyon csekély.

Az egyes típusokon alkalmazható célállományok körét és az elegyfajokat az Állami Erdészeti Szolgálat által 2005- ben kiadott „Az egyes termőhelytípus- változatokon alkalmazható célállományok” című táblázatból olvashatjuk ki.

A területen **560** termőhelyfeltárásról van felhasználható adatsor (T-lap). A vizsgálatok átlagos sűrűsége: **24,3** ha- onként egy talajgödör, illetve fúrás.

A termőhelyfeltárási adatsorok reprezentatív listáját az erdőtervhez csatoltuk mellékletként. Az adatsor tartalmazza az egyes községekben felvett talajszelvények koordinátáit, a termőhelytípus- változatot kódolva (a kódok jelentése a kódjegyzékből megismerhető) és a fatermőképességet (fafajkóddal). Az ege, tag- és részletjelek a talajszelvény felvételének évében érvényes beosztás szerint szerepelnek, ezért a talajszelvény helyének meghatározásához a koordinátákat használjuk.

Az erdőrészletenkénti termőhelyi adatok az előforduló termőhelytípus- változatok közül a legnagyobb területűt tartalmazzák.

3.3. Az erdő állapotának értékelése

3.3.1. Az erdő múltjának történelmi áttekintése

Az erdő múltjára vonatkozóan legfőbb forrásunk a most lejárt körzeti erdőterv, amely az előző üzemtervek adatait foglalta össze mintaszerűen. Helyenként hivatkozunk más dokumentumokra is és támaszkodunk saját terepi tapasztalatainkra is.

A terület már a római kor óta lakott volt. Maga Vas megye is a római castrum maradványain, majd a vasvári várispánságból fejlődött ki. Erre utal az ún. „Római sánc” is. A Római sánc (nevezik Avar sáncnak, Vasvári sáncnak is) irányvonala (Vasvártól a győrvári mocsarakig) egybeesik a kora Árpád- kori gyeppelve irányultságával¹. A Fehérvárról² a Vasi-Hegyháton át Itáliába vezető hadi utat –a „Katonák útját”– ellenőrizte, azt a „Vaskapunál” keresztezve. A 8 km hosszúságú sáncon (a Katonák útjáról letérve) nem lehetett észrevétlenül átkelni³. Nagy valószínűséggel a honfoglalás után épült, ennyiben tehát megtévesztő az elnevezése.

A Római sánc meglete jellemző tereptárgyként az erdőrészt- alakítás egyik fontos tényezője: A teteje és az oldala meredek, ezért termőréteg kevésbé képes rajta kialakulni és megmaradni, a lábánál árok halad, ahonnan egykor a töltés anyagát kiemelték. Az árok a nyugati oldalon húzódik, az ebből az irányból várt támadások ellen⁴. Az árok ismét csak szélsőséges termőhelynek számít, hiszen esetenként az alapkőzetig lemélyítették, és az összegyűlő vizek miatt időszakos vagy változó vízhatású.

Maga Vasvár város és a megye a középkorban még bőséges vaslelőhelyeiről és a vasfeldolgozásáról kapta nevét. Ez nem vasérc volt, hanem minden bizonnyal a felszíni kitermeléssel bányászható gyeppvasérc. A középkor végére ezek a források kimerültek, a vashámorok megszűntek.

A Körzet községeinek első írásos említése Egervölgyet kivéve az 1200-as évekből való. Ebben az időben említik először a Farkas- erdőt is, a név valószínűleg a tulajdonosára utal⁵.

Vas megye a 14. század táján országunknak már sűrűn lakott tája volt. Rengeteg kisebb község volt a Körzetben, amelyek a lakhatóbb, művelhetőbb völgyekben alakultak ki, és azóta többnyire már egybenőttek (szinte mindegyik települést felsorolhatnánk, az egyes falurészekkel)⁶. A falvak jó része irtásfaluként keletkezett, mint Csehi, Csehimindszent, Csipkerek, Egervölgy, Bögte, stb. (Az irtás módszere az évszázadokat túlélte. A Körzetben még ma is találhatunk így kitermelt fákat.⁷)

A dombságra jellemző hegyközségek (zártkertek) –a termeléssel összefüggő egyedi tájértékként⁸– a törökker után fejlődtek ki rohamosan az erdő rovására, és rövid időn belül elérték mai kiterjedésüket. Újabban leépülésük, illetve visszaerdősülésük tapasztalható, mint pl. a hegyhátszentpéteri, egykori „Petőfi térként” ismert elhagyott falurész, vagy a győrvári felhagyott „Kalocsa- pusztá”, a „Ferenc irtás” Bögötén, stb. Körülbelül ebben a korban alakultak ki a ma használatos dűlőnevek is, amelyek esetenként szemléletesen árulkodnak az egykori viszonyokról, az adott dűlő múltjáról vagy termőhelyi viszonyairól, esetleg egyéb jellemzőiről.

Például az „irtás”, (az „Irtások” Bögötén, a „Ferenc irtás” ugyanott, a „Cserirtás” vagy „Nyires irtás” Bértaltaváron) előfordulása az ott egykor jelenlevő erdőterületre utal.

A „Kökényes” Vasváron, a „Gelegenyés” Bértaltaváron, a „Tüskés- erdő” Zsenyén, a „Haraszt” Győrvárott a kiirtott, majd elcserjésedett területet jelzi.

Ennek analógiája a „Bükkalja” Nagymákfán, a „Nyires” Kismákfán, a „Cser- erdő” Telekesen, a „Tölösi” (tölgy) Bögötén vagy maga Egervölgy (éger) község neve, vagy ugyanez dűlőként Kismákfán, amelyek az egykori erdő hajdan volt főfafajára utalnak.

Az „Avasalja” Csehiben, az „Urasági Avas” Bértaltaváron, stb. régmúlt idős erdőkre enged következtetni.

A talajra is találunk utalást, úgy mint a bérbaltavári „Homok”, a bögötei „Kövecses”, a nagytilaji „Vízálló” vagy az andrásfai „Vízállás”.

Az olyan nevek, mint a „Fácános” Vasváron, a „Rókalyuk” Vasváron, Olaszfán és Oszkón, a „Farkaslyuk” Petőmihályfán az ott előforduló, jellemző állatfajok élőhelye lehet(ett).

Az egykori tulajdonos neve maradt fenn a következőkben: az „Engel- föld” Hegyhátszentpéteren, az „Endréd- pusztá” Mikosszéplakon, a „Bezerédi-erdő” Alsóújlakon vagy maga a „Farkas-erdő”.

Már emberi tevékenységre utal a „Kistilos” (a „Tilos” erdőben nem volt szabad legeltetni, makkoltatni) Egervölgyön, a „Község- erdő” Bérbaltaváron, a „Közös- erdő” Egervölgyön.

Egy speciális, ma már romantikus színezettel említett, azon helyen üzött foglalkozás elevenedik meg képzeletünkben az olaszfai „Szénégetői- erdő” vagy –az egykori hamuzsír-égetők tevékenységének emlékét őrizve– a csipkerekai „Hamuház- dülő” nevét hallva.

Sárfimízdó a nevében a méhészkedésre utal (*Sárfőmészadó*, a Sárvíz- patak forrásánál fekvő falu, ahol mézben fizettek egykor adót.)

Látjuk, hogy Bérbaltavárt sok helyen lehet példaként felhozni. Ennek oka a körzeti viszonylatban is rendkívül változatos terep- és termőhelyi viszonyokban, a nagy kiterjedésű községhatárban keresendő.

A lakosság is „...– kikben még a’ régi magyar vér pezseg – igen ingerlékeny, a’ külvidékiekkel minden csekélységért harcra kelnek , ’s egymást mód nélkül eldöngetik.”⁹ Ilyen bevezetés után nem csoda, hogy a Körzet egyik híres- hírhedt szülötte, Sobri Jóska betyár is errefelé született 1810-ben, és az egykori leírások szerint az egykoron az akkor még Baltavárhoz tartozó mikosszéplaki Endrődi- majorban nőtt fel¹⁰ „...erdők sűrű bokrai közt, hol a’ nyáj legelészett...”¹¹ (v.ö.: az erdei legeltetésről írottakkal...). Kanászbojtárként kitapasztalta az erdőben való járás fortélyait, a híres pásztorvirtust (akkortájt majd minden pásztor ült egy kicsit a vármegye börtönében, tökéletesítve nagyszerű fafaragó-tudományát). A már 27 éves korában meghalt Sobri Dunántúl- szerzte ismert betyár volt, egy ruhadarabot is elneveztek róla /*Sobri-kalap*/, szeretőjéről /*a mesailance miatt álneve Répa Rozi volt*/ pedig csárdát a 84- es főút mentén Sümeg közelében. Felmenői a rábaközi Soborról származtak¹². A Hegyháton a betyárokat egyébként „menősöknek” nevezték. „A hegyháti erdőrengeteg jó búvóhelye volt a menősöknek, (...) nehezen akadt a pandúr a nyomukra. (...) Abban az időben, (...) kihajtotta a kanász a disznókat, meghíztak a makkon. Nagy rengeteges tölgyerdők voltak erre. Akácát még ’pénzért sem lehetett látni.”¹³

A 18.század elején a Farkas-erdő peremfalvainak jobbágyai korlátlanul irthatták az erdőt szántóik, szőleik növelésére, amelyek után évekig adómentességet is élveztek. A törökdúlás utáni fellélegzés következménye az újjáépítést kísérő „erdődúlás” volt. A század közepére azonban a sárvári uradalom ura a törvénytelen erdőhasználat, úgymint a makkoltatás, erdei legeltetés, hamuzsírőzés visszaszorítására tett intézkedésként új telepesek léte hozásával kívánt az áldatlan állapotokon javítani.

Így az említett Egervölgy a többi, már meglévő, de a török időkben elnéptelenedett községekkel (pl. Csipkerek, Bögöte) együtt a 18. század közepén német telepésekkel lett benépesítve¹⁴. A község alapítólevelébe belefoglalmazták, hogy az erdőt csak a falu létrehozása céljából szabad kiirtani és csak az építkezéshez szükséges mennyiségű fa vágható ki. Bizonyos faizási, legeltetési, makkoltatási joguk volt a gazdáknak adó fizetése ellenében. Ez az adó volt az ún. erdőbér vagy úrbér az egykori közös erdőhasználat maradványaként (lásd úrbéres erdőbirtokosság).

Valószínűleg hiába volt az új telepések megjelenése, erdőóvása, sőt az 1760-as évekbeli hatalmas hosszúperesztegi tűzvész után előírt tömés-, és mórépítkezés is. Mindez írott

malaszt maradt, a tűz utáni újjáépítéshez is az erdőnek estek neki (a kémény ismeretlen volt, a füst a füstlyukon távozott, és a faépületekben ez előrevetítette a kézenfekvő események bekövetkeztét)¹⁵. A tömés-, majd a téglalapítkezés csak a 19. század közepén kezdődött el.¹⁶ Az egykori faépítkezés a hatósági előírásokat a szőlőhegyekben élte túl. Nagyszerű faépítészeti megoldásokat, boronafalú házakat láthatunk még sok zártkerti szőlőben, bár többnyire már erősen pusztuló állapotban.¹⁷

A Farkas- erdő mai képét a 19. század elején bekövetkezett tulajdonosváltás folyamányának tekinthetjük; ekkor került ugyanis a terület bajor királyi hercegi tulajdonba. Az új gazdák ekkor kezdik meghonosítani a bajorországi fejlett erdőgazdálkodási módszereket, melyeknek jótékony hatása révén a Farkas-erdő nagy hírnévre tett szert.¹⁸

Az érintett erdők képére alapvetően a legutóbbi négy birtokrendezés, pontosabban tulajdonos-változás nyomja rá a bélyegét (a történelem folyamán több is volt, de ezek hatása a jelenben már nem érezhető):

1. Úrbéri rendezés
- 2.a. A II. világháborút követő földosztás és államosítás
- 2.b. A TSZ-ek megalakulása
3. A kárpótlás és a részarány tulajdon nevesítése

Láthatjuk, hogy az utóbbi 150 év mozgalmas volt az erdők szempontjából is, ami erdőnél még belátható időszak. Nem volt 50 nyugalmas év, amikor egyazon szemlélet alapján lett volna kezelve az erdősítéstől a véghasználatig egyazon erdőállomány.

Részletezve:

I. A 19. század közepe táján végbement az úrbéri rendezés (az 1848-as jobbágy-felszabadítás nyomán).

Ennek során a nagybirtokosok földbirtokainak - így erdeinek is- egy részét a volt jobbágyok (volt úrbéresek) tulajdonába adták. Ezekből az erdőkből részben ún. volt úrbéres erdőbirtokosságok alakultak, részben egyéni kezelésben maradtak. A szándék megvolt, a megvalósítás azonban a szabadságharc, a megtorlások, az elnyomás, majd a kiegyezés utáni lassú felocsúdás, és egy modern erdőtörvény hiánya miatt mintegy 30 évet csúszott. A birtokbaadás, majd a birtokosságok megalakulása az 1875-ös erdőtörvényt követően a Körzetben az 1870-es évek végén történt meg. Kapott némi erdőt a falu(kör)jegyző és a tanító (pl. a győrvári körjegyző és a mihályfai tanító Petőmihályfán (8. tagban) javadalmi erdőt, Hosszúperesztegen a jegyző és a római katolikus plébánia).

Volt úrbéresek birtokosságai alakultak a Körzet mindegyik községében. Néhányukat pontosan beazonosíthatjuk (a mai azonosítókkal):

<u>község</u>	<u>név</u>	<u>tag</u>
Bögötei Volt Úrbéresek Erdeje		42. tag,
Hosszúpereszteg		
Alsófalui Volt Úrbéresek Erdeje		74-77. tagokban,
Felsőfalui Volt Úrbéresek Erdeje		47-51. tagokban,
Mikosszéplak		
Széplaki Volt Úrbéresek Erdeje		26. tag,
Andrásfai Volt Úrbéresek Erdeje,		
Gersekarát		

Gersei Volt Úrbéresek Erdeje	13-15.tagok,
Kismáxfai Volt Úrbéresek Erdeje,	
Hegyhátszentpéteri Volt Úrbéresek Erdeje	2., 4. tagokban,
Csipkerei Volt Úrbéresek Erdeje,	
Egervölgyi Volt Úrbéresek Erdeje,	
Petőmihályfai Volt Úrbéresek Erdeje	2., 8. tagok, stb.

Ebben az időben alakultak ki azon birtokviszonyok, amelyek a II. Világháborút követő földosztásig és államosításig fennálltak.

Az 1879- es erdőtörvény által a birtokosságok számára előírt üzemterv a Körzetben először az 188(2)9-93. években készült. Az addigi rendszertelen szálalást tervszerű erdőgazdálkodás váltotta fel. A legjellemzőbb ismérve az ebben az időszakban készült üzemterveknek, hogy az addig zömmel őshonos fafajokat (többnyire 80-95% tölgy, cser) lecserélték 30 éves vágásfordulójú (az akkori szaknyelvben forda) akácra. Igaz, előtte bozótos, kigyérült, legeltetett erdők álltak itt. A megmaradt tölgyeseket 80 éves fordával kezelték, makkrakással újították fel. Két évig lehetséges volt a mezőgazdasági köztesművelés, az előhasználat csupán a beteg, elszáradt egyedek kitermelésére korlátozódott.

Az üzemtervvel rendelkező erdőkben már korán kialakították a nyiladékhálózatot, ami az esetek többségében napjainkban is létezik és funkcionál.

Nagyobb birtokok adásvétele valószínűleg előfordult, de jobbára csak a tulajdonos változott, a birtokméret, határok, gazdálkodás menete kevésbé.

A jelentősebb magán erdőbirtokok a következők(XIX.. század második fele):

- Alsóújlakon és Kámban a Bezerédj birtok,
- Kámban az Ambrózy-Migazzi-féle erdőbirtok (erről később bővebben is lesz szó),
- Gersekaráton a volt Karátföldi- erdő, valamint a vele összefüggő erdő Telekesen, amely báró Roszner István és Ervin tulajdona volt,
- Győrvár, Csehi, Csehimindszent, Csipkerek és Vasvár nagyközség területének egy része, valamint Olaszfa és Nagytilaj nagyobbik része a Vasvár-Szombathelyi Székeskáptalan birtoka volt,
- Rum községben gróf Széchenyi Móric tulajdona,
- Bértaltavárott Festetich birtokok,
- Bögte község erdeje Nagy Sándor tulajdona volt,
- Hosszúperesztegen gróf Erdődy Sándor volt a nagybirtokos,
- Mikosszéplakon pedig báró Mikos tulajdonában volt az erdő,
- Csehimindszent, Csipkerek a Farkas- erdő része Lajos bajor királyi herceg tulajdona,
- Petőmihályfa déli részén gróf Festetich Taszilo hitbizományi erdeje, majd a 16-17. tag 1895-től községi erdő.

A II. világháborút követő birtokrendezés után ezek szinte kivétel nélkül az állami erdészet kezelésébe kerültek.

Az egykori külterjes gazdálkodásra utalnak a helyenként még fellelhető tanyák, illetve majorok maradványai (pl. Endrédi-pusztá Mikosszéplakon, Engel-tanya Vasvárott, Ferenc-major Bögtén). Agóniájuk a tsz időkben elkezdődött, és a 80-as évek végére zömük kimúlt. Hasonlóképpen jártak a szinte minden község határában meglévő zártkertek, „hegy”-ek. A szőlőhegyekben sok helyütt találkozhatunk kápolnákkal, amelyek a 18. században

kibontakozott vallási megújulás szakrális emlékei. Szintén jellemző a Körzetre, hogy szinte minden községben volt kastély, kúria, udvarház (Csehimindszent-Potypuszt, Mikosszéplak-Mikosdkastély, Rum-kastély, Zsenye, Bögte, stb.). Ezeket általában parkok is övezték, amelyek napjainkban a kastélyokkal egyetemben rohamosan pusztulnak.

A kastélyokat felsoroljuk, mivel az egyes községekben jelenleg is meghatározó a szerepük (közintézmények); és a jövőben talán még inkább az lesz. Sokuk parkja az erdőterv része (Rum, Mikosszéplak, Csehimindszent):

Bögte:	István-, Batthyány-kúriaegyüttes és parkja,	m
	Bozzay-, Horváth-kastélyegyüttes és kertje,	M
Csehimindszent:	Potypuszt, Mesterházy-kastélyegyüttes és parkja,	M
Hosszúperesztég:	Gampel-kúriaegyüttes és kertje,	m
Mikosszéplak:	Mikos-kúriaegyüttes és kertje,	m
	Mikosdpuszt, Mikos-, Zierer-kastélyegyüttes és parkja,	M
Nagymákfa:	Vincze-kúria és kertje,	M
Rum:	Bezerédj-, Romy vadászkastély és kertje,	M
	Bejczy-kúriaegyüttes és kertje,	m
Rum külterület	Bezerédj-Széchenyi-kastélyegyüttes és parkja,	M
Szemenye:	Este-herceg birtokközpontja,	h
Zsenye:	Sennyey-, Bezerédj-, Békássy-kastélyegyüttes és parkja	M.

megjegyzés: M: műemlékké nyilvánított,
m: műemlékké nyilvánításra javasolt,
h: helyi műemlékké nyilvánításra javasolt¹⁹.

Ezeket túl volt kastély Béraltaváron, Kámban, Püspökmolnáriban, Telekesen. A II. Világháborúban ezek az épületek súlyos károkat szenvedtek, a berendezésük szinte teljes egészében megsemmisült. A parkok azóta az enyészeté lettek.

A zsenyei kastély tulajdonosának egyik nagyreményű, az I. Világháborúban hősi halált halt sarját, Békássy Ferencet (*sírja a parkban, felirata: A-W*) a század elején meglátogatta Zsenyén John Maynard Keynes, a világhírű közgazdász.²⁰

Valószínűleg a XIX. század végén jelent meg a térségben az akác fafaj. Az egyszerű kezelését, nevelését, gyors növekedését, faanyagának kisparaszti felhasználására nézve kedvező tulajdonságait megismerve rohamosan el is terjedt. Az addig tűzifaerdőként és legeltetésre használt, cserjés- bokros- ligetes őshonos fafajú erdőket hamar lecserélték a kisparaszti kezelésben rentábilisabb akácra. A folyamatot elősegítette, hogy a történelmi Magyarországon a Kárpátokban jobb minőségű iparifát lehetett termelni és nem volt igény minőségi fatermelésre a mai országrészen.

Az erdei legeltetés igencsak bevett és előszeretettel űzött tevékenység lehetett, mert szinte minden erdőt megemlítő dokumentum felhívja a figyelmet visszaszorításának fontosságára. (Csekély eredménnyel, mert évtizedek múltán is ugyanúgy tiltani kellett.)

A fafajokra, gazdálkodásra vonatkozóan a következőket tudjuk:

A Körzet területe egy múlt századi, némi ökológiai szemlélettel áthatott felosztás szerint²¹ két részre oszlik: a "Rába- mente erdővidéke" és a "Hegyhát és Farkas- erdő vidéke" régiókra.

A "Rába- mente erdővidéke" (amely a nevéből adódóan a folyó környékére, a sík vidékekre vonatkozik) az akkori leírás szerinti fő fafaja a kocsányos tölgy és a gyertyán, jelentős kocsánytalan tölgy, cser, éger, szil, nyár, szórványos kőris, erdeifenyő és akác előfordulással. A mai Vas megye délkeleti részét a "Hegyhát és Farkas- erdő vidéké"-hez sorolták. A leírás szerint a nyír kiszorította a kocsányos tölgy, kocsánytalan tölgy, cser és bükk fafajokat, jelentős az akác és gyertyán térfoglalása, szórványosan erdeifenyő és feketefenyő is található (volt, anno).

Az Erdészeti Vasvár környéki részeire jellemző volt, hogy tuskóírtásos véghasználat után 1-2 évig teljes mezőgazdasági művelést terveztek, utána fafajtól függően makkrakást, illetve fenyő esetében gödrös csemeteültetést. Az erdősítés után legalább 2 éves mezőgazdasági közteshasználatot írtak elő. Az erdősítést megelőző tuskózás jelentőségét külön kiemelték az üzemtervek, mert a talaj megbontásával a fiatalos megtelepülése könnyebbé vált. A vadkár fellépésére, a felújítások sikerességére következtethetünk abból az információból²², amely szerint a múlt század negyvenes- ötvenes éveiben a hegyháti erdőkben és a Farkas- erdőben nem volt ismeretes a szarvas és a vaddisznó, csupán csak az őz.

A fahasználatokra a mértéktelen szálalás volt jellemző, és az állományok jelentős mértékben leromlottak, elnyíresedtek, nem egy esetben elgyomosodott erdei tisztásokká váltak²³, amelyek a rendszeres, üzemtervszerű gazdálkodás megindulása után, főleg makkrakással kerültek átalakításra. Egyes helyeken és nem általánosan jellemző módon, főleg hitbizományi üzemtervekben utalás történik a természetes felújítás lehetőségére is, 100 évesre tervezett vágásfordulóval.

Az Erdészeti másik, ugyancsak meghatározó része a Bögöte, Hosszúpereszteg, Mikosszéplak községhatárait felölelő erdőtömb. Feltehetően azonos időből származnak az első üzemtervek, de csak a 30-as évektől lehet nyomukra akadni.

Az itteni üzemtervek közös jellemzője, hogy az erdőterületeket eredet alapján sorolják gazdasági osztályokba.

A fahasználati előírások megállapításánál bizonyos hozamszabályozási megfontolásokból indulnak ki, az éves véghasználati területeket a természetben is megjelölik és állandósítják, azaz szabályos egyszerű térszakozást alkalmaznak.

Az erdősítési előírásokat általában egy éves mezőgazdasági hasznosítás után tervezik, két éves köztes használatot megtoldva. Az erdősítés módja nagyrészt makkrakás, akácosok esetében sarjztatás.

2.a. A II. világháború utáni birtokrendezés

Ennek során sok erdőt (földosztások keretein belül, a feljebb felsorolt magánbirtokoktól leválasztva) kiosztottak a magángazdák között, valamint a nagybirtokok államosításával, azok utódaként megalakult az Erdészeti. Az Erdészeti erdeinek múltját a többi területtől azért választottuk külön, mert az jobbára a nagyobb birtokokból alakult meg és a szakszerű erdőgazdálkodás eredményei is leginkább itt látszanak.

A Körzetben két erdészeti, a Vasvári (a mai Vasvári Erdészeti Igazgatóság kisebb részét tartalmazta), és a Sárvári (a mai Sárvári Erdészeti Igazgatóság kis része) jött létre. A Sárvári Erdészeti – mivel az egykori tulajdonosuk, Lajos bajor herceg külföldi állampolgár volt – átmenetileg szovjet fennhatóság alá került. Többféle szervezet megalakulása és átalakulása (MÁLLERD, Erdőgazdasági Egyesülés, Szombathelyi Erdőgazdaság, Nyugat-magyarországi Fűrészek) után 1974-ben megalakult a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinát (később FALCO) az utóbbi kettő egyesülésével.

Az 50-60-70-es évek egyik megemlékező, immár történelemszámba menő irányzata volt az erdőgazdálkodási termelés intenzívvé alakítása. Ennek egyik módjaként a gyorsabb

növekedésű, kevesebb törődést is elviselő, „kényelmesebb” fafajok választása, mint az erdei- és lucfenyő, a vörös tölgy és az akác.

Az 1980- as évek jelentős változásokat hoztak az erdészeti kezelésű erdők gazdasági felosztásában. Úgynevezett ipari erdőket alakítottak ki, melyekre 1980-81-ben külön üzemterv is készült. Ezzel párhuzamosan sor került az erdészetek főmérnökségekké való átszervezésére is (9 erdészetből alakult meg 4 főmérnökség.). A Vasvári Főmérnökség nagyrészt a Vasvári és Körmendí, kisebb részt a Szombathelyi Erdészettől kapott területeket; némely községen több főmérnökség is osztozott.

Az ipari erdők az iparszerű, koncentrált fakitermelés előnyeit célozták meg, kielégítve az akkor felfutóban levő szombathelyi forgácslap gyártás alapanyag igényét. Az ipari erdőket kevés számú beavatkozással, alacsonyabb vágáskorral, kiterjedt méretű erdőrészekben kívánták kezelni. Ezeket a korábbi, kisebb, faállományokként elkülönülő erdőrészekből nagyvonalú összevonással alakították ki. Az akkori tudásnak, ismereteknek, igényeknek megfelelő és a mennyiségi szemléletű növekedést hirdető (erdészeti) politika céljait ily módon is kiszolgálták. Azóta ismét változtak az igények és visszaállításra került a régi részletbeosztás.

A legutóbbi szervezeti átalakítás az 1988- as Gazdasági Társaságokról szóló törvény előírásai szerinti részvénytársaság megalakulása volt. A név akkor változott Szombathelyi Erdészeti Rt-vé, majd később Zrt-vé. A cég önálló társaságként 1992. január elseje óta működik.

2.b. Az ötvenes-hatvanas években végrehajtott "tétesítés"

Ennek következményeként az addigi magántulajdonú erdők túlnyomó többsége termelőszövetkezeti, számtalan erdőbirtokossági társulat erdőterülete pedig tsz, vagy állami kezelésbe került. Ezt a kört tovább bővítették a különböző rendű és rangú földfelajánlás folytán állami kezelésbe került, majd beerdősített mezőgazdasági ingatlanok.

A szövetkezetek létrejöttének körülményeiről máshol többet olvashatunk, ezért itt erre nem térünk ki. Ez nem „egy menetben” történt, hanem először községenként egy vagy akár több szövetkezet jött létre, majd ezek évekkel később egyesültek.

Az erdők kezelése tekintetében a termelőszövetkezetek létrejötte előrelépés volt az egykori egyéni tulajdonú erdőkben folyó gazdálkodáshoz képest. A tsz szintjén mindenképpen egységesebb, tervszerűbb és az eltérő egyéni érdekektől független gazdálkodás kezdődött. Úgy is felfogható, hogy újabb "erdőbirtokosságok" keletkeztek. Ennyit a tsz-ek javára írhatunk. Ugyanakkor előfordult negatív változás is, mert a tsz-ekre általánosságban igaz (és a tárgyalt területek régi tsz-ei sem kivételek), hogy fő profiljuk a szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés volt. Az erdészeti ágazat ezért mostohagyermeknek számított, energia, anyagiak csak az előbbieket után jutott az erdészeti műveletekre. A megfelelő fafajjal való erdősítés, az ápolások, gyérítések sok esetben elmaradtak vagy szakmailag nem megfelelő szinten lettek elvégezve. Esetenként az erdészeti ágazat mentette meg a tsz- t a likviditási gondoktól.

Meg kell említeni, hogy jelentős erdőtelepítések is történtek a tsz- ek idején. Ez a folyamat különösen az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején, a magas állami támogatások idején volt a legintenzívebb. Akkoriban nagy területű nemes nyár ültetvények létesültek. A legtöbb mezővédő erdősáv (az akkori szovjet mezőgazdaság mintájára) ekkor lett telepítve. Általában terv szerint, azaz a szélekre lezárásként ezüstfa, alsó szintnek mezei vagy vénic-szil, illetve mezei, korai vagy hegyi juhar, főfafajként nemes nyár (korai, óriás, olasz nyár). Az egyes fafajok soronként lettek ültetve, az előbbi sorrendben, ami az elvárható magassági növekedés sorrendjének felel meg. Az erdősávok kialakítása különösen a

magasabb aranykorona értékű, ezért a szántóföldi növénytermesztésre legalkalmasabb földekkel bíró, ennél fogva erdőben szegényebb községrészekre jellemző.

Az 50-60-as években jelent meg a Körzetben is új fafajként a fehéreper. Az akkori selyemhernyó- tenyésztési kampány érdekében karolták fel. Az utakat kísérő, jellegzetes alakúra visszavágott eperfák napjainkra eltűnőben vannak.

Szintén erre az időszakra tehető a nagyléptékű meliorációs tevékenység is, amelynek nyomait a Győrvár délnyugati részén fekvő „Felső- berek”, a déli részén található „Fekete- berek”, valamint az andrásfai „Sáncos- rét” nevű dűlőkben láthatjuk.

Az utóbbi időkben minden üzemtervi ciklus végén jelentős nagyságú erdőtelepítéseket konstatálhattak az erdőtervezők. Ez a „hagyomány” a magánerdőgazdálkodás keretein belül valószínűleg folytatódik. A másik, bár kisebb volumenű erdőterületet növelő folyamat az önerdősülés. Itt főleg a volt kertek, gyümölcsösök felhagyására, „elvadulására”, beerdősülésére kell gondolni. Ilyen terület a már említett Győrvár-Kalocsamajor környéke is. A volt zártkerti erdők jellemző szórt fafaja a közönséges dió, szilva, körte, naspolya és a szőlő vagy a Körzetben jellemző színfoltnak számító szelídgesztenye, házi berkenye, stb.

3. A 80-as évek vége felé a fejlettebb mezőgazdasági tevékenység következtében egyes területeken a tsz- ek felhagytak a földműveléssel (pl. árokpartok, erdők közvetlen szélei, legelők), és ennek nyomán tovább nőtt az erdőterület. Ezt erősítette a 90- es évek elején elkezdődött kárpótlási és részarány tulajdon nevesítési folyamat, mivel sok terület gazdátlanra vált, esetleg méreteinél fogva nem lehetett gazdaságosan művelni. Az ingatlan-nyilvántartásban is számos, eddig nem „erdő” művelési ágban szereplő, de erdőnek minősíthető terület művelési ágát rendezték.

A kárpótlásra kijelölt területeken a tsz- ek már csak elvétve végeztek véghasználatokat, sok esetben előhasználatokat sem, emiatt sok erdő elhanyagolt állapotba került.

A Jeli Arborétum történetének rövid leírása

A Kám község határában elterülő Jeli Arborétum magvát Ambrózy- Migazzi István gróf létesítette 1922-ben, miután a Trianoni békekötés nyomán a Malonyán létesített arborétumát elvesztette. Visszatérve tanai birtokára (*ma Tanakajd*) a veszteség pótlása céljából a Kámhoz tartozó, "Jelihálás"-nak nevezett, és legeltetéssel hasznosított akácos, csarabos, nyíres területet szemelte ki.

A táj szárazföldi klímája mellett a szubalpin és szubmediterrán hatás is érvényesült ezen a vidéken. A mészmentes kavicsos kialakult talaj a savanyú, pszeudoglejes barna erdőtalajok felé fejlődött. Bár helyenként vaskőfokos, pangóvízes területek is előfordulnak, a fennsíktól a Hétforrás szurdokáig változó domborzati viszonyok változatos kitettséget, fény-, hő- és pára viszonyokat biztosítanak, amelyek sokféle növénytakaság kialakulását, kialakítását tették lehetővé. Ambrózy mindezt – nagyrészt tudatosan – figyelembe vette, amikor a fenyők, tuják, tiszafák, különleges cserjék (magyal, babérmeggy, borbolya, kecskerágó, madárbirs, buxus) tömegeit, valamint a rhododendronok (havasszépe) sok fajtáját elültette. Emellett telepített hagymás, hagymagumós, gyöktörzses növényeket is szép számmal (nárciszok, liliumok, sáfrányok, páfrányok, kakasmandikó, kikerics), a mintegy 5 hektárnyi területen. Tervei további megvalósításában korai, 1933-ban bekövetkezett halála megakadályozta. Utódainak csak a gondozásra tellett energiájukból, így a II. Világháború erősen leromlott állapotban érte az arborétumot.

A háború után a terület az Erdészeti kezelésébe került, majd 1953-ban védetté nyilvánították a Hétforrás környékét és a parki részt. Az 1958-ban összeállított növénykataszter szerint azonban csak 15 fenyő és 19 lombos fa és cserje maradt meg, azok is akác, boróka, nyír, seprőzanót elnyomása alatt. A későbbiekben fokozatosan bővült a terület, az Erdészeti is elkezdte Ambrózy elképzelései nyomán a gondozást és fejlesztést, kialakultak a ma is meglévő részek: az Ambrózy létesítette parki gyűjtemény, rhododendronokkal alátelített erdőfenyves, a világ minden táját reprezentáló tájkörzetek, ezekből alakított kísérleti parcellák és a hétforrási ősbükkös. Mindezekkel együtt mintegy 70 hektár vált természetvédelmi területté, amelyet a 60-as években dr. Nagy László, majd a 70-es években a MÉM ÁEMI Fásítási Tervező Osztályának tervei alapján fejlesztettek tovább. A mai 75,1 ha-os arborétum (kiszolgáló területekkel együtt 106,6 ha védett) területén 50 féle fenyő, 39 féle nyír, sok lombfa, rengeteg örökzöld és lombhullató cserje, 300-nál több havasszépe taxon több ezer példányban, mintegy 100-féle hagymás és egyéb lágyszárú található. Az Arborétum javarésze „Park” egyéb részlet a megújított erdőtervben.

A Kaponyás- patak (Koponyás-patak) mentén kisebb tavak, az egész területen sétautak létesültek, gyarapodott az esőházak, padok, jelzőtáblák száma. Megemlítené a munkák közvetlen irányítója, Boros Frigyes erdész neve is²⁴. Az Arborétum látogatható, fő vonzereje a május- júniusi rhododendron- virágzás²⁵.

Jegyzetek:

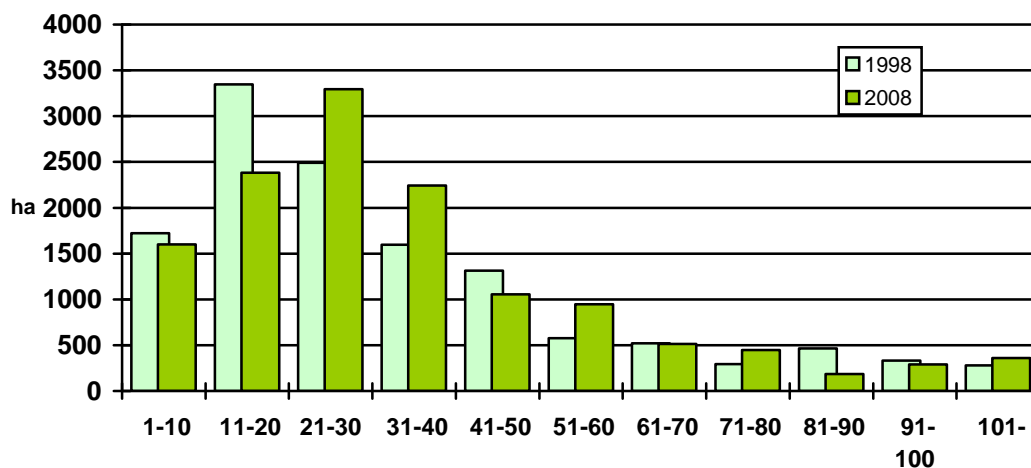
- ¹(Sárvár-Ikervár-)Vasvár-Győrvár-Egervár(-Zalavár)
- ²”Feheruaruu rea meneh hodu utu rea”?
- ³Kiss Gábor: Régészeti adatok Vas megye 10-11. századi történetéhez. in: Vasi szemle, Vas megye Közgyűlése, Szombathely, 1996/3.
- ⁴Iványi Béla: A középkori Vasvár. Vasvár város, Helytörténeti Múzeum Vasvár, Panniculus Régiségtani Egylet, Vasvár, 1992.
- ⁵Márkus László: A Vas megyei Farkas-erdő története a nagybirtokrendszer megszűnéséig. in: Kolossváry Szabolcsné (szerk.): Az erdőgazdálkodás története Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. Csak ínyenceknek: Márkus i.m. alapján a birtokhatárokról a szomszédok a 17. században sem tudtak megegyezni. Nincs új a nap alatt...
- ⁶Csánki Dezső: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában. MTA, Budapest, 1897. Valóságos csemege a késő középkori emlékek múlt századi ismeretekkel való szemlélése—a mai korban.
- ⁷Az irtásfalvakról, eljárásokról bővebben a következő kitűnő munkában olvashatunk: Takács Lajos: Irtásgazdálkodásunk emlékei. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980. A így elszáradt fákat egészségügyi termelés címén, a rohanó erdőfelügyelőt (esetleg magát a tulajdonost) átverve ki lehet emelni.
- ⁸Csemez Attila: Tájérvézés-tájrendezés. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1997. További tájértékek is találhatóak a Körzetben: történelmi seményekkel összefüggő: Római sánc, közlekedési pályákkal kapcsolatos: Katonák útja, Borhordó út, kultúrtörténeti: Szent Bertalan kápolna a petőmihályfai szőlőhegyen, stb.
- ⁹Vahot Imre: Magyarföld és népei. Eredeti képekben. Pest, 1846.
- ¹⁰Dömötör Sándor: A vasi betyárvilág kezdeteiből. in: Vasi szemle 1964/2. Vas megye Tanácsa
- ¹¹Vahot i.m.
- ¹²Küllös Imola: Betyárok könyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1988. A környéken két másik ismert betyár, Milfait Ferkó, és Savanyú Jóska (ez már zsvány volt) is kifejtette „áldásos” tevékenységét.
- ¹³Mozsolics Amália: „Való igaz volt ...”. Helytörténeti Múzeum Vasvár, Panniculus Régiségtani Egylet, Vasvár, 1996.
- ¹⁴Hajba Sándor: Egervölgy telepítése 1756-ban. Vasi honismereti és helytörténeti közlemények 1997/2. Vas megyei Levéltár, Szombathely
- ¹⁵Vas megye népművészete. Gráfik Imre (szerk.): Vas megyei Múzeumok Igazgatósága, Szombathely, 1996.
- ¹⁶Buzás Miklós: Téglalapítkezés gyakorlata a Nyugat-Dunántúlon. in: Cseri Miklós (szerk.): A Nyugat-dunántól népi építészet. Szabadtéri Múzeum-Savaria Múzeum, Szentendre-Szombathely, 1995.
- ¹⁷Dr. Laposa József-Dékány Tibor: A Vasi-Hegyhát pincéi. Élet és Tudomány, 1998. 03. 13.
- ¹⁸A Farkas-erdő történetéről, Scherg Lőrinc, Scherg Károly, Böröndy Lajos munkásságáról többek között Márkus idézett munkájában részletesen olvashatunk.
- ¹⁹Boda László-Gácsy József: (szerk.): Vas megye építészet. B.K.L. Kiadó, Szombathely, 1998.
- ²⁰C. Harrach Erzsébet-Kiss Gyula: Vasi műemlékek. Vas megye Tanácsa Művelődési Osztálya, Szombathely, 1983.
- ²¹Dr. Borovszky Samu: Vas vármegye. (Magyarország vármegyéi és városai sorozat) Apollo Irodalmi és Nyomdai Rt., Budapest, 1898. /Reprint kiadás: Dovin Művészeti Kft., Budapest, 1989./
- ²²Borovszky i.m.
- ²³”...néhány vidéknek gyönyörű egyenletes fenyvesei és tölgyesei helyett most összemarczangolt kinézésű, számos korfokozattal bíró, gyérzárlatú erdei vagy elkopárosodott silány legelői vannak csak.” (Borovszky i.m.)
- ²⁴Védett természeti értékeink. Szerk.: Kopasz Margit. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1978, és Tóth Katalin: A Jeli arborétum. Szombathelyi Erdészeti Rt. 1996.
- ²⁵Védett természeti értékeink. Szerk.: Kopasz Margit. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1978, Szigetköztől az Őrségig. A Nyugat-Dunántúl védett természeti értékei. Szerk.: Rakonczay Zoltán. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1996. és Tóth Katalin: A Jeli arborétum. Szombathelyi Erdészeti Rt. 1996.

3.3.2. Az erdő állapotának értékelése

3.3.2.1. Faállományviszonyok

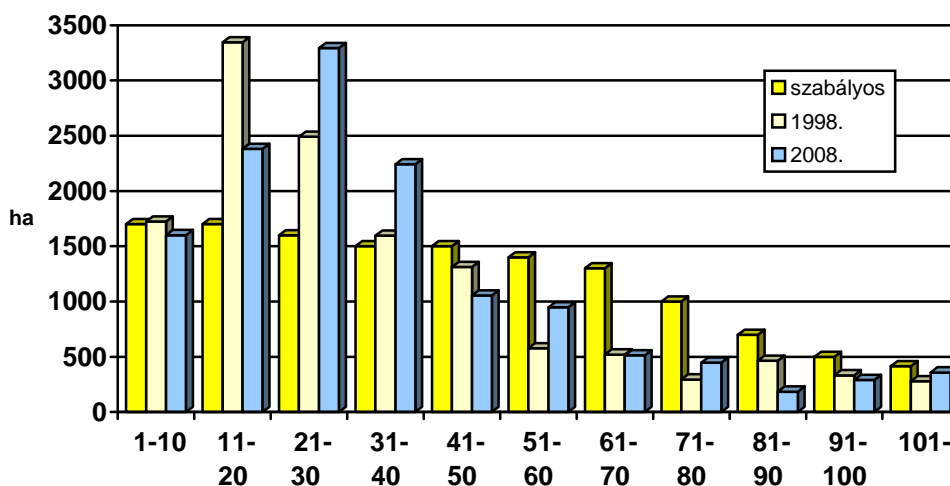
Korosztályviszonyok (2.3.1., 2.3.2. táblák)

Jelen korosztályviszonyok összevetése a 10 év előttivel:

Az ábrából jól nyomon követhető az egyes korosztályok 10 éves idősidőse. A mostani állapotot nézve látható, hogy az első három korosztály emelkedő tendenciát mutat, majd lépcsősen csökken a görbe. Kiugró a 21-30 éves korosztály területe az akác magas arányának következtében. A legfiatalabb korosztály területe sem elhanyagolható, különösen, ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a mintegy 300 hektárnyi üres terület is ezt a csoportot fogja gyarapítani. Az idős, 100 év feletti korú erdők területe a magas tölgy vágásérettségi korok következtében növekedett. Ugyanakkor a 81-100 éves korosztályokban az egyenletes csökkenő tendenciára történő beállítás figyelhető meg.

A jelen és a megelőző korosztályviszonyok összevetése egy lehetséges szabályos állapottal:

Az ábrából jól látható, hogy a kedvezőbb folyamatok akkor következnenek be, ha a jelenlegi fafajösszetétel megváltozna, azaz az akác és részben az erdeifenyő dominanciája csökkenne a magasabb vágáskorú fafajok javára (tölgyek, cser, stb.). Mindez a magánszektor jelenlegi helyzetében, a gazdálkodói érdekek ismeretében csak hosszú távon képzelhető el. Megállapíthatjuk továbbá, hogy az idősebb korosztályok a jelenleg viszonylag magas 51-60 éves korosztály idősödésével válhatnak egyenletesebbé. A 100 évnél idősebb erdők területének növekedése a vágásérettségi korok várható emelése miatt tovább fog folytatódni.

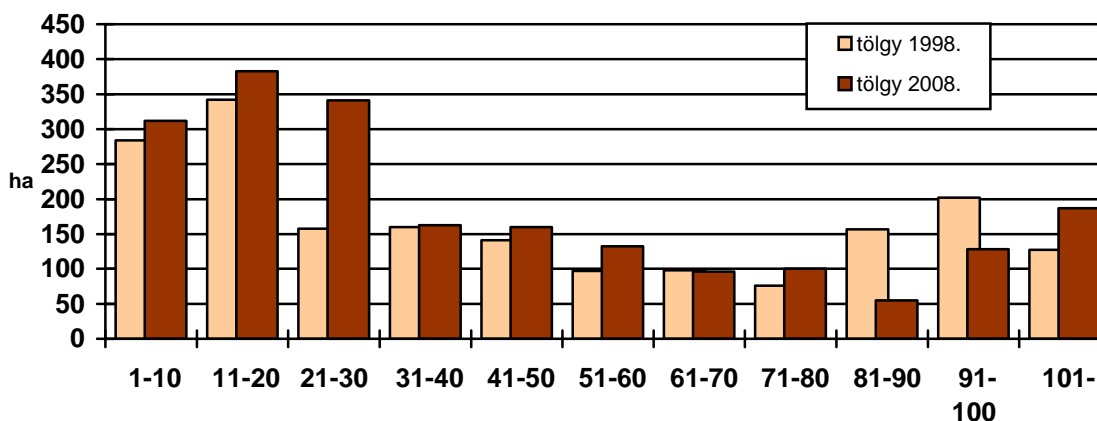
Amíg az átalakító és szálalóerdők leírása átlagkorokkal történik, addig azok viszonylag egyenletes korosztályszerkezetet fognak mutatni.

A faanyagtermelést nem szolgáló erdőrészek az alábbiak:

Község, kód	Tag, részlet	Terület	Megjegyzés
Vasvár (8161)	15D	1,05	gyenge termőhely (előző időszakban is)
	17A	0,91	gyenge termőhely (előző időszakban is)
Mikosszéplak (8123)	8G	1,19	védett természeti terület (lápi éger)
	9K	0,90	védett természeti terület (lápi éger)
Összesen:		4,05	

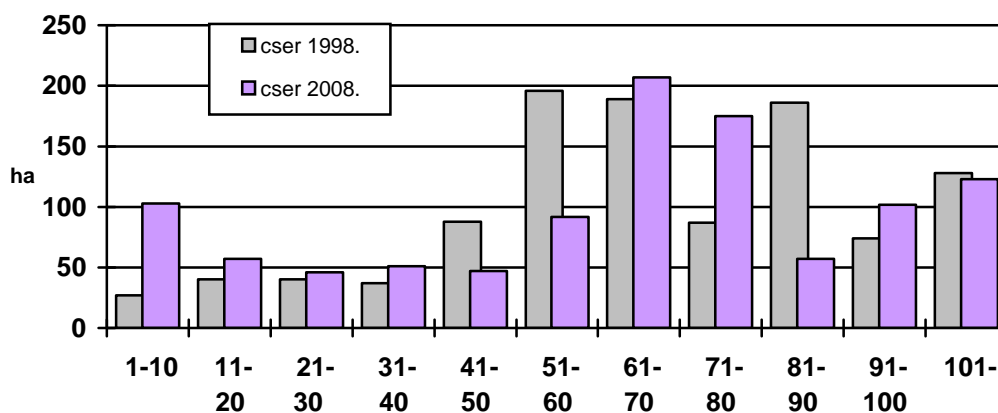
Nézzük meg az **összes területen** a fő fafajcsoportok korosztályviszonyait!

A **tölgyek** korosztályviszonyai (összes tölgy):

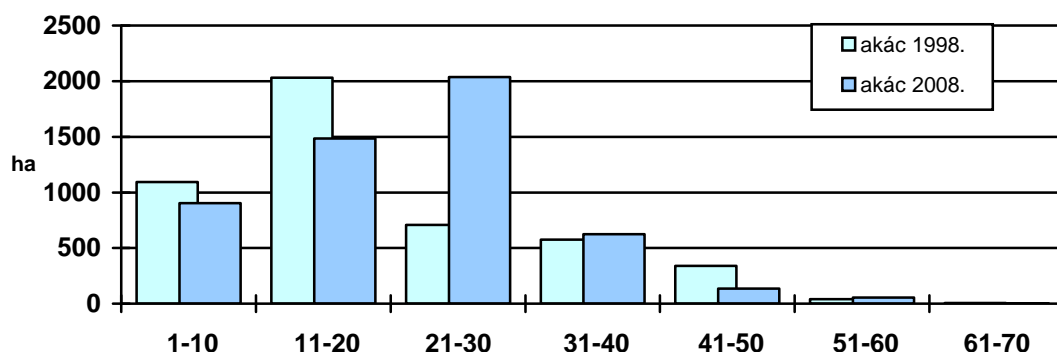
A tölgyek korosztályviszonyait nézve az idős korosztályokban a millennium környéki nagy területű tölgy telepítések és felújítások és a viszonylagos túltartás eredménye tapasztalható. Az is látható, hogy Trianon után a tölgyek háttérbe szorultak a cserhez képest. Ebben az időszakban az erdővel szemben megfogalmazott elsődleges igény a tűzifatermelés volt. Közvetlen a II. világháború utáni időszakban a tendencia megfordult, az 51-60 éves korosztály magasabb területadata ezt jelzi. Később azonban a fenyők (és a vadászat) előtérbe kerülésével a tölgy területi növekedése ismét megtorpant. Ez a stagnálás szerencsére csak időleges volt, látható, hogy az 1-30 éves korosztályok területei meghaladják a többi korosztály által mutatott értékeket. Ez esetünkben 300-400 ha körüli értéket jelent, melynek megtartása kívánatos.

A cser korosztályviszonyai:

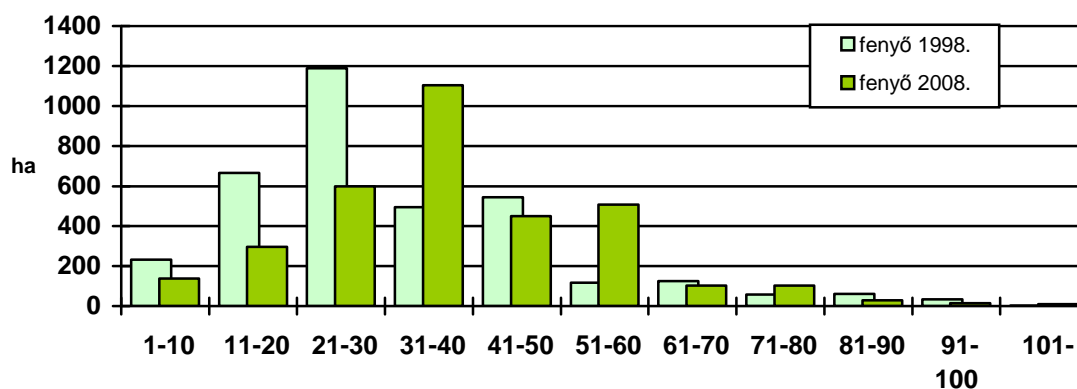
A cser esetében a II. világháború utáni időszakban a fafaj nagymértékű visszaszorítása figyelhető meg. Tekintettel a klímaváltozásra is, korosztályonként a 100-200 ha közti terület lenne reális. Úgy véljük, hogy a térség északi és keleti gyengébb részein a jövő fafaja a cser lesz.

Az akác korosztályviszonyai:

Az akácot nézve rögzíteni kell, hogy kevésbé szabályozható hozamú fafajról van szó, a gazdálkodói érdek szerepére pedig már történt utalás. A 21-30 éves korosztályban nagy területet találunk, az itt lévő állományok jó része véghasználatra kerül. Jelentős akác terület jelentkezik helyenként idősebb erdőkben elegyként is. A fafaj jelentősége a Körzetben várhatóan tartósan megmarad.

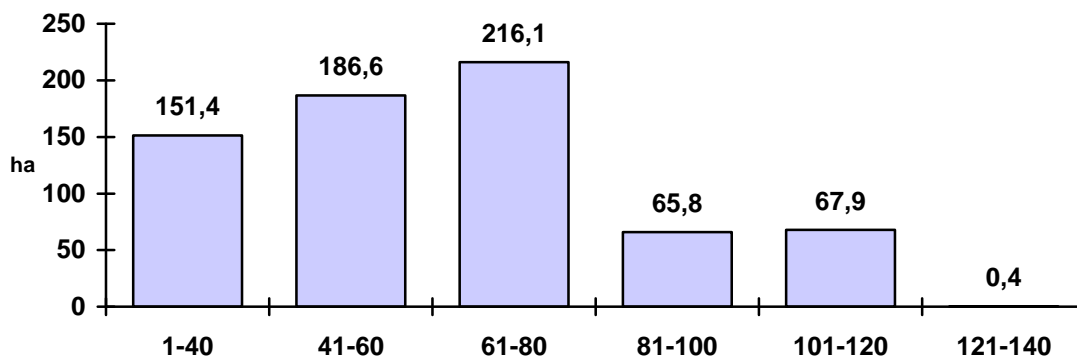
A fenyők korosztályviszonyai:

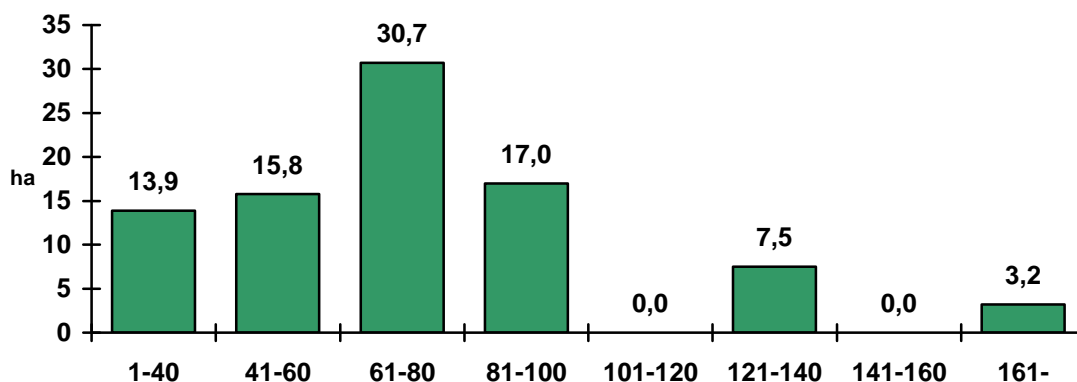
A fenyőket vizsgálva drasztikus változást figyelhetünk meg a II. világháború utáni időszak tevékenységének eredményeként. Az idősebb korosztályok egyenletes lefutása (visszafele nézvést) itt megtörik, komoly fenyőterületek jelentkeznek a középkorú állományokat illetően. Kisebb részük erdőtelepítés következménye, de a fafajpolitika a felújításokban is a fenyvesítés felé hatott. A jelent megelőző két időszakban visszaállt a rend, a 200-300 ha körüli érték azonban mindenképpen megcélozható.

A **784 ha átalakító és szálaló** üzemmódú erdő esetében a következő a helyzet:

Az átalakítás alatt álló erdők korosztálytáblája:

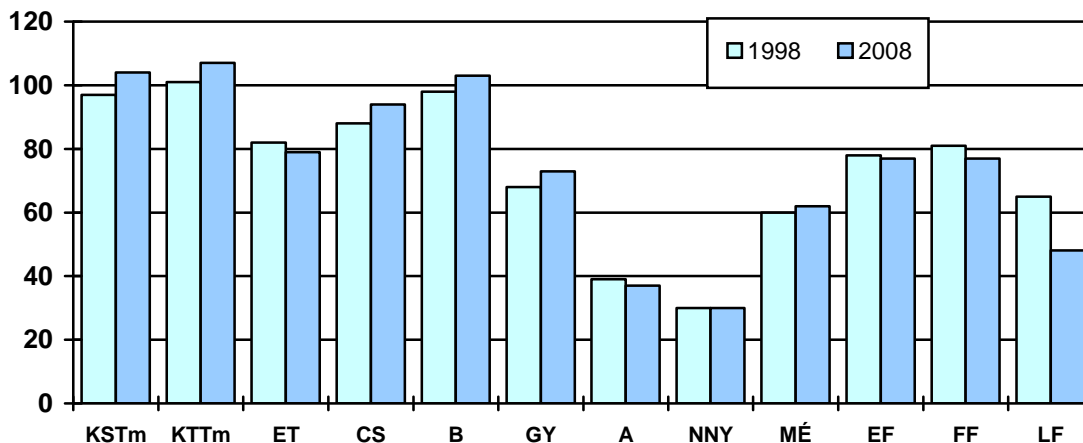
A szálalóerdők korosztálytáblája:

Minkét esetben arra utal a kép, hogy a kitűzött céloknak az erdőállományok korosztályviszonyai kezdetnek megfelelnek.

Vágásérettségi viszonyok (2.3.4., 2.3.5., 2.3.6. és 2.3.12. táblák)

Vágásérettségi korok változása:

A vágásérettségi korok változását nézve kiemelendő a lucfenyő adatának jelentős csökkenése. Oka az egészségi állapot súlyos romlása (pl.: Rum 3K, Vasvár 19G).

A hazai kemény lombos fafajok adatai mind növekedtek, elsősorban az átalakító tömbök kialakítása, másodsorban hozamszabályozási okok miatt. Mindez összhangban van a védelmi, illetve védő funkciók hangsúlyosabbá válásával is.

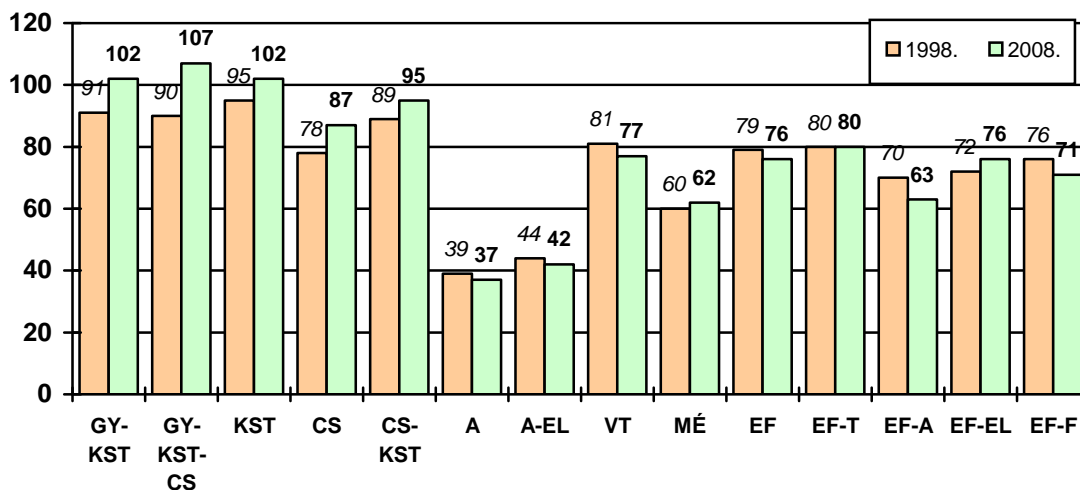
Az őshonos éger vágásérettségi kora szintén emelkedett.

Az erdeifenyő, illetve feketefenyő esetében kismértékű csökkenés valósult meg, elsősorban szintén egészségügyi okok következtében.

Az akácnál gazdasági erdők esetében 35 évben maximáltuk a vágáskorokat, emiatt következett be az apadás.

Az összes- és a faanyagtermelést szolgáló erdőkben az átlagos vágásérettségi kor két évvel csökkent (ld. akác- és fenyődominancia), a különleges rendeltetésű erdők esetében változatlan maradt.

Vágásérettségi korok főbb faállománytípusonként:

A gyertyános-tölgyeseknél látható viszonylag alacsonyabb érték ne tévesszen meg bennünket, ugyanis ezek az állományok rendszerint alsószintesek, fiatalabb gyertyánnal, így

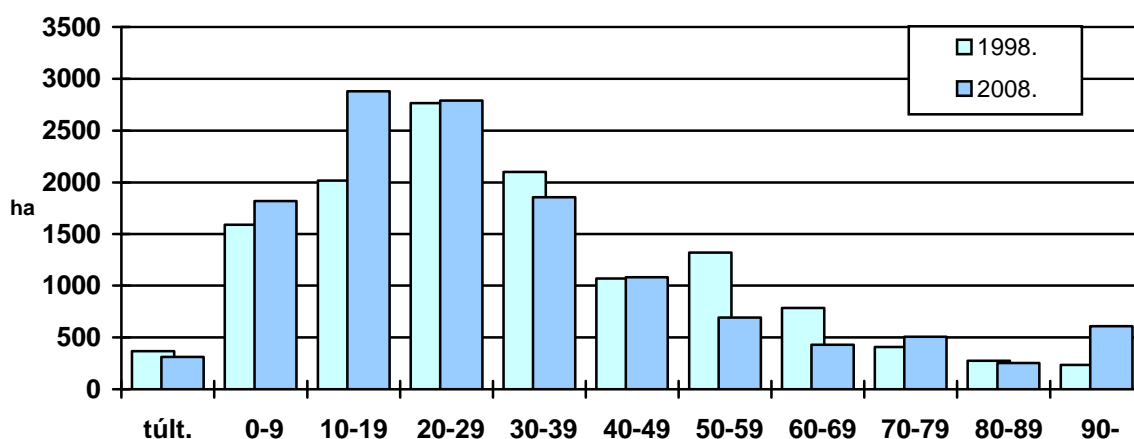
vágásérettségi koruk átlagban alacsonyabb lett. Ezért mutat megegyező értéket pl. az elegyetlen KST állományok átlagos vágásérettségi korával. A GY-KST-CS rovat magas adata a Szajki (pl.: Hosszúpereszteg 20B - 120 év, 24A - 135 év) és Tilalmasi tömbökben jó termőhelyen tenyésző, elegyes állományoknak köszönhető.

A cserések emelt vágásérettségi kora az átalakító tömbök kijelölése és a felújítóvágásos gazdálkodás fokozottabb térnyerése miatt van.

Az akác és fenyő állománytípusok vágásérettségi korainál bekövetkezett csökkenés a fentebb vázolt okokra vezethető vissza.

A 88 ha- nyi száralóerdőben értelemszerűen nincsenek vágásérettségi korok.

Vágásérettségi csoportok területe fajok szerint 100 évre hektárban:

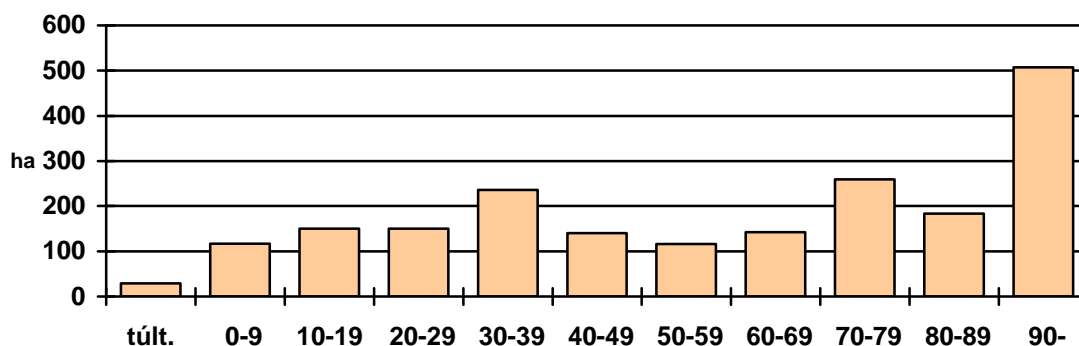

A vágásérettségi csoportok területének alakulásában megfigyelhető a 0-39 éven belül vágásérett csoportok jelentős területaránya, a 10-19 és a 20-29 éven belül vágásérett erdők pedig kiugróan magas értéket mutatnak. Ennek fő oka az ezekben a korosztályokban található mintegy 3400 ha akác és 900 ha fenyőterület, amelynek zöme a fentebb említett csoportokban lesz vágásérett. A grafikon ugyanakkor nem tükrözi, hogy várhatóan a rövid vágásfordulójú, jelentős nagyságrendű akácterületek újra be fognak lépni. A 90 éven túli területek jelentős növekedése figyelhető meg, a viszonylag sok fiatal tölgyes miatt.

A hozamok jövőbeni alakulására az átalakítások esetleges sikere (vagy sikertelensége) is hatással lehet.

Nézzük meg ugyanezen adatokat fafaj(csoport)onként:

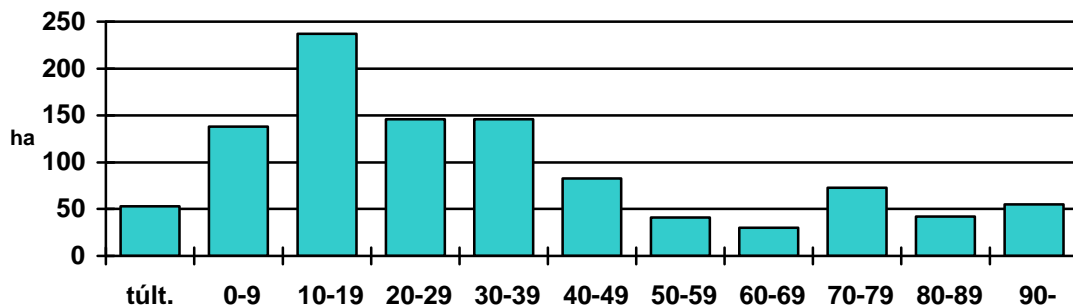
Tölgyek:

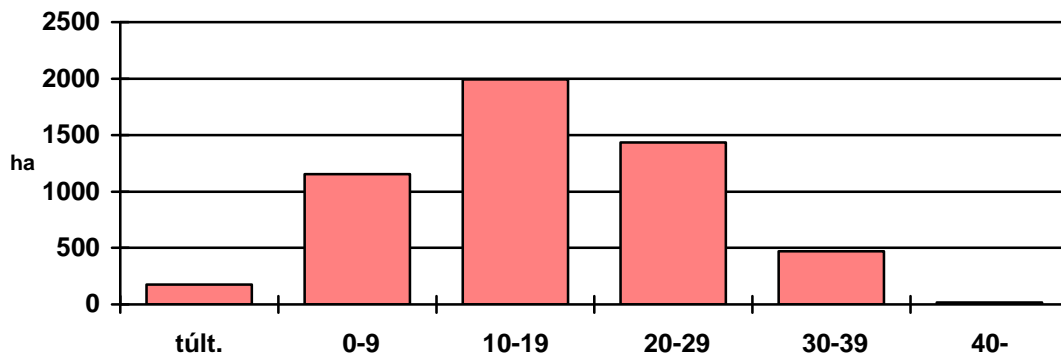
A tölgyeknél a hozamszabályozás során a korosztálytábla egyenetlenségei jórészt elsimultak. A jelenleg fiatal tölgyesek területe itt már jelentkezik a 90 éven túl vágásérett csoportban (tovább nem vizsgálódunk).

Cser:

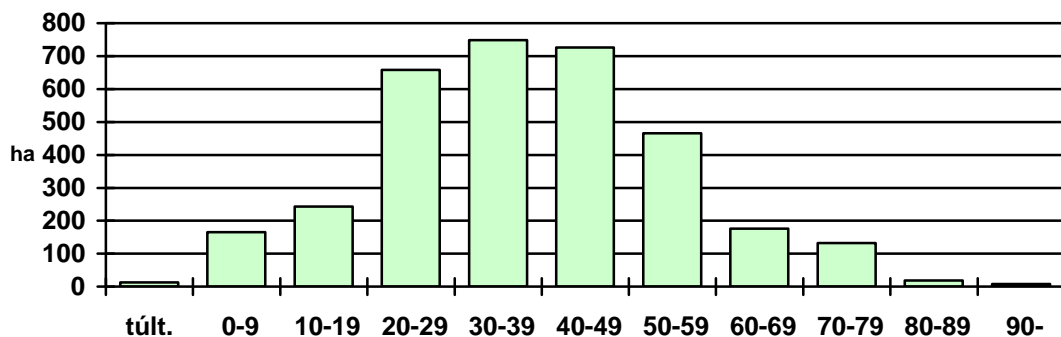
A cser esetében az első négy időszak magas területei erőteljesen csökkennek, és 40 év múlva a cser ritkább fafaj lesz a véghasználatokban.

Akác:

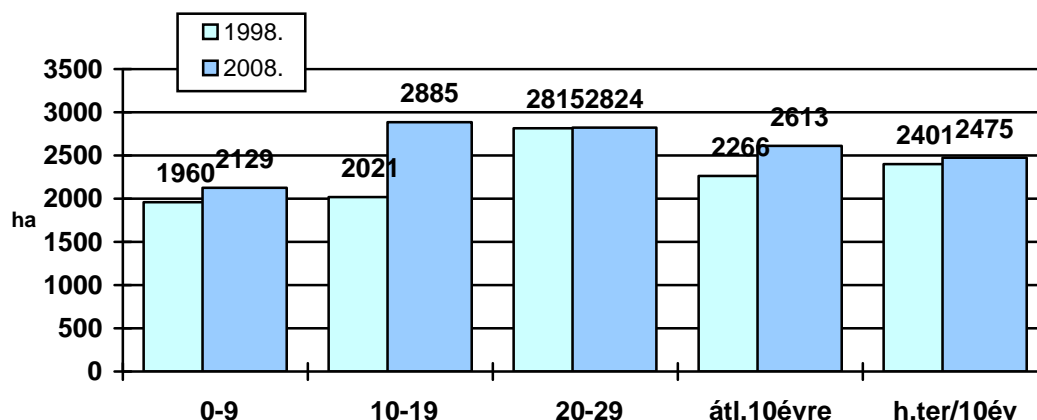
Az akác a jelen és a következő két tervezési időszakban hatalmas területekkel jelentkezik. A grafikonon látottakkal ellentétben továbbra sem lesz kevesebb akác véghasználat, mivel ismét beérnek a most levágandó állományok.

Fenyők:

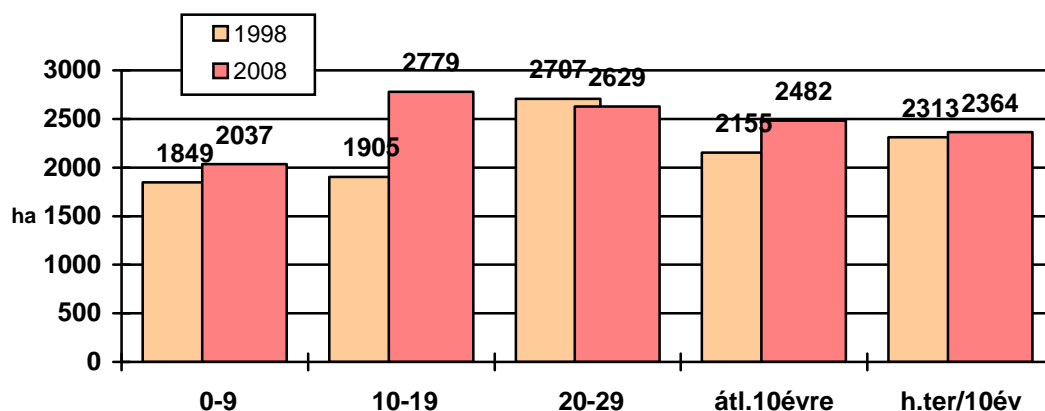
A vágásérett fenyő területek fokozatos emelkedés után ugrásszerű növekedést mutatnak. A 20-29, 30-39 és 40-49 év közti adatok különösen magasak, a teljes - e csoportokban vágásérett- területek több mint 60%-át teszik ki. Erre fel kell készülni, mert a fenyők esetében a vágásérettségi szakasz elnyújtására kevésbé van lehetőség.

Vágásérettségi táblázat 30 évre (összes erdő):

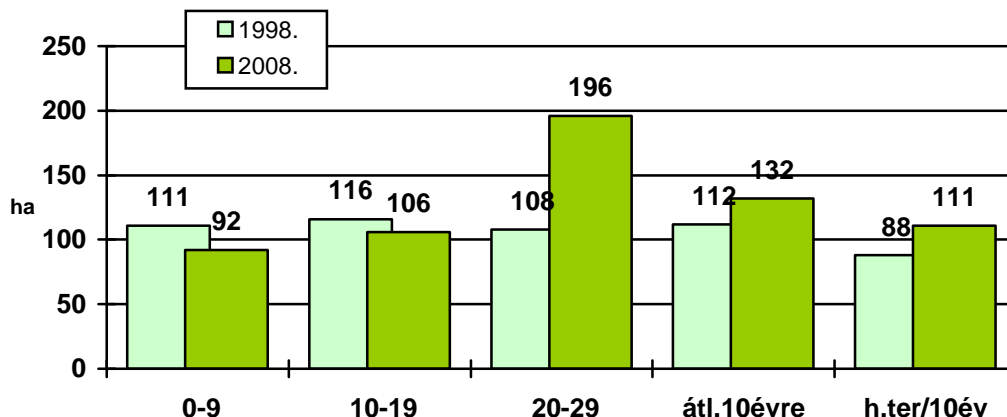
Megfigyelhető, hogy az átlagos vágásérettségi korok kismértékű változtatásának jelentős hatása volt a területi hozamokra. 2 % körüli véghasználati lehetőség csökkenést a szálalóerdők kijelölése is okozott, a fatérfogatbeli hozamra azonban negatív hatásuk nincs.

Vágásérettségi táblázat 30 évre (fatermelést szolgáló erdők):

A gazdasági elsődleges rendeltetésű erdők esetében az első vágásérettségi csoport területe alatta marad az átlagos értéknek és nem éri el a hozamterület számadatát sem. Ezzel szemben a következő két csoport paraméterei meghaladják az előbbi mutatókat.

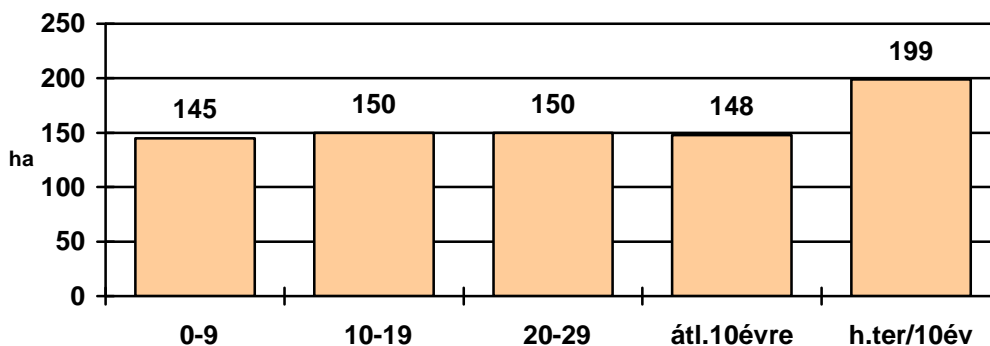
Vágásérettségi táblázat 30 évre (különleges erdők):

A különleges rendeltetésű erdők esetében az első két vágásérettségi csoportnál az előző erdőterv magasabb értékeit sikerült mérsékelni (pl. elnyújtottabb felújítóvágások, szálalóvágások tervezésével), a 20-29 éven belül vágásérett csoport értéke viszont kiugróan magas, jócskán meghaladja mind az előző két csoport, mind pedig az átlag-, illetve hozamterület paramétereit. A magas akácarány miatt azonban a csoport vágáskor- emeléses kiegyenlítésére kevés lehetőség nyílik.

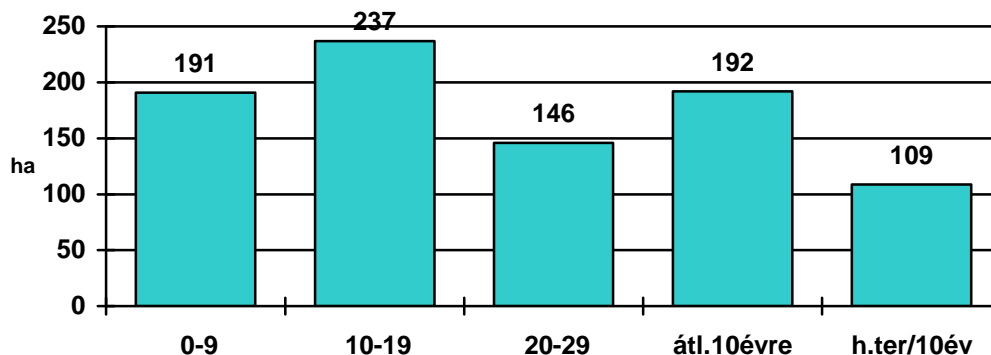
Nézzük meg ugyanezt főbb fafajcsoportonként:

Tölgyek:

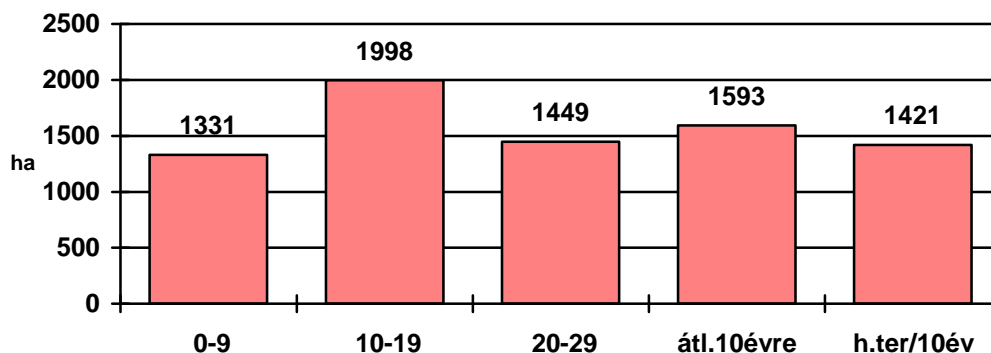
A tölgyek esetében kiegyenlített a kép, az elkövetkezendő 30 évben egyenletes hozamok tervezhetők.

Cser:

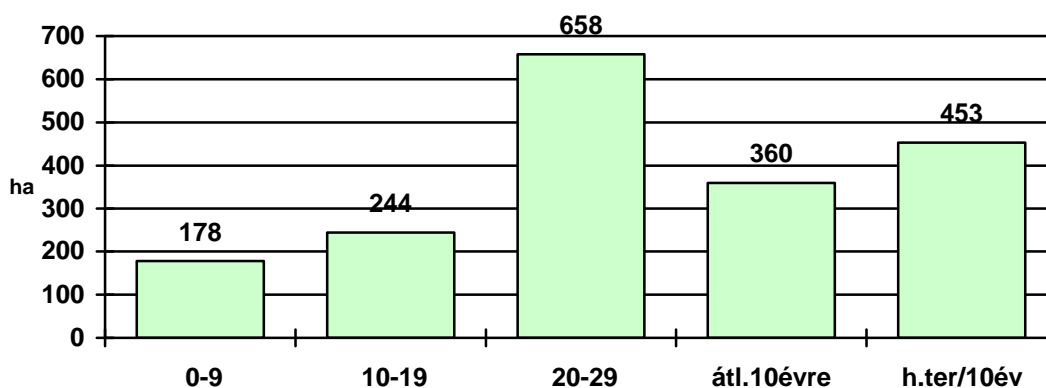
A cser tekintetében a területek egyenlőtlenül alakulnak, ezt el kell fogadni. Átlagban 176 %- át teszik ki a fafaj hozami területének. Az ok a fafaj idős korosztályszerkezetében keresendő.

Akác:

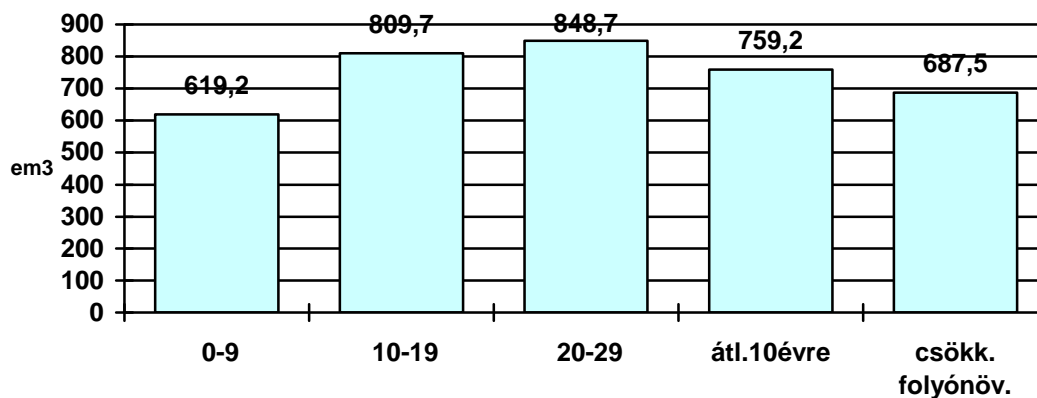
Az akác vonatkozásában a területek egyenlőtlenül alakulnak, a gyorsan növő fafaj jellegéből adódóan ugyanakkor komolyabb vágáskor módosításokra kevés a lehetőség.

Fenyők:

A fenyők esetében a hozami területet csak a 20-29 éven belül vágásérett csoport területe haladja meg jelentősen. A tölgyeknél és csernél csökkenő területet ez kompenzálja. A három vágásérettségi csoport átlaga jelen időszakban a hozami terület 80%-át teszi ki.

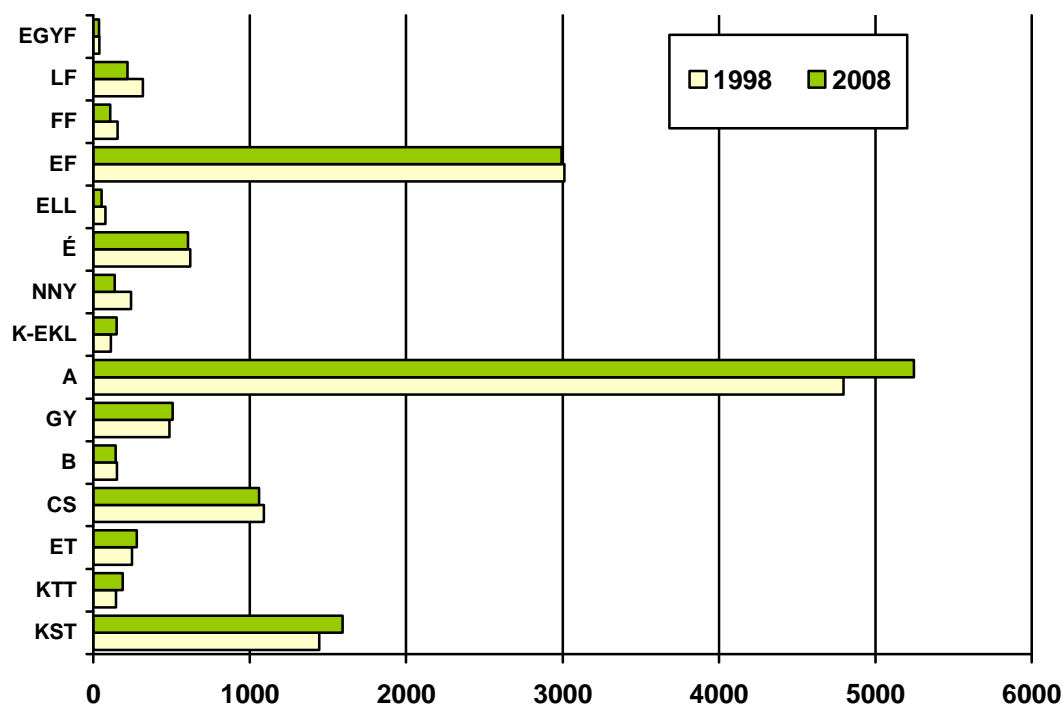
Vessük most össze az egyes vágásérettségi csoportokba eső fatérfogat adatokat a 10 éves redukált folyónövedéssel:

A Körzet területén a folyónövedék csökkentett értékét a második és harmadik vágásérettségi csoportba tartozó fatérfogat jelentősen meghaladja, az első vágásérettségi csoportban kimutatott fakészlet viszont alatta marad a fenti adatnak. Mindezek okait már korábban értékeltük.

Fafajösszetétel (2.3.11. tábla)

Az alábbi grafikon a fafajösszetétel változásairól tájékoztat bennünket az 1998-2008-as évek között²:

A Körzet területén a fafajösszetétel változásaiból az alábbiak emelhetők ki:

Öröndötes, hogy a KST területe számottevően gyarapodott.

A KTT és az egyéb tölgyek (VT) térfoglalása is folyamatosan növekszik.

A cser területének kismértékű apadása figyelhető meg, a továbbiakban ez a folyamat várhatóan meg fog fordulni.

A bükk és gyertyán területe lényegesen nem változott (zömében elegy- és alsó szintes fafajokról van szó).

Az akác az erdőtelepítések kedvelt fafaja, vezető szerepe és esetleges további térfoglalása a Körzetben továbbra is megmarad.

A kőris és az egyéb kemény lombos fafajok szerepe felfutóban van, ez a tendencia várhatóan a jövőben is folytatódni fog.

A nemes nyár és az egyéb lágy lomb (fűz) aránya lecsökkent, ez a trend valószínűleg nem változik.

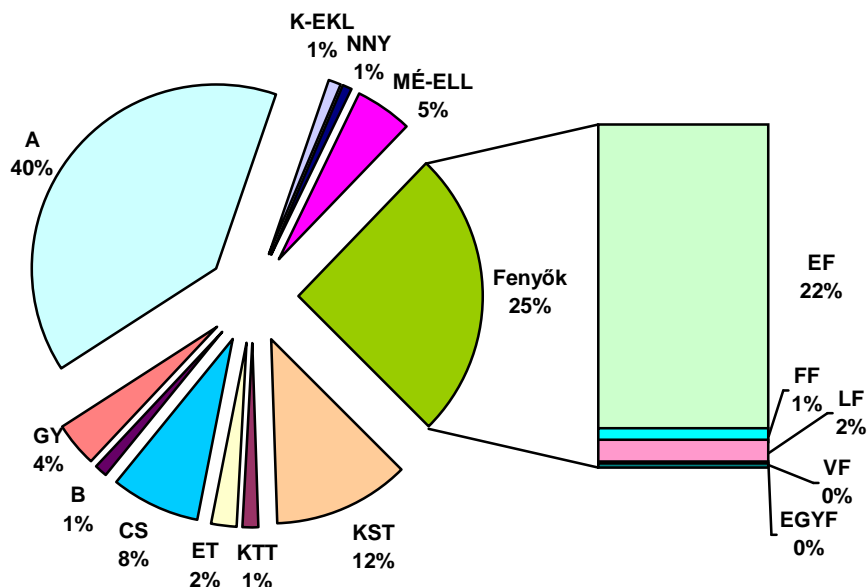
Az éger aránya nem változott lényegesen, a Körzetben továbbra is megmarad a jelentősége a fafajnak.

Az erdeifenyő területe némileg csökkent, fontossága a területen azonban továbbra is fennáll.

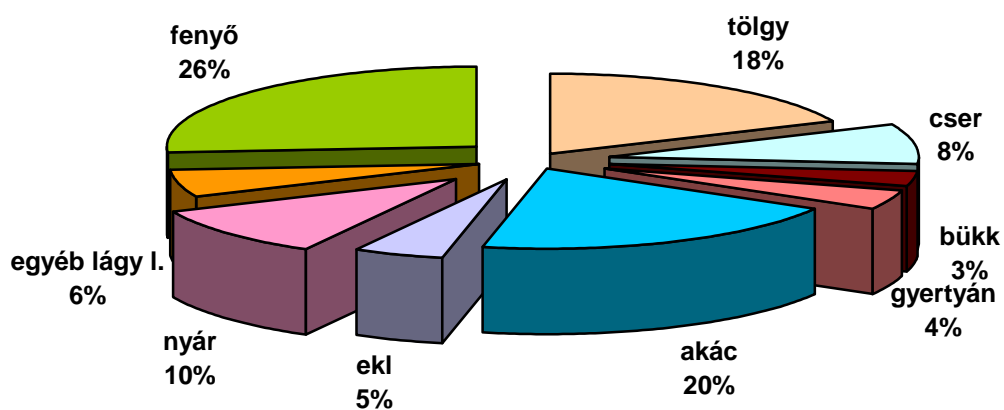
² Lásd a 2.3.11. táblázatot is !

A lucfenyő (feketefenyő) térfoglalása jelentősen csökkent, elsősorban a jelentkező pusztulások miatt.

A 2008. január elsejei állapot szerinti fafajösszetétel terület szerint a Körzetnél:

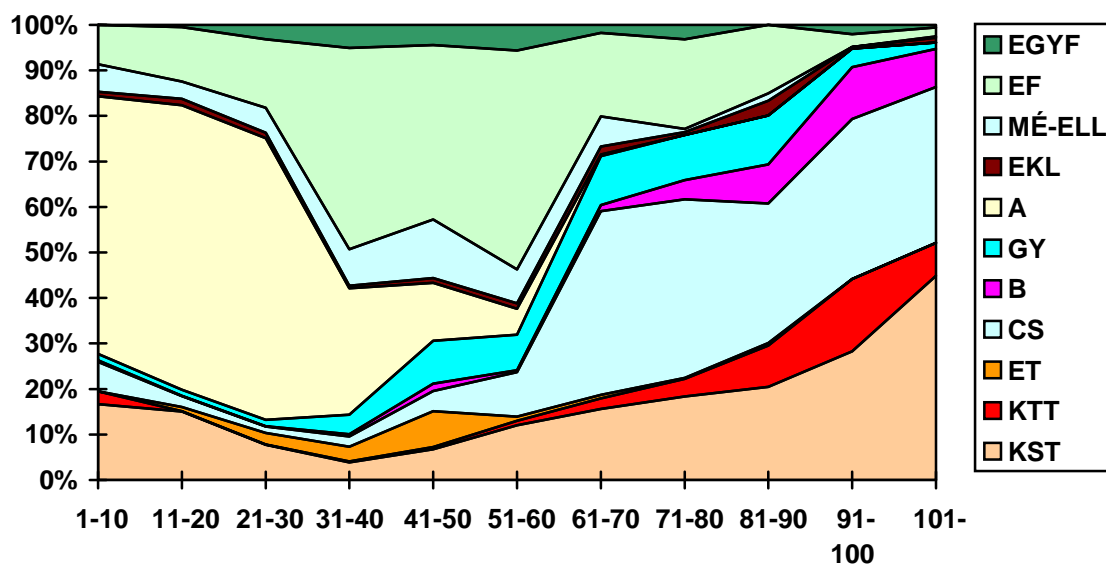

A Vas Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatósága illetékességi területének fafajösszetétele:

A Körzet fafajösszetételét a két megyével összehasonlítva látható, hogy a Körzet esetében kétszer nagyobb az akác részesedése, a cser, gyertyán, egyéb lágylomb és a fenyők aránya nagyjából megegyezik, ugyanakkor kisebb a tölgy, bükk, egyéb kemény lomb, valamint a nyár térfoglalása.

Fafajösszetétel a korosztályokban:

A korosztályok fafajösszetételét vizsgálva láthatók az elmúlt időszakok tevékenységének eredményei. A „cser-korszak” vége egybeesik a „fenyő-korszak” kezdetével és a tölgyek háttérbe szorulásával. A fiatal korosztályokban azonban újra az ésszerűbb, magasabb tölgy arányú fafajösszetételt láthatjuk. Az utóbbi időben méltatlanul háttérbe szorult kocsánytalan tölgy újra megjelent a felújításokban.

A cser kiemelt jelentőségű fafaj a gyengébb termőhelyek hasznosításában, ezért szerepe várhatóan növekedni fog.

A gyertyán középső korosztályokban megfigyelhető nagyobb aránya elsősorban az alsósíntes erdők leírásának köszönhető.

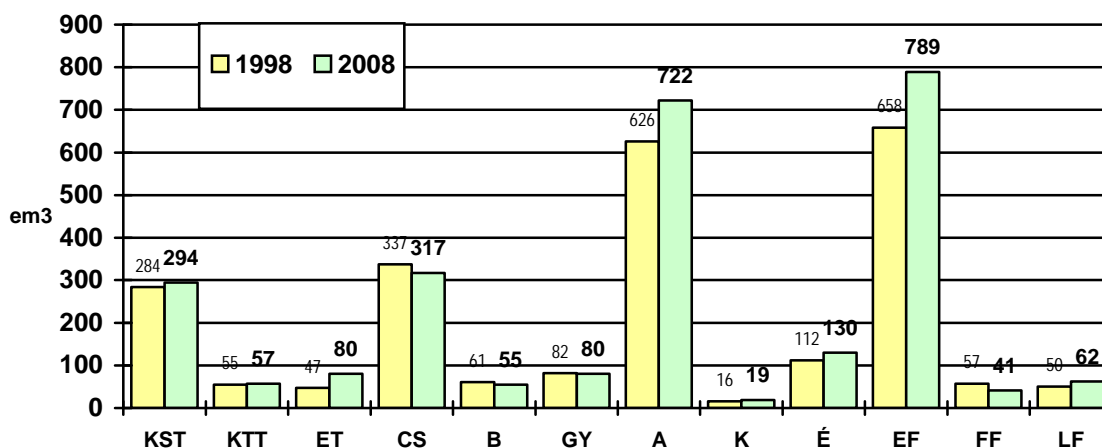
Az akác szerepe az első három korosztályban meghatározó.

A lucfenyő tűndöklése és bukása, az erdeifenyő túlzott alkalmazásának időszaka is jól követhető az ábrán.

Fakészlet-adatok (2.3.1., 2.3.2. táblák)

A fakészlet-adatok vizsgálatánál tudnunk kell, hogy a Körzet faállományai több mint **2,7 millió m³** fakészlettel bírnak.

E hatalmas fatérfogat fontosabb fajokonkénti megoszlásáról a következő grafikon ad tájékoztatást:

A fatérfogat tekintetében megállapítható, hogy a nemes tölgyeknél (KST, KTT) bekövetkezett gyarapodás elsősorban területük növekedéséből származik, a belépő fiatal tölgy állományok révén. Egyéb tölgyekből (VT) sok a középkorú állomány, mivel alig volt bennük véghasználat, ezért fakészletük nőtt.

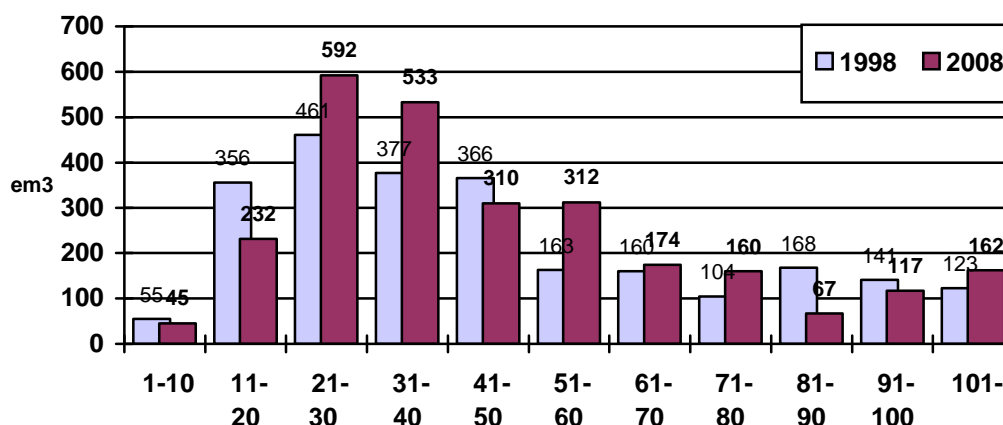
Csernél fordított tendencia látható, a terület apadása a fatérfogat csökkenésével járt együtt. Büknél és gyertyánál a fatömeg alig változott. Erőteljes növekedés látható az akácnál és az erdeifenyőnél, kisebb mértékben az égernél. Itt részben az előző időszaki alacsonyabb véghasználati lehetőség az ok, másrészt az elmaradt véghasználatok ugyancsak többletet eredményeztek.

A lucnál a területi csökkenés, illetve az egészségügyi problémák dacára paradox módon a fakészlet növekedése figyelhető meg. A jelenség magyarázatául az szolgálhat, hogy a fafaj megmaradt állományai jobb termőhelyeken tenyésznek, s a zömében 21-40 éves állományok magas folyónövedéket produkáltak. Kifejezett csökkenés a feketefenyőnél figyelhető meg, ez a tény a területének visszaesésével magyarázható.

Az erdővel borított terület mintegy **150 ha**-ral nőtt az Körzetnél, emellett a hektáronkénti fatérfogat is növekedett **15 m³/ha** értékkel. Az összes fatérfogat is jelentősen bővült, több mint **228 ezer m³**-rel.

A fatérfogat korosztályonkénti megoszlásáról az alábbi ábra ad tájékoztatást:

Összességében a változások a növedék és fakitermelés (mortalitás) adataival korrigálva változtak. Az idős korosztályokban látható fatérfogat-értékek részben csökkentek az elvégzett véghasználatok folyamánként (főleg cseresekről van szó).

A 101 évnél idősebb erdők adata viszont nőtt. Itt elsősorban a 120-140 éves vágásérettségi koraal kezelte jobb tölgyesek találhatók. Kiemelkedő a területi adatok alapján szerkesztett korosztálytáblához hasonlóan a 21-30 és 31-40 éves korosztályok fatérfogat adata, hiszen tükröztetve az akác állományok nagyságrendjét. A 41-50, illetve az 51-60 éves korosztályok is számottevő fakészlettel bírnak az itt lévő fenyőállományok révén.

Fatérfogat-meghatározás módja, fatermési táblák:

A fatérfogat kiszámításához a személyi számítógépen futó feldolgozóprogram által használt fatérfogat függvényeket, illetve az 1971-72- es fatermési nomogramokból manuális leolvasással készített fatermési tábla- mátrixokat (tömböket) használjuk. Ezek a következők, illetve a következő fafajokra kerültek alkalmazásra:

1. KST (Kiss R.)	kocsányos és szlavón tölgy, juharok, magyar kőris, diók, platánok, vadgesztenye, bálványfa
2. KTT _{mag} (Sopp)	kocsánytalan, magyar és egyéb tölgyek; szilek, magas és amerikai kőris; vadgyümölcsök, berkenyék, EKEM, hársak
3. KTT _{sarj} (Sopp)	sarj eredet esetén a kocsánytalan tölgyhöz sorolt fafajok
4. VT (Sopp)	vörös tölgy
5. Cser _{mag} (Sopp)	cser
6. Cser _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű cser
7. Bükk (B.O.-M.G.)	bükk
8. GY (Birck)	gyertyán, molyhos tölgy, virágos kőris
9. Akác _{mag} (Sopp)	akácok
10. Akác _{sarj} (Sopp)	sarj eredetű akácok
11. ONY (Szodtfridt)	összes nemes nyár
12. NNY (Magyar J.)	választott fatermési tábla=2 esetén egyenlő NNY
13. FRNY (Szodtfridt)	hazai nyáarak
14. Fűz (Palotás)	fűzek
15. Éger (Adorján)	éger
16. Nyír (Greiner)	nyírek
17. EF (Solymos)	erdeifenyő, simafenyő

18. FF (Solymos)	feketefenyő, banksfenyő, borókák
19. LF (Solymos)	lucfenyő és a fel nem sorolt egyéb fenyők
20. VF (Greiner)	vörösfenyő

A Körzet Erdészeten kívüli gazdálkodóinál a következő arányban oszlottak meg a fakészlet felvételi módok:

Fakészletfelvételi módok területkimutatása

Nyomtatás ideje: 2008. 07. 10.

Erdőterv 2.5.5.

122 körzet beszűrt erdőterve (2008)

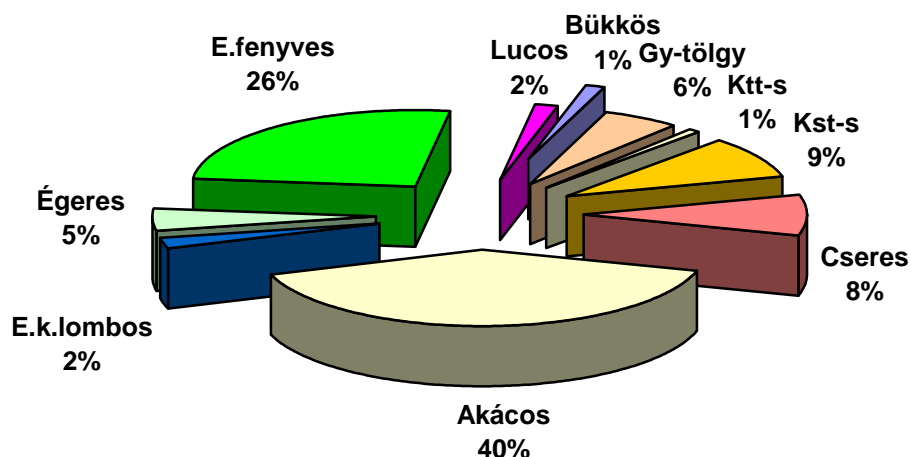
Iroda: 3 Szombathelyi ETI

Körzet (erdészeti nélkül): 122 Vasvári

F a k é s z l e t f e l v é t e l m ó d j a	rövidítése	Erdőrészlet		T e r ü l e t	
		db	%	ha	%
Fatérfogat nincs (üresvágás is)	FN	8	0,3	22,78	0,3
Törzsenkénti felvétel	TF				
Körös mintavétel	KM				
Szögszámláló mintavétel a leszámolt törzsek átlalásával	SZ				
Sávós mintavétellel kombinált szögszámláló felvétel	SK				
Változó mintakörös becslés (Prodan módszer)	VM				
Átlagfás becslés törzsszám meghatározással	ÁT	1		1,04	
Egyszerű körlapösszeg mérés	EK	389	14,4	1.602,11	19,4
Fatermési táblás mérés	FT	2290	85,1	6.625,28	80,3
Egyéb becslés	EB	4	0,1	1,42	
Összesen		2692	100,0	8.252,63	100,0

3.3.2.2. Faállománytípusok (2.3.3. tábla)

A faállományok térfoglalását a körzet területén az alábbi grafikon szemlélteti.

a.) Bükkösök

A szubatlanti elterjedésű bükk párás, kiegyensúlyozott klímát kíván. Ilyen viszonyokkal sík- és dombvidéken csak az ország nyugati részén találkozunk. Esetünkben az előforduló bükkös állományok leginkább az északias kitettségű lejtőkön és mély vízmosásokban fordulnak elő. A bükkösök 1 % körüli térfoglalása a területen reális, arányuk megőrzése indokolt. Legjelentősebb állományai a telekesi „Roszner” és a vasvári „Szentkút” tömbjeiben vannak.

b.) Gyertyános- tölgyesek

Ezen állományok lombkoronája általában kétszintű. Az uralkodó szintben a tölgyfélék, alattuk (és esetleg mellettük) a második szintben árnytűrő elegyfák találhatók. A felső szint főfafaja a Körzetben leggyakrabban a kocsányos, ritkábban a kocsánytalan tölgy. Szárazabb termőhelyeken gyakran cser a felsőszint főfafaja³. Jellemző a területre, hogy a nedvesebb, pszeudoglejes talajokon az alsó szintes erdőfenyvesek mellett a gyertyános- kocsányos tölgyesek a fő állománytípusok.

A tölgyesek, gyertyános- tölgyesek szép állományait találjuk a pl. az olaszfai „Szilvás”, a hosszúperesztegi és bögötei „Szajk”, a vasvári „Gesztenyés” vagy a „Rumi-erdő” tömbjeiben.

Több esetben kerültek átalakító üzemlétesítésbe is.

c.) Kocsánytalan tölgyesek

Méltatlanul háttérbe szorult értékes tölgy fafajunk a Körzet területén is csekély aránnyal képviselteti magát a faállománytípusok közt. A legfiatalabb korosztályban azonban ismét megjelent.

³ Ilyen esetekben a terület a cseres állománytípusoknál szerepel !

d.) Kocsányos tölgyesek

A sokszor dombvidékre is felkerült kocsányos tölgyes állományok egy része helyett a kocsánytalan tölgyesek jelenléte lenne inkább kívánatos. Síkvidéken, a pszeudoglejes fennsíkokon, a folyók árterületén, völgyekben azonban az egyik legfontosabb állománytípus a Körzet területén. Többször átmenetet jelent a gyertyános- tölgyesek felé (erős GY cserjeszint). Sokszor elegyesek, legfontosabb elegyfajok a cser és az erdeifenyő. Területfoglalásuk az utóbbi húsz évben a mesterséges erdőfelújításokban történő nagyarányú alkalmazásuk miatt folyamatosan növekedett.

d.) Cseresek

Ugyan a teljes terület a gyertyános- tölgyes klímaövbe sorolható be, de a keleti peremvidékek átmenetet képeznek a cseres- tölgyes klíma felé. A cseresek a belső területeken általában a száraz, gyengébb termőhelyű részeken találhatók, így e faállománytípus viszonylag nagy aránya ritkán tekinthető hibának. A nagy területfoglalás az idősebb korosztályokra jellemző inkább.

E faállománytípusok nagy előnye, hogy fokozatos felújítóvágásokkal minden további nélkül kezelhetők. Az átalakító üzemmódba is jelentős területnagysággal vontunk be csereseket.

f.) Akácok

Az Észak- Amerikából behozott, a Körzetben legnagyobb területtel bíró akác kultúrállományai csekély kivételtől eltekintve elegyetlenek. Előfordulásuk elsősorban a nem erdészeti területekre jellemző. Az elmúlt időszakban elvégzett telepítések nagy része is akác. Állományainak jelentős csökkenése tehát nem várható, jóllehet nedves, kötött talajokon nincs létjogosultságuk.

Sajnos agresszív terjedésével is lehet számolni esetenként a fenyőpusztulás kapcsán, mivel az elegyként előforduló akác a fényre került foltokat elborítja.

Számos tarvágásra előírt akácokban két felújítási variációt írtunk elő, ebből az egyik az őshonos faállománytípus visszaállítására irányul.

g.) Egyéb kemény lombosok

Ezen állománytípusok zömében azokat a vörös tölgyes állományokat jelentik, melyeket a II. világháború után előszeretettel ültettek. Mivel véghasználatra még alig kerülnek, arányuk sokáig fennmarad.

Ezen túlmenően természetes úton felújíthatók, és alkalmasak a folyamatos erdőborítás fenntartására is.

h.) Égeresek

Ezen értékes állományok elterjedése termőhely függő, állandó vízhatást igényelnek.

i.) Erdeifenyvesek

A Körzet területén meghatározó szerepet játszó állománytípusok. Megtalálhatók a száraztól a nedves típusokig. A rosszabb területeken (általában keleten) elsősorban elegyetlen állományai fordulnak elő (ezek instabilabbak és a károsításokra is érzékenyebbek), míg

nyugatabbra a gyertyán (esetenként bükk) alsószintes tölgy elegyes állományai a Körzet legszebb erdei közé tartoznak.

Térfoglalásuk középtávon változatlan marad, a távolabbi jövőben kismértékű csökkenésük várható, elsősorban a gyertyános- tölgyesek javára. Magas arányuk elsősorban emberi tevékenység eredménye.

j.) Lucfenyvesek

A lucfenyvesek területe tíz év alatt csaknem száz hektárral csökkent, s további jelentős visszaszorulásuk várható.

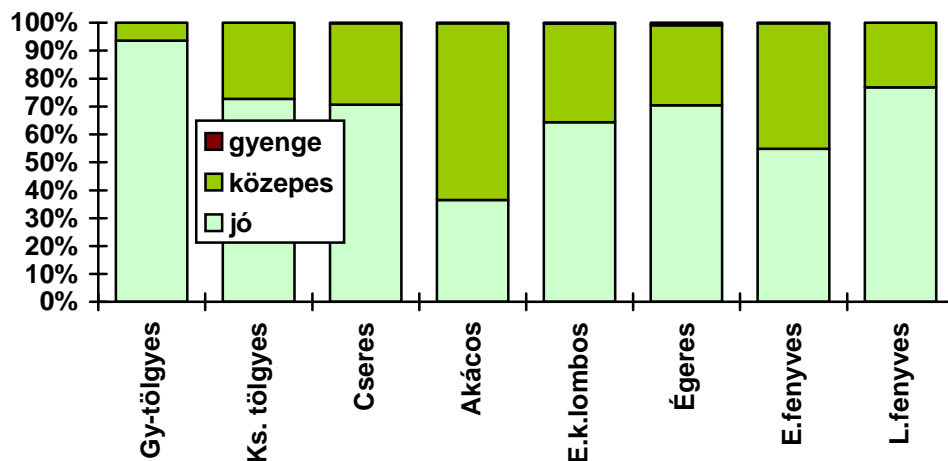
Találkozhatunk elegyetlen állományaival, de előfordul elegyként erdeifenyvesekben, lombos állományokban is. A korábbi évek kedvezőtlen időjárásának következtében állományai pusztulásnak indultak. A károsított állományok felszámolása megkezdődött, ez a folyamat vélhetően az elkövetkezendő tervidőszakban tovább folytatódik. Úgy tűnik, hogy idővel teljesen eltűnik a Körzet területéről. A letermelt állományok felújítása elsősorban kocsányos tölgygel került tervezésre.

3.3.2.3. Fatermőképesség (2.3.3. tábla)

A fatermőképesség az összfatermés fatermési modell szerinti hektáronkénti átlagnövedéke 100% sűrűség és elegyarány feltételezésével, adott – fafajonként egyedileg megállapított – korban. Meghatározása az állomány-összetevő fajok kora és átlagmagassága alapján történik. Dimenziója: $m^3/év/ha$

A grafikonon csak a jelentős állománytípusokat ábrázoltuk.

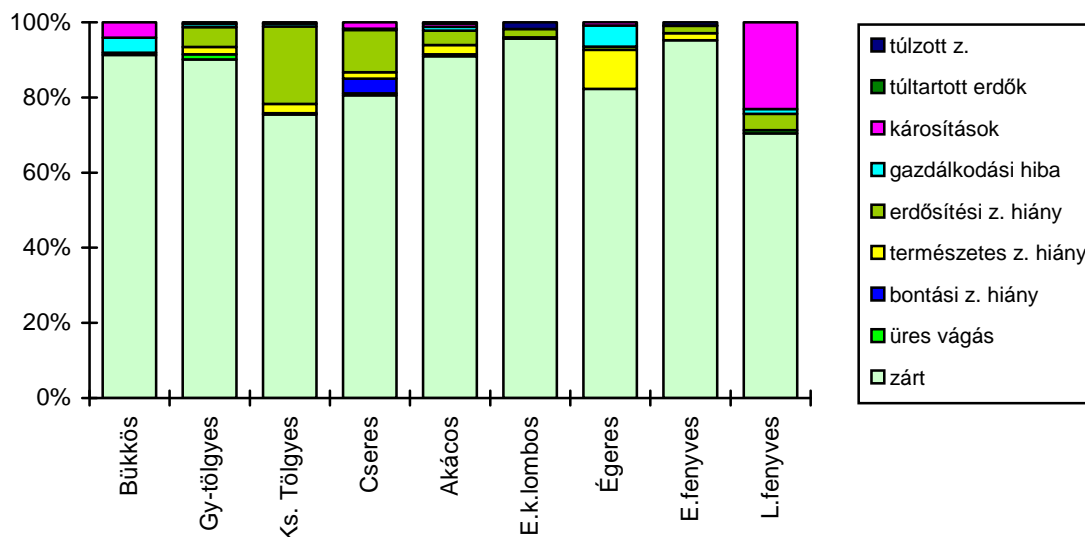

Azonnal látható, hogy gyenge fatermőképességű területek a Körzetben alig találhatók. Kitűnő a gyertyános- tölgyesek, jó a kocsányos tölgyesek, cseresek, egyéb kemény lombosok (zömmel vörös tölgyesek) és az égeresek által mutatott kép. A meglévő lucosok is jobb termőhelyeken tenyésznek. A legtöbb közepes fatermőképességű terület az akácoknál és az erdeifenyveseknél figyelhető meg, mivel ezek az állományok sokszor a gyengébb termőhelyeken találhatók.

Összességében a kép kedvező, noha természetesen itt is előfordulnak problémás részletek, pl. Alsóújlak 6H (erdeifenyő), Vasvár 4F (akác), 5G,K (erdeifenyő, éger), 17A (gyertyán).

Mindehhez azonban hozzá kell tennünk, hogy a fatermőképesség értékelése több bizonytalansággal terhelt. Negatív irányba módosíthatja pl. fiatal erdőknél egy jelentős károsítás, a gyengébb növekedésű alsó szintű gyertyán, ellenkező hatású pl. gyenge termőhelyen az első 20-30 évben még jól fejlődő erdeifenyvesek esete. Ezen túl a jó –közepes –gyenge kategóriákba történő besorolás is országos szempontok szerint történik. Így pl. erdeifenyőnél nincs is gyenge fatermőképességi csoport.

3.3.2.4. Záródás minősítése (2.3.7. tábla)

A záródás minősítése a területen 1998-ban 85% -ban volt megfelelő (zárt), jelenleg ez a mutató 88% -os, a hiányos záródások zöme (kb. 1 660 ha) pedig az erdősítések (kb. 800 ha) záródáshiányából adódik⁴. Az évi mintegy 130 ha-os véghasználati terület felújítási feladatainak ismeretében ez természetesnek mondható.

A statisztikából látható, hogy a felújítandó üres vágások területe mindössze **50,14** ha. A bontási záródáshiány nem értékelhető negatívan, az érintett terület **50,87** ha. A erdősítések záródáshiánya után a második legnagyobb területtel a természetes záródáshiány rendelkezik, ami **388,77** ha-nyi területet érint. Itt a kedvezőtlen termőhelyi adottságokból, terméketlen foltokból, természetes úton kigyérült állományokból adódóan záródáshiányos az erdő (pl. Vasvár 10F).

A károsításokból származó záródáshiánnyal érintett terület 1998 -ban kb. 115 ha volt, jelenleg közel **180** ha. Arányait tekintve legnagyobb mértékű a lucfenyvesek esetében, de pl. akácoknál, csereseknél sem elhanyagolható.

Gazdálkodási hibából (pl. túlgyérités) eredő záródáshiányt a terület 1,0 %-án kódoltunk, melyeknél azonban többször nem egyértelmű az ok. Szakmailag azonban oda kell figyelni ezekre a részletekre.

A túlzott záródású állományok, illetve a záródáshiánnyal bíró túltartott erdők nagyságrendje elenyésző.

⁴ A nem megfelelő záródások 48 %-a !

3.3.2.5. Vadeltartó-képesség, vadállomány

A Körzet területének nagyobbik fele a IV. Dél- Nyugat- Dunántúli Nagyvasas, északnyugati kisebb része a VI. Kisalföld- Alpokaljai vadgazdálkodási táj következő körzeteibe tartozik:

IV/1. Dél-Vasi-Zalai vadgazdálkodási körzet: A vadgazdálkodási körzet meghatározó vadja a gímszarvas, mely minősége miatt az ország vadgazdálkodásának is kiemelkedő értéke. A körzetben a zalai gímszarvas minőségének fenntartása a legfontosabb szakmai cél. A vadgazdálkodási körzetben igen nagy a vaddisznó állománya. A terület erdőszűrségéből és a nagyvad domináns szerepéből következően az apróvad vadászati és gazdálkodási szerepe kicsi.

VI/1. Vas-Soproni nagyvasas vadgazdálkodási körzet: A vadgazdálkodási körzetben főleg kifejezetten nagyvasas és nagyvasas átmeneti jellegű egységek keverednek. A körzeten belül a gímszarvas állománysűrűsége és terítéke is meglehetősen homogén képet mutat, de az állomány minősége gyenge. Az őz a tipikusan nagyvasas körzetekhez képest egyenletesebben fordul elő. A vaddisznó mindenütt előfordul és egyes területeken terítéke kiugróan magas. A dák elsősorban Vasban, a muflon néhány szórvány foltban fordul elő. Az apróvad szerepe néhány kisebb területtől eltekintve nem jelentős.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy a természetszerű erdőgazdálkodás nagyobb mérvű alkalmazását, annak sikerét csak az erdőfelújulás szempontjából elviselhető mértékű vadállomány mellett lehet biztosítani.

A Körzetben a vadvédelmi rendeltetésű erdők területe **48,10** ha, ezek a részletek a Sárvári Erdészeti Igazgatóság területén találhatók (Csehimindszent 2B,C,3A,D,E,F,G,H). A Körzetben vadaskert, illetve vadaspark kialakítására nem került sor.

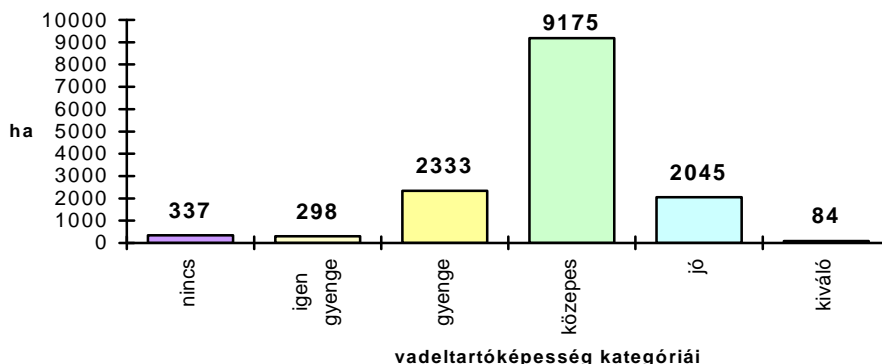
Az erdőtervezett vadföldek az alábbiak:

Községnév	Tag, részlet	Terület
Bögöte	7VF	2,07
Bögöte	10VF	0,88
Bögöte	16VF	1,50
Egervölgy	6VF	1,42
Kám	21VF	0,51
Kám	26VF	1,41
Mikosszéplak	11VF	0,16
Vasvár	7VF	2,12
Vasvár	15VF	4,70
Vasvár	150VF	1,38
Zsennye	4VF	0,72
Összesen		16,87

A vadeltartó képesség számítása:

A vadeltartó képességi kategóriák közti területmegoszlás az Erdészetnél az alábbi:

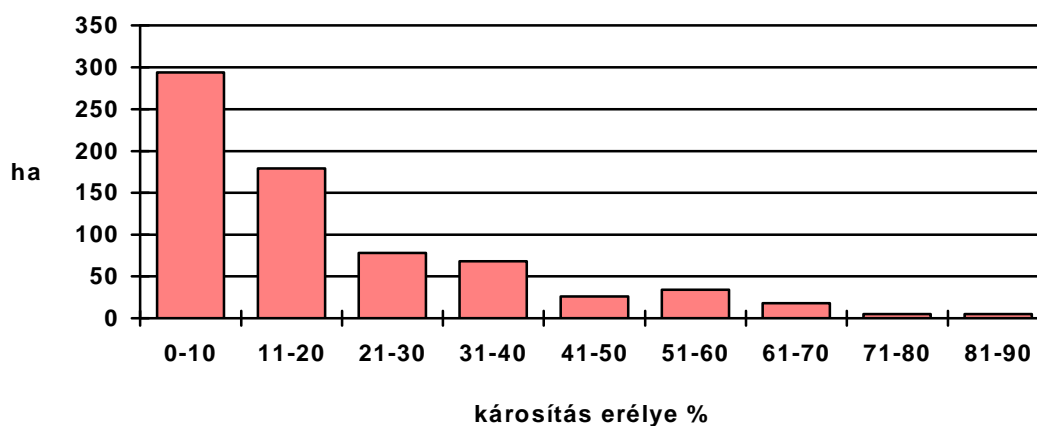
A kiváló kategóriára átszámított érték ~8 218 ha, ami a teljes terület 58 %-a, így 1 000 ha-on 18 szarvasegység lenne tartható, a teljes területen pedig 257 db.

A vadgazdálkodásban azonban a tulajdonhatárok alárendelt szerepet játszanak, ezért a vadeltartó képesség számításának elsősorban az újabb vadászati üzemtervek készítése során volt nagy jelentősége, a vadgazdálkodó egység területére, illetve a vadgazdálkodási körzetben.

Az alábbiakban az erdőgazdálkodókat leginkább korlátozó vadkárokkal foglalkozunk. (Hogy miért jelent ez korlátozást? Leginkább az erdősítések befejezésének hátráltatásával, a természetes felújítások akadályozásával okozott idő- és növedékvesztéssel. Persze a vadkárosítás közvetlen anyagi kihatása is jelentős.)

A bruttó károsított terület tíz évvel ezelőtt **674,4** ha volt, ez az érték a teljes erdőterület 5,0 %-át tette ki. 2008-ban **705,74** ha az érintett terület (a teljes erdőterület 5,2% -a), tehát lényeges emelkedés nem történt.

A vadkárosítások megoszlása erély szerint:

A diagramból látható, hogy közepes vadkárok is számottevő területen fordulnak elő, és van néhány súlyosan károsított terület is, ami többnyire LF hántáskárt jelent (pl.: Bögte 11F, Mikosszéplak 9E, Rum 3K, 6D, Vasvár 26F).

Az erdőtervi felvételek során a vadkárosítások részbeni csökkenését regisztráltuk, bár ebben nagy szerepe volt a csaknem 100 ha-os lucfenyő terület csökkenésének is. Ezek az erdők nagyrészt jelentősen vadhántottak voltak.

1998-hoz képest (131,3 ha) összességében a nettó károsodott terület alig emelkedett (133,00 ha).

A Körzet vadgazdálkodási, vadászati tevékenységének részletesebb értékelése a 3.5.2.1. fejezetben található meg.

3.3.2.6. Egészségi állapot (2.3.8. és 2.3.9. táblák)

Az állományok egészségi állapotának ismerete igen fontos az erdőállomány-gazdálkodás során. Az erdőket ért jellemző károsításokat és kórokozókat erdőrészletenként és fafajonként 10 %-os kárfokozatos pontossággal vettük fel. Ez az információ rövid névvel és az erélyre utaló kóddal az erdőrészlet lapokon is megjelenik.

A **tölgyeken** a lomb lerágásával károsít a tölgy földibolha (*Haltica quercetorum*), a kis téliaraszoló (*Operophtera brumata*), a tollascsapú araszoló (*Colotois pennaria*), a nagy téliaraszoló (*Erannis defoliaria*), a gyapjaslepke (*Lymantria dispar*), az aranyfarú pille (*Euproctis chrysorrhoea*), a gyűrűs lepke (*Malacosoma neustria*), a tölgy búcsújárólepke (*Thaumtopoea processionea*), a tölgyilonca (*Tortrix viridana*), valamint a májusi és erdei cserebogár (*Melolontha melolontha m. hippocastani*). Elsősorban erdősítésekben jelent problémát a tölgylisztharmat (*Microsphaera alphitoides*) gombafertőzése. Idős tölgyeken megtalálhatjuk a fakínt (*Loranthus europaeus*) a koronában.

A törzsön megjelenő gombák közül jellemző a mézszínű tölcsergomba (*Armillaria ssp.*), a lepketapló (*Trametes versicolor*), a fakó lemezes tapló (*Lenzites betulina*) és a májgomba (*Fistulina hepatica*).

Gyakori kártétel a csúcsszáradás, melyet az abiotikus károk közt szerepeltetünk. Fiatalosokban esetenként a fagy tesz kárt. Ugyanitt a vadragás is mindennapos.

A **cser** lombkárosítói közül kiemelt jelentőségű a gyapjaspille (*Lymantria dispar*), tömeges szaporodása esetén a hernyók tarrágást okoznak. Megemlítendő még az aranyfarú pille (*Euproctis chrysorrhoea*) és a gyűrűs lepke (*Malacosoma neustria*) is. Gyakran találkozhatunk a tölgy búcsújárólepke (*Thaumtopoea processionea*) hernyófészkeivel az idősebb cserfák törzsén, a hernyó szőre emberre veszélyes. Májustól- júliusig az erdőben való tartózkodásunk idején számítani kell az általa okozott bőrkiütésre.

A májusi és erdei cserebogár (*Melolontha melolontha m. hippocastani*), valamint a tölgy levélaknázó moly (*Tischeria complanella*) és a cserlevél gubacslégy (*Dryomyia circinans*) kártétele említendő még.

A legjelentősebb abiotikus kár a fagyléc, mely a jobb termőhelyeken erősebben jelentkezik.

Az **akác** lombkárosítói közül megemlítendő az akácaknázó hólyagosmoly (*Parectopa robinella*) kártétele. Elsősorban idős állományokban találkozhatunk a télen is zöld fagyöngy (*Viscum album*) megjelenésével a koronában. A hajtásokon jelentkező károsítók közül megemlítendő az akácpajzstetű (*Parthenolecanium corni*). Gombakárosítók közül a törzsön a vastagtapló megjelenésével találkozhatunk. A gyökfőn megjelenő gombák közül gyakori a kőristapló (*Perenniporia fraxinea*). Idős, túltartott akácosokban fordul elő kártétele, termőteste a gyökfőben található. Szintén az idős fák gyökfőjében jelentkezik a deres tapló (*Ganoderma applanatum*) károsítása.

A fiatal erdősitésekben vadhántási kártételekkel is találkozhatunk.

Az **erdei- és lucfenyő** esetében is sokféle károsítóval találkozhatunk. A Körzet területén egészségügyi szempontból legkritikusabb állapotban lévő fafaj a lucfenyő. Ezt a tényt terepi tapasztalataink is megerősítik. A szú (*Ips typographus*) okozta lucpusztulás nem újkeletű növénykórtani probléma. A huszadik században két jelentős károsítással járó szúgradáció pusztította a lucfenyő állományokat, az első a II. világháború után (1946-1948), a második pedig az 1990-es években. Sajnos az utóbbi évek időjárása újra generálta a kedvezőtlen folyamatokat.

A másik legjelentősebb károsító a gyökérrontó tapló (*Heterobasidion annosum*). A tapló szijácskorhasztó, kártétele következtében a korona kiritkul, a tűk megvörösödnek, majd lehullnak. A gomba gyökérérinkezéssel terjed, ennek következménye a foltos pusztulás.

A lombkoronában rágással pusztít a kendermagbogár (*Peritelus familiaris*), a

fenyőtűrágó ormányos (*Brachonyx pineti*), az apácalepke (*Lymantria monacha*), a fenyőpohók (*Dendrolimus pini*) és az erdeifenyő bagolylepke (*Panolis flammea*).

A hajtások és ágak letörését, elhalását okozza a sárga szövődarázs (*Acantholida hieroglyphica*), a fenyőrontó darázs (*Neodiprion sertifer*), valamint a fésűs fenyődarázs (*Diprion pini*).

Korai lombvesztést okozhat az erdeifenyő tűkarcgomba (*Lophodermium pinastri*). A hajtások torzulását idézi elő az erdeifenyő hajtásgörbítő gomba (*Melampsora pinitorqua*), kártétele hasonlít a fenyőiloncáéhoz (*Rhyacionia buoliana*), itt a hajtás közepén, nem az ágörvnél kezdődik a görbület.

A törzsön okoz kártételt a fehérfoltos fenyőbogár (*Pissodes notatus*), a nagy fenyőhánccszú (*Myelophilus piniperda*), a gyantafenyőlonca (*Dioryctria splendidella*), a hatfogú szú (*Ips sexdentatus*) és a kékes fenyődíszbogár (*Phaenops cyanea*). A fiatal csemeték gyökfőjét, kergét rágja meg a nagy fenyőormányos (*Hylobius abietis*). Gomba károsítók közül megemlítenéd még az erdeifenyő törzstapló (*Phellinus pini*) és a mézszínű tölcsérgomba (*Armillaria ssp*).

A vad, elsősorban a szarvas a fiatal fák kergének meghántásával okoz kárt.

Egy esetben a tűz is okozott károkat (Vasvár 28.tag).

Égereseink jellemző kártétele a bekorhadt sarjtuskó, míg a **fűzeseknél** erős csúcscsúszáradás jelentkezik.

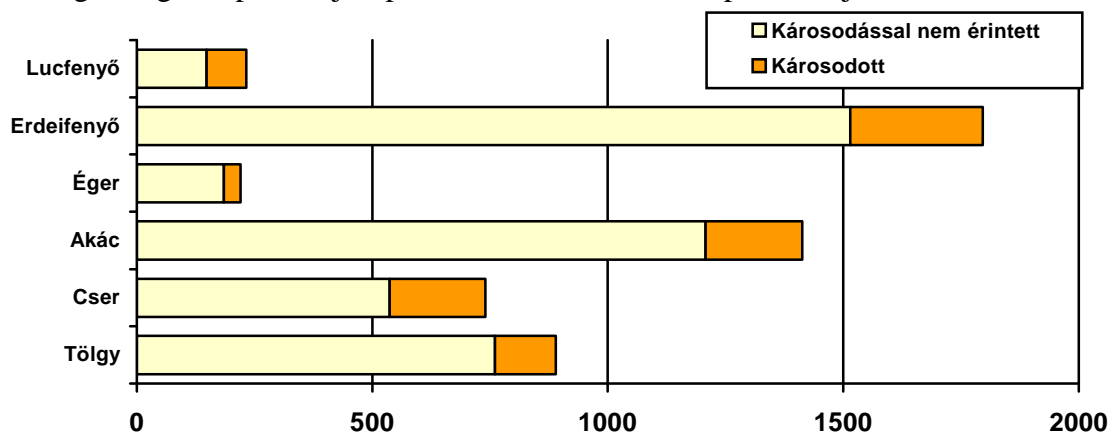
Valamilyen károsítást észleltünk **5 700** ha-on, melyből **2 920** ha-on abiotikus, míg **2 774** ha-on biotikus kártételek fordultak elő. Mindössze **6** ha-on rögzítettünk emberi eredetű kártételt (pl. kéregsebzés). Meg kell jegyezni, hogy fafajonként csak egy kár feljegyzésére van módunk.

Ez volt az érintett terület, a ténylegesen károsodott azonban már csak **1021** ha. Itt csökkenő sorrendben a következő károsítási csoportok jelentkeztek:

- csúcsszáradás
- törzstaplók, golyvák, rákos sebek
- vad által okozott kár
- fagyléc, fagyrepedés
- lomb- és hajtáskárosító rovarok, gombák, fagyöngy
- aszálykár
- bekorhadt tuskó

A többi kártétel nem jelentős nagyságrendű.

Az egészségi állapot fafajcsoportonként a következő képet mutatja⁵:

A *lucfenyő* állapota kritikus, pusztítja a vad, csúcsszárad, támadja a szú vagy egyszerűen csak kiszárad.

Az *erdeifenyő* esetében a nagy károsodott területen jellemzően lombkárosító rovarok, gombák kártétele jelentkezik, továbbá csúcsszáradás, törzskárok, aszálykár, vadkár lépett fel.

Az *éger*nél jellemző kártétel a bekorhadt tuskó (nem csak sarjeredet esetében).

Az *akác*ot vizsgálva a károsítások 78% -át a csúcsszáradás teszi ki, mely a túltartás következménye lehet.

A *cser*nél a károk 94 %-át a drámai nagyságrendű fagyléc teszi ki, ami a területen elkerülhetetlen.

A *tölgy*eknél legnagyobb arányú a csúcsszáradás előfordulása. Tudjuk azonban, hogy a fafajnál ez még nem jelenti az azonnali pusztulást. Jelentős a törzstaplók, golyvák, lombrágó

⁵ A grafikonon nem a redukált károsodott terület, hanem az érintett terület szerepel!

rovarok kártétele, melyekkel az erdő együtt él. Tömeges elszaporodást nem tapasztaltunk. A sok fiatal tölgyesben általában vadrágás fordul elő.

Erős fokozattal vettünk fel károsításokat pl.: Bögöte 11F (lucfenyő vadhántás), Mikosszéplak 2B, 9A (lucfenyő vadhántás), 10A (elegy akác pusztulása), Alsóújlak 5C (elegy lucfenyő vadhántás), Olaszfa 3C (elegy szelídgesztenye pusztulása).

Az állományok egészségi állapotának ismerete igen fontos az erdőállomány-gazdálkodás során. Az erdőket ért jellemző károsításokat és kórokozókat erdőrészletenként és fafajonként 10 %-os kárfokozati pontossággal vettük fel. Ez az információ rövid névvel és az erélyre utaló kóddal az erdőrészlet lapokon is megjelenik.

A Nagy Távolságra Ható Légszennyezésre vonatkozó 1979-es Genfi Konvenció keretében, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága által koordinált nemzetközi együttműködési program útmutatója alapján, Európa 35 országában évente felméri az erdők egészségi állapotát. Ebben a 16x16 km-es európai (level I.) alaphálózatban 6 200 pont található, ebből Magyarországon 78 db.

Hazánkban a 16x16 km-es hálózat pontjait is magába foglaló 4x4 km-es Erdővédelmi Hálózat állandósított mintapontjain 1988 óta történik egészségügyi állapot-felmérés. A kezdeti 1027 mintapont bővülésével – elsősorban az erdőterület növekedésének következtében – 2006-ban már összesen 1220 ponton 28 386 mintafáról történt adatgyűjtés.

A körzetben lévő EVH mintapontok

(Az erdészeti területen lévők is)

EVH pont száma	Térképszelvény	Helység	Tag	Részlet
567	52-341	Hosszúpereszteg	51	D
568	52-332	Szemenye	12	A
569	52-331	Zsenye	12	B
574	52-333	Alsóújlak	10	J
575	52-334	Alsóújlak	2	E
576	52-343	Hosszúpereszteg	1	B
599	42-122	Bögöte	12	L
600	42-111	Oszkó	2	D
601	41-222	Vasvár	136	A
622	42-132	Nagytilaj	11	G
1036	52-342	Hosszúpereszteg	40	E

3.3.3. A természetvédelem helyzete a körzetben

A Vasvári körzet területét egy, a mindösszesen **6257** hektáron tervezett **Csörnöc-menti Tájvédelmi Körzet** érinti (természetes határai északról a Strém- patak, a Pinka, majd a Rába folyó, délről a Vasi- Hegyhát erdőtömbjének szegélye lenne), melynek területén értékes természeti kincsek őrződtek meg. A TK természetvédelmi kezelői feladatát az Őrségi NPI látja majd el.

Az árterek keményfás ligeterdeiben és gyertyános- tölgyeseiben rendkívül gazdag, kora tavaszi hagymás vegetáció él.

A bokorfüzesek, puhafás ligetek és patakmenti égerligetek még sok helyütt kísérik a Rábát és a Csörnöcöt. Alsóújlaknál a Csörnöc árterén sűrű kockásliliom borítással találkozhatunk.

Halogy és Nádasd között az Almásdi- erdő (nem a Vasvári körzet része) szubmontán flóraelemekben gazdag fenyő- és büккеlegyese díszlik. A nádasd- hegyaljai akácokban sűrű kisvirágú hunyor (*Helleborus dumortui*) állomány jelenti a terület értékét.

A Vasi- Hegyhát térségében tőzegmohás átmeneti lápok, gyertyán elegyes- bükkösöket, tölgy és bükk elegyes- erdőfenyveseket találunk. A Hegyhát hűvös, nyirkos erdőinek jellegzetes növényei a farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), a farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulpina*), a pézsmaboglár (*Adoxa moschatellina*) és a gyapjas boglárka (*Ranunculus lanuginosus*). A rossz vízelvezetésű, kisavanyodott, pszeudoglejes barna erdőtalajon számos kisebb- nagyobb tőzegmohás láp alakult ki. Petőmihályfa belterületén a Bertók- tóból és a Kőcse- tóból hazánkban új tőzegmoha faj is előkerült. Az ismert tőzegmoha lelőhelyek száma húsz felett van, s 14 tőzegmoha faj (*Sphagnum* spp.) ismert a területről. A vidék legnagyobb tőzegmohás tava a petőmihályfai Templom- tó.

A Vasi- Hegyhát lombergyes fenyveseiben költenek a Nyugat- Dunántúl legjellegzetesebb madárfajai, a fenyvescinege (*Parus ater*) és a sárgafejű királyka (*Regulus regulus*). Előfordul a fekete harkály (*Dryocopus martius*) és a szürke küllő (*Picus canus*) is. Az emlősök közül említést érdemel a ritkán előforduló bajszos denevér (*Myotis mystacinus*).

Az védett erdőterület **2609** ha, ebből **1064** ha erdészeti kezelésű, Csákánydoroszlót (nem a körzet része) kivéve a Vasvári Erdészeti Igazgatóságot érinti.

Országos jelentőségű természetvédelmi terület a **Jeli Arborétum**. Az arborétumot a felvidéki Malonyáról a Vas megyei Tanára költözött *Ambrózy- Migazzi István* telepítette az első világháborút követően. Az Európa- szerte hírnevet szerzett szakember, a terület adottságait messzemenően figyelembe véve, elsősorban havasszépékkal (*Rhododendron* spp.) telepítette alá a ligetes nyíres- borókást, s tömegével ültette a Kárpátokból, Alpokból gyűjtött hagymásokat. A hosszú magára hagyatottság miatt a kert egykori képe átalakult, de még így is minden négyzetméterén őrzi megálmodójának keze nyomát. Napjainkban megynék legszelbben karbantartott, leglátványosabb gyűjteménye.

Az arborétum történetének részletesebb ismertetése a 3.3.1. fejezetben található.

Helyi jelentőségű védett terület az Erdészet kezelésében lévő területen nincs, noha számos védelemre érdemes területet lehetne megemlíteni, így a teljesség igénye nélkül pl. Vasvár- Szentkút, Vasvár- magyar tölgyes (26C), Rum- tőzikés, hóvirágos tölgyes (3.tag).

A Körzet nem erdészeti területein található helyi védettségű objektumokat az alábbiakban soroljuk fel:

Oszkói cserek és kút :

Az oszkói szőlőhegyen található fák jellegzetes tájképi elemei a területnek (lásd kép).

Zsenyei kastélypark :

A község nevét XIV. századi földesurairól, a *Sennyei* családról kapta. Ők kezdték el a kastély építtetését is, majd 1829-től a *Bezerédj* család folytatta az épület bővítését. Az utolsó alakításokat *Bezerédj Antal* végezte romantikus stílusban. A 17,7 hektáros park igazi értékei az egykori Rába- ártér kocsányos tölgy- kőris- szil ligeterdő maradványai. Ezen a területen kezdte a park kialakítását *Sennyei Ferenc*. A telepítés utolsó hírmondói a 200 év körüli kislevelű hársfák (*Tilia cordata*). A méretes vérbükkök (*Fagus silvatica f. atropunicea*), ezüsthársak (*Tilia tomentosa*), ámbrafa (*Liquidambar styraciflua*), nemes jegenyefenyő (*Abies procera*) mellett itt látható az ország legvastagabb törzsű vasmája (*Gymnocladus dioica*). A park lágyszárú, geofiton növényzete is igen gazdag. Számos ritka, védett növény megtalálható, így a telepített Teleki- virág (*Telekia speciosa*), a téltemető (*Eranthis hyemalis*) és a nyári tűzike (*Leucojum aestivum*).

Zsenyei tölgyfa :

Zsenye község határában, a Rába egyik kiszáradt holtága közelében áll az ország legnagyobb és legidősebbnek tartott élő fája, az úgynevezett „Ezeréves tölgy”. A hatalmas kocsányos tölgy (*Quercus robur*) törzskerülete több mint 10 m. Sajnos a fa nagyobbik törzsrésze lehasadva kidőlt, a maradék ág azonban 2007-ben még kilombosodott.

A területen számos „*ex lege*” védett láp és forrás található, az alább közölt erdőművelési ágú helyrajzi szám listában szereplő területeknél lényegesen több:

Település	Hrsz	Terület	Település	Hrsz	Terület
Andrásfa	02/10	1,4986		0164/	5,6991
	03/13	12,1336		0170/5	5,1690
	044/3	1,3351	Pácsony	029/16	0,6577
Bérbaltavár	0337/10	0,8200	Petőmihályfa	020/2	0,4431
	0366/2	8,3510		020/3	0,8619
	0367/3	8,9819		020/5	3,8173
Gersekarát	053/33	3,5213		020/9	50,0812
	059/1	6,5124		036/2	16,6027
	063/1	0,6129		040/2	76,8075
	063/2	2,0861		041/2	38,5106
	066/3	3,0232	Sárfimizdó	04/2	25,5459
	066/5	4,1404		08/8	5,2084
	0125/4	1,8669		041/4b	0,5058
	0130/3	4,9593		041/9	3,9208
Győrvár	044/5	0,7988	Telekes	020/16	9,4857
	044/7	1,6768	Vasvár	066/25	6,1649
Hegyhátszentpéter	08/3	0,4681		0212/11	0,5008
	020/2	1,0009		0229/1	128,7612
	022/4	1,5699		0317/	8,8082
Hosszúpereszteg	0359/3	10,4110		0391/6	0,8874
Mikosszéplak	0117/2	0,8985		0456/4f	4,9683
	0135/21	0,5809		02031/b	0,3244

A tervezésnél a természetvédelmi hatósággal egyeztetve a fenti listában szereplő nagyobb területű helyrajzi számok esetében csak a tényleges lápok, forrásokat terveztük védettként. A listában nem szereplő hasonló területeket viszont bevettük a védettek közé.

A **Natura 2000 területek** kimutatását a 3.1.2.2. fejezetben találjuk meg. Az összes terület **1643,99** ha (erdőterület 1524,52 ha, egyéb részlet 119,47 ha), melyből **1503,26** ha nem védett erdő. Utóbbinak jelentős hányada a tervezett Csörnőc- menti TK- be esik. Az erdőtervezés a kijelölés szempontjait figyelembe véve történt.

3.3.4. Közjóléti, turisztikai értékelés

A Körzet turisztikailag jól feltártnak mondható, a jelzett turistautakat az eddig kiadott turistatérképeken (pl. TOPO turistatérképek) is megtalálhatjuk.

A vidék országszerte ismert nevezetessége az erdészeti kezelésben lévő **Jeli Arborétum**. Történetének leírását a 3.3.1. fejezetben találhatjuk meg. A terület Kám község határában található, s a 8.sz. főútról közelíthető meg. 1997-ben az erdőtervezés során PK jelű egyéb részletként terveztük a területet a Kám 1-4. tagokban. Összes területük **118** ha.

Az arborétum jól elkülönülő részei:

- Park (fenyő-, nyír-, csarab- és havasszépe gyűjtemény)
- Alátélelt erdőfenyves
- Tájövezetek (A „Sziklás- hegység”-ben az „Óriások erdeje”. Ősbükkös a Hétforrás szurdokában.)
- Kísérleti parcellák (benne út a hamisciprusok között)

A *parki rész* a főbejáratától a nyiladékig terjed. A bejárat környéke többnyire a fenyőfélék gyűjteménye. Innen északnyugatra távolodva ritkul a fenyő és sűrűsödik a nyír. Ez inkább a nyírfajták gyűjteménye. Az Ambrózy-szobor környéke a kert legrégebbi része, az eredeti és később kibővített rhododendron- (havasszépe) gyűjtemény. Az egyes gyűjtemények egymásba áthatnak.

A fenyőgyűjtemény mindjárt a kapun belépve kezdődik. Jobbra az atlaszcédrusok fogadnak bennünket. A bejáratától balra a kínai szűrősfenyő az egyik fő látnivaló. Mögötte találjuk a japánok legszebb fasorát alkotó japánciprust. A mese szerint azt a bizonyos fasort egy szegény ember ültette a Nikko hegyére vezető úton, ahol szeretett császárárt temetni vitték, mert nem tellett neki lámpásra, amivel a többiek a hálójukat kifejezték.

A fő sétaúton előremenve megtaláljuk a közönséges borókát s a nemes jegenyefenyőt. Itt nyitja sárga virágait a japán havasszépe a seprőzanót társaságában. Utóbbi növény itt az eredeti csarabos- borókás- nyíres fenyér növénytársulás hangulatát idézi. Balról a földön kúszó borókák öt fajtáját különböztethetjük meg.

Tovább folytatva a barangolást az atlaszcédrusok mögött lévő többnyire fenyőgyűjteményes részben érdemes néhány kanyart tenni a park útjain. Megtalálhatjuk az aranyló ágvégeket hajtó oregoni hamisciprust („*Stewartii*”), a tulipánfát, kolorádófenyőt, simafenyőt, himalájai selyemfenyőt, nyugati sárgafenyőt. A keleti luc parányi tűivel tűnik fel. Találunk még néhányat a malonyai tujából, gömb alakú hamisciprusból is.

A szobor környékén sűrűsödnek a cserjék, az illatos sárga havasszépe, a babérmeggy, a babérhangák. A kertalapító Ambrózy-Migazzy István 3 m magas, vadkörtefába faragott portréja Kovács László szobrászművész alkotása, 1970 körül állították fel. A szobor mögött jobbról kifelé hajló vékony fácska a Migazzi-tölgy, mely a molyhos tölgy és a magyallevelű tölgy hibridje. Nem örökzöld, csak télizöld tölgy.

Az arborétum fő látványosságai a rhododendronok, melyek a hangafélék (*Ericaceae*) családjába tartoznak. Magashegységekből, a hűvösebb régiókból származnak, így pl. Észak-Amerika atlantikus területeiről, Nyugat- Kínából, a Himalájából, Japánból, a Kaukázusból. Elnevezésük ezért a havasi származásra utaló havasszépe, hangarózsa vagy babérrózsa. Mivel azonban a rózsákkal nem állnak rokonságban, a havasszépe elnevezésnél maradunk. A

Rhododendron nemzetség több mint 800 fajt számlál, és ezeknek mintegy 8000 taxonja⁶ ismeretes.

A rhododendron gyűjteményes részből kifelé haladva átjutunk a nyírgyűjteménybe. Itt a világ minden tájának nyír taxonja képviselve van. A nyírgyűjteményt a kanadai hemlokfenyők szép sora zárja le.

Alátelepített erdeifenyves és a tájövezetek.

Az erdeifenyves nagyjából a parki rész és a tájövezetek közötti területet tölti ki és a köztük lévő átmenet biztosítására szolgál. Sétautakkal sűrűn átszőtt terület. Az utak mentén az erdő alját havasszépékkal és más cserjékkel ültették be az erdészek.

Az erdeifenyves északnyugati részében kapott helyet a „Kaukázus” tájövezet. Itt élnek a Bornmüller jegenyefenyő, a keleti luc, a kaukázusi jegenyefenyő egyedei.

A fő sétauton haladva az erdeifenyő állomány idősebb részén túl a „Balkán” övezetét érjük el. Megtaláljuk a balkáni cirbolyát, szerb lucot, görög jegenyefenyőt, szitkalucot.

Innen három irányba is indulhatunk. Északi irányban bemehetünk a Kaponyás- patak völgyébe, ahol mindjárt a „Balkán” mellett „Kis- Ázsia” kezdődik, tiszafával, kaukázusi jegenyefenyővel, kisázsiai jegenyefenyővel. Továbbmenve az út két oldalán „Kína”, keletebbre pedig a „Himalája” tájöve jelentkezik. A „Kína” foltban a kínai mamutfenyő lombhullató fái a legérdekesebbek. A már kihaltnak vélt növényt 1947-ben találták meg újra Kínában, és magjait szétküldték a világ minden tájára. Kitűnő alkalmazkodóképességével, gyors növekedésével az egyik legsikeresebb növény lett kertjeinkben. Megtaláljuk a kínai szúrósfenyőt és a kéktobozú jegenyefenyőt is. A „Himalája” övezetben látható himalájai cédrus és himalájai selyemfenyő is.

A tónál kezdődik „Japán” övezete. Legelőször a legyezős törpebambuszt láthatjuk meg, mellette botnád meredezik. Az úton átmenve megtaláljuk a japán táj jellegzetes növényeit: a japánciprust, a kistermetű hinoki álciprust, a pálmalevelű juhart, a japán liliomfát, a japán hársat.

A tótól továbbmenve északra a Kaponyás- patak mentén, lápi növénytársulást találunk. A kis átjáró hidacskák lehetőséget nyújtanak a tőzegmoha megfigyelésére. Köztük él a rovarfogó kereklevelű harmatfű. Innen a patak völgyön végig díszlenek a páfrányok, legdúsabban a saspáfrány.

Innen már a „Mississippi-völgy” -be érünk, innen azonban meredeken felkapaszkodva a Hétforrást körülvevő magaslatra, már a „Sziklás- hegység” erdején megyünk keresztül. Sorra

⁶ Fajta, változat.

találjuk itt az óriás jegenyefenyőt, az ezüstfenyőt, a szitkafenyőt, a vöröstobozú jegenyefenyőt, a kolorádói jegenyefenyőt és a nyugati ostorfát.

A Hétforrás szurdokában az ősbükkös erdőtársulás ismét más hangulatot áraszt és igazi felüdülést nyújt a fárasztó séta után. Egy nagy odvas bükk tövéből indul fel a lépcső a gerincre, ahol az „Óriások erdeje” fogad bennünket lenyűgöző hangulatával. A hegyi mamutfenyő helyenként 40-60 cm-es átmérőt is elérő törzsei magasan felkopaszodtak, puha barna kérgük csíkokban foszlik. Az elszórtan elegyített óriástujával sűrűn záródó sötét erdőt alkotnak.

A gerincen északra haladva az óriások közt hamarosan egy fakilátóhoz jutunk. A kilátó mellett tengerparti mamutfenyőket találhatunk. A kilátóból beláthatjuk a Kaponyás- patak völgyében kialakított „Mississippi- völgy”-et és a patak keleti partján az „Appalache-hegység” tájövezetét. A völgyben található legérdekesebb fajok a mocsárciprus, a tulipánfa, a mocsártölgy, a sárgászöld virágú lilium és a mocsári lepényfa. A hegyvidéki övezetben pedig a kanadai hemlokfenyő, a simafenyő, a vöröstölgy, a fehérnyír, a kanadai hosszútűs fenyő, valamint a fehértölgy.

A Hétforrástól visszafelé haladva a fő sétaútra térve a „Sziklás- hegység” tájövezet egy másik metszetét láthatjuk, benne a zöld duglászfenyő, a Jeffrey-fenyő, a kolumbiai simafenyő, a szitkaluc, a sziklás- hegységi jegenyefenyő, a kékeszöld lombú nemes jegenyefenyő és a kékes ezüstfenyő egyedeivel.

Utunk később egy elegyetlen oregoni hamisciprus állományon keresztül vezet a kísérleti parcellák felé.

A hamisciprusok után a következő kísérleti parcellában a kanadai hemlokfenyő és a vöröstölgy elegyes állományát találjuk. Később balról a görög jegenyefenyő és a kaukázusi jegenyefenyő elegyes erdeje kíséri bennünket, míg jobb kéz felől egy balkáni cirbolyafenyő elegyes erdő.

Az Arborétumban az eltelt időszakban állami támogatásokkal jelentős fejlesztések történtek (Ambrózy-Migazzi István Emlékház, játszótérek, utak...).

Jelentős búcsújáráshely Vasváron a „**Szentkút**”, amely a 2. és 3. erdőtag közt található. A terület erdészeti szempontból is érdekes, mivel a Hegyhát letörésénél található, meredek északi kitettséggű lejtőn, igen mély rozsdabarna erdőtalajon, sok helyütt szivárgó vízhatás alatt. A hegylábánál az 1. tagban forrásos, vízállásos, állandó vízhatású területet találunk (ex lege védett). Az erdők parkerdő elsődleges rendeltetésűek, 4 erdőrészből állnak, és ezen túl két kisebb vízállásos folt is található a 17,75 ha-os területen. Az alsó égeres rész 59-70 év közötti, míg az oldal tölgyesei, bükkösei vegyeskorúak, 0-140 éves korig. A fafajösszetételt tekintve kb. fele- fele arányban találjuk itt meg a bükköt és a kocsányos tölgyet, elegyben a kocsánytalan tölgy, gyertyán, kislevelű hárs, hegyi és korai juhar fordul elő. Találhatunk még csert, madárcseresznyét, mezei juhart, mezei és vénic-szilt, közönséges diót, zselnicemeggyet, magyar kőris, fehér fűz, erdeifenyőt, vörösfenyőt.

A terület különleges erdészeti kezelést igényel, a lejtésviszonyok miatt már önmagában is, azonban a kápolnára dőlő óriási törzsek kitermelése rendkívül drága. Az állomány már kissé előregedett képet mutat, foltokban természetesen újul, több helyen a hegyi juhar az újulat fő fafaja. Az 1997-es tervezés során a terület FFB előírást kapott, melyet jelen tervezés során szálalássá változtattunk.

Fontos üdülő- és horgászcentrum a **Szajki- tavak** vidéke. A Vasvártól keletre elterülő mintegy 3500 hektárnyi erdőben széles, horpadásszerű völgy húzódik. Ebben kanyarog a Csörgető-patak, amely táplálja a 11 tóból álló, egymással láncszerűen összefüggő tórendszert.

A tavak nagy része haltenyésztésre szolgál, összterületük meghaladja a 35 hektárt. Együttes hosszuk mintegy 5 km, az átlagos vízmélység 1,2-3 m. A fölös víz a Zalavég község határában lévő tóból folyik el a Batyk községnél ömlik a Zalába. A tavakban zömmel pontyot és amurt tenyésztnek. Az 5-ös jelzésű tó teljes egészében a horgászat szerelmeseinek rendelkezésére áll. A 6-os tó pedig a strandolásra, fürdőzésre vágyók igényeit elégíti ki.

A tavak környezetében található erdők erdészeti kezelésben vannak, melyek Hosszúperesztég és Mikosszéplak községek határaiban találhatók.

A parkerdő elsődleges rendeltetésű erdőterület az alábbi erdőrészekből tevődik össze:

Község	Tag	Részl.	Terület	Üzem mód	Fahaszn	Sürg	Fahaszn	Sürg
Hosszúperesztég	6	B	3,88	átalakító	TI	1(2)	ET	1(2)
	13	A	3,57	átalakító	ET	2		
	13	B	4,31	átalakító	SZV	2		
	17	A	1,75	átalakító	ET	2		
	17	B	3,01	átalakító	EÜ	1		
	17	C	7,39	átalakító	SZV	2		
	17	D	2,15	átalakító	TI	1	TKGY	3
	17	E	9,03	átalakító	SZV	2		
	17	F	15,74	átalakító	SZV	2		
	18	A	1,78	átalakító	TKGY	2		
	18	B	1,72	átalakító	TKGY	2		
	18	C	5,75	átalakító	TI	2	NFGY	2
Mikosszéplak	3	D	3,40	átalakító	TKGY	2(1)		
Összesen:			63,48					

A területek átalakító üzem módba sorolásával elsősorban a közjóléti funkciók folyamatos magas szintű ellátását tűztük ki célul. Ezen túl az erdőkben jelentős méretes tölgy fakészlet mutatkozik, melynek zöme így kitermelhető.

A szajkihoz hasonló duzzasztott tó található még Gersekarát község határában is.

Mikosszéplakon, a **Mikosd- kastély** környékén három erdőrészlet 14,11 ha-on kapott parkerdő rendeltetést, szálalás előírással. A 140 évvel ezelőtt épült kastély még mostani, lepusztult állapotában is lenyűgöző, a Mikos család historizáló- romantikus stílusban megépített főúri lakhelye az elmúlt másfél évszázadban keveset veszített szépségéből. Jelenleg azonban nem tudni kinek a tulajdonában van az építmény. Emiatt ez a szakmai döntés elsősorban a jövőnek szól. Bízunk a kastély újraeledésében, éppen ezért ezeket a szép, parkszerű erdőrészleteket ily módon kívánjuk megóvni.

Vasvár környékének egyik legfontosabb régészeti emléke az ún. „**Római- sánc**”. A nyugatról védő hosszanti védmű (az árok nyugat felől van) teljes hossza 8 km. Töltése és árka a különböző mértékű lepusztultságot, illetve feltöltődést leszámítva még ma is kiváló állapotban, szinte érintetlenül áll.

Szintkülönbségük még most is több méter. A sánc teljes hosszában csupán egy helyen volt természetes átjáró, az ún. „**Vaskapunál**”. A többi átvágás újkorinak és csak részlegesnek mutatkozott. Az említett Vaskapunál, amely a sánc északi kezdetétől 3 km-re délre található, a védvonalat egy hosszú egyenes vonalú földút keresztezi, amely a térképen a *„Római katonák útja”* feliratot viseli.

Az Erdészet által szépen felújított látványosságra alapozva a 26 A, B és C erdőrészletben egy intenzíven feltárt parkerdőt hoztak létre. Különlegessége a területnek a magyar tölgy előfordulása is. Mindhárom erdőrészletet szálalóvágással kezelik, melynek során többszöri finom belenyúlással, kisebb lécek kialakításával kell az erdőt fokozatosan megújítani.

Érdemes néhány percet szánni a következő látnivalókra is:

Petőmihályfa szőlőhegyén a Szent Bertalan kápolna és a Barkócza-hegyi védett boronafalas- zsúpfedeleles pinceprésházak. Utóbbihoz hasonlókat Oszkón is láthatunk. Nem szabad kihagyni a hegyhátszentpéteri tájházat, a Győrváron álló kuruckori győrvári csata emlékművét vagy a hegyhátszentpéteri „Boda Král” feliratú forrást és királyfigurát sem. Püspökmolnári előtt a szabályozatlan Rába nyújt megkapó látványt; aki teheti, csónakból nézze meg!

E fejezetben említendő meg a Vasvár 28E erdőrészletben található autóspihenő. Állapota megfelelő, az átutazók rendszeresen használják az objektumot.

3.3.5. Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek

Az Körzet területén az alábbi **fő közlekedési utak** haladnak át:

74. sz. főút	Vasvár- Győrvár
8. sz. főút	Hosszúpereszteg- Vasvár
87. sz. főút	Rum- Kám

A szállításra felhasználhatók ezen túl a fenti főutakat összekötő és egyéb mellékutak is.

A területen az alábbi **vasútvonal** halad át: Szombathely-Nagykanizsa

A belső, sok esetben az Erdészeti által kezelt, **feltérési hálózatról** az alábbi fő információkat közöljük:

A Körzet területén **112,86** ha-nyi területen terveztünk ÚT és RA jelű részleteket. Átlag 8 m-es szélességgel számolva ez **141** km-nyi hálózatot jelent, mely **10** fm/ha-os feltértságnak felel meg. Az erdészeti utak jelentős része időjárás- független, kavicsozott, jól járható út. A többi erdészeti és egyéb kezelésű feltérőpálya csapadékos időben esetenként nehezebben járható.

Nyiladékok (NY) **159,48** ha-on terveztünk, ez 6 m-es szélességgel számolva **266** km-nyi hálózatot jelent, mindezek alapján a feltértségi mutató **19** fm/ha. Nem számoltuk ide a keskeny, külön nem ábrázolt nyiladékokat. A hálózat állapota a száraz talajú területeken elfogadható, a pangóvízes részekben azonban gyakran vizek, járhatatlanok a nyiladékok.

Az utakat és nyiladékokat együttesen számolva **29** fm/ha feltértségi mutató adódik.

Az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló területek a nyiladékokon és rakodókon túl az alábbi megoszlásban fordulnak elő:

Csemetekert **8,41**ha- on található a Rum 5CS és a Vasvár 15CS részletekben.

Bot, vessző és karácsonyfa termelését szolgáló terület már nincs a Körzetben.

Az erdei tisztások (54,62 ha), cserjések (122,26 ha) és terméketlen területek (20,50 ha) összterülete **197,38** ha, ami az erdőterület 1,4 %-a, talán túlságosan is alacsony érték.

Vadföld szintén kevés található (16,87 ha) található a Körzetben (listát lásd a 3.3.2.5. fejezetben).

Erdei vízfolyás és erdei tó **18,12** ha-on található, ezek zöme ex lege védett lápos terület pl. Alsóújlak, Petőmihályfa, Rum és Vasvár települések határában.

Parkot **127,57** ha-on terveztünk, melynek zömét a Jeli Arborétum öleli fel (lásd előző fejezet).

Az erdészeti létesítményhez tartozó területek közül **2,00** ha bánya tervezésére került sor a Körzetben. Az egyéb erdészeti létesítményekhez tartozó terület mindössze **1,04** ha. Vízelvezetést szolgáló nagyobb árok és csatorna **1,61** ha-on került kialakításra. Kisebb árokból álló hálózat található a Vasvári- fennsíkon.

Nézzük meg az épületek listáját:

Község	Tag, részlet	Terület	Megjegyzés
Hosszúpereszteg	17ÉP	0,75	Szajki pihenőházak
	18ÉP	0,24	Szajki vadászház
	20ÉP	0,76	Bakterház (Szajki erdészet erdészháza)
Rum	5ÉP	0,42	Dénes majori erdészház
Vasvár	7ÉP	0,46	Rumi Pista erdész háza
	12ÉP	0,20	Mihályfai vadászház
Csipkerek	109 ÉP	0,50	Erdészház (Sárvári Erd. Ig.)
Összesen:		3,33	

3.5. Átfogó tervezés

(A körzet teljes területére vonatkozóan)

Az átfogó tervezés, a körzet teljes területére vonatkozó műveletek és hozamok tervszámainak kialakítása, az erdőrészlet szintű tervezés alapján történt.

3.5.1. Hosszú távú tervezés a körzet teljes területére

3.5.1.1. Távlati erdőkép, erdőprognózis (2.4.1.A-C. táblák)

Jelen tervezéskor minimális rendeltetés- változtatások történtek, melyek zöme a parkerdők területének bővülése Hosszúpereszteg- Szajkon és Mikosszéplakon. Továbbra is várható a Csörnóc- menti TK létrehozása, mely számos magánerdőn kívül mintegy 1 000 ha körüli erdészeti területet érintene. Más lényeges, előre látható változásról nincs tudomásunk.

A magyarországi erdőkben a csapadékcsökkenés, az aszály és a szélsőséges időjárási jelenségek egyértelműen nyomon követhetők. Ezek jelzik a valószínűsíthető felmelegedés és kiszáradás jövőbeni hatásait, s kapaszkodót nyújtanak a felkészüléshez, az alkalmazkodáshoz, a további erdőkárok mérsékléséhez. Így például csökkent a talajvízszint, eltűntek a felszíni kisvizek; a szárazság miatt a vadak az új erdősítések fiatal rügyeit, hajtásait rágják; megnöttek a töréskárok a szél, ónos eső, vizes hó miatt; megszorodtak az erdőtüzek; a hirtelen lezúduló csapadék eróziós károkat okozott; a lelassult talajélet miatt pusztultak a kevésbé szárazságtűrő fajok; egyes erdei kártevők elszaporodtak (sodrómolyok, fenyőszúk, makkormányosok, stb).

A felkészülés egyik kulcsa a meglévő erdőállomány megőrzése, ami a természetközeli erdőművelési beavatkozások széles körű elterjesztésével, s így az erdei mikroklíma fenntartásával oldható meg. További válaszlehetőségek: a csemeték mikorrhiza gombafajokkal való bevonása; az elegyesség további növelése, a hazánkban fellelhető rokonfajok felkarolása (pl. hamvas tölgy, erdélyi kocsánytalan tölgy, olasz tölgy, magyar tölgy); a talajvizek védelme, a káros emberi beavatkozások megszüntetése; stb.

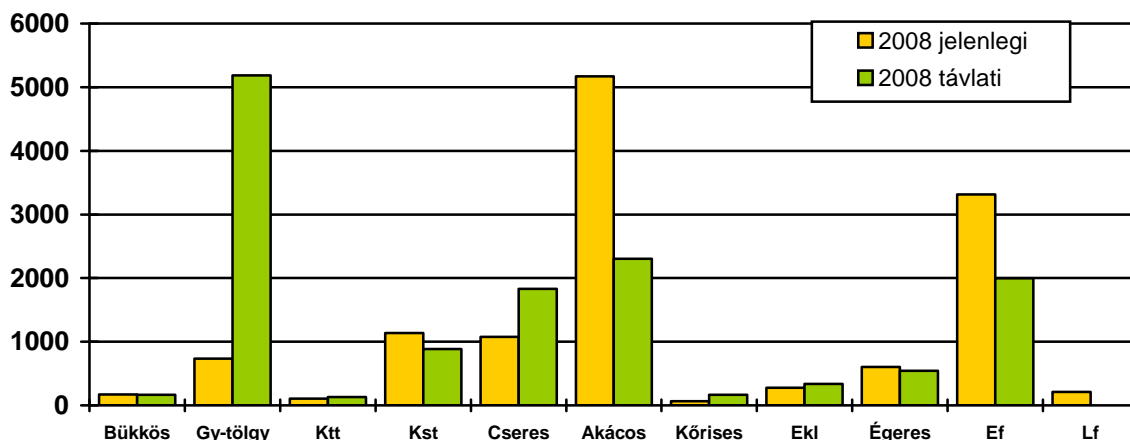
Az Erdészeti területén, továbbá a hosszúperesztegi magánerdőben kialakított átalakító üzemmódú erdőtömbök és a részben ezeken belül megtalálható több mint 88 ha száraló üzemmódú erdő egyfajta válasz erre a kihívásra is.

Ezen túl az előzetes jegyzőkönyv szerint az erdőfelújítások fajmegválasztásánál figyelembe vettük az esetleges klímaváltozások várható hatásait is. Ez elsősorban a cser fajokcseréjének nem minden áron való előírásában nyilvánult meg. A végeredményét tekintve ez a **239** ha cseres véghasználati előírással szemben **284** ha cseres felújítást jelent. Elcseresítésről tehát nem beszélhetünk.

A jövőbeni fejlemények miatt a kérdés kezelése kellően bizonytalan, lehet, hogy a cseresek tekintetében túl óvatosak voltunk.

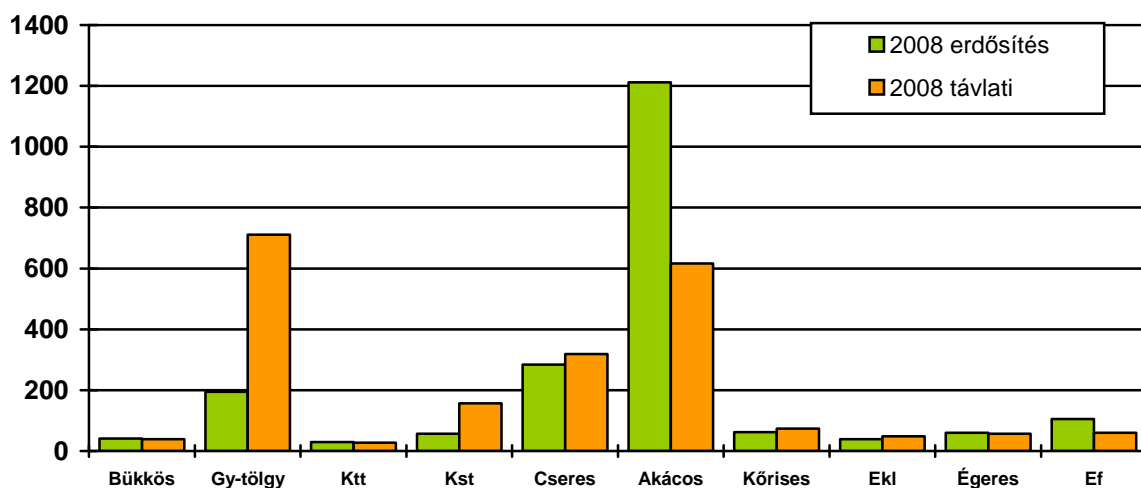
Távlati célállományok és jelenlegi faállománytípusok mátrix (2.4.1.A.):

Mindegyik állománytípust vizsgáló táblázat esetében fontos tudni, hogy az egyes erdőrészeket faállománytípusba sorolásának módszere az eltelt időszakban kismértékben átalakult.

A 2008-as távlati tervezés elképzelései szerint a tölgyesekből, az akácok és erdeifenyvesek jelentős részéből zömmel gyertyános-tölgyesek kialakítása kívánatos, míg cseres távlati célt jelöltünk meg a gyengébb akác és erdeifenyő állományok egy részénél. Az égeresek kisebb hányadát kocsányos tölgygel, illetve magas kőrissel célszerű felváltani. Hosszabb távon a luc teljesen eltűnik a területről.

Távlati célállomány-erdősítési célállomány mátrix (2.4.1.B.):

A középtávú tervezésünk már inkább a távlati célállományok felé mutat. A gyertyános-tölgyesek, tölgyesek, cseresek, kőrisesek, égeresek már inkább közelednek egymáshoz. Az akácok zöménél elfogadtuk a jelenlegi helyzetet, vagyis a sarjgazdálkodást a meglévő állományokban. A cseresek és erdeifenyvesek jelentős részében fokozatos felújítógázások tervezésére került sor, ezekben az esetekben a fafajcsere nem kerül szóba.

A 2.4.1.C. statisztika a távlati célállományok és a jelenlegi faállománytípusok részletező táblázata. A táblázat adatai kapcsán a 2.4.1.A. táblánál leírtak érvényesek.

A jelenlegi korosztályviszonyok összevetése egy lehetséges szabályos állapottal a 3.3.2.1. fejezetben látható.

3.5.1.2. Erdőtelepítések távlati lehetőségei

A távlati erdőtelepítések lehetősége elsősorban az alternatív földhasznosítástól, azaz a mezőgazdaság jövőbeni helyzetétől függ. Befolyásolhatják még állami intézkedések is, mint például az erdőterületek adómentességének lehetősége.

A jelenlegi prognózisok szerint mezőgazdaságunk kapacitására az Európai Unióban kisebb mértékben lesz szükség, ezért az erdőtelepítés támogatására az EU- tól több lehetőséget kihasználhatunk. Azonban már most is nagyfokú erdőtelepítési kedv tapasztalható.

A Körzet községeit bejárva több helyen láttuk reális esélyét erdők telepítésének. Teljes körű leltárra nem vállalkozhatunk, ezen kívül a tulajdonosok elképzeléseit sem ismerjük. Természetesen konkrét esetben a termőhelyfeltárási szakvélemény elkészültével pontos erdősítési javaslat adható.

Jobb termőhelyeken a kocsányos (kocsánytalan) tölgy javasolható. A szárazabb oldalakra pl. csert lehet elképzelni. Néhány helyen, nedves réteken, patakpartokon a mézgás égert célszerű felkarolni. Sajnos az esetek többségében azonban a gazdálkodók az akác mellett döntenek.

Az erdőtelepítésre potenciálisan szóba jöhető területek általában alacsonyabb aranykorona- értékűek vagy jelenleg is parlagterületek. Nem kizárt azonban (mint ahogy arra számos példa is akad), hogy jobb minőségű szántókon is telepítenek majd erdőt a tulajdonosok.

3.5.1.3. Tartamosság - hozamvizsgálat, hozamkiegyenlítés

A **hozamvizsgálat** célja annak a megállapítása, hogy a Körzetben az erdőállományok jelenlegi szerkezete, a bennük rejlő távlati lehetőségek mennyiben biztosítják hosszú távon a tartamos erdőgazdálkodás feltételeit, az erdőben rejlő hozam egyenletes hasznosíthatóságát. Ebből fakadóan a körzeti erdőtervben a véghasználati előírások összesített terület- és fatömeg adatai, mint fahasználati lehetőség jelennek meg. A hozamvizsgálat eredménye az üzemtervekben a hozamszabályozás feltételrendszerében érvényesül.

A **hozamszabályozás** feladata a véghasználati előírásokban rejlő hozadék és a hozamvizsgálat során megfogalmazott korlátok, mutatók összehangolása. Eredménye az erdőrészlet szintű tervelőírásokban jelenik meg.

A **hozadék** megállapítása az erdőállomány gazdálkodás alapvető kérdése, megmutatja a jelenlegi - üzemtervben rögzített - lehetőségeket, s egyben előre vetíti - a hozamvizsgálat tükrében - a jövőben várható feladatokat.

A hozamszabályozás során vizsgált legfontosabb mutatók az évi átlagos véghasználati hozami terület, a folyónövedék és az átlagnövedék az előhasználati fatömeggel és esetünkben 5% mortalitással csökkentve, illetve ezek viszonya a véghasználati előírásokhoz.

A körzeti erdőtervezés során az erdőrészlet szintű szakmai elvárások megfogalmazására, illetve az erdőállományok hozamvizsgálatára van csak mód, a hozadékszabályozás és az ennek megfelelő tervelőírások adása már az erdőgazdálkodási üzemterv feladata.

A terepi munka után kialakult erdőleírási és tervezési adatokat tételesen, minden erdőrészletre kiterjedően ellenőriztük.

Nem vontuk be a hozamvizsgálatba azokat az erdőrészleteket, ahol minden erdőgazdálkodási tevékenység tilos (teljes a korlátozás), illetve besoroltuk faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba. Ez mindössze **4,05** ha területet jelent (Mikosszéplak 8G, 9K, Vasvár 15D, 17A).

A szabályozandó erdőterülettel rendelkező erdészeti szektor esetében az alábbi metodika szerint végeztük el a szabályozást és állapítottuk meg az ún. **szabályozott hozadékokat**:

Egy- egy önálló üzemosztályt képeztünk a vágásos, a szálaló és az átalakítás alatt álló erdőkből.

Az üzemosztályokra kimunkáltuk az összegző adatokat és elvégeztük azok elemzését.

A szabályozást nem csak a fakészlet és a terület hozamaira való tekintettel, hanem egyéb szempontokat is figyelembe véve végeztük el. Így különösen: védett természeti területeken a természetvédelmi korlátozásokat érvényesítettük; csaknem minden őshonos lombdó véghasználatokor hagyásfa csoportok meghagyását írtuk elő; figyelembe vettük a lucfenyő egészségi állapotának romlását; őshonos erdőkben az előhasználatokat jelentősen nagyobb mértékű belenyúlásokkal írtuk elő; idősebb erdők szálalási előírásai a folyónövedéket meghaladó mértékben kerültek tervezésre.

A kis területű (nem szabályozható méretű) magán- és egyéb gazdálkodókra pedig elvégeztük az erdőrészletenkénti tervezést, s az így nyert tervadatokat összegeztük. Ez eredményezte az ún. „**adódó**” (nem szabályozott) hozadékokat.

Végezetül kimunkáltuk a térség teljes területére a lehetséges hozam alsó és felső határát, majd ezt a térség szabályozott és adódó hozadékának összegével összevetettük.

A következőkben a teljes területre vonatkozó adatokat vizsgáljuk meg.

Hozamvizsgálat táblázatai

	Egy évre eső átlagos T E R Ü L E T			
	ha/év			
	véghasználatra tervezett	0 - 9 éven belül vágásérett	30 éven belül vágásérett átlaga	hozami terület
fatermelés	196,48	203,70	248,15	236,43
különleges	9,24	9,24	13,15	11,08
összes	205,72	212,94	261,30	247,51

	Egy évre eső átlagos F A K É S Z L E T				
	m ³ /év				
	redukált folyónövedék	redukált átlagnövedék	véghasználatra tervezett fakészlet		
			menyisége	a folyónöv. %-ában	az átlagnöv. %-ában
fatermelés	66 231	37 867	56 895	86	150
különleges	2 519	1 391	2 597	103	187
összes	68 750	39 258	59 492	87	152

A táblázatból látható, hogy a véghasználatra tervezett összes terület a 0-9 éven belül vágásérett csoport területével csaknem megegyezik. A véghasználatra előírt terület a hozami terület 83%- át éri csak el, és jócskán elmarad a 30 éven belül vágásérett területek átlagától. Mindez arra enged következtetni, hogy a tervezés a véghasználatok tekintetében óvatos volt.

Az összes véghasználati fakészlet a redukált folyónövedéket sem haladja meg, annak mindössze 87 %- a. Rendeltetés szerinti bontásban a fatermelési erdők vonatkozásában teljesen hasonló a helyzet, míg a különleges erdők esetében a kimutatott fakészlet kis mértékben meghaladja a redukált folyónövedék nagyságrendjét. A redukált folyónövedék nem más, mint a folyónövedéknek 5 % mortalitással (a zárójegyzőkönyvben elfogadott érték) és az előhasználatokkal (TI, TKG, NFGY, készletgondozó használat, EÜ-i termelés, egyéb termelés) csökkentett értéke. A redukált átlagnövedék pedig az átlagnövedéknek 5 % mortalitással és az előhasználati fatömeggel csökkentett értéke. Az elkövetkező 30 évben a véghasználatok egyenletességéről aligha lehet beszélni. A 2.3.6. táblázat adatai egy jóval nagyobb véghasználati lehetőséget mutatnak a jelenlegi ciklust a követő két évtizedre vonatkozólag.

Mindezekből megállapítható, hogy a véghasználati tervezés a következő tervidőszakban a tartamosság határain belül marad.

Az átlagnövedék csökkentett értéke elsősorban egyenlőtlen korosztályviszonyok közt szolgál ellenőrzésként, ezért ezen adatot a hozamszabályozásba nem vontuk be.

Az erdőterv előírásainak végrehajtása rövidtávon valószínűleg kismértékű összes fatérfogat csökkenést (elsősorban erdészeti vonalon) fog eredményezni. Az átalakító üzemmódú tömbökben az első nagyobb belenyúlások végrehajtása után a fahasználati erélyek csökkennek. A lucfenyő lassan elfogy a területről. Középtávon így az összes kitermelés a mortalitással csökkentett folyónövedék értéke alá fog csökkenni.

3.5.2. Egyéb átfogó tervezés

3.5.2.1. Egyéb erdei haszonvételek tervezése

Az **erdészeti szaporítóanyag gyűjtése** értékes haszonvételi lehetőség, mivel az erdőállományok számottevő része jó genetikai adottságokkal rendelkezik. A **helyi szaporítóanyag gyűjtése** ezért a többi területen is jelentős lehet.

A Körzetben mindössze két magtermő állomány található:

Község	Tag, rés	Terület	Fafaj	Előírás
Rum	4 F	4,22	KST	EÜ
Telekes	3A	3,63-ból 0,8	MK	SZV

Fontos mellékhaszonvételi lehetőség a **vadászat, vadgazdálkodás**, melynek értékeléshez az Erdészeti Zrt. adataira támaszkodtunk.

A Szombathelyi Erdészeti Zrt. Vasvári Erdészeti Igazgatóságának területén két üzemi vadászterület található, az egyik a Szajki- erdő, a másik pedig a Nádasdi- erdő, ez utóbbi nem a Körzet része.

A Szajki vadászterület vadászatra alkalmas nettó területe 5518 ha, ebből 2480 ha erdő (az Erdészeti Zrt. kezelésében 1996 ha).

A Szajki- tavak mellett kifejlesztett üdülőkörzet megnehezíti a tervszerű vadgazdálkodást, a vadászat szervezését és leszűkíti a vad mozgási körzetét.

A Szajki vadászterületen a 2007. március elsejét követően a vadászat gyakorlása két kerületben történik. (A 2007.03.01. előtt a teljes területet a Zrt. hasznosította, a 2007. évi adatok a két kerület összesítését tartalmazzák az összevethetőség miatt.).

Az I. számú vadászkerületben a Szombathelyi Erdészeti Zrt. gyakorolja a vadászati jogot 3095 ha-on (ebből 1799 ha saját kezelésű erdő).

A II. számú vadászkerületben a Bögötei Nadler Herbert VT a vadászati jog gyakorlója 2423 ha-on.

A Szajki I. számú vadászkerületben 7,5 ha vadföldet művelnek. Az éves terv átlagosan 300 q szemestakarmány és 10 q nyalósó etetésével számol, egy nagyvadetető, 5 db sózó és 5 db magasles is készült.

A nagyvadállomány minősége gímszarvas és vaddisznó tekintetében a közepesnél jobb, az őz esetében gyengébb. Az utóbbi időszakban a vaddisznó térhódítása figyelhető meg. Jövőbeli teendő a gímszarvasnál a jó minőségű középkorú bikák kímélése, a tarvad és a selejt bikák elejtése, vaddisznónál a fokozott kilövés.

Ezen túlmenően erdőterületen belül is intenzív vadkárelhárító vadászat fenntartása szükséges.

Érdekességképpen megemlítenéd, hogy az utóbbi években újra egyre többször látható dák is a területen, bár a becslésben nem szerepelt. Mindenképpen visszaszorítandó.

Jövőbeni cél a területen található ideiglenes vadkárelhárító kerítések felszámolása. Ezt egyrészt intenzív, súlyponti vadkárelhárító vadászattal és elterelő etetésekkel, másrészt a folyamatos erdőborítás által kínált táplálékabőséggel érhető el.

Az erdészeti területeken általában nem megengedett a **fekvő száraz fa és gally gyűjtése**. Ezek az erdei életközösség fontos táplálékadó részei. A lakosság ilyen igényeit a véghasználatok utáni ágszedés során elégítheti ki.

A **kidöntött fáról történő fenyőgally, toboz és díszítőlomb gyűjtése** a lucfenyő visszaszorulásával egyre kisebb jelentőségű, de még gyakorolt tevékenység.

A nem védett **gombák, gyógynövények, erdei gyümölcsök gyűjtése** általánosan elterjedt tevékenység, elsősorban a helyi lakosság úzi. A fontosabb gomba lelőhelyek azonban a környező megyékből is vonzzák a gyűjtőket.

A **bot, a nád, a sás, a gyékény termelése és a fű kaszálása** hasznosítási céllal a területen nem, vagy alig fordul elő. A nyiladékokat (elsősorban a vadászat lehetőségeinek megteremtése végett) az Erdészet azonban rendszeresen szárzúzózza.

Az akácállományok igen fontos **méhlegelőt** jelentenek, hiszen az összes akác fafajjal borított terület meghaladja a 5 200 hektárt. A vándorméhészek rendszeresen kitelepülnek a nagyobb akácos tömbökbe.

A **gyantászásra** szóba jöhető erdőrészek a véghasználatra előírt, 30%-nál nagyobb elegyarányban erdei- vagy feketefenyőt tartalmazó erdőrészek. Jelenleg e tevékenységet nem gyakorolják.

3.5.2.2. Természetvédelmi tervezés (természetvédelem kezelési tervei)

Jogszámban megjelent kezelési tervvel a Körzet területén lévő védett területek nem rendelkeznek. A védett területekre vonatkozó általános és részletes természetvédelmi kezelési irányelvek az előzetes jegyzőkönyvben olvashatóak, melyeket a tervelőírásokkal az egyes erdőrészek esetében a részletszintű tárgyalások során egyeztettünk.

A zárójegyzőkönyv szerint: „Az *erdőterv az előzetes jegyzőkönyvben megfogalmazott természetvédelmi elvárásoknak megfelelően, erdőrészlet szinten egyeztetve készült el, természetvédelmi szempontból jóváhagyását javasoljuk.*”

3.5.2.3. Egyéb szakhatóságok kezelési tervei

Egyéb szakhatóságoktól kezelési terveket nem kaptunk.

A tervezés során figyelembe vettük a **21/2006. (I.31.) Kormányrendelet** előírásait (a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról).

Az erdőtervezés folyamatába az előzetes tárgyaláskor bekapcsolódott a **Kerekerdő Alapítvány** mint civil szervezet, amely Hosszúpereszteg és Olaszfa Községi Önkormányzataitól rendelkezett megbízással az erdőtervezésben való részvételre. A későbbiekben azonban erőforrás híján nem tudtak a munkában részt venni.

Kezelési elképzeléseiket az előzetes jegyzőkönyvben rögzítettük és azokat a tervezés során lehetőség szerint figyelembe is vettük.

4. A körzet erdőszet nélküli területére vonatkozó táblázatok, statisztikák

5. Mellékletek

5.1. Egyéb statisztikai táblák

5.2. Földnyilvántartási adatok részletszintű megfeleltetése

5.4. Termőhelyi lapok (T-lapok)